Ετος Γ'

Αριθ. 9 (129)

Οικογένεια

ΕΤΑΙΡΙΑ [illegible]ΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ ΑRΤΙ
Ἀντιπρόσωπος μετὰ διαρκοῦς παρακαταθήκης Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι Λέκκα 21α

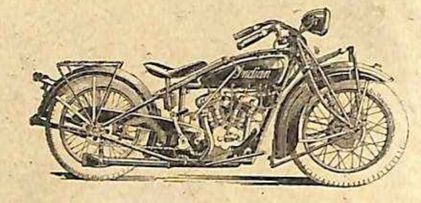

INDIAN MOTOCYCLES

ΑΝΘΙΜΟΥ ΓΑΖΗ 9

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ
ΤΟ "ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,
ΤΟΥ 1929

Μὴ ζητεῖτε
ἀπὸ τὰ καταστήματα
ἁπλῶς "ἕνα φίλμ" — — —
ζητεῖτε ἕνα
Agfa-φίλμ

ΓΕΩΡ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ
Ἰατρὸς Δερματολόγος. Ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Φωτεινοῦ. Δέχεται καθ' ἑκάστην ὁδὸς Κεφαλληνίας 30.
Ὧραι 8 11 π. μ. καὶ 4—7 μ.μ.
Ἀριθ. Τηλεφ. 7-62 (Παλαιόν)

ΔΙΑ ΤΑ ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ
συνιστῶμεν τὴν τελειοτέραν Ὀφθαλμολογικὴν Κλινικὴν τοῦ κ.
ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ
Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.
27 Μενάνδρου 27-Ἀθῆναι. Τηλ. 1-68

ΚΟΥΡΕΙΣ
Τὰ παγκοσμίου φήμης ἀνεγνωρισμένα καὶ ἠγγυημένα ξυράφια
RONCO Nº 1172
πωλοῦνται ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῦ Μ. Λ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΓΛΟΥ, πλατεία Παλαιοῦ Δημοπρατηρίου 104. Πλουσία παρακαταθήκη ὅλων τῶν εἰδῶν διὰ τοὺς κουρεῖς εἰς τιμὰς ἐκτὸς συναγωνισμοῦ.

SLOAN'S
ΑΛΑΝΘΑΣΤΟΝ ΔΙΑ ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΥΣ ΝΕΥΡΑΛΓΙΑΣ-ΚΡΥΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

Ο 'ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ,,
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΑΝΗΣ

Ἡ μεγαλυτέρα ἐκδοτικὴ ὀργάνωσις τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὁ συνεκτικὸς δεσμὸς ποὺ κρατεῖ εἰς ἐπικοινωνίαν ὅλους τοὺς Ἕλληνας τοῦ νέου κόσμου

«Ἡμερήσιος Ἐθνικὸς Κῆρυξ» «Κυριακάτικος» καὶ «Μηνιαῖος»

Ὁ «Κυριακάτικος» κυκλοφορεῖ παντοῦ ὅπου ὑπάρχουν Ἕλληνες. Εἰς τὰς σελίδας του ἀντικατοπτρίζεται ὅλη ἡ ἐνδιαφέρουσα καὶ πολυθόρυβος Ἀμερικανικὴ ζωὴ εἰκονογραφημένη, μὲ τὰς ἐκκεντρικότητας τῶν ἑκατομμυριούχων της, μὲ τὰς ἐρωτικὰς περιπετείας τῆς ἀριστοκρατίας της, μὲ τὰς κατακτήσεις καὶ τὰς ἐπιτυχίας τῶν μεγαλοεπιχειρηματιῶν της, μὲ τὰ θαύματα τῶν ἐφευρετῶν της, μὲ τοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνας της καὶ μὲ τὰς εἰς ὅλας τὰς ἐπιδόσεις προόδους τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς.

Ὅσοι παρακολουθοῦν τὸν «Κυριακάτικον» παρακολουθοῦν καὶ τὴν ζωὴν τῆς μεγάλης Ἀμερικῆς, ὅσον μακρὰν καὶ ἐὰν εὑρίσκωνται.

Ὁ «Μηνιαῖος» θαῦμα καλλιτεχνικῆς ἐμφανίσεως καὶ συμπλήρωμα ἀπαραίτητον κάθε Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης. Αἱ σελίδες του πλούσιαι εἰς ἐπίκαιρα θέματα καὶ ζητήματα τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του.

Τὰς ἐκδόσεις τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» τῆς Νέας Ὑόρκης συμπληρώνει τὸ Ἡμερολόγιόν του μὲ τὰς ὑπερτετρακοσίας σελίδας του, αἱ ὁποῖαι ἀπαρτίζουν ἀληθινὴν ἐγκυκλοπαίδειαν.

Τὸ Ἡμερολόγιον τιμᾶται ἀντὶ ἑνὸς μόνον δολλαρίου χρυσόδετον.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται διὰ κάθε ἔκδοσιν ἢ ὅλας μαζὺ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» Ἐν Ἀθήναις Ὁδὸς Βουλῆς ἀρ. 18.

Dentolin
SANITAS
Ἡ καλύτερη ὀδοντόπαστα
Καθαρίζει
Δροσίζει
Μοσχοβολά

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ὅλοι τὸ «Ἡμερολόγιο τοῦ Μπουκέτου».

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ ΑRΤΙ
Ἀντιπρόσωπος μετὰ διαρκοῦς παρακαταθήκης Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι Λέκκα 21α

ΕΤΟΣ Γ΄.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄.—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 9 (129) ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜ. 2.50

Οἰκογένεια

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΑΧ. 130
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΛΙΡΑΙ ΑΓΓΛΙΑΣ 1
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . ΔΟΛΛΑΡΙΑ 5
ΑΦΡΙΚΗΣ . . . . ΣΕΛΙΝΙΑ 24

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΚΩΝΣΤ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΜΑΡΤΙΟΥ 1929

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ ΑΡΙΘ. 7
ΤΥΠΟΓΡ.: Γερμανοῦ Π. Πατρῶν 5
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 2-03

Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δέον ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τῆς «Οἰκογενείας»
κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»: Ἐν Ἀμερικῇ Mr D. STROYMBOS 261 w. 85th Str New-York U.S.A. καὶ ἐν Αἰγύπτῳ—Σουδὰν ὁ κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΑΡΑΦΗΣ 12 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie.

Απο Οτι Βλεπω Και Ακουω

ΑΙ ΠΛΗΜΜΥΡΑΙ

Μιὰ σπαρακτικὴ τραγωδία διαδραματίζεται κατ' αὐτὰς εἰς τὴν μακεδονικὴν πεδιάδα, τῆς ὁποίας οἱ ποταμοὶ ἐπλημμύρισαν, παρασύροντες καὶ κατακλύζοντες τὰ πάντα. Χωρία ὁλόκληρα ἀπεκλείσθησαν ὑπὸ τῶν ὑδάτων καὶ οἱ κάτοικοί των κινδυνεύουν ν' ἀποθάνουν ἐκ τῆς πείνης. Τὸ κράτος ἔσπευσε, ὅπως ἦτο ἄλλωστε καθῆκον του, νὰ συνδράμη κατὰ τὸ δυνατὸν τοὺς πλημμυροπαθεῖς δι' ἀποστολῆς τροφίμων καὶ βοηθημάτων. Ἀλλ' εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ἡ δυστυχία εἶνε τόσον μεγάλη ὥστε μόνον κατ' ἐλάχιστον νὰ τὴν ἀνακουφίζη ἡ κρατικὴ ἀρωγή. Δι' αὐτὸ καὶ γίνεται σκέψις περὶ ἐνεργείας πανελληνίων ἐράνων, ὅπως ἔγινε μὲ τοὺς σεισμοὺς τῆς Κορίνθου. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ προκαλεῖ τὴν λαϊκὴν ἀγανάκτησιν εἶνε ἡ ἀδιαφορία τῶν πολυεκατομμυριούχων πρὸς τὴν ἐθνικὴν αὐτὴν δυστυχίαν... Ποῦ εἶνε αἱ δωρεαί των ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν; Ξεχάσαμε ὅμως... Ἔφθασαν οἱ Ἀποκρηὲς καὶ οἱ ἑκατομμυριοῦχοι μας ἔχουν ἔξοδα μὲ τὶς ἑορτὲς ποὺ διοργανώνουν στὰ μέγαρά των...

Χαῖρε φιλανθρωπία !..

⁂

ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΙΣ !

Διαβάσατε στὰς ἐφημερίδας τὶ ὡραῖα ποὺ τὰ περνοῦν οἱ καταχρασταί μας; Ὅλη τὴν ἡμέρα ὕπνος καὶ ἀνάπαυσις καὶ τὴν νύχτα... ἐλευθέρα ἔξοδος εἰς τὴν πόλιν καὶ γλέντι !...Οὔτε ὅταν κατεχρῶντο τὰ ἑκατομμύρια γιὰ τὰ ὁποῖα βρίσκονται τώρα μέσα, δὲν περνοῦσαν ἔτσι. Μὰ τὶ παραπονούμεθα; Οἱ ἄνθρωποι συνεχίζουν τὸ ἔργον τους. Ἀφοῦ κατεχράσθησαν τὰ χρήματα τοῦ Κράτους, κάνουν τώρα ...κατάχρηση τῆς καλοσύνης του ποὺ δὲν τοὺς ἔστειλε στὰ μπουντρούμια τῆς Ἀκροναυπλίας ἢ τοῦ Ρίου. Μὲ τὸ δίκηο τους !

⁂

Ο ΑΝΤΙΚΥΚΛΩΝ

Νὰ κ' ἕνας μετεωρολογικὸς ὅρος τὸν ὁποῖον, κανεὶς μας σχεδὸν, πρὸ τοῦ ἐφετεινοῦ χειμῶνος δὲν ἤξερε καὶ ὁ ὁποῖος ἀπὸ τινος βρίσκεται στὸ στόμα ὅλου τοῦ κόσμου. Ὁ ἀντικυκλὼν ! Τί ἀκριβῶς εἶνε ὁ ἀντικυκλὼν, τὸ Ἀστεροσκοπεῖο δὲν μᾶς τὸ ἔμαθε ἀκόμη, ἂν καὶ τὸν ἀναφέρει καθημερινῶς στὰ διαρκῶς διαψευδόμενα ἀνακοινωθέντα του. Πάντως ὅμως ὅτι κι' ἂν εἶνε, μᾶς ἔκανε νὰ τὸν αἰσθανθοῦμε τόσο πολὺ, ὥστε νὰ μποροῦμε νὰ τοῦ δώσουμε ἐμεῖς ἕνα ὁρισμό. Δηλαδή: ἀντικυκλὼν σημαίνει βαρόμετρο πέντε (Ἀθῆναι) ἕως πενῆντα (Βαρσοβία) βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδέν, Ὑμηττὸς ὄχι μόνο μὲ σκούφια ἀλλὰ μὲ ποδήρη μανδύα ἀπὸ χιόνια, χιονοπόλεμος εἰς τὸ Ζάππειο, σκὶ εἰς τὰ περίχωρα τοῦ ἰοστεφοῦς Ἄστεως, χιονῖστρες κατὰ μῆνα Μάρτιον κλπ. κλπ. Σημεῖα δηλαδὴ καὶ τέρατα ποὺ πρώτην φορὰν παρουσιάζονται κάτω ἀπὸ τὸν γλαυκὸν Ἀττικὸν οὐρανόν, ὁ ὁποῖος, χάρις στὸν ἀντικυκλῶνα, ἔχασε καὶ αὐτὸς τὴν γλαυκότητά του καὶ ἔγινε ὅμοιος μὲ τὸν οὐρανὸ τῆς Σπιτζοβέργης !

⁂

Ο ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Πένθιμος συλλογισμὸς τῆς «Μὶς Ἑλλάδος» τὴν στιγμὴν ποὺ ἔφευγε ἀπὸ τὸ Παρίσι διὰ νὰ ἐπιστρέψη στὴν Ἑλλάδα:

— Ἦθον, εἶδον, ἀλλὰ δέν... ἐνίκησα !...

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ὑπὸ τοῦ Ἐκδοτικοῦ Οἴκου Ράλλη ἐξεδόθη εἰς κομψον τόμον σειρὰ ποιημάτων τοῦ κ. Καίσαρος Ἐμμανουὴλ μὲ τὸν τίτλο «Ὁ Παράφωνος Αὐλὸ.» Τιμᾶται δρ. 25.

— Ἐξεδόθη ἡ «Νέα Ἑστία» τῆς 15 Φεβρουαρίου μὲ συνεργασία τῶν κ. κ. Τσιριμώκου, Νιρβάνα, Ἀνδρεάδη, Τέλλου Ἄγρα, Παράσχου, Ξενοπούλου, κτλ.

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΕΝΑΣ ΣΠΟΥΔΑΙΟΣ ΚΥΡΙΟΣ

Ἡ ἱστορία αὐτὴ συνέβη ἐπάνω σ' ἕνα ἀτμόπλοιο ποὺ ἐταξείδευε ἀνάμεσα στὴν Κίνα καὶ στὴν Ἰαπωνία.

Ὅταν τὸ ἀτμόπλοιο βρισκότανε σ' ἕνα λιμάνι τῆς Σουμάτρας, ἀνέβηκε στὴ γέφυρά του ἕνας κύριος ποὺ ἔδειχνε νὰ εἶνε ἕνας πολὺ σπουδαῖος ἄνθρωπος. Τὸν ἐπῆραν γιὰ κανέναν ἀνώτερον ἀποικιακὸν ὑπάλληλο. Στὸν καμαρότο ποὺ ἔτρεξε κοντά του, εἶπε πὼς ἤθελε νὰ μιλήση τοῦ πλοιάρχου.

Ὁ πλοίαρχος ἔσπευσε.

— Θέλω μιὰ θέση γιὰ τὴ Βαταυΐα, εἶπε ξερὰ ὁ σπουδαιοφανὴς κύριος.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, ἀπάντησε ὁ πλοίαρχος. Λυποῦμαι πολύ, ἀλλὰ ὅλες ἡ θέσεις εἶνε πιασμένες.

Ἀλλ' ὁ κύριος ἐπέμενε. Ἔπρεπε ὁπωσδήποτε νὰ πάη στὴ Βαταυΐα, ὅπου τὸν ἐκαλοῦσαν σπουδαιότατες ὑποθέσεις. Ἔπρεπε νὰ τοῦ ἐξοικονομήσουνε μιὰ θέση ἐπάνω στὸ πλοῖο.

— Πολὺ καλά, εἶπε τότε ὁ πλοίαρχος, θὰ σᾶς δεχθῶ, κύριε, ἐὰν θελήσετε νὰ ἀρκεσθῆτε σὲ ἕναν καναπέ, στὸ σαλόνι. Θὰ διατάξω νὰ σᾶς ἑτοιμάσουνε προσκέφαλα καὶ κουβέρτες. Αὐτὰ φαντάζομαι νὰ σᾶς φθάνουν γιὰ νὰ περάσετε μιὰ βραδυά.

Ἀλλ' ὁ κύριος ἐπάτησε στὰ νύχια του γιὰ νὰ δείξη ὁλόκληρο τὸ ἀνάστημά του.

— Ἕναν *καναπέ*; εἶπε. Μὰ εἴσαστε στὰ καλά σας, ἀγαπητὲ κύριε; Ἕναν καναπέ; Ἃ ! ἆ, καταλαβαίνω... Ὡρισμένως δὲν θὰ ξέρετε *μὲ ποιὸν ἔχετε νὰ κάμετε*... Εἶμαι...

Καὶ ἄρχισε μονορούφι νὰ παράτάση τοὺς τίτλους καὶ ὀφφίκιά του.

Ὁ πλοίαρχος ἐφάνηκε πὼς ἐπῆρε στὰ σοβαρὰ ὅλα αὐτά. Ἔξυσε, ὅπως συνήθιζε σὲ τέτοιες περιστάσεις, τὸ αὐτί του καὶ εἶπε:

— Ἃ ! μὰ τότε τὸ πρᾶγμα διαφέρει, κυριέ μου. Δὲν ἤξερα, μὲ συγχωρεῖτε. Ἀλλὰ ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, θὰ διατάξω νὰ σᾶς ἑτοιμάσουν *δύο καναπέδες* στὸ σαλόνι !

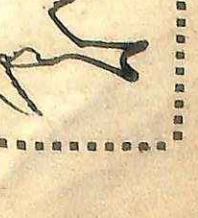

ΠΕΝΝΙΕΣ

— Μερικοὶ λόγιοι—ἐλάχιστοι εὐτυχῶς—οἱ ὁποῖοι ἀπατηθέντες ἀπὸ τὴν φάρσα τῆς ψευτοαυτοκτονίας τοῦ Μαρίου Βαγιάνου, ἔγραψαν γι' αὐτὸν συμπαθῶς μερικὰ λόγια, τραβοῦν τώρα τὰ μαλλιά τους !

— Γιατὶ βλέπουν ὅτι ἐγελοιοποιήθησαν καὶ αὐτοί, μὲ τὸ νὰ πιστέψουν στὸ θάνατό του, ὁ ὁποῖος τοὺς ἔκανε νὰ συμπαθήσουν—γιὰ λίγο δυστυχῶς—τὸν ἀνυπόφορο γι' αὐτοὺς Βαγιάνο.

— Καὶ τώρα ἑτοιμάζονται νὰ τοῦ κάνουν τὴν ὑποδοχὴ ποὺ τοῦ ἀξίζει κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἰδίου προαναγγελλομένην ἐπιστροφήν του στὰς Ἀθήνας.

— Ὅποιον συμπολίτην καὶ ἂν συναντήσετε κατ' αὐτάς, θὰ σᾶς πῆ ὅτι ὑποφέρει ἀπὸ χιονῖστρες. Πολλοὶ μάλιστα οἱ ὁποῖοι δὲν ἤξεραν τὶ θὰ πῆ χιονίστρα, τὶς ἐγνώρισαν γιὰ πρώτη φορὰν ἐφέτος.

— Δυστυχῶς δὲ, δὲν ὑπάρχει κανένα ἀποτελεσματικὸ φάρμακο ἐναντίον τους. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ λαὸς λέει εἰρωνικὰ ὅτι περνοῦν μὲ τὸ «νερὸ τοῦ Μάρτη», δηλαδὴ μὲ τὶς πρῶτες ἀνοιξιάτικες βροχές !..

— Παρ' ὅλους τοὺς παγετούς, στὸ Φάληρο ἄρχισαν νὰ φθάνουν τὰ πρῶτα μεγάλα ὑπερωκεάνεια μὲ καραβάνια περιηγητῶν. Εἶνε δὲ γνωστόν, ὅτι στὴν Ἑλλάδα οἱ περιηγηταί, μαζὺ μὲ τὰ χελιδόνια εἶνε οἱ προάγγελοι τῆς ἀνοίξεως.

— Δυστυχῶς ὅμως τὰ τελευταῖα δὲν μᾶς ἦλθαν ἀκόμη καὶ καθὼς πᾶνε τὰ πράγματα, πρέπει νὰ τὰ περιμένουμε κατὰ τὰ μέσα Ἀπριλίου. Ἐκτὸς ἂν...

— Μετὰ τὴν πρωτεύουσαν, πρόκειται καὶ ὁ Πειραιεὺς ν' ἀποκτήση τὴν «βασίλισσάν» του, κατόπιν σχετικῆς πρωτοβουλίας τοῦ «Συνδέσμου Συντακτῶν Πειραιῶς».

— Πῶς ὅμως θὰ ὀνομασθῆ ἡ μέλλουσα νὰ ἐκλεγῆ ὡραιοτέρα κόρη τοῦ Ἐπινείου; Μὶς Πειραιεὺς ἢ μὶς Περαίας; Πάντως ὅπως καὶ ἂν ὀνομασθῆ, τὸ ὄνομά της θὰ εἶνε πολὺ... ἀρσενικοθήλυκο !...

ΣΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΜΑΡΣΕΛ ΝΑΝΤΩ

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΜΠΟΥΛΑΝΖΕ

Ἡ ὡραία Μαργαρίτα ντὲ Μπονεμαίν. Τὸ εἴδωλο τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ. Ἕνας στρατηγὸς ποὺ γίνεται μωρὸ ἀπὸ τὴν ἀγάπη. Ἡ δυὸ ὑποστασεις τοῦ Μπουλανζέ. Ἡ κατάπτωσις καὶ ἡ ἐξορία. Ὁ θανατος της Μαργαρίτας. Ἕνας Ναπολέων ποὺ μεταβάλλεται σὲ Βέρθερο. Πανω στὸ μνῆμα Ἐκείνης... Ἡ αὐτοκτονία τοῦ στρατηγοῦ, κλπ.

Ἀν ἤθελες νὰ μοῦ κάμης μιὰ χάρι, Μαργαρίτα....

Ἡ κυρία ντὲ Μπονεμαὶν ἐγύρισε πρὸς τ φίλη της.

— Μιὰ χάρι: Τὶ χάρι, ἀγαπητή μου; ρώτησε.

—Νά, νἀρχόσουνα μεθαύριο νὰ γευματίσης στὸ σπίτι μου. Θἄχ.. προσκεκλημένο καὶ τὸν στρατηγὸ Μπουλανζέ, τὸν ὑπουργὸ τῶν Στρατιωτικῶν.

Τὸ πρόσωπο τῆς κυρίας ντὲ Μπονεμαὶν ἐσκοτείνιασε.

—Ἄ! μὰ τί εἶνε πάλι αὐτὸ ποὺ μοῦ ζητεῖς, ἀγαπητή μου; Νὰ γευματίσω μὲ τὸ στρατηγὸ Μπουλανζέ. Νὰ γευματίσω μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ κατεδίωξε καὶ ἐξώρισε μὲ τόση λύσσα τοὺς πρίγκηπάς μας... Ὄχι, ὄχι, μοῦ τὸ ξαναπῆς!

—Ὤ! ὄχι... εἶπε ἡ ἄλλη. μοῦ τὸ ἀρνηθῆς, Μαργαρίτα... Σοῦ τὸ ζητῶ γιὰ χάρι. Θέλω κάτι νὰ τοῦ ζητήσω γιὰ τὸν ἄνδρα μου... Ἐσκέφθηκα ἐσένα... Σὺ μονάχα θὰ μποροῦσες νὰ τὸν ἐπηρεάσης... Δὲν εἶνε μόνος μαζύ σου. Τὰ ἐπρονόησα ὅλα. Θὰ εἴμαστε ἐπάνω ἀπὸ δώδεκα πρόσωπα.

Ἡ Μαργαρίτα Μπονεμαὶν ἐχαμογέλασε.

—Ἄς εἶνε! εἶπε. Ἀφοῦ ἐπιμένεις... Μὰ εἶνε τόσο ἀπαίσιος, τόσο ἀποκρουστικὸς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος.... Ἄς εἶνε ὅμως... Θἄρθω!

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ ὡραία Μαργαρίτα ἐγνώρισε τὸ στρατηγὸ Μπουλανζέ, τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἐλάτρευε ὁλόκληρος ὁ γαλλικὸς λαός. Οὔτε ἐκείνη, οὔτε κ' ἐκεῖνος μποροῦσαν νὰ ὑποπτευθοῦν τί ἀποτελέσματα θὰ εἶχε καὶ γιὰ τοὺς δυό τους ἡ συνάντησίς τους αὐτή. Δὲν πέρασαν ὅμως πολλὲς μέρες καὶ δὲν μποροῦσαν πειὰ νὰ χωρίσουν ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον.

Ὁ Μπουλανζὲ ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς γνωριμίας τους ἀπέκτησε δυὸ ὑποστάσεις. Ἡ μιὰ ἦταν ὁ «γενναῖος στρατηγός», τὸ «στιβαρὸ χέρι», πίσω ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐκρυβότανε μιὰ ὁλόκληρη κλίκα, ποὺ διοικοῦσε τὴ Γαλλία ἀπὸ τὰ παρασκήνια. Καὶ ἡ ἄλλη ἦταν ὁ ἐρωτευμένος Μπουλανζὲ ποὺ εἶχε δοθῆ μὲ τὴν ψυχὴ καὶ μὲ τὸ σῶμα στὴ Μαργαρίτα ντὲ Μπονεμαίν. Δὲν σκεφτότανε τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπ' αὐτήν.

Γιὰ χάρι της ἔκαμε τὶς μεγαλείτερες τρέλλες, κ' ἐδημιούργησεν ἀλλεπάλληλα σκάνδαλα. Γιὰ χάρι της ἐθυσίασε καὶ τὴ δημοτικότητά του καὶ τὴν ἀξιοπρέπειά του, καὶ τὸ μέλλον του. Ἔπαιζε μὲ τὴ ζωή του σὰν τοὺς νεαροὺς ἐρωτευμένους ποὺ θέλουν νὰ καταπλήξουν καὶ νὰ θαμπώσουν τὴν πρώτη φίλη ποὺ ἐγνώρισαν. Μιὰ μέρα ἐπροκάλεσε σὲ μονομαχία ἕνα νεαρὸ δικηγόρο, γνωστότατο στὴν ἀνωτέρα Παρισινὴ κοινωνία, τὸ Φλοκέ. Τὸν ἔβρισε ὅλως διόλου ἀδικαιολόγητα. Ἀλλ' ὁ Φλοκὲ δὲν ἔχασε ποτὲ τὴν ψυχραιμία του καὶ ἡ ἑτοιμότης δὲν τοῦ ἔλειπε, οὔτε καὶ στὶς κρισιμώτερες στιγμὲς τῆς ζωῆς του. Ἀρκέσθηκε λοιπὸν νὰ πῆ στὸ στρατηγὸ ποὺ τὸν εἶχε προκαλέσει:

—Στὴν ἡλικία σας, κύριε, ὁ Βοναπάρτης εἶχε πεθάνη!

Ὅλοι, ὅσοι τοὺς ἐτριγύριζαν, ἀκούγοντάς τον, δὲν μπόρεσαν νὰ κρατήσουν τὰ γέλια τους. Καὶ ἔτσι ἔγινε ἡ μονομαχία. Ἀλλ' αὐτός, ὁ φοβερὸς Μπουλανζέ, ὁ «γενναῖος στρατηγός», ὁ ἄνθρωπος **τοῦ ξίφους, δὲν ἦ**ταν ὁ νικητὴς σ' αὐτὴν τὴν περίστασι. Ὁ νεαρὸς δικηγόρος ποὺ μόλις εἶχε πάρη μερικὰ μαθήματα ξιφασκίας στὴ ζωή του, διεπέρασε τὴν ὠμοπλάτη τοῦ ἀντιπάλου του, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβη μέρος σὲ τόσες καὶ τόσες μάχες ὣς τότε!...

Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ ἔκαναν τὸ Μπουλανζὲ νὰ χάση ὅλη τὴ φήμη του κι' ὅλο τὸ κῦρος του. Οἱ ἀντίπαλοί του ἐπολλαπλασιάσθηκαν, οἱ δημοκρατικοὶ ὅλων τῶν ἀποχρώσεων ἔγιναν φανατικοὶ ἐχθροί του, ὁ λαὸς ἄρχισε νὰ τὸν ἐγκαταλείπη. Καὶ ἔτσι ὁ στρατηγὸς ἀναγκάστηκε δυὸ φορὲς νὰ φύγη ἀπὸ τὴ Γαλλία.

Αὐτὸ ὅμως ἔγινε ὑπὸ συνθῆκες ἀληθινὰ δραματικές, ποὺ ἀξίζει νὰ τὶς ἀναφέρουμε. Οἱ βουλευτικὲς ἐκλογὲς τοῦ 1889 ἔγιναν στὴ Γαλλία μὲ τὸν πιὸ μεγάλο φανατισμό. Τὸ ὄνειρο τοῦ Μπουλανζὲ ἦτανε πάντοτε νὰ ἑνώση τὴν Ἀλσατία καὶ τὴ Λωρραίνη στὴ Γαλλία. Καὶ ὁ πόλεμος μὲ τὴ Γερμανία ἦταν τὸ ζήτημα ἐπάνω στὸ ὁποῖο θὰ ἀπεφάσιζε διὰ τὴν ἐκλογὴν ἐκείνην ὁ γαλλικὸς λαός. «Ὁ Μπουλανζέ, ἔλεγαν οἱ ἀντίπαλοί του, εἶνε ὁ πόλεμος». Καὶ οἱ ὀπαδοί του ἀπαντοῦσαν: «Ὄχι, ὁ Μπουλανζὲ εἶνε ἡ νίκη!».

Ἡ κυβέρνησι ἐφοβεῖτο κίνημα ἐκ μέρους τοῦ στρατηγοῦ κατὰ τὴν ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν. Στὶς δέκα τὸ βράδυ. πλῆθος ἄπειρο εἶχε συγκεντρωθῆ γύρω ἀπὸ τὸ μεγάλο ἑστιατόριο Ντουράν, ὅπου ὁ στρατηγὸς εἶχε στήσει τὸ πολιτικό του ἐπιτελεῖο. Σὲ λίγο τὰ ἐκλογικὰ ἀποτελέσματα ἄρχισαν νὰ φθάνουν καταπληκτικά. Ὁ γαλλικὸς λαὸς εἶχε δώσει τεραστία πλειοψηφία στὸ στρατηγὸ ποὺ ἐλάτρευε!

—Ἐμπρός, στὰ Ἡλύσια! οὔρλιαζε τότε τὸ πλῆθος.

Ὁ λαὸς βιαζότανε νὰ ἰδῆ τὸ Μπουλανζὲ πρωθυπουργό, κυβερνήτη τῆς Γαλλίας. Οἱ φίλοι του τὸν παρακίνησαν νὰ ἐνεργήση ἀμέσως. Ὁ στρατὸς ἦταν μὲ τὸ μέρος του. Ἡ κυβέρνησις θὰ ὑποχωροῦσε, τὸ πραξικόπημα θὰ ἐπετύγχανε.

Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐδίσταζε. Μιλοῦσε γιὰ νομιμότητα, γιὰ τάξι. Ἀρνιότανε ἀποφασιστικὰ νὰ κάμη τὸ πραξικόπημα, τὸ ὁποῖο ὅλοι ἐπερίμεναν ὡστόσο. Οἱ ὧρες περνοῦσαν, καὶ ὁ δισταγμὸς αὐτὸς γινότανε ὁλοένα καὶ πιὸ ὀλέθριος. Γιατὶ ἡ ἀναποφασιστικότης τοῦ στρατηγοῦ ἐκρύωνε τὸν ἐνθουσιασμὸ τῶν ὀπαδῶν του καὶ ἐνίσχυε τοὺς ἀντιπάλους του. Ὁ Κονστάν, ὁ μεγαλείτερος ἐχθρός του, ἦταν ἄνθρωπος πολὺ καιροσκόπος. Οἱ ἄνθρωποί του ἄρχισαν νὰ κυκλοφοροῦν διάφορες διαδόσεις εἰς βάρος τοῦ στρατηγοῦ. Καὶ οἱ διαδόσεις αὐτὲς ἔφεραν τὸ ἀποτέλεσμά τους.

Στὴ μία ἡ ὥρα ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα θὰ ἦταν πειὰ πολὺ ἀργά, γιὰ νὰ πραγματοποιηθῆ τὸ πραξικόπημα. Ἀλλ' στὶς δώδεκα ἀκριβῶς ὁ Μπουλανζὲ σηκώθηκε ἀπὸ τὴ θέσι του. Οἱ φίλοι του ἄφηναν νὰ τοὺς ξεφύγη ἕνας στεναγμὸς ἀνακουφίσεως, οἱ ὀπαδοί του ζητωκραύγαζαν. Ὅλοι πίστευαν ὅτι ὁ στρατηγὸς εἶχε λάβει τὴν ἀπόφασί του. Καὶ πραγματικὰ τὴν εἶχε λάβει, ὄχι ὅμως γιὰ νὰ βαδίση ἐναντίον τῆς κυβερνήσεως καὶ νὰ τὴν ἀνατρέψη... Ὄχι... Στὶς δώδεκα ἀκριβῶς τὸν περίμενε, ἁπλούστατα ἡ Μαργαρίτα του...

Τὴν ἄλλη μέρα τὰ πράγματα εἶχαν ἀλλάξη. Καὶ ὁ Μπουλανζὲ ἐξοριζότανε γιὰ δεύτερη φορὰ ἀπὸ τὴ Γαλλία! Στὴν ἐξορία του τὸν συνώδευσε καὶ ἡ φίλη του.

Καὶ ἀπὸ τότε ὅμως ἄρχισαν τὰ μαρτύρια αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ὑγεία τῆς φίλης του κυρίας ντὲ Μπονεμαὶν ἐκλονίσθηκε φοβερά, καὶ ἀπὸ μέρα σὲ μέρα χειροτέρευε περισσότερο. Στὸ Ζέρσεϋ, ὅπου εἴχανε πάη φεύγοντας ἀπὸ τὴ Γαλλία, τὸ κλῖμα ἐστάθηκε ὀλέθριο γιὰ τὴν κ. Μπονεμαίν. Ἕνας ξηρὸς βήχας τῆς παρουσιάσθηκε, ἔπειτα ἄρχισε τὶς αἱμοπτύσεις. Στὸ τέλος δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ χωρέση καμμιὰ ἀμφιβολία: ἦτανε φθισική!

Ὁ Μπουλανζέ εἶχε γίνη σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὴ θλίψι του. Δὲν αἰσθανότανε πειὰ μέσα του τὶς δυνάμεις ποὺ χρειαζότανε γιὰ νὰ ἀγωνισθῆ ἐναντίον τῶν ἀντιπάλων του: τὸ ἄστρο του ἔδυε πειά. Ἀλλὰ καὶ ἡ Μαργαρίτα ἔλυωνε μέρα μὲ τὴν ἡμέρα σὰν τὸ κερί. Ἀγωνιοῦσε, ἐπερίμενε τὸ θάνατο...

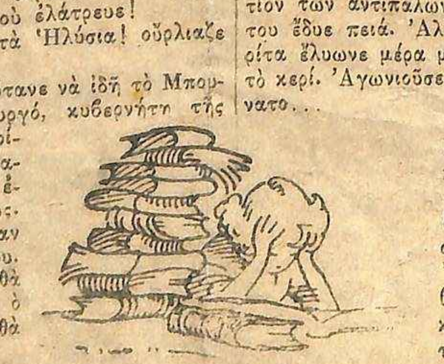

Ἐπῆγαν στὶς Βρυξέλλες καὶ ἐγκατεστάθηκαν σ' ἕνα σπίτι τῆς ὁδοῦ Μοντουαγί, στὸ προάστειο τῆς Ἰξέλ, ὅπου καθότανε καὶ ἡ ἐκλεκτότερη μερίδα τῆς γαλλικῆς παροικίας. Καὶ ἐκεῖ ἦρθε τὸ μοιραῖο τέλος: ἡ ὡραία Μαργαρίτα ντὲ Μπονεμαὶν ἐξεψύχησε μιὰ νύχτα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ στρατηγοῦ Μπουλανζέ. Βουτηγμένος στὴ θλίψι ὁ ἄτυχος φίλος της τὴν ἀκολούθησε ξέσκεπος ὣς τὸ νεκροταφεῖο. Καὶ ἐκεῖ, ὅταν ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔφυγαν, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔμεινε ὣς τὸ βράδυ μόνος, ὁλόμονος, σὰν νὰ ἤθελε νὰ κάμη, ἐπάνω ἀπὸ τὸ νεοσκαμένο τάφο τῆς πολυαγαπημένης του κάποιο μυστηριώδη ὅρκο....

***

Ἀπὸ τότε οἱ μέρες ἄρχισαν νὰ περνοῦν πάρα πολὺ ἀργὰ γιὰ τὸ στρατηγό.

—Πάντοτε, ἔλεγε, ὅταν ξυπνῶ τὸ πρωΐ, αἰσθάνομαι ν' ἀντηχῆ στὰ αὐτιά μου ἡ θλιμμένη φωνή της, ποὺ μοῦ λέγει: «Σὲ περιμένω!...».

Μερικοὶ φίλοι του ἐπήγαιναν καὶ τὸν ἔβλεπαν, γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσουν. Ὁ περισσότερος κόσμος ὅμως τὸν ἐλεεινολογοῦσε γι' αὐτὴν τὴν κατάστασί του. Καὶ ἀληθινά, ἔμοιαζε πειὰ σὰν συνεπαρμένος ἀπὸ μιὰν ὑπεργήϊνη γοητεία.

Ὁ Μπουλανζὲ ἀμέσως μετὰ τὸ θάνατο τῆς φίλης του συνέταξε τὴ διαθήκη του. Καὶ μιὰ μέρα, ἕνα πρωϊνό, ἐπῆγε στὸν τάφο τῆς πολυαγαπημένης του, ἐκάθησε στὴν ἄκρη τῆς κρύας μαρμάρινης πλάκας, ὅπως ἄλλοτε εἶχε καθήση στὸ νεκρικὸ κρεββάτι, καὶ κύτταξε γιὰ τελευταία φορὰ τὴν ἐπιγραφή της: «Μαργαρίτα, 19 Δεκεμβρίου 1855—30 Σεπτεμβρίου 1891».

Ἔμεινε ἐκεῖ, ἄφωνος μέσα στὸν πόνο του, γιὰ λίγες στιγμές. Καὶ στὸ τέλος ἔβγαλε τὸ πιστόλι του καὶ ἐφύτεψε μιὰ σφαῖρα στὸν κρόταφό του.

Ἔτσι ὁ στρατηγὸς Μπουλανζὲ ἐπῆγε στὶς 3 Ὀκτωβρίου τοῦ 1891 νὰ συναντήση τὴ Μαργαρίτα ντὲ Μπονεμαίν. Οἱ φίλοι του τὸν εἶδαν στὸ νεκροκρέββατό του μὲ τὰ μάτια πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα. Καὶ ἡ μισότρελλη μητέρα του ἐγελοῦσε ἐμπρὸς στὸ νεκρὸ τοῦ παιδιοῦ της: ἐνόμιζε πὼς κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα ἄκουε τὶς κραυγὲς τοῦ πλήθους ποὺ τὸν ἐκαλοῦσε νὰ ξαναγυρίση θριαμβευτικὰ στὴ Γαλλία!...

Ὅλα ἐτελείωσαν πειά: γι' αὐτὸν ναί, ὄχι ὅμως καὶ γιὰ κείνους ποὺ ἔμειναν ζωντανοί. Ποτὲ πολιτικὸς δὲν ἐλατρεύθηκε τόσο πολὺ ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατό του. Ὁ στρατηγὸς Μπουλανζὲ ἀπέθανε, ἀλλ' ὁ Μπουλανζισμὸς ἔζησε χρόνια πολλὰ ἀργότερα γιὰ τὴ Γαλλία.

Οἱ ἐχθροί του ἄκουσαν μὲ μιὰ βάρβαρη χαρὰ τὸ θάνατό του. Ἕνας ἐπικίνδυνος ἀντίπαλός τους ἐξαφανιζότανε πειὰ μιὰ γιὰ πάντα ἀπὸ τὴν πολιτικὴ σκηνή. Καὶ τί δὲν εἶπαν εἰς βάρος του!

«Τί; Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖο μερικοὶ ἤθελαν νὰ παρομοιάσουν μὲ τὸ Ναπολέοντα, δὲν ἦταν στὴν πραγματικότητα παρὰ ἕνας Βέρθερος, ποὺ αὐτοκτονεῖ ἀπὸ ἕνα ρωμαντικὸν ἔρωτα; Ἐπροτίμησε νὰ πεθάνη γιὰ μιὰ γυναίκα, παρὰ νὰ ζήση γιὰ τὴ Γαλλία! Τόσο τὸ χειρότερο γι' αὐτόν!...»

Ὁπωσδήποτε, ἔτσι ἐξαφανίσθηκε ἀπὸ τὸν πολιτικὸν ὁρίζοντα τῆς Γαλλίας μιὰ φυσιογνωμία ποὺ θὰ μποροῦσε, ὑπὸ ἄλλες συνθῆκες, νὰ καταλάβη [illegible] ἀπὸ τὶς πρωτεύουσες θέσεις στὴ νεωτέρα ἱστορία. Σήμερα ἡ ἀνάμνησίς του ἀρχίζει νὰ σβύνη σιγὰ - σιγὰ καὶ νὰ χάνεται μέσα στὴ νύχτα ποὺ σκεπάζει τοὺς ἥρωας ἐκείνους ποὺ ἐφάνηκαν καὶ ἐχάθηκαν ὅπως οἱ κομῆτες στὸν οὐρανό.

Καὶ μόνο σὲ μερικὲς μακρυνὲς ἐπαρχίες τῆς Γαλλίας, ὅταν ἀκόμα κάποιος γέρος θυμᾶται ἕναν «γενναῖο» ποὺ εἶχε καστανὰ καὶ ἀστραφτερὰ μάτια κάτω ἀπὸ ἕνα δίκωχο μὲ λευκὰ φτερά, βρίσκεται κανένα ἐγγόνι, ἕνας μαθητάκος τοῦ σχολείου γιὰ νὰ ρωτήση:

—Τὸν εἶδες λοιπόν, παππού, τὸ στρατηγὸ Μπουλανζέ;

ΜΑΡΣΕΛ ΝΑΝΤΩ

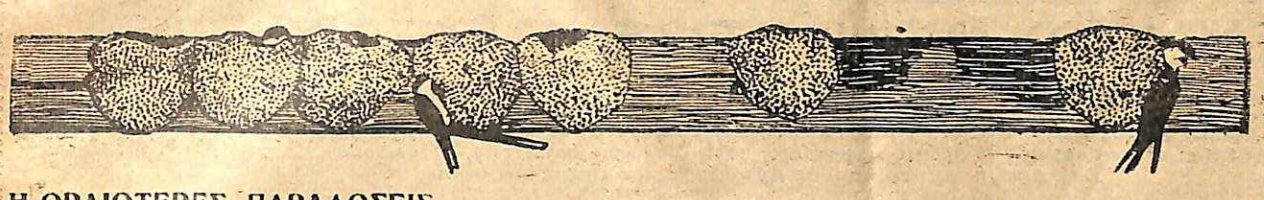

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΟΙ ΘΡΥΛΟΙ ΤΗΣ ΝΕΚΡΑΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Ἡ διάφορες ὀνομασίες της. Τί γράφει ἡ Σοφία Σολομῶντος. Τί λένε ἡ παραδόσεις καὶ τί λέει ἡ ἐπιστήμη. Οἱ καπνοὶ ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὰ νερὰ τῆς θαλάσσης. Οἱ καρποὶ τῶν δένδρων ποὺ μεταβάλλονται σὲ στάχτη. Ἡ στήλη τοῦ ἅλατος καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ Λώτ. Οἱ δυὸ ἐγκληματίες ποὺ ἤθελε ὁ Βεσπασιανὸς νὰ πνίξη. Τὰ πτώματα τῶν ψόφιων πουλιῶν, κλπ.

Μακρυά, πολὺ μακρυὰ ἀπὸ ἐδῶ, πρὸς τὰ νότια τῆς θρυλικῆς Παλαιστίνης, ἁπλώνεται, σ' ἔκταση 40 μιλλίων μήκους καὶ 9 μόνον πλάτους, ἡ ἱστορικὴ Νεκρὰ Θάλασσα. Στὴν ἀρχαιότητα ἡ θάλασσα αὐτὴ δὲν ὀνομαζόταν ἔτσι. Στὶς ἅγιες γραφὲς — δηλαδὴ μονάχα στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ἐπειδὴ ἡ Καινὴ Διαθήκη δὲν κάνει καθόλου λόγο γι' αὐτὴν — ἀναφέρεται ὡς Ἀνατολικὴ ἢ Ἀλμυρὰ Θάλασσα ἢ καὶ ὡς Θάλασσα τῶν Σοδόμων ἢ τῆς Ἐρήμου. Ὁ Ἰώσηπος πάλι καὶ ἄλλοι κλασικοὶ συγγραφεῖς, τῆς δίνουν τὸ ὄνομα Ἀσφαλτίτις Λίμνη, ἐπειδὴ ἐξήγαγε μεγάλη ποσότητα βιτουμίου. Τὴ σημερινὴ ὀνομασία της τῆς τὴν ἔδωσαν οἱ ἰθαγενεῖς πολὺ ἀργότερα, ὅταν παρετήρησαν μὲ μεγάλη τους ἀπορία ὅτι κανένα ψάρι δὲν μποροῦσε νὰ ζήση στὰ νερά της.

Σὲ πολλὰ ἀπόκρυφα Ἱερὰ Βιβλία—τὰ ὁποῖα φυλάσσονται σήμερα ζηλοτύπως στὶς βιβλιοθῆκες τοῦ Βατικανοῦ—γίνεται συχνὰ λόγος γιὰ τὴ Νεκρὰ Θάλασσα. Ὁ συγγραφεὺς τῆς «Σοφίας Σολομῶντος» ἐπαναλαμβάνοντας τὴν κυκλοφοροῦσα, κατὰ τὴν ἀρχαία ἐκείνη ἐποχή, διάδοση ὅτι τὸ λεκανοπέδιο τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης ἦταν ἄλλοτε μιὰ πεδιὰς ἡ ὁποία ὅμως ἔπαθε καθίζηση καὶ γέμισε νερὰ ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ οἱ κάτοικοί της ἦταν ἄθρησκοι—λέει τὰ ἑξῆς : «Καὶ σήμερα ἀκόμα μποροῦμε νὰ βροῦμε σ' αὐτὴν τὴν περιφέρεια πειστικὲς ἐνδείξεις τῆς μεγάλης ἀνομίας τῶν ἀνθρώπων ποὺ τὴν κατοικούσανε ἄλλοτε. Ἀνεμοστρόβιλοι καπνοῦ βγαίνουν μέσα ἀπὸ αὐτὴν τὴ γῆ, ποὺ τὴν τιμώρησε ὁ Θεὸς μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια. Καρπὸς δὲν μπορεῖ νὰ ὡριμάση σ' αὐτὰ τὰ μέρη—καὶ μιὰ στήλη ἅλατος ὑψώνεται,—τρανὸ σημάδι τῆς ἀπιστίας τῶν παλαιῶν κατοίκων της».

Ἡ ἐπιστήμη ὅμως ἐξήγησε τὴν προέλευση τῶν τριῶν αὐτῶν θαυμάτων. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἀποκρύφου αὐτοῦ βιβλίου θέλει, μὲ τὴν πρώτη παρατήρηση, νὰ πῆ ὅτι αἱ πόλεις ποὺ ἐκάησαν ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ ἐξακολουθούσανε καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴ νὰ καπνίζουν. Μὰ ἔχει ἀποδειχθῆ σήμερα ὅτι ὁ

καπνὸς ποὺ σκεπάζει τὴν περιφέρεια ἐκείνη δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ πυκνὴ ὁμίχλη, ὀφειλομένη στὴν ἀένναο ἐξάτμιση τῆς λίμνης. Καὶ ὁ φωσφορισμὸς τῶν ὑδάτων τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης ἔκανε πολλοὺς νὰ ποῦνε ὅτι οἱ κατεστραμμένες πόλεις ἐξακολουθούσανε νὰ καίγονται ! Ἐννοεῖται ὅτι στὴν πραγματικότητα δὲν συμβαίνει τίποτα τέτοιο. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς λίμνης εἶνε σκεπασμένη ἀπὸ ἕνα φωσφορίζοντα ἀφρὸ ὁ ὁποῖος τὴ νύχτα φαίνεται σὰν κόκκινη ἀνθρακιά... Ἂν προχωρήσουμε παρακάτω, θὰ δοῦμε ὅτι ὁ ἄγνωστος συγγραφεὺς τῆς «Σοφίας τοῦ Σολομῶντος» παραπονεῖται πὼς δὲν ὡριμάζει κανένας καρπὸς σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη. Μά, τὸ πρᾶγμα εἶνε ἁπλούστατο : ἡ Νεκρὰ Θάλασσα ἀναδίδει ἀναθυμιάσεις ἁλάτων τόσο δυνατές, ὥστε ὅλοι οἱ καρποὶ καὶ τὰ λουλούδια ποὺ βρίσκονται στὴν περιφέρειά της, καίγονται καὶ καταστρέφονται. Γενικά, τὰ παράλια τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης εἶνε ἔρημα καὶ ἄγονα. Καὶ ὅπου μποροῦν καὶ βλαστάνουν δέντρα καὶ βγαίνουν καρποί, παρατηρεῖται τὸ ἑξῆς περίεργο : μόλις πιάσης στὰ χέρια σου αὐτοὺς τοὺς καρπούς, τοὺς βλέπεις νὰ μεταβάλλωνται ἀμέσως, στὰ δάχτυλά σου, σὲ μαύρη στάχτη ! Ἐξωτερικῶς ἔχουν τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα τῶν καλῶν καρπῶν. Ἀπὸ μέσα ὅμως εἶνε μαύρη στάχτη μ' ἕνα πηχτὸ καὶ λευκὸ ὑγρό, τὸ ὄσερμιλκ, τὸ ὁποῖον οἱ Ἄραβες θεωροῦν ὡς ἐξαίρετο φάρμακο κατὰ τῆς στειρότητος !..

Ἂς ἔρθουμε τώρα στὴν τρίτη παρατήρηση τοῦ ἀποκρύφου βιβλίου. «Μιὰ στήλη ἅλατος ὑψώνεται—τρανὸ σημάδι τῆς ἀπιστίας τῶν παλαιῶν κατοίκων ἐκείνων τῶν μερῶν. Ξέρουμε ὅλοι μας, ἀπὸ τὴ Γένεση, τί συνέβη μὲ τὴ γυναῖκα τοῦ Λώτ, ὅταν ὁ Θεὸς ἔρριξε φωτιὰ καὶ κατέστρεψε τὰ Σόδομα καὶ τὸ Γόμορρα. Ἡ ἄπιστη γυναῖκα τοῦ Λώτ, ἡ ὁποία ἀψήφησε τὴ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ καὶ γύρισε πίσω τὸ κεφάλι της, μετεβλήθη σὲ στήλη ἅλατος. Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὰ λεγόμενα αὐτοῦ τοῦ βιβλίου καὶ μὲ τὶς τοπικὲς παραδόσεις, ἡ στήλη αὐτὴ στεκόταν ἀκόμα ὄρθια στὸ μέρος ἀκριβῶς ὅπου εἶχε συντελεσθῆ ἡ μεγάλη κοσμοϊστορικὴ καταστροφή.

Οἱ περιηγηταὶ ποὺ πήγανε νὰ ἐξακριβώσουν τὸ γεγονὸς αὐτὸ—μὲ τὴ δυσπιστία ποὺ χαρακτηρίζει συνήθως ὅλους τοὺς ἐπιστήμονας—βρήκανε πράγματι μιὰ στήλη χοντροῦ ἅλατος, ψηλὴ ὣς 40 πόδας, στηριγμένη πάνω σ' ἕνα ὠοειδὲς ἀνάβαθρο. Δὲν μπόρεσαν, φυσικά, νὰ ἐξηγήσουν τὴν προέλευσί της καὶ ἀπέφυγαν νὰ ἐκφέρουν γνώμη περὶ αὐτῆς. Μὰ οἱ ἰθαγενεῖς ἐξακολουθοῦν νὰ πιστεύουν ὅτι ἡ στήλη αὐτὴ εἶνε ἡ γυναῖκα τοῦ Λώτ. Δὲν δίνουν καμμιὰ σημασία στὰ λόγια τῶν σοφῶν ἐπιστημόνων—κ' ἐξακολουθοῦν, ἐπαναλαμβάνουμε, νὰ ναναρίζωνται μὲ τὶς παλιὲς παραδόσεις ποὺ τόσο τραγικὸν μεγαλεῖον προσδίδουν στὴ θρυλικὴ Νεκρὰ Θάλασσα..

***

Σχετικὰ ὅμως μὲ τὴν παράξενη αὐτὴ θάλασσα κυκλοφοροῦν καὶ ἄλλες παραδόσεις. Πολλοὶ λένε ὅτι τὰ νερά της εἶνε τόσο πυκνά, ὥστε τὸ κορμὶ τοῦ ἀνθρώπου δὲν μπορεῖ νὰ βυθισθῆ μέσα τους. Λένε ἀκόμα ὅτι κανένα ψάρι δὲν μπορεῖ νὰ ζήση μὲς στὰ πικρά, τὰ φαρμακωμένα τὰ νερά της καὶ ὅτι οἱ ἀναθυμιάσεις ποὺ ἀναδίδει εἶνε τόσο δηλητηριώδεις, ὥστε σκοτώνουν κάθε πουλὶ ποὺ θὰ περάση ἀπὸ πάνω της.

Ὁ Ἰώσηπος, γιὰ ν' ἀποδείξη τὴν πυκνότητα τῶν ὑδάτων τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης, ἀναφέρει τὸ παρακάτω ἀνέκδοτο : «Ὁ Βεσπασιανὸς εἶχε ρίξει κάποτε σὲ αὐτὴ τὴ θάλασσα δυὸ ἐγκληματίες, μὲ τὰ χέρια δεμένα πίσω ἀπὸ τὴ ράχη. Μὰ δὲν μπόρεσαν νὰ βουλιάξουν καὶ τὰ κορμιά τους ἐπέπλεον πάνω στὴν ἐπιφάνεια». Τὸ πρᾶγμα δὲν πρέπει νὰ σᾶς φαίνεται καὶ παράξενο, ἐπειδὴ ἡ στάση τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἔχει δεμένα τὰ χέρια ἀπὸ πίσω του, εἶνε ἡ καλύτερη γιὰ νὰ μπορῆ τὸ σῶμα του νὰ πλέη στὴν ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης, χωρὶς νὰ βυθίζεται. Τὸ γεγονὸς ὅμως εἶνε ὅτι τὰ νερὰ τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης ἔχουν μεγαλυτέρα πυκνότητα καὶ ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἔχουν ἐπίσης μεγάλες ἰαματικὲς ἰδιότητες, μὰ δὲν θὰ συμβουλεύαμε κανένα νὰ πάη νὰ λουσθῆ ἐκεῖ, γιατὶ θὰ βγῆ μὲ τὸ σῶμα ἀλειμμένο ἀπὸ ἕνα δύσοσμο λῖπος, τὸ ὁποῖο προκαλεῖ ζωηροτάτη φαγούρα. Ἂν μάλιστα μείνη κανεὶς κάμποσες ὧρες μὲς στὰ νερὰ τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης, ὑπάρχει κίνδυνος σοβαρὸς νὰ φύγη ἀπὸ πάνω του ὅλη ἡ ἐπιδερμίδα του.

Τὰ παράλια τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης εἶνε γεμᾶτα ἀπὸ κόκκαλα ψόφιων πουλιῶν. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἔκανε πολλοὺς νὰ πιστέψουν ὅτι ὅποιο πουλὶ περάση πάνω ἀπὸ τὴ θανατηφόρο αὐτὴ θάλασσα, δηλητηριάζεται ἀπὸ τὶς ἀναθυμιάσεις της καὶ πέφτει κάτω νεκρό. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε διόλου ἀπίθανο. Κανεὶς μέχρι σήμερα δὲν μπόρεσε νὰ δώση μιὰ λογικοφανῆ ἐξήγησι στὸ περίεργο αὐτὸ φαινόμενο.

***

Νὰ εἶνε ἄραγε ἀλήθεια, ὅτι ἐκεῖ κοντὰ στὴ Νεκρὰ Θάλασσα, συνετελέσθη ἄλλοτε ἡ καταστροφὴ τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρρων ; Ἡ Νεκρὰ Θάλασσα εἶνε τόσον ἀπαισία καὶ καταστρεπτική, ὥστε, παρ' ὅλες τὶς διαβεβαιώσεις τῶν ἐπιστημόνων, ἐξακολουθοῦμε νὰ πιστεύουμε ὅτι μονάχα ἡ κατάρα τοῦ Θεοῦ μποροῦσε νὰ σκορπίση σ' ἕνα μέρος τόσην ἀπελπισία καὶ ἐρήμωση.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

— Αἰνιγματώδεις θνητοί, πῶς ξὺ τόση ταπεινότητα καὶ τός... κατορθώνετε νὰ συγκεντρώνετε ΙΣ γαλεῖο, τόσες ἀρετὲς καὶ τ... κλήματα ;

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΕΥΝΟΟΥΜΕΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ

Ἡ ἀκολουθία τῆς Μαρίας τῶν Μεδίκων. Ἕνα ζεῦγος φιλοδόξων τυχοδιωκτῶν. Ὁ πρώην ἱπποκόμος καὶ ἡ καμαριέρα τῆς βασιλίσσης. Ὁ γάμος τους. Τίτλοι, τιμές, πλούτη. Ἡ ἐξέγερσις τοῦ Ἑρρίκου IV. Ὅπου ὁ πρώην ἱπποκόμος γίνεται μαρκήσιος καὶ στρατάρχης. Ἡ πρώην καμαριέρα στὰ διαμερισματά της. Ἡ δολοφονία τοῦ Κοτσίνι. Ἡ δίκη καὶ ἡ καταδίκη τῆς Λεονώρας. Τὸ μαρτύριο, κλπ.

Ὅταν ἡ Μαρία τῶν Μεδίκων ἔφθασε στὴ Γαλλία, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ παντρεφτῇ τὸ βασιλέα Ἑρρῖκο IV, πολυάριθμη ἀκολουθία τὴν συνώδευε. Μεταξὺ τῆς ἀκολουθίας αὐτῆς ὑπῆρχε ἕνα ὁλόκληρο τμῆμα ἀπὸ ἀρωματοποιούς, γραφεῖς, χορευτὰς καὶ κεντίστρες.

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ Φλωρεντινοί, ποὺ ἦσαν τυφλὰ ἀφοσιωμένοι στὴν πριγκήπισσά τους, εἶχαν ὡς ἀποστολή τους νὰ τὴν ὑποστηρίξουν καὶ νὰ τὴν προστατεύουν σὲ κάθε κρίσιμη περίστασι ποὺ θὰ τῆς τύχαινε στὸ μέλλον.

Ἦσαν ὅλοι τους, ἕνας κι' ἕνας, διαλεγμένοι μὲ μεγάλη προσοχὴ καὶ εἶχαν ὡς ἀρχηγό τους ἕναν Ἰταλὸ ποὺ εἶχε ἔρθει μαζύ τους ἀπὸ τὴν Τοσκάνα, ἕνα ἄνθρωπο πολὺ δεσποτικὸ καὶ πολὺ περίεργο.

Λενότανε Κοντσῖνο Κοτσίνι καὶ ἦταν ἄλλοτε ἱπποκόμος τοῦ καρδιναλίου τῆς Λωραίνης. Εἶχε ὅμως κατορθώσει, ὕστερ' ἀπὸ ἕνα σωρὸ χαμερπεῖς πράξεις ποὺ διέπραξε, νὰ προσληφθῇ ὡς εὐγενὴς στὴν ἀκολουθία τῆς μελλούσης βασιλίσσης τῆς Γαλλίας.

Κοντὰ στὴ Μαρία τῶν Μεδίκων ὑπηρετοῦσε καὶ μιὰ νέα, ὀνομαζομένη Λεονώρα Ντόρι, τὴν ὁποία ἡ κυρία της εἶχε περιβάλλει μὲ κάθε ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν εἶχε κάνει σχεδὸν φίλη της. Μυστικὸ δὲν εἶχε ἀπ' αὐτὴ καὶ ὅτι τῆς συνέβαινε σ' ἐκείνη θὰ τὸ ἔλεγε πρῶτα.

Ὁ Κοντσῖνο, βλέποντας τὴν συμπάθεια αὐτὴ τῆς πριγκηπίσσης πρὸς τὴ νέα, κατάλαβε ἀμέσως, πονηρὸς καθὼς ἦταν, πόσα θὰ μποροῦσε νὰ ὠφεληθῇ ἂν κατώρθωνε νὰ συνδεθῇ μὲ τὴ Λεονώρα Ντόρι. Κι' ἀμέσως, χωρὶς νὰ χάση οὔτε στιγμή, ἄρχισε νὰ ἐρωτοτροπῇ πρὸς τὴν καμαριέρα τῆς πριγκηπίσσης. Ἦταν ὡραῖος, εὐγενής, τολμηρὸς καὶ δὲν γνώριζε τί θὰ πῆ ἠθικὸ ἐμπόδιο προκειμένου νὰ πραγματοποιήση ἕνα σκοπό του.... Ἔτσι κατώρθωσε μὲ εὐκολία νὰ κατακτήση τὴν καρδιὰ τῆς φτωχῆς Λεονώρας καὶ νὰ τὴν κάνη νὰ τὸν ἀγαπήση...

* * *

Ἡ Λεονώρα Ντόρι ἡ Γκαλιγκάϊ (ἀπὸ ἕνα ὄνομα ποὺ τὸ εἶχε ἀγοράσει ὅταν πρωτομπῆκε στὴν αὐλὴ τῶν Μεδίκων) εἶχε γεννηθῆ περὶ τὰ τέλη τοῦ 16ου αἰῶνος, δηλαδὴ κατὰ τὸ 1585.

Ἂν καὶ ταπεινῆς καταγωγῆς, ἦταν ὡστόσο πολὺ ἔξυπνη κ' ἐπιτήδεια. Γι' αὐτὸ μόλις προσελήφθη στὴν ὑπηρεσία τῆς πριγκηπίσσης, κατάλαβε πόσο εὔκολο ἦταν νὰ ἐπιδράση στὸν ἀδύνατο χαρακτῆρα της. Ἔτσι κατώρθωσε σιγὰ - σιγὰ νὰ τῆς γίνη ἀπαραίτητη καὶ νὰ κάνη τὴ Μαρία τῶν Μεδίκων νὰ τῆς ἀνακοινώνη κάθε της σκέψι καὶ νὰ τῆς ζητάη τὴ συμβουλή της, στὸ κάθε τι.

Μόλις ἔφθασαν στὸ Παρίσι κ' ἡ Λεονώρα ἐγκαταστάθηκε στ' Ἀνάκτορα τοῦ Λούβρου, κοντὰ στὴν κυρία της, ἄρχισε τὶς ραδιουργίες καὶ τὶς πανουργίες της. Δὲν τῆς ἔφτανε πειὰ ἡ θέσις της κοντὰ στὴν πριγκήπισσα. Ἤθελε τώρα νὰ γίνη κι' αὐτὴ μεγάλη καὶ δυνατή. Μὰ γιὰ νὰ τὸ ἐπιτύχη αὐτὸ τῆς χρειαζόταν ἕνας τίτλος. Τότε ἀκριβῶς παρουσιάστηκε καὶ ὁ Κοτσίνι, ὁ ὁποῖος ἐθεωρεῖτο πειὰ ὡς εὐγενής, καὶ τῆς προσέφερε μαζὺ μὲ τὸ χέρι του καὶ τὸ ὄνομά του. Ἐκείνη δέχτηκε. Ἡ Μαρία τῶν Μεδίκων εὐνόησε ἐξαιρετικὰ τὸ συνοικέσιο τοῦτο καί, παρ' ὅλη τὴν κατηγορηματικὴ ἀντίθεσι τοῦ συζύγου της Ἑρρίκου IV, ὁ ὁποῖος ἀπεχθανόταν τοὺς εὐνοουμένους τῆς συζύγου του, ἐπροίκησε τοὺς νεονύμφους καὶ ὑπέγραψε ὡς μάρτυς στὸ συμβόλαιο τοῦ γάμου τους.

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἡ τύχη τῶν δύο αὐτῶν τυχοδιωκτῶν ὑπῆρξε καταπληκτική. Ἡ βασίλισσα τοὺς ἐφόρτωσε μὲ τίτλους, μὲ δῶρα καὶ μὲ εὐεργεσίες. Ἄρχισαν νὰ ζοῦν μέσα στὴν πιὸ μεγάλη πολυτέλεια, ν' ἁπλώνονται διαρκῶς μέσ' στὸ παλάτι, νὰ δίνουν λαμπρὲς γιορτὲς στὸ διαμέρισμά τους καὶ νὰ γίνωνται δεκτοὶ μὲ τὶς μεγαλείτερες τιμὲς σ' ὅλους τοὺς κύκλους τῆς ἀνωτάτης γαλλικῆς ἀριστοκρατίας.

Ὡστόσο, ὅλ' αὐτὰ εἶχαν προκαλέσει τὴ δυσαρέσκεια τοῦ βασιλέως, ὁ ὁποῖος εὕρισκε ὑπερβολικὲς τὶς φιλοδοξίες τῶν ξένων αὐτῶν ποὺ δὲν τοὺς συμπαθοῦσε ἄλλωστε καθόλου. Τοῦ κάκου ἱκέτευε τὴ γυναίκα του νὰ τοὺς ἀπομακρύνη. Ἡ νεαρὰ Μαρία τῶν Μεδίκων, γυναίκα ἀδυνάτου καὶ διστακτικοῦ χαρακτῆρος, δὲν ἐτολμοῦσε νὰ λάβη σχετικῶς μιὰ ἀπόφασι. Εἶχε ὑποταχθῆ πειὰ στὸ δεσποτισμὸ τῆς εὐνοουμένης της καὶ φοβόταν τρομερὰ τὴν ὀργή της. Ἡ Λεονώρα Ντόρι τὴν εἶχε ὑποδουλώσει κυριολεκτικῶς καὶ δὲν μποροῦσε νὰ τῆς ἀρνηθῆ τίποτε. Ἦταν ἀδύνατο πειὰ νὰ τὴν ἀπομακρύνη ἀπὸ κοντά της.

Καὶ ὅσο μὲν ἔζουσε ὁ Ἑρρῖκος IV τὰ πράγματα περιορίστηκαν ὡς αὐτὸ τὸ σημεῖο. Ὅταν ὅμως ἐκεῖνος ἐδολοφονήθηκε καὶ ἔγινε Ἀντιβασιλεία στὴ Γαλλία, ἡ δύναμις τοῦ ζεύγους τῶν τυχοδιωκτῶν ἔφθασε στὸ ζενὶθ της χάρις στὶς ραδιουργίες τους καὶ στὴν πονηρία τους, κατώρθωσαν τόσο ὁ Κοτσίνι, ὅσο καὶ ἡ γυναῖκα του, νὰ γίνουν ἀπολύτως ἀναγκαῖοι καὶ ἀπαραίτητοι στὸν ἀντιβασιλέα καὶ στὴ βασίλισσα.

Ἔτσι ὁ Κοτσίνι ὀνομάστηκε μαρκήσιος καὶ κατόπιν στρατάρχης τοῦ Ἄνκρ. Ὅλες οἱ δημόσιες ὑπηρεσίες περιῆλθαν στὰ χέρια του. Τιμωροῦσε κ' εὐεργετοῦσε ὅποιους ἤθελε καὶ κατὰ τὰ γοῦστα του. Μὲ λίγα λόγια ἔγινε τόσο τρομερός, ὥστε οἱ ἐχθροί του ὁρκίστηκαν τὸ θάνατό του.

Ἐντωμεταξὺ ἡ Λεονώρα, ἡ ὁποία εἶχε ἀποκτήσει πλούτη ἀμέτρητα καὶ θησαυροὺς ὁλοκλήρους ἀπὸ πολύτιμες πέτρες, δὲν εἶχε νὰ ἐπιθυμήση τίποτε πειά. Ζοῦσε μέσ' στὰ ἰδιαίτερα διαμερίσματά της στὸ παλάτι, τὰ ὁποῖα βρισκόντουσαν ἀκριβῶς πάνω ἀπ' τὸ διαμερίσματα τῆς ἀντιβασιλείας καὶ τὰ ὁποῖα εἶχε διαρρυθμίσει σύμφωνα μὲ τὰ γοῦστα της, καὶ δὲν παρουσιαζότανε καθόλου στὴν αὐλή. Δεχότανε μόνο ἐπισκέψεις. Οἱ πιὸ μεγάλες κυρίες τῆς γαλλικῆς ἀριστοκρατίας θεωροῦσαν καθῆκον τους νὰ πᾶνε νὰ τὴν χαιρετήσουν. Ἐκείνη τὶς ἐδεχόταν μ' ἐγκαρδιότητα βέβαια, μὰ δὲν ἀνταπέδιδε σ' αὐτὲς τὰ κομπλιμέντα ποὺ τῆς ἔκαναν. Καθ' ὅλη δὲ τὴν διάρκεια τῆς ἐπισκέψεως δὲν ἐγκατέλειπε καθόλου, γιὰ κανένα λόγο, τὸ κρεββάτι ὅπου βρισκόταν ξαπλωμένη. Κ' ἡ βασίλισσα ἡ ἴδια, ὅταν ἤθελε νὰ τῆς μιλήση, ἀνέβαινε ἀπὸ μιὰ κρυφὴ σκαλίτσα στὸ διαμέρισμα τῆς εὐνοουμένης της, ἡ ὁποία οὔτε σηκωνόταν κἂν ἀπὸ τὸ κρεββάτι της γιὰ νὰ τὴν δεχθῆ.

Ὡστόσο, μέσα ἀπὸ τὰ διαμερίσματά της, χωρὶς νὰ βγαίνη καθόλου ἔξω, ἡ Λεονώρα παρακολουθοῦσε ὅλα τὰ γεγονότα. Πάντοτε φιλόδοξη καὶ θέλοντας τὰ πλούτη συνεχῶς, ἔκανε ἐμπόριο, πουλοῦσε τίτλους καὶ συνηλλάσσετο μὲ τὴν Ἀγγλία καὶ τὴν Ἰσπανία, κερδίζοντας χρήματα ἀπὸ παντοῦ.

Ἦταν ὑπερβολικὰ δεισιδαίμων καὶ φοβότανε προπάντων τὸ «κακὸ μάτι». Γι' αὐτὸ ποτὲ κανεὶς δὲν τὴν ἔβλεπε ξεσκέπαστη. Φοροῦσε πάντοτε ἕνα πυκνὸ πέπλο, ποὺ τῆς ἐσκέπαζε τὸ πρόσωπο. Ἐκτὸς αὐτοῦ, κατὰ σύστασι διαφόρων μαγισσῶν, ἔπλαθε μὲ κερὶ διάφορα ὁμοιώματα τῶν ἐχθρῶν της, μὲ τὰ ὁποῖα εἶχε γεμίσει ἕνα μεγάλο κουτὶ ποὺ τὸ εἶχε κρυμμένο κάτ' ἀπ' τὸ κρεββάτι της. Ὅλες αὐτὲς οἱ μανίες της εἶχαν δημιουργήσει γύρω ἀπὸ τὸ πρόσωπό της πολλοὺς παραδόξους θρύλους.

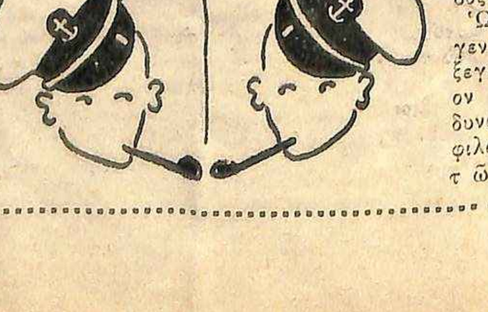

Ὡστόσο οἱ εὐγενεῖς εἶχαν ἐξεγερθῆ ἐναντίον τῆς παντοδυναμίας τῶν φιλοδόξων αὐτῶν τυχοδιωκτῶν καὶ δὲν ἄργησαν νὰ ἐξεγείρουν ἐναντίον τους καὶ τὸ λαό. Μιὰ συνωμοσία ὀργανώθηκε καὶ στὶς 24 Ἀπριλίου 1617 ὁ Κοτσίνι ἐδολοφονήθη, καθὼς ἔβγαινε ἀπὸ τ' ἀνάκτορα. Ἀμέσως οἱ αὐλικοὶ ἔτρεξαν ν' ἀναγγείλουν τὸ θλιβερὸ αὐτὸ γεγονὸς στὴ σύζυγό του. Ἐκείνη ὅμως ἄκουσε ἀδιάφορη τὴν εἴδησι. Δὲν ἔχυσε οὔτ' ἕνα δάκρυ, οὔτε ἔδειξε τὴν παραμικρὴ συγκίνησι... Εἶπε μόνο μὲ τὴν ἰταλικὴ προφορά της:

—Ἦταν ἕνας φιλόδοξος, ἕνας περήφανος... Τόσο τὸ χειρότερο γι' αὐτόν...

Ὅταν ὅμως τῆς εἶπαν ὅτι τὸ πτῶμα τοῦ συζύγου της, ἀφοῦ ἐσύρθη μέσ' στοὺς δρόμους, κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ λαὸ στὴν πλατεία τῆς Γρέβης, ταραχὴ ζωγραφίστηκε στὸ πρόσωπό της. Συνῆλθε ὅμως γρήγορα καὶ καταλαβαίνοντας ὅτι ἐκινδύνευε τώρα κι' αὐτή, φρόντισε ν' ἀσφαλίση τὰ κοσμήματά της.

Ἐγκατέλειψε ἀμέσως τὸ ἀνάκτορο τοῦ Λούβρου καὶ ἀποσύρθηκε στὸ μέγαρο τῆς ὁδοῦ ντὲ Τουρνόν, ὅπου διέταξε νὰ διπλομανταλώσουν τὶς πόρτες καὶ τὰ παράθυρα. Ἐκεῖ, ἀφοῦ ἔχωσε τὰ κοσμήματά της μέσα στὰ στρώματά της, ξαπλώθηκε πάνω ἀπ' αὐτά.

Ἔτσι τὴν βρῆκαν σὲ λίγο οἱ τοξόται ποὺ εἶχαν σταλῆ γιὰ νὰ τὴν συλλάβουν καὶ νὰ τὴν ὁδηγήσουν στὸ Σατελέ. Στὴν ἀρχὴ ἀρνήθηκε νὰ τοὺς δεχθῆ, λέγοντας πὼς εἶνε ἄρρωστη καὶ φωνάζοντας μὲ λύσσα:

—Ἐσκότωσαν τὸν ἄντρα μου!... Τί ἄλλο θέλουν παραπάνω... Ἂς μ' ἀφήσουν νὰ φύγω ἀπὸ τὴ Γαλλία..

Ἐντωμεταξὺ ὅμως ὁ λαὸς εἶχε εἰσορμήσει στὸ μέγαρό της καὶ εἶχε ἀρχίσει τὴ λεηλασία. Ἡ Λεονώρα κατάλαβε τότε τὴ θλιβερὴ τύχη ποὺ τὴν περίμενε ἂν παρέτεινε τὴν ἀντίστασί της κ' ἔτσι ἀναγκάστηκε ν' ἀκολουθήση τοὺς τοξότες.

Κατὰ γενικὴ ἀπαίτησι τοῦ λαοῦ, εἰσήχθη ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες σὲ δίκη. Μὰ τὸ περίεργο σχετικῶς εἶνε ὅτι ἀντὶ νὰ δικασθῇ γιὰ τὶς προδοσίες της, τὶς καταχρήσεις της καὶ τ' ἄλλα ἐγκλήματά της, ἐδικάσθη ἐπὶ... μαγεία καὶ ὡς... ἑβραία!... Κατέσχεσαν στὸ σπίτι της τὰ κέρινα ἀγαλματάκια της, διάφορα ἑβραϊκὰ βιβλία καὶ μερικὰ ἀλχημιστικὰ ἐργαλεῖα. Δὲν χρειαζόντουσαν περισσότερα πειστήρια στοὺς δικαστὰς γιὰ νὰ τὴν καταδικάσουν. Ἡ Λεονώρα τὰ ἔβλεπε ὅλα αὐτά, ἔβλεπε ὅτι ὁ θάνατός της εἶχε προαποφασισθῆ καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἐπεχείρησε διόλου νὰ ὑπερασπισθῆ τὸν ἑαυτό της. Παρακολούθησε μὲ θάρρος τὴ δίκη της καὶ ἄκουσε ἄφοβα τὴν καταδίκη της εἰς τὸν διὰ πυρᾶς θάνατον.

Λίγες ὧρες μετὰ τὴν καταδίκη της, ὁδηγήθηκε στὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου, ὅπου ἦταν ἑτοιμασμένη ἡ φωτιὰ ἡ ὁποία θὰ τὴν ἔκαιγε. Ἐκύτταζε τὶς φλόγες χωρὶς φόβο καὶ κατόπιν ἐβάδισε μόνη της πρὸς αὐτές. Σὲ λίγο εἶχε ἀποτεφρωθῆ (6 Ἰουλίου 1619).

Ἡ Λεονώρα ἦταν μιὰ μικρούλα μελαχροινὴ μὲ μαῦρα μαλλιὰ καὶ καταπληκτικὰ ἀδύνατη. Παρ' ὅλη τὴν κανονικότητα τῶν χαρακτηριστικῶν της, ἦταν ἄσχημη. Ἦταν κακιά, περήφανη κ' ἐκδικητικὴ καὶ γι' αὐτὸ τὴν ἐμισοῦσαν ὅλοι. Γι' αὐτὸ καὶ κανεὶς δὲν τὴν ἐλυπήθηκε γιὰ τὸ μαρτυρικό της θάνατο, οὔτε ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι κληρονόμησαν τὰ πλούτη της...

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΠΑΝΤΡΕΥΟΝΤΑΙ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΙΚΑ...

Μέρη στὰ ὁποῖα τὰ κορίτσια παντρεύονται ἄπροικα. Ὅπου ὁ πεθερὸς πέρνει προῖκα ἀπὸ τὸ γαμπρό. Ἡ ἐκτίμησις τῆς νύφης. Ἐνῶ ἡ γυναῖκα ἐργάζεται, ὁ σύζυγος κάθεται στὸ καφενεῖο... Ἡ σπάνις τῶν γυναικῶν στὰ χωριὰ των Χασίων. Πῶς παντρεύονται οἱ Σαμαρινιῶτες. Πῶς ντύνονται ἡ νῦφες καὶ οἱ γαμπροί. Ὅπου ἡ νύφη ὁδηγεῖται ἔφιππος στὴν ἐκκλησία, κλπ.

Ὑπάρχουν ἀκόμη μερικὰ μέρη στὴν Ἑλλάδα στὰ ὁποῖα ὁ κόσμος δὲν νοιάζεται καθόλου μὲ τὸ ζήτημα τῆς προίκας. Τὰ κορίτσια σ' αὐτὰ τὰ μέρη παντρεύονται χωρὶς τίποτε. Συμβαίνει μάλιστα, πολλὲς φορὲς νὰ πέρνη χρήματα ἀπὸ τὸ γαμπρὸ ὁ πατέρας τῆς νύφης, ἀντὶ νὰ τοῦ δίνη ἐκεῖνος.

Στὰ χωριὰ τοῦ Θεσσαλικοῦ κάμπου ὁ πατέρας ποὺ ἔχει πολλὰ κορίτσια, θεωρεῖται εὐτυχισμένος. Γιὰ νὰ δώση τὸ κορίτσι του, πρέπει νὰ πάρη ἀπὸ τὸν γαμπρὸ προῖκα. Ἡ προῖκα αὐτὴ ἀποτελεῖται συνήθως ἀπὸ χρυσᾶ κοσμήματα καὶ προπάντων ἀπὸ φλουριά.

Ὅσο πιὸ νέο εἶνε τὸ κορίτσι, ὅσο πιὸ γερὸ καὶ δεμένο, ὅσο πιὸ πολλὲς ἀγροτικὲς δουλειὲς ξέρει, τόσο πιὸ πολλὰ φλουριὰ ἀξίζει. Ὅταν παντρευθῇ ὅμως, ὁ ἄνδρας σακατεύει κυριολεκτικῶς τὴν γυναῖκα ποὺ ἀγόρασε, στὴν δουλειά: ἔδωσε τὸ χρῆμα του καὶ ἐννοεῖ νὰ τὸ πάρη πίσω. Ἐνῶ αὐτὸς κάθεται στὸ καφενεῖο, ἡ γυναῖκα του δουλεύει γι' αὐτὸν στὰ χωράφια ἢ κουβαλᾶ ξύλα ἀπὸ τὸ βουνὸ καὶ τὰ πουλᾶ στὰ παζάρια τῆς πολιτείας.

Ὡς γνωστόν, οἱ πεδινοὶ Θεσσαλοί, λέγονται «Καραγκούνηδες» καὶ ἡ γυναῖκες τους Καραγκοῦνες ἢ Καραγκούνισσε. Ἡ «Καραγκούνισσα» εἶνε λοιπὸν σκλάβα τοῦ ἀντρός της, ὁ ὁποῖος καὶ γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο τὴν ἀγοράζει.

Στὰ Χάσια ὄρη, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ μεταίχμιον μεταξὺ Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, ἡ γυναῖκες δὲν ἀγοράζονται ἀπὸ τὸν ἄντρα, ἀλλὰ οὔτε κ' ἐκεῖ χρειάζεται προῖκα γιὰ νὰ παντρευθῇ ἕνα κορίτσι. Ἡ γυναῖκα σπανίζει στὰ χωριὰ τῶν Χασίων, καὶ γι' αὐτὸ θὰ συναντήσετε σ' αὐτὰ πολλοὺς ἄντρες χήρους, ἐνῶ ἀντιθέτως ἐλάχιστες χῆρες θὰ βρῆτε. Ἡ σπάνις αὐτὴ τῶν γυναικῶν στὰ μέρη ἐκεῖνα ὀφείλεται στὸ ὅτι πολλὲς ἀπ' αὐτὲς πεθαίνουν ἀπὸ ἐπιλόχιο πυρετό, ἐπειδὴ στὰ χωριὰ τῶν Χασίων, κανένα μέτρο ὑγιεινῆς καὶ καθαριότητος δὲν λαμβάνεται. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἶνε καὶ τόσο πολυζήτητες ἡ γυναῖκες ἐκεῖ καὶ δὲν χρειάζονται προῖκα γιὰ νὰ παντρευθοῦν.

Ὅταν προχωρήσουμε ἀπὸ τὰ Χάσια πρὸς τὰ βλαχοχώρια τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Πίνδου, τότε θὰ συναντήσουμε ἄλλες συνήθειες, σχετικὲς μὲ τὸ γάμο, ὄχι ὅμως καὶ ἀντίθετες ἀπ' αὐτὲς ποὺ περιγράψαμε.

Οἱ Βλάχοι, γενικῶς, θεωροῦν ντροπὴ νὰ πάρουν προῖκα σὲ χρήματα, κτήματα ἢ ζῶα ἀπὸ τὴν γυναῖκα τους. Ὁ ἄντρας ποὺ θὰ πάρη προῖκα ἀπὸ τὴν γυναῖκα του θεωρεῖται ὅτι ἀγοράστηκε... Ἡ γυναῖκα ὅμως εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ πάη στὸ καινούριο της σπιτικὸ ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερα μάλλινα ροῦχα καὶ ἰδίως φλοκωτὲς κουβέρτες. Ἀκριβῶς δέ, ὁ ρουχισμὸς αὐτὸς λέγεται προῖκα καὶ ὄχι τὰ χρήματα ἢ τὰ κτήματα.

Ἡ συνήθεια αὐτή, νὰ μὴ δίνουν δηλαδὴ ἄλλη προῖκα ἐκτὸς ἀπὸ ρουχισμὸ στὰ κορίτσια τῶν Βλάχων, κοντεύει νὰ χαθῇ τελείως ἀπὸ τὰ βλάχικα χωριὰ τῶν Τρικκάλων, τῆς Ἠπείρου καὶ τοῦ Ὀλύμπου. Διατηρεῖται ὅμως πιστότατα στὰ βλάχικα χωριὰ τῶν Γρεβενῶν, καὶ ἰδίως στὴν Σαμαρίνα, τὴν Ἀβδέλλα, τὸ Περιβόλι, τὴν Σμίξι, καὶ τὴν Φοῦρκα. Οἱ Σαμαρινιῶτες ἰδιαιτέρως, ὅπου καὶ ἂν βρίσκωνται καὶ ὅποια κοινωνικὴ θέσι καὶ ἂν ἔχουν, εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ παντρεφτοῦν Σαμαρινιώτισσα καὶ νὰ μὴ πάρουν οὔτε δεκάρα ἀπ' αὐτή.

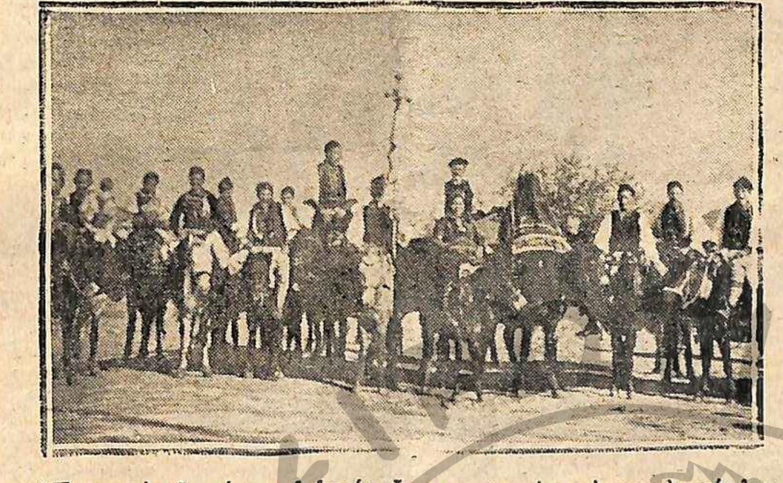

Ἡ πομπὴ τῆς νύφης, ἡ ὁποία εἶνε σκεπασμένη μὲ πυκνὸν πέπλον

Οἱ Σαμαρινιῶτες εἶνε ἐξαπλωμένοι σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Λάρισσα, τὰ Τρίκκαλα, ὁ Βόλος, ὁ Τύρναβος, ἡ Ἐλασσών, τὰ Σέρβια, ἡ Κοζάνη, τὰ Γρεβενά, ἡ Θεσσαλονίκη, εἶνε γεμάτα ἀπὸ Σαμαρινιῶτες ἐπιστήμονες, τεχνίτες καὶ ἐμπόρους. Ὅλοι αὐτοὶ παντρεύονται πατριώτισσές τους. Ἀλλοίμονο στὸν Σαμαρινιώτη ποὺ δὲν θὰ πάρη κορίτσι τῆς πατρίδος του καὶ θὰ ζητήση προῖκα. Ὅλοι οἱ συμπατριῶτες του—ἰδίως ἡ γυναῖκες—θὰ τὸν κατηγοροῦν, καὶ πολλοὶ θὰ τοῦ κόψουν καὶ τὴν καλημέρα.

Ἕνας γέρος Σαμαρινιώτης, πλούσιος κτηνοτρόφος, μὲ παιδιὰ ὅμως ποὺ ἔβγαλαν τὸ Πανεπιστήμιο, μοῦ ἐξήγησε κάποτε τὸ ἔθιμο αὐτό:

—Ἂν ἕνας πατέρας ἔχη πολλὰ κορίτσια, μοῦ εἶπε, καὶ δὲν ἔχει προῖκα νὰ τοὺς δώση, θὰ ἀναγκαστῇ νὰ τὰ ἀφίση ἐλεύθερα. Καὶ δὲν εἶνε μόνο αὐτό. Τί ἐμπιστοσύνη νὰ ἔχη κανεὶς στὸν γαμπρὸ ποὺ τὸν ἀγοράζει μὲ τὴν προῖκα!...

Ἐντούτοις, ὁ ἴδιος, ὅπως μοῦ ἐξομολογήθηκε, ἔδωσε προῖκα στὸν γαμπρὸ ποὺ διάλεξε γιὰ τὴν κόρη του... τοῦ τὴν ἔδωσε ὅμως... κρυφά.

Πράγματι, πολλοὶ Σαμαρινιῶτες ποὺ παντρεύουν τὰ κορίτσια τους μὲ ἐπιστήμονας ἢ ἄλλους ἀνθρώπους κοινωνικῶς ἀποκαταστημένους, τοὺς δίνουν καὶ προῖκα. Τόσο ὅμως ὁ πεθερὸς ὅσο καὶ ὁ γαμπρὸς κρατοῦν τὸ πρᾶγμα μυστικὸ γιὰ νὰ μὴ θυμώσουν οἱ ἄλλοι Σαμαρινιῶτες καὶ τοὺς κατηγορήσουν, ὅτι χαλοῦν τὸ ἔθιμο.

Καὶ ἕνα ἄλλο περίεργο ἔθιμο σχετικῶς μὲ τοὺς Βλαχοφώνους κατοίκους τῆς ἐπαρχίας Γρεβενῶν καὶ τοὺς γάμους των, εἶνε καὶ τὸ παρακάτω: Οἱ κάτοικοι τῆς Σαμαρίνας, τοῦ Περιβολιοῦ, τῆς Ἀβδέλλα, τῆς Σμίξις, παντρεύονται ὅλοι τὴν ἴδια ὡρισμένη ἡμέρα. Οἱ γάμοι, ἔξαφνα, στὴν Ἀβδέλλα, γίνονται ὅλοι τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, στὰ ἄλλα δὲ χωριὰ τὸ δεκαπενταύγουστο τῆς Παναγίας.

Βάζουν μάλιστα καὶ κλῆρο, ὁ ὁποῖος κανονίζει τὴν σειρὰ ποὺ θὰ γίνη ὁ κάθε γάμος. Καὶ οἱ ἀρραβῶνες ὅμως γίνονται καὶ αὐτοὶ σὲ ὡρισμένην περίοδο. Ἀρχίζουν ὅταν τελειώσουν οἱ γάμοι καὶ τελειώνουν τὸν Σεπτέμβριον. Ἀντιθέτως ὅμως πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γίνεται σὲ μερικὰ νησιά μας, ὅπου οἱ νύφες φοροῦν τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου, ἀρχαῖες, ἐγχώριες ἐνδυμασίες, στὰ χωριὰ τῶν Γρεβενῶν, καθὼς καὶ σὲ πλεῖστα χωριὰ τῆς Μακεδονίας, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος οἱ νυφάδες βγάζουν τὴν ἡμέρα ἐκείνη τὶς ἐγχώριες ἐνδυμασίες τους καὶ φοροῦν λευκὸ εὐρωπαϊκὸ φόρεμα μὲ πέπλο. Ἔπειτα ὅταν τελειώση ἡ τελετή, ξαναφοροῦν τὰ σεγκούνια τους. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς γαμπροὺς καὶ αὐτοὶ βγάζουν τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου τὰ τσαρούχια καὶ τὴ φουστανέλλα καὶ φοροῦν σακκάκι καὶ παντελόνια ἀπὸ τὸ γνωστὸ ὕφασμα τοῦ Ρετσίνα. Αὐτὸ δὲ τὸ θεωροῦν ὡς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ!...

Ἄλλοτε στὰ περισσότερα χωριὰ τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Μακεδονίας ἡ νύφη ὡδηγεῖτο στὴν ἐκκλησίαν ἢ στοῦ γαμπροῦ τὸ σπίτι καβάλλα. Τὴν συνώδευαν οἱ συγγενεῖς της ἔφιπποι καὶ αὐτοί. Ἡ νύφη ἦταν σκεπασμένη μ' ἕναν πυκνὸ πέπλον. Τῆς συνοδείας προηγεῖτο ἕνας ἔφιππος κρατῶντας τὸ «μπαϊράκι», τὴν σημαία δηλαδὴ καὶ τὸν σταυρό. Στὸν σταυρὸν αὐτὸν καρφώνονται κατὰ τόπους, πορτοκάλλια, ἢ μῆλα, ἢ κυδώνια, ἢ ἄλλα φροῦτα καὶ ἄνθη. Τὸ ἔθιμον νὰ ὁδηγοῦν ἔφιππο τὴ νύφη, διατηρεῖται ἀκόμη σὲ πολλὲς κτηνοτροφικὲς κοινότητες τῆς Θεσσαλίας, τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Μακεδονίας, ἀλλὰ ἀπὸ ἡμέρα σὲ ἡμέρα χάνεται καὶ αὐτό. Μόνο οἱ νομάδες καὶ ἡμινομάδες κτηνοτρόφοι τὸ διατηροῦν καὶ θὰ τὸ διατηροῦν γι' ἀρκετὸν ἀκόμη καιρό.

Ἡ φωτογραφία, τὴν ὁποία δημοσιεύουμε, παριστάνει συνοδεία ἡμινομάδων Βλάχων τῆς περιφερείας Σερρῶν, οἱ ὁποῖοι ὁδηγοῦν τὴν νύφη. Ἡ ἔφιππος νύφη, εἶνε σκεπασμένη, ὅπως βλέπετε, μὲ πυκνὸν πέπλον.

Τὸ σκέπασμα αὐτὸ τῆς νύφης, τὸ ὁποῖον διατηροῦν ἀκόμη οἱ νομάδες καὶ ἡμινομάδες ἑλληνόφωνοι—βλαχόφωνοι ποιμένες τῆς Ἠπείρου, Μακεδονίας καὶ Θράκης, φαίνεται ὅτι εἶνε παλαιότατο ἔθιμο ποὺ τὸ εἶχαν ἄλλοτε καὶ οἱ ἄλλοι λαοὶ τῆς Βαλκανικῆς καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ παλαιότερον ἀκόμη καὶ οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης.

Ὁ «πέπλος» τὸν ὁποῖον βάζουν οἱ γυναῖκες τῶν πολιτισμένων λαῶν ὅταν παντρεύωνται, ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς νυφικῆς στολῆς, καὶ ἀκριβῶς τὴν βάσιν της. Μπορεῖ ἡ νύφη νὰ μὴ φορῇ τὸ καθιερωμένο λευκὸ φόρεμα, ἀλλὰ ὁ λευκὸς τούλινος πέπλος εἶνε ἀπαραίτητος. Τί ἄλλο ὅμως εἶνε ὁ πέπλος αὐτὸς ὁ ὁποῖος τώρα μόλις σκεπάζει τὴν ἄκρα τοῦ κεφαλιοῦ καὶ κρέμεται πρὸς τὰ πίσω, παρὰ τὸ λείψανον ἢ ἀπομεινάρι τοῦ πυκνοῦ πέπλου ποὺ ἐσκέπαζεν ἄλλοτε, ὁλόκληρο τὸ πρόσωπο τῆς νύφης καὶ ποὺ διατηρεῖται ἀκόμη στὰ μέρη ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω;

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθιμο τοῦ νὰ ὁδηγοῦν τὴν νύφη καβάλλα στὸν γαμπρὸν ἢ τὴν ἐκκλησιά, φαίνεται καὶ αὐτὸ παλαιότατο καὶ διατηρεῖται καὶ στοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς Βαλκανικῆς. Οἱ Κιρκάσιοι ποὺ βρίσκονται τώρα πρόσφυγες στὴν Μακεδονία, δὲν ὁδηγοῦν ἁπλῶς τὴν μελλόνυμφο καβάλλα, ἀλλὰ τὴν κλέβουν καὶ τὴν ἀπαγάγουν μακρυὰ καβάλλα σὲ ἕνα ἄλλογο. Ἀκριβῶς δὲ ἡ ἀπαγωγὴ αὐτὴ τῆς νύφης ἀπὸ τὸν ἔφιππο γαμπρόν, ἀποτελεῖ μιὰν ἀπὸ τὶς κυριώτερες διατυπώσεις, οἱ ὁποῖες χρειάζονται γιὰ νὰ θεωρηθῇ ἀπὸ τοὺς Κιρκασίους ὅτι ἔγινε κανονικὰ ἕνας γάμος.

Στὰ χωριὰ τῆς Πίνδου τὰ ὁποῖα βλέπουν πρὸς τὰ Γρεβενά, τὰ Κοπατσαροχώρια, οἱ ἄντρες ζοῦν σχεδὸν σὰν τοὺς Κιρκασίους, διαρκῶς καβάλλα στὰ ἄλογα. Ἡ πομπὴ τοῦ γάμου ὅπως καὶ κάθε ἄλλη ἑορταστικὴ καὶ πανηγυρικὴ πομπή, γίνεται στὰ χωριὰ αὐτὰ καβάλλα. Ἀκόμη καὶ γιὰ νὰ φωτογραφηθῇ κανεὶς πρέπει νὰ εἶνε καβάλλα.

Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ ΣΤΟΥΑΡΤ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ ἄφιξις τῆς Μαρίας Στουάρτ ἤτανε λιγώτερο θλιβερὴ ἀπ' ὅσο τὴν περίμενε. Οἱ Σκωτζέζοι, ποὺ εἶχαν στερηθεῖ τόσα χρόνια τὴ βασίλισσά τους καὶ ποὺ δὲν ἤλπιζαν νὰ τὴν ξαναϊδοῦν ποτέ, τὴν ὑποδέχτηκαν μὲ θερμότατες ἐκδηλώσεις ἐνθουσιασμοῦ καὶ χαρᾶς. Ἐπὶ μερικοὺς μῆνες τὸ Ἐδιμβοῦργο, ἡ πρωτεύουσα τῆς Σκωτίας πανηγύριζε ἀδιάκοπα.

«Ἡ Μαρία Στουάρτ—γράφει ὁ ἱστορικὸς Χοὺμ—ἔκλεινε τότε τὰ δεκαοχτώ της χρόνια. Ἡ εὐπροσηγορία της, ἡ εὐγένεια τῶν τρόπων της, ἡ χάρις τοῦ πνεύματός της, ἔκαναν ἀκόμη πιὸ χτυπητὴ τὴν ὡμορφιά της καὶ τὴ νεότητά της.

»Εἶχε ἀκόμη ὅλη ἐκείνη τὴν γοητευτικὴ καὶ ἐλαφριὰ χάρη ποὺ ἐπικρατοῦσε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ στὰ Ἀνάκτορα τῆς Γαλλίας. Ὅσο περισσότερο τὴν ἐγνώριζε κανείς, τόσα πιὸ πολλὰ προτερήματα ἀνεκάλυπτε στὸ χαρακτῆρα της. Ἦταν γλυκειὰ πρὸς ὅλους, φιλάνθρωπη καὶ καλή. Τῆς ἄρεσαν ὑπερβολικὰ οἱ ὡραῖες τέχνες, ἡ μουσική, ἡ ρητορική, καὶ ἡ ποίησις».

Αὐτὴ ἦταν ἡ Μαρία Στουάρτ κατὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ ξαναγύρισε στὸ βασίλειό της στὴ Σκωτία. Γι' αὐτὸ καὶ πολλοὶ εὐγενεῖς τῆς Γαλλίας τὴν εἶχαν ἐρωτευθῆ μὲ πάθος. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν καὶ ὁ μαρκήσιος τοῦ Νταμβίλ, ὁ δεύτερος γυιὸς τοῦ κοντοσταύλου Μονμορανσύ. Αὐτός, ὅταν ἡ Μαρία ἔφυγε ἀπὸ τὴ Γαλλία, ἐζήτησε τὴν ἄδεια νὰ τὴν συνοδεύσῃ στὴ Σκωτία. Ὁ μαρκήσιος ἤτανε τρελλὰ ἐρωτευμένος μαζύ της. Τὸ πάθος του αὐτό, τὸ ὁποῖο ἄρχισε στὴ Γαλλία, ἔγινε πιὸ φλογερὸ ἀκόμη στὴ Σκωτία. Καὶ ἀπὸ μέρους της ἡ Μαρία Στουάρτ δὲν ἔμενε ἀναίσθητη στὶς ἐκδηλώσεις αὐτὲς τοῦ νέου Γάλλου εὐγενοῦς, γιατὶ ὁ μαρκήσιος Ἐρρίκος ντὲ Νταμβίλ, ἦταν ἐξαιρετικὰ ὡραῖος. Πολλὲς φορὲς τὸν δεχότανε ἰδιαιτέρως καὶ στὶς ἀνακτορικὲς ἑορτὲς εὕρισκε ἐξαιρετικὴ εὐχαρίστησι νὰ χορεύῃ μαζύ του, προτιμῶντας τον ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους εὐγενεῖς.

Γενικῶς δὲ ἡ Μαρία Στουάρτ ἔδειχνε ἐξαιρετικὴ συμπάθεια πρὸς τοὺς Γάλλους εὐγενεῖς, οἱ ὁποῖοι τὴν εἶχαν συνοδεύσει στὴ Σκωτία. Γι' αὐτό, μιὰ μέρα ὁ Σκῶτος ἀριστοκράτης καὶ ὑπουργός της λόρδος Τζέϊμς τῆς εἶπε:

—Ἡ Σκωτικὴ ἀριστοκρατία, Μεγαλειοτάτη, ξαφνιάζεται καὶ πρέπει νὰ σᾶς ὁμολογήσω, θίγεται γιὰ τὴν ἰδιαιτέρα συμπάθεια ποὺ δείχνετε πρὸς τοὺς Γάλλους εὐγενεῖς, οἱ ὁποῖοι σᾶς περιστοιχίζουν. Γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ γιὰ τὸ συμφέρον σας, καὶ γιὰ τὸ δικό τους συμφέρον, τολμῶ νὰ σᾶς ἱκετεύσω νὰ τοὺς ξαναστείλετε τὸ γρηγορώτερο στὴν πατρίδα τους.

Ἡ Μαρία Στουάρτ ἀναστέναξε. Ὁ λόρδος Τζέϊμς εἶχε δίκηο... Τὸ καταλάβαινε κι' αὐτή. Μολονότι φανατικὴ καθολικὴ ἡ νεαρὰ βασίλισσα, ἐπιστρέφοντας στὴν πατρίδα, εἶχε φερθεῖ, κατόπιν συμβουλῆς τοῦ θείου της μὲ πολὺ εὐγένεια καὶ μὲ πολὺ ἐμπιστοσύνη πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Σκώτων διαμαρτυρομένων, οἱ ὁποῖοι ἐπικρατοῦσαν ὁριστικῶς πειά. Ἐντούτοις ἡ ἴδια διατηροῦσε στ' ἀνάκτορα ἕνα παρεκκλήσιο ὅπου προσηύχετο ταχτικὰ καὶ τὸ ὁποῖον λειτουργοῦσε σύμφωνα μὲ τὰ δόγματα τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας.

Αὐτὸ ἦταν ἡ πρώτη ἀφορμὴ δυσαρεσκείας τῶν διαμαρτυρομένων εὐγενῶν τῆς Σκωτίας ἐναντίον της. Γι' αὐτὸ ἡ ξεχωριστὴ συμπάθειά της πρὸς τοὺς Γάλλους εὐγενεῖς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν καθολικοὶ ὅπως κι' αὐτὴ ἔγινε δευτέρα, καὶ μεγαλειτέρ' ἀκόμη ἀπὸ τὴν πρώτη ἀφορμὴ δυσαρεσκείας.

Ὁ λόρδος Τζέϊμς ἐξακολούθησε:

—Σᾶς μιλῶ αὐτὴ τὴ στιγμὴ ὡς ὑπουργός, δηλαδὴ ἐν ὀνόματι τοῦ Σκωτικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἀντιπροσωπεύεται διὰ τῶν εὐγενῶν του. Γι' αὐτὸ ἔχω ἀκόμα καθῆκον μου νὰ σᾶς πῶ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται στὴ Μεγαλειότητά σας νὰ συγχωρῇ ἕναν ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς αὐτούς, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ παντρεμένος, τολμᾶ νὰ ἐκδηλώνῃ τὰ κάπως θερμὰ πρὸς Ὑμᾶς αἰσθήματά του....

Αὐτὴ τὴ στιγμή, ἡ Μαρία Στουάρτ κοκκίνισε. Ὁ λόρδος Τζέϊμς τῆς ἔκανε ὑπαινιγμὸ γιὰ τὸ μαρκήσιο Νταμβίλ, ὁ ὁποῖος πράγματι ἦταν παντρεμένος, πρᾶγμα ποὺ τὸ ἤξερε κ' ἐκείνη...

Ἡ βασίλισσα τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Σκωτίας Μαρία Στουάρτ

Ὡστόσο, κατανικῶντας τὴν ταραχή της ἔτεινε τὸ χέρι της πρὸς τὸ Σκῶτο εὐγενῆ καὶ τοῦ εἶπε:

—Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὶς συμβουλές σας, τὶς ὁποῖες καὶ θ' ἀκολουθήσω. Σᾶς ὑπόσχομαι, ὅτι, σὲ ὀχτὼ μέρες, οἱ Γάλλοι εὐγενεῖς ποὺ μὲ συνώδευσαν ἐδῶ, θὰ ἔχουν ξαναγυρίσῃ στὴν πατρίδα τους...

—Θὰ φύγουν ὅλοι; ἐπέμεινε ὁ λόρδος Τζέϊμς.

—Ὅλοι! ἀπάντησε ἡ Μαρία Στουάρτ.

***

Ὅλοι;... Ὄχι. Δὲν ἔφυγαν ὅλοι οἱ Γάλλοι εὐγενεῖς ἀπὸ τὴν αὐλὴ τῆς Σκωτίας. Ἔμεινε ἕνας: ὁ ὑποκόμης ντὲ Σατελάρ, ἐπιφορτισμένος ἀπὸ τὸ μαρκήσιο ντὲ Νταμβίλ, ἐν συνεννοήσει μὲ τὴ Μαρία Στουάρτ, νὰ λαβαίνῃ τὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα ἐκεῖνος θὰ ἔστελνε γι' αὐτὴ ἀπὸ τὴ Γαλλία.

Ἡ βασίλισσα καὶ ὁ μαρκήσιος χωριζόντουσαν, μὰ αὐτὸ δὲν τοὺς ἔκανε καὶ νὰ πάψουν ν' ἀγαπιῶνται...

Φτωχὲ Σατελάρ! Γιατὶ τάχα ν' ἀναλάβῃς αὐτὸ τὸν χαριτωμένο ὅσο καὶ ὕποπτο ρόλο τοῦ ἐνδιαμέσου, τὸν ὁποῖο, ἀλλοίμονο, ἔμελλες νὰ παίξῃς τόσο ἄσχημα...

Ὅταν ὁ μαρκήσιος Νταμβὶλ ἔφυγε, ὁ Σατελάρ, ἀντὶ νἀσχοληθῆ ὅπως τοῦ εἶχε ὑποσχεθῆ μὲ τὴν παραλαβὴ τῶν ἐπιστολῶν του, φρόντισε νὰ κανονίσῃ τὶς δικές του δουλειές....

Ἐξ ἄλλου δὲν ἦταν κανένα ἀσήμαντο πρόσωπο αὐτὸς ὁ Σατελάρ: εὐγενής, ὡραῖος, μόλις εἰκοσιτριῶν χρόνων κ' ἐπὶ πλέον ἔγραφε στίχους...

Ἄρχισε λοιπὸν ν' ἀπευθύνῃ στίχους του πρὸς τὴ Μαρία Στουάρτ, οἱ ὁποῖοι στὴν ἀρχὴ ἦσαν γεμάτοι σεβασμό. Μὰ ὁ σεβασμὸς αὐτὸς δὲν ἄργησε νὰ μεταβληθῇ σὲ τρυφερότητα ὡς ποὺ στὸ τέλος οἱ στίχοι τοῦ νέου εὐγενοῦς ἔγιναν φλογερώτατοι...

Ξέρουμε ὅτι ἡ ποίησις ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς ἀδυναμίες τῆς Μαρίας Στουάρτ. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπάντησε στοὺς στίχους τοῦ Σατελάρ, μ' ἕναν τρόπο ποὺ τὸν ἐνεθάρρυνε....

Αὐτὸ ἔκανε τὸ νεαρὸ Γάλλο νὰ χάσῃ τὸ μυαλό του. Γιατί, βέβαια, ἔπρεπε νὰ εἶχε τρελλαθῆ κανεὶς γιὰ νὰ συλλάβῃ μὲ τὸ νοῦ του καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ ἀπέναντι μιᾶς βασιλίσσης, μιὰ ἐπιχείρησι ποὺ μόνο σὲ μιὰ μικροαστὴ θὰ ταίριαζε καὶ θὰ μποροῦσε νὰ τὴν κάνῃ....

Τοῦ ἐπετρέπετο ἡ ἐλευθέρα εἴσοδο στὸ Χόλυρουντ, τὸ ἀνάκτορο τῆς Μαρίας Στουάρτ. Ἔτσι ἕνα βράδυ ξεφεύγοντας ἀπὸ τὴν ἐπίβλεψι τῶν σκοπῶν καὶ τῶν ὑπηρετῶν κατώρθωσε νὰ εἰσχωρήσῃ ὡς τὰ ἰδιαίτερα διαμερίσματα, ὡς αὐτὴ τὴ κρεββατοκάμαρη τῆς βασιλίσσης, κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι τῆς ὁποίας ἐκρύφτηκε...

Κατὰ τὶς ἕντεκα, ἡ Μαρία Στουάρτ ἔφτασε στὸ δωμάτιό της συνοδευομένη ἀπὸ δυὸ κυρίες τῆς τιμῆς, οἱ ὁποῖες τὴν βοηθοῦσαν νὰ κάνῃ τὴ νυχτερινή της τουαλέττα.

Τὴν ἐξεχτένισαν κ' ἔπειτα τῆς ἔβγαλαν τὸ φόρεμα καὶ τὰ παπούτσια της. Ἤτανε φθινόπωρο καὶ ἔκανε κρύο... Σὰ μιὰ ἁπλῆ θνητή, ἡ βασίλισσα, κάθησε μπρὸς στὸ τζάκι, ὅπου ἔκαιγε μιὰ δυνατὴ φωτιά, γιὰ νὰ ζεσταθῆ...

Ὅμοιος πρὸς τὸν χωρικὸ τοῦ παραμυθιοῦ τοῦ Λαφονταίν, ὁ Σατελάρ, ὁ εὐτυχισμένος Σατελάρ, ποὺ ἔβλεπε χωμένος κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι τὴ βασίλισσα, δὲ μπόρεσε νὰ κρατηθῇ καὶ σιγοψιθύρισε:

«Ὦ, μεγάλε Θεέ! Τί βλέπω.... Εἶν' ὄνειρο ἢ ἀλήθεια;».

Ἔβλεπε τὴν ἄκρη τοῦ καλλιγράμμου ποδιοῦ τῆς βασιλίσσης ποὺ ἔπαιζε μὲ τόση χάρη μὲ τὴ χρυσοκέντητη παντόφλα της.... Ἔβλεπε ἀπάνω στοὺς λευκοὺς ὤμους της—θέαμα ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ κολάσῃ κ' ἕναν ἅγιο—ἕνα δάσος ὁλόκληρο, μαλλιῶν, νὰ κατρακυλάῃ σὰν ἕνας σκοτεινὸς καταρράκτης... Ἔβλεπε... ἔβλεπε..

Μά, ἄξαφνα ἕνας ἐλαφρὸς θόρυβος, κάτι σὰν ξύσιμο, ἀκούστηκε στὴν πόρτα τοῦ δωματίου... Ἡ Μαρία Στουάρτ, ἡ ὁποία συνομιλοῦσε ἐκείνη τὴ στιγμὴ μὲ τὶς κυρίες τῆς τιμῆς, διέκοψε τὴ συνομιλία της καὶ εἶπε:

—Ἄ.. Ὁ Νέρο γκραντζουνίζει τὴν πόρτα.. Ἀνοῖχτε του λοιπόν..

Ὁ Νέρο ἦταν ἕνα περίφημος Σκωτσέζικο λαγωνικό, ὁ ἀγαπημένος σκῦλλος τῆς βασιλίσσης. Κοιμόταν τὴ νύχτα, μπρὸς στὸ κρεββάτι της, πάνω στὴ δορὰ μιᾶς ἀρκούδας...

Ὁ Σατελὰρ ἀγνοοῦσε αὐτὴ τὴ λεπτομέρεια.

—Εἶμαι χαμένος! σκέφθηκε ὅταν μιὰ ἀπὸ τὶς κυρίες τῆς τιμῆς ἔτρεξε καὶ ἄνοιξε τὴν πόρτα στὸ σκῦλλο.

Καὶ δὲν εἶχε γελαστῆ... Οἱ φόβοι του δὲν ἄργησαν νὰ πραγματοποιηθοῦν.

Τὰ λαγωνικά, μολονότι δὲν ἔχουν καὶ τόσο δυνατὴ ὄσφρησι, ἔχουν ἐντούτοις ἐξαιρετικὰ διαπεραστικὴ τὴν ὅρασι καὶ εὐαίσθητη τὴν ἀκοή. Ἔτσι ὁ Νέρο δὲν «ἐμυρίστηκε» τὸ Σατελάρ... Τὸν εἶδε ὅμως, τὸν ἄκουσε ποὺ ἀνασκιρτοῦσε κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι.

Καὶ μὲ μάτια ποὺ ἔλαμπαν, μὲ τὸ τρίχωμά του ἀνασηκωμένο, ὥρμησε πρὸς αὐτὸν γαυγίζοντας μὲ λύσσα...

Οἱ κυρίες τῆς τιμῆς ἔσκυψαν γιὰ νὰ δοῦν, νομίζοντας πὼς κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι θὰ εἶχε χωθῆ κανένας παρείσακτος σκῦλλος....

Φαντάζεσθελοιπὸν τὶς κραυγὲς ποὺ ἔβγαλαν ὅταν εἶδαν ἕναν ἄνθρωπο χωμένο κάτω ἀπ' τὸ κρεββάτι τῆς Μεγαλειοτάτης!...

Κ' ἡ ἴδια ἡ Μαρία Στουάρτ, ἐξαιρετικὰ τρομαγμένη, ἔτρεξε πρὸς ἕνα γειτονικὸ δωμάτιο...

Ἀμέσως οἱ φύλακες ἔσπευσαν στὴν κρεββατοκάμαρη τῆς βασιλίσσης. Ὁ Σατελὰρ συνελήφθη καὶ ρίχτηκε στὴ φυλακή!

Λένε πὼς ὅταν ἡ Μαρία Στουάρτ ἔμαθε ποιὸς ἦταν ὁ θρασὺς καὶ αὐθάδης ξένος ποὺ εἶχε τολμήσει νὰ κρυφτῇ στὸ δωμάτιό της, ἔκανε μιὰ κίνησι τοῦ κεφαλιοῦ, ποὺ φανέρωνε θλίψη μᾶλλον παρὰ ὀργή.

Γιατὶ ἤξερε ποιὰ τύχη περίμενε τὸ δυστυχισμένο αὐτὸ Γάλλο...

Παρ' ὅλες τὶς κρυφὲς ἐνέργειες ποὺ κατέβαλε γιὰ νὰ τὸν σώσῃ, ὁ Σατελὰρ κατηγορούμενος ἐπὶ ἀποπείρᾳ κατὰ τῆς βασιλίσσης, ἐδικάσθη καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον...

Ἄκουσε τὴν καταδίκη του χωρὶς νὰ χλωμιάσῃ κ' ἐβάδισε, χωρὶς νὰ τρέμῃ πρὸς τὸ μαρτύριο.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς δίκης του δὲν ἐπεδίωξε διόλου νὰ σώσῃ τὴ ζωή του. Ἐκεῖνο ποὺ ἐπεδίωξε ἦταν νὰ διατηρήσῃ σῶα καὶ ἀκεραία στὴν περίπτωσι αὐτὴ τὴν τιμὴ τῆς βασιλίσσης, γιὰ τὴν ὁποίαν, οἱ κακοὶ ὑποψιάζοντο, ὅτι ἡ ἴδια τὸν εἶχε κρύψει στὸ δωμάτιό της.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΟΝΑΝ ΝΤΟΫΛ

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

[Ὁ φίλος καὶ συνεργάτης τοῦ Σέρλοκ Χόλμς ἰατρὸς Γουότσον, ὁ ὁποῖος τὸν παρακολούθησεν εἰς ὅλας τὰς περιπετείας τῆς δραματικῆς ζωῆς του μέχρι τοῦ μυστηριώδους θανάτου του, ἀφηγεῖται τὰς λεπτομερείας ἑνὸς ἐγκλήματος, τὸ ὁποῖον συνετάραξε τὸ Λονδῖνον. Πρόκειται περὶ τῆς δολοφονίας τοῦ νεαροῦ εὐγενοῦς Ἀνταίρ, ὁ ὁποῖος εὑρέθη νεκρὸς εἰς τὸ δωμάτιό του με τὸ κρανίο του συντριμμένο ἀπὸ μιὰ σφαίρα, χωρὶς κανεὶς νὰ μπορῇ νὰ ἐξηγήσῃ πῶς ἔλαβε χώραν τὸ ἔγκλημα. Ὁ κ. Γουάτσον, ἐνδιαφερόμενος πάντοτε διὰ τὰς μυστηριώδεις ἀστυνομικὰς ὑποθέσεις, ἐπισκέπτεται τὸ σπίτι τοῦ θύματος. Ἐκεῖ συναντᾶται μ' ἕναν ἡλικιωμένο κύριο βιβλιόφιλο, μὲ τὸν ὁποῖο τοῦ συμβαίνει ἕνα μικρὸ ἐπεισόδιο. Ἐπιστρέφων στὸ σπίτι του ὁ κ. Γουάτσον βρίσκει να τὸν περιμένῃ ἐκεῖ ὁ βιβλιόφιλος ποὺ συνήντησε πρὸ ὀλίγου καὶ ὁ ὁποῖος δὲν εἶνε ἄλλος ἀπὸ τὸν θεωρούμενον ἀπὸ ὅλους ὡς νεκρὸν Σέρλοκ Χόλμς καὶ ὁ ὁποῖος ἀρχίζει νὰ τοῦ διηγεῖται τὰς περιπετείας του ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ ὑποθετικοῦ του θανάτου].

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Εἶμαι εὐτυχής, Γουάτσον, ποὺ μπορῶ τώρα νὰ τεντωθῶ λίγο... Δὲν ὑπάρχει πιὸ ἀστεῖο καὶ πιὸ ὀχληρὸ πρᾶγμα γιὰ ἕναν ἄνθρωπο ψηλὸ σὰν καὶ μένα ἀπὸ τὸ νὰ εἶνε ἀναγκασμένος νὰ καμπουριάζῃ καὶ νὰ κονταίνῃ, γιὰ νὰ πετύχῃ τέλεια τὸν τύπο τοῦ βιβλιοπώλου, στὸν ὁποῖο εἶχα μετεμφιεσθῆ... Τώρα, ἀγαπητέ μου φίλε, ἀντὶ τῶν ἐξηγήσεων ποὺ μοῦ ζητᾶς θὰ ἔχουμε, ἂν μπορῶ νὰ ὑπολογίσω τὴν συνδρομή σου, μιὰ νύχτα ἀρκετὰ ἐπίπονης καὶ ἐπικίνδυνης ἐργασίας... Ἴσως θὰ εἶνε καλύτερα νὰ σοῦ ἐξηγήσω τὰ πράγματα, ὅταν ἡ ἐργασία αὐτὴ θὰ τελειώσῃ...

—Ἡ περιέργεια μὲ τρώει, τοῦ ἀπάντησα, καὶ θὰ προτιμοῦσα νὰ τὰ μάθω ὅλα ἀμέσως.

—Θἄρθῃς μαζύ μου ἀπόψε; μὲ ρώτησε.

—Ὁπότε θέλεις καὶ ὅπου θέλεις...

—Σὰν στὸν παληὸ καλὸ καιρό.... Ὡστόσο, φαντάζομαι, ὅτι προφταίνουμε νὰ τσιμπήσουμε κάτι πρὶν ἀρχίσουμε. Μοὔλεγες προηγουμένως πῶς κατώρθωσα νὰ σωθῶ ἀπὸ τὴν τρομερὴ ἄβυσσο... Ἔ, λοιπόν, τὰ κατάφερα χωρὶς πολλὲς δυσκολίες γιατί, ἁπλούστατα, δὲν ἔπεσα ποτὲ μέσα σ' αὐτή...

—Δὲν ἔπεσες ποτέ;

—Ὄχι. Γουάτσον, ποτέ!.. Ὡστόσο τὸ γράμμα ποὺ σοῦ ἔστειλα τότε ἤταν ἀπολύτως ἀληθινό... Δὲν ἀμφέβαλα οὔτε μιὰ στιγμὴ ὅτι τὸ τέλος τῆς σταδιοδρομίας μου εἶχε φθάσει, ὅταν ἀντίκρυσα μπροστά μου τὴ πένθιμη σιλουέττα τοῦ καθηγητοῦ Μοριάρτυ νὰ μοῦ φράζῃ τὸ στενὸ δρόμο ποὺ ὁδηγοῦσε πρὸς τὴ σωτηρία. Ἐδιάβασα ἀμέσως μέσ' στὰ γκρίζα μάτια του μιὰ θέλησι ἀμείλικτη. Ἀντάλλαξα μαζύ του εὐγενικά, μερικὲς τυπικὲς φράσεις κ' ἐπέτυχα ἀπ' αὐτὸν τὴν ἄδεια νὰ σοῦ στείλω τὸ σύντομο γράμμα ποὺ ἔλαβες. Τὸ ἄφησα μαζὺ μὲ τὴ σιγαροθήκη μου καὶ τὸ μπαστοῦνι μου κ' ἐπῆρα τὸ μονοπάτι μαζὺ μὲ τὸ Μοριάρτυ. Ὅταν ἔφτασα στὴν ἄκρη, στάθηκα. Ἂν καὶ ἤμουν ἄοπλος, ἐκεῖνος ρίχτηκε ἀπάνω μου καὶ τύλιξε τὰ μακρυά του χέρια γύρω ἀπὸ τὸ κορμί μου. Καταλάβαινε κι' αὐτὸς ὅτι ἡ τελευταία του ὥρα εἶχε φτάσει, ὅτι θὰ σκοτωνότανε μαζύ μου γιατὶ βρισκόμαστε κ' οἱ δυὸ ἀπάνω ἀπὸ τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου, ἀλλὰ θὰ μ' ἐξεδικεῖτο.... Ἔτσι στριφογυρίζαμε κ' οἱ δυὸ πάνω ἀπὸ τὸ γκρεμό!... Εὐτυχῶς ξέρω λίγο τὸ «μπαριτσοὺ», μὲ ἄλλους λόγους τὴν Ἰαπωνικὴ πάλη, καὶ χάρις σ' αὐτή, κατώρθωσα ν' ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τὸ σφίξιμό του, καὶ νὰ τοῦ καταφέρω μιὰ τρομερὴ γροθιά.... Τότε ἐκεῖνος ἔβγαλε μιὰ ἀγρία κραυγὴ καὶ ἔπεσε πρὸς τὰ πίσω μὲ τὴν πλάτη.... Παρ' ὅλες του τὶς προσπάθειες δὲν κατώρθωσε νὰ κρατηθῇ, κατρακύλησε στὸ γκρεμὸ καὶ ἐξαφανίστηκε μέσ' στὴν ἄβυσσο. Γερμένος πάνω ἀπὸ τὸ χεῖλος τοῦ γκρεμοῦ, παρακολούθησα ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα τὴν πτῶση του.... Τὸν εἶδα

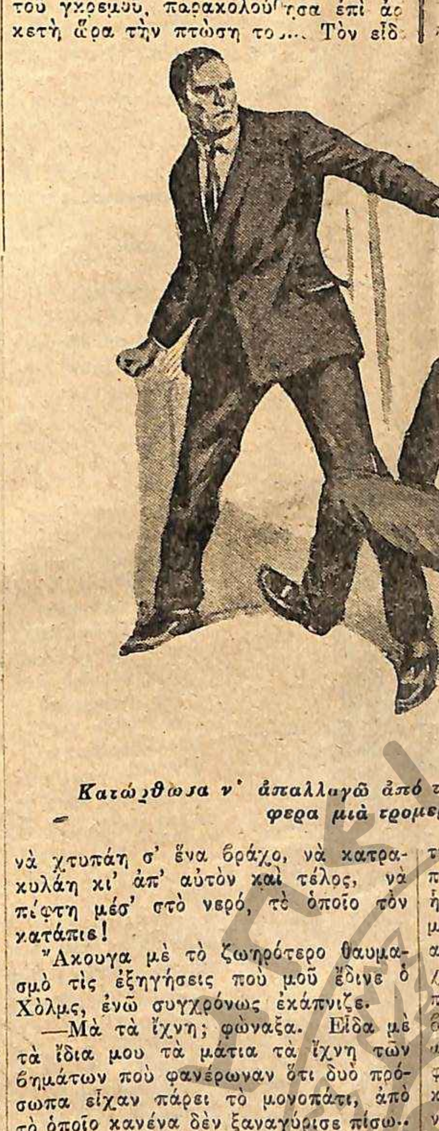

Κατώρθωσα ν' ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τὸ σφιξιμό του καὶ τοῦ κατάφερα μιὰ τρομερὴ γροθιά...

νὰ χτυπάῃ σ' ἕνα βράχο, νὰ κατρακυλάῃ κι' ἀπ' αὐτὸν καὶ τέλος, νὰ πέφτῃ μέσ' στὸ νερό, τὸ ὁποῖο τὸν κατάπιε!

Ἄκουγα μὲ τὸ ζωηρότερο θαυμασμὸ τὶς ἐξηγήσεις ποὺ μοῦ ἔδινε ὁ Χόλμς, ἐνῷ συγχρόνως ἐκάπνιζε.

—Μὰ τὰ ἴχνη; φώναξα. Εἶδα μὲ τὰ ἴδια μου τὰ μάτια τὰ ἴχνη τῶν βημάτων ποὺ φανέρωναν ὅτι δυὸ πρόσωπα εἶχαν πάρει τὸ μονοπάτι, ἀπὸ τὸ ὁποῖο κανένα δὲν ξαναγύρισε πίσω..

—Νὰ τί συνέβη: μιὰ στιγμὴ μετὰ τὴν πτῶσι τοῦ καθηγητοῦ, κατάλαβα τὴν ἐξαιρετικὴ τύχη τὴν ὁποία ἡ Θεία Πρόνοια μοῦ εἶχε βάλει στὸ δρόμο. Ἤξερα ὅτι ὁ Μοριάρτυ δὲν ἦταν ὁ μόνος ποὺ εἶχε ὁρκιστῆ νὰ μὲ σκοτώσῃ. Ἦταν ἀκόμα ἄλλοι τρεῖς ποὺ εἶχαν ὁρκιστῆ νὰ μ' ἐκδικηθοῦν καὶ τοὺς ὁποίους ὁ θάνατος τοῦ ἀρχηγοῦ τους θὰ ἐρέθιζε ἀκόμα περισσότερο... Ἦσαν ὅλοι τους πολὺ ἐπικίνδυνοι καὶ ἀσφαλῶς μιὰ μέρα θὰ κατώρθωναν νὰ μὲ βάλουν στὸ χέρι. Ἐνῷ, ἂν ὅλος ὁ κόσμος βεβαιωνόταν γιὰ τὸ θάνατό μου, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, ποὺ δὲ θὰ εἶχαν πειὰ νὰ φοβηθοῦν, θὰ πετοῦσαν τὴ μάσκα.... Ἔτσι, μιὰ μέρα, ἀργὰ ἢ γρήγορα, θὰ εὕρισκα τὴν εὐκαιρία νὰ τοὺς συντρίψω... Τότε μονάχα θὰ μποροῦσα ν' ἀνακοινώσω στὸν κόσμο ὅτι βρισκόμουν ἀκόμη μεταξὺ τῶν ζωντανῶν... Τὸ μυαλό μου δούλευε ἐκείνη τὴν ὥρα μὲ τέτοια ταχύτητα ὥστε ἔκανα ὅλες αὐτὲς τὶς σκέψεις πρὶν ἀκόμα ὁ καθηγητὴς Μοριάρτυ φτάσει στὸ βάθος τοῦ γκρεμοῦ...

»Τότε σηκώθηκα κ' ἐξέτασα τὸ τοίχωμα τοῦ βράχου ποὺ βρισκόταν πίσω μου. Στὴν περιγραφὴ τοῦ θανάτου μου ποὺ ἔγραψες ἐσὺ καὶ τὴν ὁποία διάβασα μετὰ μερικοὺς μῆνες μὲ τὸ ζωηρότερον ἐνδιαφέρον, βεβαιώνεις ὅτι τὸ τοίχωμα αὐτὸ ἦταν ἐντελῶς κάθετο. Αὐτὸ δὲν εἶνε ἀπολύτως ἀληθινό, γιατὶ ὁ τοῖχος παρουσίαζε μερικὲς ἀνωμαλίες καὶ εἶχε μάλιστα καὶ μιὰ μικρὴ προεξοχή. Μὰ ἦταν τόσο ψηλὸς ὥστε φαινόταν ἀπρόσιτος κ' ἐξ ἄλλου, ἦταν ἀδύνατο χωρὶς ν' ἀφήσω ἴχνη βημάτων, νὰ ξαναγυρίσω ἀπὸ τὸ ὑγρὸ μονοπάτι. Θὰ μποροῦσα εἶν' ἀλήθεια, νὰ περπατήσω ἀνάποδα, ὅπως τὸ εἶχα κάνει πολλὲς φορές, μὰ τὰ ἴχνη τοιῶν περπατημάτων πρὸς τὴν ἴδια διεύθυνσι θὰ ἐπρόδιδε τὴ πονηριά μου. Γι' αὐτὸ σκέφθηκα πὼς ἦταν προτιμώτερο νὰ ριψοκινδυνεύσω μιὰν ἀνάβασι στὸ βράχο. Δὲν ἦταν αὐτό, πρᾶγμα εὔκολο, Γουάτσον. Ὁ χείμαρρος μούγκριζε κάτω ἀπὸ τὸ πόδια μου.... Δὲν εἶμαι δειλός, ὅπως βέβαια ξέρεις, μὰ σοῦ δίνω τὸ λόγο μου, ὅτι μοῦ φαινόταν πὼς ἄκουσα τὴ φωνὴ τοῦ Μοριάρτυ νὰ μὲ προσκαλῇ κάτω στὸ βάθος τοῦ γκρεμοῦ. Λίγο νὰ στραβοπατοῦσα ἤμουν χαμένος! Περισσότερες ἀπὸ μιὰ φορὰ καθὼς ἔκανα νὰ πιαστῶ ἀπὸ τὸ βράχο, ἔβγαζα τοῦφφες τὰ χόρτα μὲ τὰ χέρια μου.... Περισσότερες ἀπὸ μιὰ φορὰ τὸ πόδι μου γλύστρησε ἀπὸ τὶς ὑγρὲς προεξοχὲς τοῦ βράχου. Τέλος, ἔφθασα σ' ἕνα ἄπλωμα μερικῶν ποδῶν πλάτους, σκεπασμένο ἀπὸ τὸ χόρτο, ὅπου μπόρεσα νὰ ξαπλωθῶ ἄνετα χωρὶς νὰ φαίνωμαι ἀπὸ πουθενά. Ἐκεῖ βρισκόμουν ἐνῷ σύ, μὲ τοὺς φίλους μας, ἀγαπητέ μου Γουάτσον, ἐψάχνατε, τόσο συμπαθῶς ἀλλὰ καὶ τόσο ἀνεπιτυχῶς, νὰ δῆτε τί ἀπέγινα.

»Τέλος, ὅταν ὅλοι σας βεβαιωθήκατε μὲ μεγάλη σας θλῖψι γιὰ τὸ θάνατό μου, σᾶς εἶδα νὰ φεύγετε περίλυποι... Ἔτσι, ἔμεινα μόνος. Ἐνόμιζα ὅτι οἱ περιπέτειές μου εἶχαν τελειώσει, μὰ ἕνα γεγονὸς ἀπροσδόκητο μοῦ ἔδειξε ὅτι τὸ μέλλον μοῦ επεφύλασσε ἐκπλήξεις... Ἕνας πελώριος βράχος ἀποσπάσθηκε ἄξαφνα ἀπὸ πάνω μου, ἔπεσε δίπλα μου κ' ἔπειτα κατρακύλησε στὸ μονοπάτι καὶ κατόπιν στὸ γκρεμό!.. Στὴν ἀρχὴ νόμισα πὼς αὐτὸ ἦταν τυχαῖο, μά, σὲ λίγο, εἶδα, κυττῶντας ἀπὸ πάνω μου, τὸ κεφάλι ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ ξεχώριζε ἀπὸ τοὺς βράχους μέσ' στὴ νύχτα... Σὲ λίγο ἕνας δεύτερος βράχος κατρακύλησε, περνῶντας σὲ λίγων ἑκατοστομέτρων ἀπόστασι, ἀπὸ τὸ ἄπλωμα ὅπου ἤμουν ξαπλωμένος. Δὲ χρειαζόταν ἐξαιρετικὴ ἐξυπνάδα γιὰ νὰ τὰ καταλάβω ὅλα αὐτά. Ὁ Μοριάρτυ δὲν εἶχε ἔρθει μόνος του. Ἕνας ἀπὸ τοὺς συντρόφους του (καὶ ἔφτασε ἕνα βλέμμα μου, γιὰ νὰ μὲ βεβαιώσῃ πόσο ἐπικίνδυνος ἦταν) φύλαγε σκοπός, ἐνῷ ὁ καθηγητής μου εἶχε ἐπιτεθῆ. Ἀπὸ μακρυά, χωρὶς νὰ μπορεῖ νὰ τὸν βοηθήσῃ, εἶχε παρασταθῆ μάρτυς στὸ θάνατο τοῦ φίλου του καὶ στὸ σκαρφάλωμά μου στὸ βράχο. Εἶχε σκαρφαλώσει στὴν κορυφὴ τοῦ βράχου καὶ προσπαθοῦσε τώρα νὰ πετύχῃ ἐκεῖνο στὸ ὁποῖο ὁ σύντροφός του εἶχε ἀποτύχει.

Δὲ μοῦ χρειάστηκε πολλὴ ὥρα γιὰ νὰ τὰ καταλάβω ὅλ' αὐτά, Γουάτσον. Σὲ λίγο ξανάδα πάλι τὸ πρόσωπό του ποὺ μὲ παραμόνευε ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ βράχου καὶ κατάλαβα ὅτι καὶ τρίτος ὀγκόλιθος θὰ κατρακυλοῦσε σὲ λίγο. Ξανακατέβηκα ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσα στὸ μονοπάτι. Αὐτὸ ἦταν ἑκατὸ φορὲς πιὸ δύσκολο ἀπὸ τὸ ἀνέβασμα, μὰ δὲν εἶχα καθόλου καιρὸ νὰ συλλογιστῶ τὸν κίνδυνο, γιατὶ μι' ἄλλη πέτρα μὲ ἄγγιξε, ἐνῷ κρατιόμουν κρεμασμένος μὲ τὰ χέρια ἀπὸ τὸ ἄπλωμα. Στὰ μισὰ τοῦ κατεβάσματος, γλύστρησα... καὶ τέλος, χάρις στὸ Θεό, καταματωμένος καὶ πληγωμένος ξαναβρέθηκα στὸ μονοπάτι. Ἔβαλα τὰ πόδια μου στοὺς ὤμους μου καὶ διήνυσα δέκα μίλλια ἀπάνω στὰ βουνά, μέσ' στὴ νύχτα...

Μιὰ βδομάδα ἀργότερα, βρισκόμουν στὴ Φλωρεντία μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι κανεὶς στὸν κόσμο δὲν ἤξερε τί εἶχα ἀπογίνει.

»Ἕνας μόνο ἤξερε ὅτι δὲν εἶχα πεθάνει: ὁ ἀδελφός μου Μίκροφτ. Σοῦ ζητάω συγγνώμη ποὺ ἀπέκρυψα τὴν ἀλήθεια ἀπὸ σένα, ἀγαπητέ μου Γουάτσον, μὰ αὐτὸ ἦταν ἀναγκαῖο γιὰ νὰ γίνῃ πιστευτὸς ὁ θάνατός μου. Ἐξ ἄλλου δὲν θὰ ἔγραφες τόσο ὡραῖα τὴν ἱστορία τοῦ θανάτου μου, ἂν ἤξερες τὴν ἀλήθεια...

»Πολλὲς φορές, στὸ διάστημα τῶν τριῶν αὐτῶν χρόνων, ἐπῆρα τὴν πέννα γιὰ νὰ σοῦ γράψω, μὰ δὲν τὸ ἔκανα γιατὶ φοβήθηκα μήπως ἀπὸ τὴν ἀγάπη σου πρὸς ἐμένα ἔκανες τίποτε, τὸ ὁποῖο θὰ ἐπρόδιδε τὸ μυστικό μου. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο κι' ἀπόψε ἀκόμα ἀπομακρύνθηκα ἀπὸ σένα, ὅταν μοῦ ἔρριξες τὰ βιβλία μου, γιατὶ ἐκείνη τὴ στιγμὴ διέτρεχα μεγάλο κίνδυνο κ' ἡ ἐλαχίστη ἔνδειξις ἐκπλήξεως ἢ συγκινήσεως ἐκ μέρους σου, θ' ἀπεκάλυπτε τὴν ταυτότητά μου, πρᾶγμα ποὺ θὰ εἶχε τὶς πιὸ ὀδυνηρὲς καὶ τὶς πιὸ ἀνεπανόρθωτες συνέπειες.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΡΙΚΗΣ

ΤΟΥ ΛΟΥΪ ΝΟΑΡ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ὁ Ἀρμάνδος δὲν ἔχασε καιρό. Ἔτρεξε στὸ δωμάτιο, ἄναψε ἕνα κερί, ἔσκυψε κοντὰ στὴ Φερνάνδη καὶ τὴν σκούντησε τρομαγμένος.

Ἡ νέα τινάχτηκε ἔντρομη.

— Ἀρμάνδε ! φώναξε.

— Φερνάνδη μου!... Τί ἔχεις;

— Ἔβλεπα ἕνα τρομερὸ ὄνειρο, Ἀρμάνδε. Κάποιο φάντασμα, ἕνα φρικτὸ φάντασμα ἔσκυβε κοντά μου, μὲ κακοὺς σκοπούς. Εὐτυχῶς μ' ἐξύπνησες ἐγκαίρως. Δὲν ξέρω κ' ἐγὼ πῶς κοιμήθηκα ἔτσι ἄξαφνα. Βάρυναν τὰ βλέφαρά μου κ' ἔκλεισαν μόνα τους...

Ὁ Ἀρμάνδος ἀνέπνευσε. Καλύτερα νὰ μὴ μάθαινε τίποτα ἡ Φερνάνδη. Καλύτερα νὰ νόμιζε πὼς ἐπρόκειτο περὶ ὀνείρου.

Καὶ τὸ ἴδιο βράδυ, ἀφοῦ τὴν καθησύχασε καὶ τὴν ἄφησε νὰ πλαγιάσῃ, σκέφτηκε πὼς ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἕνα τέλος σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία.

Θἄκρυβε λοιπὸν τὴν Φερνάνδη κάπου, σ' ἀσφαλὲς μέρος καὶ θὰ πήγαινε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Ἑωσφόρο. Θὰ ἐλευθέρωνε τὸν Λενοὲλ κ' ἔπειτα θὰ φρόντιζαν νὰ λάβουν τὰ μέτρα τους κατὰ τῶν ἐχθρῶν τους...

ΣΤΟ ΛΗΜΕΡΙ ΤΩΝ ΛΗΣΤΩΝ

Ἀμέσως τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ἀρμάνδος φρόντισε νὰ βρῇ ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος θὰ τὸν ὁδηγοῦσε στὸ σπήλαιο τῶν ληστῶν. Πλήρωσε ἀρκετὰ χρήματα καὶ βρῆκε κάποιο ὕποπτο ὑποκείμενο ποὺ θὰ τοῦ χρησίμευε γιὰ ὁδηγός.

Ὁ δυστυχὴς νέος ἄρχισε πειὰ νὰ ἐλπίζῃ. Οὔτε ὑποψιαζόταν κἂν ὅτι παρακολουθῆται.

Καὶ ὅμως οἱ ἄνθρωποι τῆς Λόρας τὸν ἔβλεπαν. Ἡ διαβολογυναῖκα αὐτὴ ἤξερε κάθε κίνησί του. Ἡ ἴδια παράγγειλε στὸν Ἑωσφόρο νὰ τὸν δεχτῇ. Κι' ὁ ληστὴς κατέβηκε τὴν ἴδια βραδυὰ στὴ Νεάπολι κ' ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους του τὶς ὁδηγίες του. Τοὺς συγκέντρωσε σ' ἕνα καπηλεῖο καὶ ἀνέθεσε στὸν καθένα ὡρισμένη ἐνέργεια.

Ἡ διευθύντρια τοῦ καπηλείου τοῦ ἦταν ἀφοσιωμένη χρόνια τώρα. Τὸν ἐθαύμαζε ἔτσι πούταν ντυμένος σὰν τὸν Φρᾶ Διάβολο, σὰν σωστὸς ἱππότης...

***

Προτοῦ νὰ φτάσῃ ὁ Ἀρμάνδος στὸ σπήλαιο, ἡ κόμησσα ἐπῆγε ἐκεῖ, γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ ἀπὸ κοντὰ τὶς ἐνέργειες τοῦ συμμάχου της Ἑωσφόρου. Ὅταν ἔφτασε καὶ τὴν εἶδε ὁ Ἑωσφόρος, ἔμεινε κατάπληκτος μὲ τὴ μεταμόρφωσί της. Τὰ μαλλιά της τἄχε βάψει ξανθοκόκκινα καὶ τὸ πρόσωπό της πολὺ μελαχροινό. Μ' ὅλη της ὅμως τὴ μεταμόρφωσι διατηροῦσεν ἀρκετὴ ἀπὸ τὴν ὀμορφιά της.

—Ὢ! τὰ συγχαρητήριά μου, σινιόρα! φώναξε ὁ Ἑωσφόρος. Ἔχετε μεταμορφωθῆ θαυμάσια!

—Ἔχετε νεώτερα γιὰ τὸν Ἀρμάνδο; ρώτησε ἐκείνη.

—Βέβαια! ἀπάντησε ὁ Ἑωσφόρος. Πρὸ 24 ὡρῶν ἔχει περάσει μέσα στὴν ἐπικράτειά μου. Ἀργεῖ ὅμως νὰ φανῇ γιατὶ τὸν ἐμποδίζουν κάθε λίγο οἱ φρουροί μου.

—Ἐζήτησε τὴν ἄδεια γιὰ νὰ σὲ ἰδῇ; ρώτησε ἡ κόμησσα.

—Τὸν εἰδοποίησα ὅτι δὲ θὰ τὸν δεχτῶ. Ἔτσι δὲν ἔχω δεθῆ μαζύ του μὲ λόγο καὶ εἶμαι ἐλεύθερος νὰ τὸν πιάσω καὶ νὰ σᾶς τὸν παραδώσω.

—Εὐχαριστῶ, εἶπε ἡ κόμησσα.

—Θέλετε τώρα, ρώτησε ὁ Ἑωσφόρος, νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸν δῆθεν πατέρα σας;

—Ἀ! βέβαια! βέβαια! ἀπάντησε ἐκείνη γελῶντας.

—Κασκαρίλε! φώναξε ὁ Ἑωσφόρος καὶ στὴ στιγμὴ παρουσιάστηκε ὁ γέρω - ληστής.

—Κασκαρίλλε, τὸν ἐρώτησε ὁ ἀρχηγὸς καὶ κύριος τοῦ βουνοῦ, σοὔτυχε ποτὲ στὴ ζωή σου ν' ἀγαπήσῃς γυναῖκα;

—Πὲρ Ντίο! βέβαια! ἀπάντησε ὁ γέρος. Κάποτε ποὺ ἤμουν κ' ἐγὼ νέος...

—Λοιπόν, φίλε μου, τὸν διέκοψε ὁ Ἑωσφόρος, κάποτε συμβαίνει ὥστε ἀπ' αὐτοὺς τοὺς τυχαίους ἔρωτες νὰ γίνεται κανεὶς πατέρας ὡραίας κόρης, χωρὶς νὰ τὸ περιμένῃ...

— Διάβολε ! φώναξε ὁ Κασκαρίλλος, κυττάζοντας τὴν κόμησσα, τὴν ὁποία νόμιζε γιὰ κάποια χωριάτισσα.

—Δὲν τὴ βρίσκεις ὡραία τὴν κόρη αὐτή; τὸν ρώτησε ὁ Ἑωσφόρος.

— Ὡραία, ἀπάντησε ὁ ληστής· ἀλλά...

— Λοιπόν, εἶπε ὁ Ἑωσφόρος τὴν υἱοθετεῖς;

— Εὐχαρίστως ἀπάντησε ὁ Κασκαρίλλος, φτάνει μονάχα νὰ μὴ μοῦ ζητήσῃ προῖκα.

Ὁ Ἑωσφόρος καὶ ἡ κόμησσα ἄρχισαν νὰ γελοῦν μὲ τοὺς φόβους τοῦ γερω-ληστῆ.

—Τί φοβᾶσαι; εἶπε ὁ Ἑωσφόρος. Ἡ κόρη σου εἶνε πλουσιωτάτη.

—Ἀ! τότε δέχουμαι μ' ὅλη μου τὴν καρδιά! εἶπε ὁ Κασκαρίλλος καὶ τὰ μάτια του ἄστραψαν. Τώρα θαρρῶ πὼς τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κόρης αὐτῆς μοιάζουν καταπληκτικὰ μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ μιᾶς γυναίκας ποὺ εἶχα γνωρίσει πρὸ εἴκοσι πέντε χρόνων.

—Μπράβο, Κασκαρίλλε! φώναξε ὁ Ἑωσφόρος. Καὶ μήπως θυμᾶσαι ἂν ἀπόκτησες κόρη μ' αὐτή;

—Βέβαια... ἴσως... Ἂν ἐπιμένετε, τέλος, ἀπόχτησα καὶ κόρη.

—Καὶ πῶς τὴν λέγανε τὴ γυναῖκα ἐκείνη;

—Λευκὴ Τεβερίνα, ἀπάντησε ὁ ληστής.

—Θὰ τὸ συγκρατήσετε στὴ μνήμη σας τὸ ὄνομα αὐτό; ρώτησε τὴν κόμησσα ὁ Ἑωσφόρος. Εἶνε τ' ὄνομα τῆς δῆθεν μητέρας σας.

—Βέβαια... ἀπάντησε ἐκείνη, χαμηλώνοντας τὰ μάτια καὶ παίζοντας μὲ τὰ δάχτυλά της, σὰ ντροπαλὴ κοπελλίτσα.

—Καὶ ποιὸ ὄνομα θέλεις νὰ δώσῃς στὴν κόρη σου; ρώτησε ὁ Ἑωσφόρος.

—Ἐλεονόρα, ἀπάντησε ὁ ληστής. Μοῦ ἀρέσει πολὺ τ' ὄνομα αὐτό.

—Εἶμαι σύμφωνη, εἶπε ἡ κόμησσα, ἀλλὰ νὰ προσέχῃς νὰ μὲ φωνάζῃς μονάχα μὲ τ' ὄνομά μου χωρὶς νὰ προσθέτῃς τὴ λέξι «κυρία». Καὶ ἂν σὲ ρωτήσουν οἱ ἄλλοι λησταὶ γιὰ μένα θὰ τοὺς εἰπῇς πὼς ἦρθα ἐδῶ κατὰ διαταγὴ τοῦ Ἑωσφόρου γιὰ νὰ χρησιμέψω ὡς δεύτερη καμαριέρα τῆς Ζινζινέττας.

—Πολὺ καλά! ἀπάντησε ὁ γέρωληστής. Τί εὐτυχία νἄχῃ κανεὶς τέτοια παιδιά!

—Τώρα, πατέρα μου, εἶπε ἡ κόμησσα, παρουσιάστε με στοὺς συντρόφους σας. Καὶ πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι ἂν φανῆτε καλὸς πατέρας θὰ σᾶς ἀφήσω ἕνα πολὺ καλὸ ἀναμνηστικό, ὅταν θὰ φύγω.

—Εὐχαριστῶ, παιδί μου, εὐχαριστῶ, μεῖνε ἥσυχη.

Καὶ ὁ γέρω ληστὴς προσφέροντας τὸ βραχίονά του στὴν κόμησσα, τὴν περιέφερε στὸ σπήλαιο, φωνάζοντας τοὺς συντρόφους του νὰ τρέξουν γιὰ νὰ τοὺς παρουσιάσῃ τὴν κόρη του.

Τὸν ἐθαύμαζε ἔτσι πούταν ντυμένος σὰν τὸν Φρᾶ Διάβολο

Ὅλοι οἱ κακοῦργοι ἔτρεξαν κι' ἄρχισαν νὰ γελοῦν.

Σὲ λίγο πλησίασε κοντά του καὶ ὁ κ. Λενοέλ. Ὁ Κασκαρίλλος τὸν σταμάτησε.

— Ἐπιτρέψατέ μου, ἐξοχώτατε τοῦ εἶπε, νὰ σᾶς παρουσιάσω αὐτὴ τὴν ὡραία κοπέλλα. Εἶνε κόρη μου. Πιστεύω νὰ σᾶς ἀρέσῃ καὶ νὰ τὴν ἀγαπήσετε.

Ὁ κ. Λενοὲλ ἔκαμε μιὰ ὑπόκλισι.

—Εἶνε κόρη μου, ἐξακολούθησε ὁ Κασκαρίλλος καὶ ἂν ἀρχίσετε νὰ τῆς κάνετε κόρτε, θὰ θυμώσω, ἐκτὸς ἂν τὴν προικίσετε ὁπότε εἶμαι ὑποχρεωμένος σὰν πατέρας νὰ κάμω στραβὰ μάτια.

—Ἐγὼ δὲν ἔχω χρήματα νὰ ἐλευθερωθῶ, ἀπάντησε δύσθυμα ὁ κ. Λενοὲλ καὶ θὰ ποικίζω καὶ κόρες! Αὐτὸ θὰ μοῦλειπε!

Καὶ προχώρησε.

—Εἶνε θυμωμένος, εἶπε ὁ Κασκαρίλλος. Νόμιζε πὼς θὰ τἄψηνε μὲ τὴ Ζινζινέττα, ἀλλὰ ἔφαγε τὴ χυλόπητα καὶ πάει νὰ σκάσῃ ἀπὸ τὸ κακό του.

—Δὲ μὲ γνώρισε, μουρμούρισε ἡ κόμησσα.

—Εἶνε γνωστός σας λοιπόν! ρώτησε κατάπληκτος ὁ Κασκαρίλλος.

—Ναί... ἀπάντησε ἐκείνη. Δὲν πιστεύω λοιπὸν οὔτε κι' ὁ ἄλλος νὰ μὲ γνωρίσῃ.

—Ποιὸς ἄλλος; ρώτησε ὁ γέρω - ληστής.

—Ὁ νέος αὐτὸς ποὺ θἄρθῃ σὲ λίγο. Καὶ σὲ παρακαλῶ, πρόσεξε νὰ μὴν κυττάζῃς τί θὰ κάνω ἐγὼ μ' αὐτὸν τὸ νέο.

—Ἀ! τώρα κατάλαβα, εἶπε ὁ ληστής. Φαίνεται πὼς τὸν ἀγαπᾶτε τὸ νέο αὐτό.

—Ναί, τὸν ἀγαπῶ, ἀπάντησε ἡ κόμησσα.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔφτασε κάποιος τρεχᾶτος καὶ ρώτησε:

—Ἐδῶ εἶνε ὁ Ἑωσφόρος; Θέλω νὰ τοῦ εἰπῶ ὅτι ἐπιάσαμε τὸν Γάλλο.

Ὁ Ἑωσφόρος μόλις πληροφορήθηκε ὅτι ἔφτασε ὁ Ἀρμάνδος, διέταξε νὰ τὸν ὁδηγήσουν στὸ δωμάτιό του καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν Κασκαρίλλο, ποὺ τὸν συνώδευαν τοὺς εἶπε:

—Φύγετε τώρα σεῖς!

Μπαίνοντας ὁ Ἀρμάνδος στὴν σπηλιὰ τοῦ Ἑωσφόρου ἔμεινε κατάπληκτος μὲ τὴν πολυτέλεια ποὺ ὑπῆρχε στὸ κελὶ τοῦ τρομεροῦ αὐτοῦ ἀρχιληστοῦ.

Εἶχε ἀκούσει βέβαια πολλὰ γιὰ τὶς συνήθειες καὶ τὴν ἡγεμονικὴ ζωὴ τοῦ Ἑωσφόρου, μὰ ὅτι ἔβλεπε τώρα μπρός του, τὸν ἐθάμπωνε.

Ἀπ' τὴν κατάπληξι στὴν ὁποία βρισκότανε τὸν ἔβγαλε ξαφνικὰ ἡ βροντερὴ φωνὴ τοῦ ἀρχιληστοῦ, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε μὲ εὐγένεια:

—Καλῶς ἤρθατε, φίλε μου! Καθῆστε, σᾶς παρακαλῶ...

—Εὐχαριστῶ, εἶπε ὁ Ἀρμάνδος καὶ κάθησε.

Ὁ ληστὴς φοροῦσε προσωπίδα. Ἀφοῦ ἔμεινε μερικὲς στιγμὲς σιωπηλός, τέλος εἶπε:

—Γιατὶ ζητήσατε, κύριε, νὰ ρθῆτε στὸ λημέρι μου;

—Τὸ ξέρετε, κύριε. Θέλω νὰ ἐλευθερώσω τὸ θεῖο μου Λενοέλ, τὸν ὁποῖο κρατᾶτε αἰχμάλωτο.

—Δέχεστε νὰ πληρώσετε τὰ λύτρα ποὺ ζητῶ; Σεῖς μοῦ γράψατε πὼς εἴσαστε φτωχός.

—Ζητᾶτε ἓξ ἑκατομμύρια φράγκα, δὲν εἶν' ἔτσι;

—Ἀκριβῶς.

—Ἐγὼ λοιπὸν θὰ σᾶς δώσω δέκα.

—Δέκα ἑκατομμύρια!...

—Μάλιστα, δέκα ἑκατομμύρια. Μὴν καταπλήσσεσθε γιὰ τὴν γενναιοδωρία μου. Εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ δώσω ἕνα τέλος σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία. Δὲν εἶμαι φτωχός, κύριε. Μπορῶ νὰ πληρώσω τὸ ποσὸν ποὺ ὑπόσχουμαι. Ἔχω τὰ χρήματα αὐτά. Κ' ἐκτὸς αὐτῶν πρόκειται νὰ κληρονομήσουμε μιὰ μεγάλη περιουσία. Γιὰ τὴν περιουσία αὐτή, γιὰ νὰ μᾶς τὴν ἁρπάξουν, ζητᾶνε νὰ μᾶς ἐξοντώσουν. Αὐτὸ ἴσως σᾶς τὸ ἔκρυψαν γιὰ νὰ σᾶς δώσουν λιγώτερα γιὰ τὸν κόπο σας. Ἐγὼ ὅμως θὰ σᾶς τὰ πῶ ὅλα...

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΣΠΑΡΑΓΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΧΩΛ ΚΕΪΝ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΜΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

[Τί ὠφελήσει ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδίσῃ καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ !...]

(Εὐαγγέλιον)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Ἀπ' τὴν Καίτη, ἀδερφέ, ἀπ' τὴν Καίτη !...

Ὁ Φίλιππος ἔννοιωσε τὴν καρδιά του νὰ χτυπάῃ δυνατά. Τἄχε χαμένα... Ἀγνοοῦσε τὸ ἀθῶο κόλπο ποὖχε κάνει ὁ Πῆτος γιὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν Καίτη στὰ μάτια τοῦ κόσμου καὶ δὲν ἤξερε τί νὰ ὑποθέσῃ...

Ὁ Πῆτος δὲν πρόσεξε τὴν ταραχή του. Τοὔδειξε τὸ γράμμα καὶ τοὖπε :

—Διάβασε, Φίλιππε, διάβασε νὰ δῇς τί γράφει ἡ Καίτη...

Ὁ Φίλιππος πῆρε τὸ γράμμα, προσπαθῶντας νὰ κρύψῃ τὴν τρεμοῦλα τῶν χεριῶν του, κι' ἄρχισε νὰ διαβάζῃ :

«Φίλτατε Πίτε, ἴμε τόρα πολὶ καλίτερα, ἴμε ἴσηχι καὶ καλοκαρδισμένι. . Πόνεσα μονάχα τὸ μικρὸ καὶ φιλὸ τὸ προσοπάκι του καὶ σένα σέ φιλὸ γλικά.. »

—Διάβασε καὶ τὸ ὑστερόγραφο, Φίλιππε, τοῦ εἶπε ὁ Πῆτος.

Ὁ Φίλιππος σταμάτησε τὸ διάβασμα κ' ἔρριξε μιὰ ματιὰ στό τέλος τῆς ἐπιστολῆς. Λίγες λέξεις ἦσαν ἐκεῖ γραμμένες, λίγες λέξεις ποὺ τὸν ἔκαναν νὰ κατασυγκινηθῇ.

«Νὰ χερετίσης, Πίτε μου, καὶ τὸν κίριο Φίλιππο ἐκ μέρους μου, σὲ παρακαλό».

Ὁ Φίλιππος κατάλαβε ἀμέσως τὸ ἀθῶο κόλπο τοῦ Πήτου. Κατάλαβε ἀκόμα πὼς ὁ Πῆτος δὲν τὸν ὑποψιάζονταν. Τὸν ἀγαποῦσε ὅπως πάντα, τὸν ἐλάτρευε, τὸν ἀνέφερε καὶ στὴν ἐπιστολὴ ποὖχε γράψει ὁ ἴδιος... Πόση καλοσύνη !... Πόση ἀγαθότης!...

Κι' αὐτός... αὐτὸς τοὖχε κλέψει τὴ γυναῖκα !... Ἀ ! ἦταν φρικτὸ τὸ ἔγκλημά του, ἦταν αἰσχρὴ κι' ἀπάνθρωπη ἡ πρᾶξι του !

Κ' ἐνῷ ὁ Πῆτος περίμενε νὰ τοῦ μιλήσῃ γιὰ τὸ γράμμα, αὐτὸς σιωποῦσε.

Ὁ Φίλιππος δὲ μποροῦσε νὰ βγάλῃ λέξι ἀπὸ τὸ στόμα του. Ὁ λαιμός του πνιγότανε καὶ τὰ δάκρυα ποὺ τοῦ πλημμύριζαν τὰ μάτια, τὸν ἔκαιγαν. Εἶχε σκύψει τὸ κεφάλι του κ' ἔτρεμε σύγκορμος.

Εὐτυχῶς ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ Νάνση γύρισε ἀπὸ τὸ Σόλβυ κι' ὁ Φίλιππος, πνίγοντας τὴ συγκίνησί του, μπόρεσε νὰ τῆς μιλήσῃ :

—Νάνση, τῆς εἶπε, εἰδοποίησα τὴ θεία μου νὰ μὴ μὲ περιμένῃ ἀπόψε... Εἶνε ἕτοιμο τὸ δωμάτιό μου ἐπάνω ;

—Ὦ, ναί, ἀπάντησε ἡ Νάνση, τό δωμάτιο εἶνε πάντοτε ἕτοιμο γιὰ τὴν ἐντιμότητά σας.

Ἀμέσως ὁ Φίλιππος σηκώθηκε. Πῆρε τὸ κερὶ ἀπὸ τὸ χέρι τῆς Νάνσης, εἶπε σὸν Πῆτο πὼς ἤθελε νὰ κοιμηθῇ γιατ' ἦταν κουρασμένος καὶ γιατὶ εἶχε πολλὴ δουλειὰ τὴν ἄλλη μέρα, καὶ τὸν καληνύχτισε. Ἔπειτα, κλονιζόμενος καὶ σκοντάφτοντας παντοῦ, ἀνέβηκε τὴν σκάλα καὶ ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ δωματίου ὅπου θὰ κοιμόταν. Τὴν ἔκλεισε κατόπιν πίσω του μὲ δύναμη, σὰν ἄνθρωπος ποὺ τὸν κυνηγοῦν.

Ὁ Πῆτος εἶχε τὴν ἰδέα πὼς τὸ τέχνασμά του εἶχε πετύχει περίφημα, ἀλλὰ μόλις εἶδε τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἔφυγε ὁ Φίλιππος, ἔννοιωσε κάποια ἀόριστη ἀνησυχία...Δὲν εἶχε βέβαια καμμιὰ ὑποψία ἐναντίον του, ἀλλὰ φοβόταν μήπως εἶχε μάθει τίποτε γιὰ τὴν Καίτη καὶ τοῦ τό ἔκρυβε... Γι' αὐτὸ οὔτε καὶ κοιμήθηκε ὅλη τὴ νύχτα... Ἡ ἀγωνία, ὁ φόβς, ἡ ἀοριστία, τὸν ἐβασάνιζαν.

Κατὰ τὰ μεσάνυχτα ὁ Φίλιππος, ποὺ κ' ἐκεῖνος, βυθισμένος καθὼς ἦταν στὶς σκέψεις του, δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ κοιμηθῇ, ἄκουσε λυγμοὺς ποὺ ἐρχόντουσαν ἀπὸ κάτω, ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ δωμάτιο στὸ ὁποῖο κοιμόταν ὁ Πῆτος. Ἀμέσως σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι του, ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ βγῆκε στὸ κεφαλόσκαλο, ὅπου στάθηκε καὶ ἀφογκράστηκε...

Τὸ σπίτι ἦταν κατασκότεινο...Ἡ φωνὴ τοῦ Πήτου, ὁ ὁποῖος μιλοῦσε μόνος του στὸ κρεββάτι του, ἀκουγόταν ἀπὸ κάτω καθαρή :

—Κύριε, ἔλεγε—συχώρεσέ με ποὺ γέλασα τὸν Φίλιππο...Δὲν μποροῦσα ὅμως νὰ κάνω κι' ἀλλοιῶς... Ἐσὺ τὸ ξέρεις αὐτό... Δὲν μποροῦσα, Θεέ μου, ναί, νὰ κάνω ἀλλοιῶς... Τὸ ψέμμα βέβαια εἶνε κακὸ πρᾶγμα... Εἶνε σὰ νὰ μασσᾷς ζυμάρι... Κολάει στὸ λαιμό σου καὶ σὲ πνίγει... Μὰ ἦταν ἀνάγκη νὰ τοῦ τὸ πῶ αὐτὸ τὸ ψέμμα, γιὰ νὰ σώσω τὴν τιμή της... Ἂν δὲν τὸ ἔκανα αὐτό, θὰ τρελλαινόμουν . . . Συγχώρεσέ με, Θεέ μου, γιὰ χάρη τῆς Καίτης μου... Ἀμήν !..

Τὴν ἴδια στιγμή, ἡ Νάνση, ἀκούγοντας τὴ φωνὴ τοῦ Πήτου, ξύπνησε καὶ πῆγε στὸ δωμάτιό του. Τὸν βρῆκε νὰ σφίγγῃ τὸ κεφάλι του μὲ τὶς παλάμες του ! Ὑπέφερε φρικτά.

—Εἶσαι ἄρρωστος, Πῆτε ;... Τί ἔχεις ;... τὸν ρώτησε.

Μὰ ὁ Πῆτος τῆς εἶπε νὰ φύγῃ καὶ νὰ τὸν ἀφήσῃ ἥσυχο.

Ὕστερα ἀπόλυτη ἡσυχία ἁπλώθηκε πάλι στὸ σπίτι. Σὲ λίγο ξύπνησε τὸ παιδί, γιατὶ ἀκούστηκαν τὰ κλάμματά του. Ταραγμένος, συντριμμένος, ὁ Φίλιππος τραβήχτηκε πίσω μὲ τρόμο :

— Εἶσαι ἄρρωστος ; Πῆτε ;...

—Θεέ μου !... Θεέ μου !... εἶπε καθὼς ξανάκλεινε τὴν πόρτα τοῦ δωματίου του...

***

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν ξύπνησε ὁ Πῆτος, κατέβηκε κάτω στὴν αὐλή, ὅπου βρῆκε τὴν Νάνση μαζὺ μὲ τὴ Γράνη νὰ λούζουν τὸ παιδί του. Οἱ δυό γυναῖκες ἦσαν γονατιστὲς ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ μικροῦ λουτῆρος καὶ τσιτσίριζαν σὰν κόττες.

—Ἔχεις δῆ ποτέ σου, Νάνση, ἕνα τέτοιο ἀγγελοῦδι ; ἔλεγε ἡ μία.

—Μοὔρχεται νὰ βάλω τὶς φωνὲς μὲ τὴν ὠμορφιά του ! ἀπαντοῦσε ἡ ἄλλη.

Ὁ Πῆτος καθόταν καὶ τὶς ἄκουγε. Ἔπειτα βγῆκε ἔξω.

Ἄρχισε νὰ περιφέρεται στοὺς δρόμους, ἐξετάζοντας τὰ πάντα μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ του. Προσπαθοῦσε νὰ φαίνεται σὰν ἐργάτης ποὺ χαιρόταν τὴ σχόλη τοῦ Σαββατόβραδου μὲ τὰ καινούρια του ροῦχα. Μὰ οἱ ματιὲς ποὺ τοῦ ἔρριχναν οἱ διαβάτες τὸν στενοχωροῦσαν κ' ἔτσι ἀναγκάστηκε σὲ λίγο νὰ ξαναγυρίσῃ πάλι στὸ σπίτι του.

Ἡ Νάνση μὲ τὸ παιδὶ βρισκόντουσαν στὸ ἀπάνω πάτωμα.

Τράβηξε ἀμέσως πρὸς τὸ δωμάτιό του, ὅπου ἄνοιξε τό συρτάρι ἑνὸς ἐπίπλου. Ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἕνα κουτὶ χαρτονένιο, τὸ ὁποῖο ἦταν δεμένο μὲ μιὰ κορδέλλα. Ἔλυσε τὴν κορδέλλα, ἄνοιξε τὸ κουτὶ κ' ἔβγαλε ἀπὸ μέσα μιὰ καινούργια σκούφια μικροῦ παιδιοῦ.

Τὴν πῆρε στὰ χέρια του καὶ τὴν ἐκύτταξε μὲ ἀνοιχτὸ στόμα γιὰ λίγην ὥρα. Ἔπειτα, γελῶντας πικρά, ψιθύρισε :

—Τὸ εἶχε ἀγοράσει γιὰ τὸ παιδί, μὰ ποτὲ δὲν τὸ χρησιμοποίησε.

Τὰ μάτια του ἔλαμψαν. Ἔπειτα πῆρε πέννα καὶ χαρτὶ καὶ ἔγραψε τὰ ἑξῆς :

«Γιὰ τὴ μικρῆ μου Καταιρίνα, ἀπτὴ μητέρα της ποὺ τὴν ἀγαπᾶ...»

Κύτταξε λίγο τὰ γραφόμενά του κι' ἔπειτα γυρίζοντας τὸ χαρτὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη του ὄψι, πρόσθεσε τὰ ἑξῆς :

«Πέστε τοὺ πατέρα νὰ μὴ στενοχορνέται. Ἐλπίζο νά γυρίσο σπίτι γλίγορα. Ἀκριβῶς πότε δὲν ξαίρω».

Στάθηκε μιὰ στιγμή, σκέφθηκε λίγο κ' ἔπειτα πρόσθεσε ἀκόμα στὸ γράμμα του :

«Ἴχαμε λαμπρὲς δηασκεδάσις ἐδὸ μὲ τὸ θίο Τζώη... Μαὶ πίρε γιά νὰ ἰδὸ τὸν πρίνκηπα τὶς Οὐαλίας χτές.»

Ὁ Πῆτος, καθὼς τὰ ἔγραφε ὅλ' αὐτά, ἔννοιωθε μιὰ κρυφὴ χαρὰ μὲ τὶς ἐμπνεύσεις ποὺ τοῦ ἐρχόντουσαν.

—Καλὸ νἄχω ! ψιθύρισε στὸ τέλος ἀφήνοντας τὴν πέννα του καὶ τρίβοντας τὰ χέρια του. Μωρέ, τί ἔξυπνος ποὺ εἶμαι !... Οὔτε σπουδαγμένος νἄμουνα δὲ θἄβρισκα τόσα πράγματα νὰ γράψω... Ἔπειτα ἀναστέναξε λίγο... Μὰ δὲ μπόρεσε ν' ἀντισταθῇ στὸν πειρασμὸ καὶ πρόσθεσε στὸ γράμμα τὰ ἑξῆς :

«Πολὲς ἀγάπες σόσους φίλους οοτᾶν γιὰ μάς καὶ τὰ σέβι μου στὸν Δικαστὴ τὸν Φίλιππο, ἂν δὲν μὲ ξέχασαι».

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΦΛΑΝΔΡΑΣ

ΤΟΥ Κ. ΝΤΕΛΙΝ

Η ΑΠΙΔΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΑ-ΔΥΣΤΥΧΙΑΣ

ΕΚΕΙΝΑ τὰ χρόνια ζοῦσε στὸ χωριὸ τὸ Βὶχ, μιὰ τρισάθλια γρηά. Ἦτανε τόσο ἄθλια, ὥστε τὴν ἔλεγαν Δυστυχία. Ὅλη τὴν ἡμέρα δὲν ἔκανε ἄλλη δουλειὰ παρὰ νὰ ζητιανεύη ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα. Ἡ Δυστυχία κάθονταν σὲ μιὰ πλήθινη χαμωκελλίτσα στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ. Εἶχε ἕνα σκῦλλο, πανάθλιο κι' αὐτόν, ποὺ ἦταν ὅλος πετσὶ καὶ κόκκαλο σὰν κι' αὐτή. Ἀκόμα εἶχε κ' ἕνα ραβδὶ γιὰ ν' ἀκουμπάη, καθὼς κ' ἕνα ταγάρι γιὰ νὰ μαζεύη τὶς ἐλεημοσύνες ποὺ τῆς ἔδιναν. Ξεχάσαμε νὰ ποῦμε πὼς ἀπέξω στὸ περιβολάκι τῆς χαμωκέλλας της εἶχε καὶ μιὰ ἀπιδιά. Μὰ ἡ ἀπιδιὰ αὐτὴ ἦταν ἕνα δέντρο περίφημο ποὺ δὲν εἶχε τὸ ὅμοιό του. Μονάχα μὲ τὴ μηλιὰ τοῦ Παραδείσου θὰ μποροῦσε νὰ τὴ συγκρίνη κανείς. Μὰ ἡ καϋμένη ἡ κυρὰ-Δυστυχία δὲ δοκίμασε ποτὲ τὰ ὡραῖα ἀπίδια τῆς ἀπιδιᾶς της, γιατὶ μόλις ὡρίμαζαν ἔτρεχαν τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ καὶ τὰ ρήμαζαν. Ὅλο τὸν καιρὸ ἡ Δυστυχία σέρνονταν ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα μαζὺ μὲ τὸ σκῦλλο της τὸ Φάρο γιὰ νὰ ζητιανεύη.

Τέλος νὰ ποὺ ἔφτασε ἕνας κακὸς χειμῶνας ποὺ ἐπὶ δυὸ μῆνες ἔκανε τέτοια παγωνιά, ὥστε καὶ ἡ πέτρες ἀκόμα ράϊζαν. Ὕστερα ἔπεσε τόσο πολὺ χιόνι ποὺ οἱ λύκοι ἄφησαν τὰ βουνὰ καὶ κατέβηκαν στὰ χωριὰ κ' ἔμπαιναν στὰ σπίτια. Ὅλος ὁ κόσμος εἶχε ἀπελπιστεῖ. Πολλοὶ ἔπεσαν ἄρρωστοι. Κ' ἡ κυρὰ Δυστυχία ἔτρεχε κοντὰ στὶς ἀρρωστημένες, φτωχὲς γειτόνισσές της καὶ ξενυχτοῦσε πλάϊ τους, κάνοντάς τους συντροφιά.

Ἕνα βράδυ ποὺ τὸ χιόνι ἔπεφτε πιὸ πυκνὸ ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ καὶ ὁ ἀέρας οὔρλιαζε ἄγρια, ἡ κυρὰ Δυστυχία κι' ὁ Φάρος της εἶχαν ἀγκαλιαστῆ κοντὰ στὸ σβυμένο τζάκι καὶ προσπαθοῦσαν τοῦ κάκου νὰ ζεσταθοῦν ὁ ἕνας μὲ τὰ χνῶτα τοῦ ἀλλουνοῦ. Ἄξαφνα ἄκουσαν κάποιον νὰ χτυπάη στὴν πόρτα. Ὁ Φάρος κούνησε χαρούμενα τὴν οὐρά του σὰ νὰ ἦταν κανένας γνώριμος, ἐκεῖνος ποὺ χτυποῦσε στὴν πόρτα.

Μιὰ φωνὴ κλαψιάρικη ποὺ τὴν ἅρπαζε ὁ μανιασμένος ἀέρας καὶ χάνονταν πέρα μακρυά, ἀκούστηκε ἀπόξω.

—Γιὰ τὸ Θεό, ἔλεγε, ἡ φωνὴ αὐτή, ἀνοῖξτε σ' ἕναν δυστυχισμένο ποὺ πεθαίνει ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ τὸ κρύο.

—Τράβηξε τὸ σύρτη, τοῦ εἶπε ἡ Δυστυχία καὶ ἡ πόρτα θ' ἀνοίξη.

Ἐκεῖνος ἄνοιξε καὶ μπῆκε. Ἦταν ἕνας γέρος ἰσχνὸς καὶ ἄθλιος, πιὸ ἄθλιος κι' ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ Δυστυχία, τυλιγμένος σ' ἕνα κουρελλιάρικο ράσο.

—Κάθησε, καλέ μου ἄνθρωπε, τοῦ εἶπε ἡ κυρὰ - Δυστυχία. Δὲν ξέπεσες βέβαια σὲ κανένα πλούσιο σπίτι. Μὰ ὅπως μπορέσω θὰ σὲ περιποιηθῶ.

Κι' ἀμέσως σηκώθηκε κ' ἔβαλε στὸ τζάκι τὸ τελευταῖο της κούτσουρο κ' ἔδωκε στὸ γέρο τρία κομμάτια ψωμὶ κ' ἕνα ἀπίδι ποὺ τῆς εἶχε ἀπομείνει.

Σὲ λίγο ἡ φωτιὰ λαμποκόπησε κ' ὁ γέρος ἔφαγε μὲ πολὺ ὄρεξι. Σὰν ἐτελείωσε τὸ φαγητό του ἡ Δυστυχία τοῦδωκε τὴ μοναδική της κουβέρτα νὰ σκεπαστῆ κ' ἐκείνη ζάρωσε χωρὶς σκέπασμα σὲ μιὰν ἀκρούλα. Τὴν ἄλλη μέρα ἡ Δυστυχία ξύπνησε πρωΐ - πρωΐ.

—Ἄ! δὲν ἔχω τίποτα σήμερα νὰ φάη ὁ μουσαφίρης μου, συλλογίσθηκε. Ἂς πάω νὰ ζητιανέψω κάτι νὰ τοῦ φέρω.

Μόλις ξεμύτισε ἔξω ἀπὸ τὴ χαμωκέλλα της εἶδε πὼς τὸ χιόνι εἶχε σταματήσει πειά. Ἕνας ἀνοιξιάτικος οὐρανὸς γελοῦσε κι' ὁ ἀστραφτερὸς ἥλιος σκόρπιζε ὁλόγυρα ἀλύπητα τὰ χρυσάφια του. Προχώρησε μερικὰ βήματα, μὰ ξαναγύρισε γιὰ νὰ πάρη τὸ ραβδί της, ποὺ τὦχε ξεχάσει. Ὁ μουσαφίρης της εἶχε σηκωθῆ καὶ ἦταν ἕτοιμος νὰ φύγη.

—Τί; φεύγετε κιόλα; τὸν ρώτησε ἡ κυρὰ - Δυστυχία.

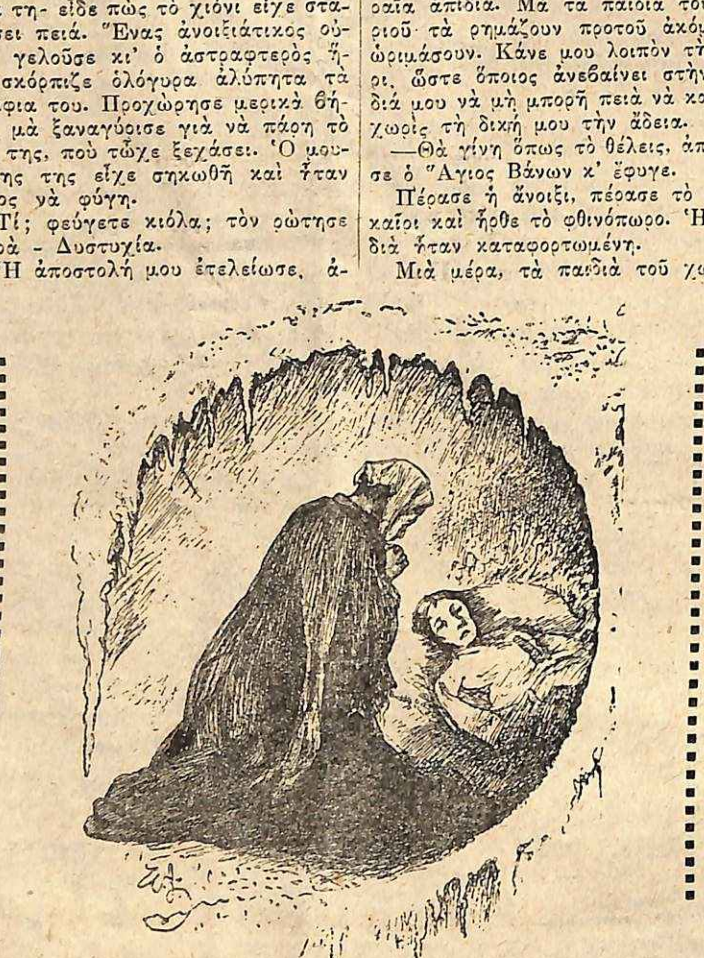

Ξενυχτοῦσε πλάϊ τους κάνοντάς τους συντροφιά...

—Ἡ ἀποστολή μου ἐτελείωσε, ἀπάντησ' ἐκεῖνος. Πρέπει τώρα νὰ πάω νὰ δώσω λόγο στὸν κύριό μου. Εἶμαι ὁ Ἅγιος Βάνων καὶ μ' ἔστειλε ὁ Θεὸς νὰ δοκιμάσω πῶς ἐξασκοῦν τὴν ἐλεημοσύνη οἱ Χριστιανοί. Χτύπησα στὴν πόρτα τοῦ Δημάρχου, ὕστερα μιὰ - μιὰ τὶς πόρτες ὅλων τῶν πλουσίων τοῦ χωριοῦ. Κανεὶς δὲ μοῦ ἄνοιξε. Μονάχα ἐσὺ μ' ἔβαλες στὴ χαμωκέλλα σου, ἐσὺ ποὺ εἶσαι πιὸ δυστυχισμένη καὶ πιὸ φτωχὴ κι' ἀπὸ μένα. Ὁ Θεὸς θὰ σοῦ τὸ πληρώση. Ζήτησε ὅ,τι θέλεις καὶ θὰ γίνη στὴ στιγμή.

—Ἡ Δυστυχία ἀκούοντας τὰ λόγια αὐτά, γονάτισε μπροστὰ στὸν Ἅγιο, ἔκαμε τὸ σταυρό της καὶ τοῦ εἶπε:

—Μεγάλε μου Ἅγιε Βάνων, ἐγὼ δὲν κάνω τὴν καλωσύνη ἀπὸ συμφέρον. Ἔπειτα τί νὰ ζητήσω. Δὲ μοῦ λείπει τίποτα, δόξα στὸ Θεό.

— Σοῦ λείπουν πάρα πολλὰ πράγματα. Πές μου τί θέλεις;

Ἡ Δυστυχία σιωποῦσε.

—Θέλεις ἕνα ὡραῖο σπιτάκι, ρώτησε ὁ Ἅγιος, γεμᾶτο σιτάρι, ξῦλα καὶ ψωμί. Θέλεις νὰ γίνης δούκισσα μεγάλη κυρία, βασίλισσα τῆς Γαλλίας; Λέγε, γιατὶ ἂν ἀρνηθῆς νὰ ζητήσης κάτι θὰ πῶ ὅτι τὸ κάνεις ἀπὸ ὑπερηφάνεια καὶ ὅπως ξέρεις ὁ Θεὸ μισεῖ τὴν ὑπερηφάνεια.

—Ἀφοῦ ἐπιμένετε, ἀπάντησε ἡ Δυστυχία, θὰ σᾶς ἀκούσω. Ἔχω στὸν κῆπο μου μιὰ ἀπιδιά, ποὺ κάνει ὡραῖα ἀπίδια. Μὰ τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ τὰ ρημάζουν προτοῦ ἀκόμα νὰ ὡριμάσουν. Κάνε μου λοιπὸν τὴν χάρι, ὥστε ὅποιος ἀνεβαίνει στὴν ἀπιδιά μου νὰ μὴ μπορῆ πειὰ νὰ κατεβῆ, χωρὶς τὴ δική μου τὴν ἄδεια.

—Θὰ γίνη ὅπως τὸ θέλεις, ἀπάντησε ὁ Ἅγιος Βάνων κ' ἔφυγε.

Πέρασε ἡ ἄνοιξι, πέρασε τὸ καλοκαῖρι καὶ ἦρθε τὸ φθινόπωρο. Ἡ ἀπιδιὰ ἦταν καταφορτωμένη.

Μιὰ μέρα, τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ, ποὺ παραφύλαγαν, μόλις εἶδαν τὴν κυρὰ - Δυστυχία νὰ βγαίνη μαζὺ μὲ τὸ Φάρο ἀπὸ τὸ σπίτι της γιὰ νὰ πάη κάπου, ἀνέβηκαν ὅλα στὴν ἀπιδιά. Ἔφαγαν, γέμισαν τὶς τσέπες τους καὶ τοὺς κόρφους τους, μὰ μόλις ἔκαμαν νὰ κατεβοῦν δὲ μποροῦσαν νὰ κινηθοῦν ἀπὸ τὴ θέσι τους κ' ἔμειναν σὰν καρφωμένα ἀπάνου στὴν ἀπιδιά. Ὅταν γύρισε ἡ Δυστυχία ἦσαν ὅλα ἐκεῖ κ' ἔκλαιαν καὶ τὴν παρακαλοῦσαν νὰ λύση τὰ μάγια γιὰ νὰ κατεβοῦν. Ἐκείνη ἀφοῦ τἄφησε ἐκεῖ κάμποσες ὧρες ἀκόμα γιὰ τιμωρία, ἔλυσε τὰ μάγια καὶ κατέβηκαν καὶ τότε ξαμόλησε κατὰ πάνω τους τὸ σκῦλλο της Φάρο ποὺ τὰ κυνήγησε ὣ τὰ σπίτια τους. Ἔτσι τὰ παιδιὰ δὲν ξαναπλησίασαν τὸ δέντρο τῆς Δυστυχίας.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου ἡ Δυστυχία εἶχε ξαπλωθῆ στὸν κῆπο της καὶ ζεσταίνονταν στὴ γλυκειὰ θαλπωρὴ τοῦ φθινοπωρινοῦ ἥλιου, ὅταν ἄκουσε μιὰ θρηνητικὴ φωνὴ ποὺ τὴν καλοῦσε:

—Δυστυχία! Δυστυχία! Δυστυχία!

Ἡ φωνὴ αὐτὴ ἔμοιαζε σὰ νἄρχονταν ἀπὸ τὸν ἀπόκοσμο. Ἡ φτωχὴ γρηὰ ἄρχισε νὰ τρέμη, ὁ Φάρος σύρλιαζε σὰ νὰ προαισθάνονταν κάποια μεγάλη συμφορά. Ἡ ἔρημη γρηά, σηκώνοντας τὰ μάτια, εἶδε νὰ στέκεται ἀποπάνω της ἕνας ἄνθρωπος ψηλός, κατάχλωμος καὶ λιγνός, πιὸ λιγνὸς κι' ἀπ' αὐτή.

Βαστοῦσε στὰ χέρια του ἕνα μακρύ, ἀπαίσιο δρεπάνι, ποὺ μόλις τὸ εἶδε ἡ Δυστυχία τὸν γνώρισε.

—Τί θέλεις ἀπὸ μένα, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ; ρώτησε μὲ ξεψυχισμένη φωνή.

—Ἦρθα νὰ σὲ πάρω, καλή μου Δυστυχία. Σήκω νὰ πηγαίνουμε.

Ἡ Δυστυχία ἀναστέναξε.

—Ἄφησέ με λίγα λεπτὰ τοὐλάχιστο νὰ στολιστῶ, τοῦ εἶπε.

Ὁ Χάρος τῆς ἔκαμε αὐτὴ τὴ χάρι. Ἡ Δυστυχία φόρεσε τὸ ὡραῖο τσίτινο φόρεμά της μὲ τὰ κίτρινα λουλούδια, ποὺ τὸ φύλαγε τόσα χρόνια καὶ τὴν ἄσπρη σκουφίτσα της, ποὺ φοροῦσε μονάχα κατὰ τὶς μεγάλες γιορτές. Τὴν ὥρα ποὺ ντύνονταν ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴν ἀπιδιά της, ὅπου ὑπῆρχαν τρία ἀπίδια καὶ τότε τῆς ἦρθε μιὰ ἀλλόκοτη ἰδέα καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸ Χάρο, τοῦ εἶπε:

—Θὰ ἤθελες, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ νὰ μοῦ κάνης τὴ χάρι νἀνεβῆς στὴν ἀπιδιά μου καὶ νὰ μοῦ φτάσης ἐκεῖνα τὰ τρία ἀπίδια, ποὺ ἀπόμειναν γιὰ νὰ τὰ φάω στὸ ταξεῖδι;

—Πολὺ εὐχαρίστως, ἀπάντησε ὁ Χάρος καὶ σκαρφάλωσε στὴν ἀπιδιά. Ἔκοψε τὰ τρία ἀπίδια, μὰ ὅταν ἔκαμε νὰ κατεβῆ, δὲ μποροῦσε νὰ κινηθῆ ἀπὸ τὴ θέσι του.

—Ἔ! Δυστυχία! φώναξε. Βοήθησέ με νὰ κατεβῶ. Θαρρῶ πὼς αὐτὴ ἡ καταραμένη ἀπιδιὰ εἶνε μαγεμένη.

Ἡ Δυστυχία τὸν ἔβλεπε χωρὶς νὰ κινηθῆ ἀπὸ τὴ θέσι της. Ὁ Χάρος ἀγωνίζονταν ὑπεράνθρωπα νὰ κατεβῆ ἀπὸ τὸ δέντρο, μὰ μόλις ἔκανε νὰ ξεφύγη λιγάκι, ἡ ἀπιδιὰ σὰ νἄταν ζωντανὴ τὸν ἅρπαζε καὶ τὸν ἀγκάλιαζε μὲ τὰ κλαδιά της. Τὸ θέαμα ἦταν ἀρκετὰ κωμικό, τόσο κωμικὸ ποὺ ἡ Δυστυχία ἄρχισε νὰ γελάη ἀκράτητα.

—Μὰ τὴν πίστι μου, τοῦ φώναξε εἶσαι ὡραῖα, κυρ - Χάρε, ἐκεῖ πάνου. Δὲν ἔχω καμμιὰ διάθεσι νὰ μὲ πᾷς στὸν Παράδεισο.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ ἡ Δυστυχία, μπῆκε στὴ Χαμωκέλλα της κ' ἔκλεισε τὴν πόρτα, ἐνῶ ὁ Χάρος ἀπόμεινε γαντζωμένος στὴν ἀπιδιά της.

Πέρασε ἕνας μῆνας καὶ ἐπειδὴ ὁ Χάρος δὲ μποροῦσε νὰ κάνη τὸ καθῆκον του, δὲν πέθανε κανεὶς στὸ χωριὸ τὸ Βὶχ καὶ στ' ἄλλα χωριὰ ὁλόγυρα. Ὁ κόσμος ἀποροῦσε. Πέρασαν μῆνες, χρόνια πολλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι τύχαινε ν' ἀρρωστήσουν γιατρεύονταν ἀμέσως. Κανεὶς δὲν πέθαινε. Οἱ ἄνθρωποι ἦσαν εὐτυχισμένοι καὶ χαρούμενοι ποὺ ἔγιναν ἀθάνατοι, χωρὶς νὰ ξέρουν ὅτι τὴν εὐτυχία τους τὴ χρωστοῦσαν στὴ Δυστυχία.

Μεγάλες γιορτὲς καὶ γλέντια γίνονταν στὴ Φλάντρα. Οἱ καλοὶ Φλαμανδοί, ἀφοῦ δὲ φοβῶνταν πειὰ νὰ πεθάνουν ἀπὸ δυσπεψία, ἢ ἀποπληξία, ἔτρωγαν, ἔτρωγαν, ἐλεύθερα πειὰ καὶ μεθοκοποῦσαν κάθε μέρα.

Ἐπὶ κάμποσα χρόνια τὰ πράγματα πήγαιναν καλά. Ὑπῆρχαν ἄνθρωποι ποὺ εἶχαν περάσει τὰ ἑκατό, μὰ εἶχαν χάσει ὅλες τὶς αἰσθήσεις τους καὶ δὲν τοὺς ἔκανε κανένα γοῦστο ἡ ζωή. Οἱ ἄνθρωποι ἄρχισαν νὰ βρίσκουν τώρα, πὼς ἡ ἀθανασία δὲν ἦταν τόσο σπουδαῖο δῶρο, ὅπως φαντάζονταν. Μιὰ μεγάλη παρακμὴ ἁπλώνονταν στὸν κόσμο γιατὶ οἱ ἄνθρωποι ἤξεραν πὼς δὲ θὰ πεθάνουν, δὲ φοβόντουσαν τὴν Κόλασι κ' ἔτσι ρίχνονταν σὲ κάθε λογῆς παραλυσία καὶ ἁμαρτία. Στὸ μεταξύ, ἀφοῦ ὁ Χάρος δὲ δούλευε πειά, οἱ ἄνθρωποι ὅλο καὶ πλήθαιναν, μὰ πλήθαιναν μαζὺ καὶ τὰ ζῶα. Γέμισε ἡ γῆ, ξεχείλισε ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ ζῶα. Καὶ τότε ἄρχισε μιὰ τρομερὴ καὶ ἄγρια πεῖνα. Πῶς νὰ θρέψη ἡ γῆ τόσον κόσμο; Ἀπελπισμένοι οἱ ἄνθρωποι κήρυξαν μεταξύ τους ἄγριους πολέμους. Μὰ τοῦ κάκου, δὲν ἔκαναν τίποτα. Τὰ πράγματα πήγαιναν πολὺ ἄσχημα.

Τέλος τ' ἕνα χωριό, ἐκεῖ κοντὰ στὴν Κοντέ, βρέθηκε ἕνας πολύπειρος γιατρὸς περίφημος γιὰ τὴν ἐξοντωτικὴ ἱκανότητά του. Μὰ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Χάρος τυλίχτηκε στὴν ἀπιδιὰ τῆς κυρὰ - Δυστυχίας, ὁ γιατρὸς ντὲ Προφοῦντις—ἔτσι τὸν ἔλεγαν—μ' ὅλες τὶς φιλότιμες προσπάθειές του δὲν κατώρθωνε νὰ ἐξαποστέλλη πειὰ κανέναν στὸν ἄλλο κόσμο. Μιὰ μέρα τὸ γιατρὸ αὐτὸ τὸν εἶχαν καλέσει στὸ χωριὸ Βίχ. Κατὰ τὸ βράδυ ὅταν ἔφευγε πέρασε κοντὰ ἀπὸ τὴ χαμωκέλλα τῆς Δυστυχίας καὶ ἄκουσε μιὰ θρηνητικὴ φωνὴ ψηλὰ ἀπὸ τὴν ἀπιδιὰ ποὺ ἔλεγε:

—Ποιὸς καλὸς ἄνθρωπος θὰ βρεθῆ νὰ μὲ σώση γιὰ νὰ σώσω κ' ἐγὼ τὴν ἀνθρωπότητα, γιὰ ν' ἀπαλλάξω τὸν κόσμο ἀπὸ τὴ μεγάλη συμφορὰ τῆς Ἀθανασίας.

Ὁ γιατρὸς σηκώνοντας τὰ μάτια του πρὸς τὴν ἀπιδιά, εἶδε τὸ Χάρο. Τὸν γνώρισε, γιατὶ τὸν εἶχε ἰδῆ ἀμέτρητες φορὲς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐξασκοῦσε τὸ ἰατρικό του ἐπάγγελμα.

Ἀμέσως λοιπὸν σκαρφάλωσε στὴν ἀπιδιὰ γιὰ νὰ γλυτώση τὸ φίλο του μὰ τὸ δέντρο, ὅπως ἦταν μαγεμένο, τὸν τύλιξε κι' αὐτὸν στὰ κλαδιά του.

Τώρα ἄρχισαν νὰ φωνάζουν καὶ οἱ δυό τους καὶ νὰ καλοῦν τὸν κόσμο σὲ βοήθεια. Μερικοὶ χωριάτες ποὺ τοὺς ἄκουσαν, ἔτρεξαν, σκαρφάλωσαν στὴν ἀπιδιά, μὰ τυλίχτηκαν κι' αὐτοὶ στὰ κλαδιά της. Τὸ παράξενο ἦταν ποὺ ὅσο πιὸ πολλοὶ ἀνέβαιναν, τόσο περισσότερο μεγάλωνε καὶ τὸ δέντρο καὶ ψήλωνε, ὥστε νὰ τοὺς τυλίγη ὅλους. Φωνὲς καὶ κακὸ ἀκούονταν ἀπὸ τὴν πανύψηλη πειὰ ἀπιδιὰ τῆς Δυστυχίας. Ἡ Δυστυχία, ἀκούοντας τὴ φασαρία, πρόβαλε στὴν πόρτα της.

—Ἐγὼ θὰ σᾶς γλυτώσω ὅλους σας! τοὺς φώναξε. Μὰ μὲ μιὰ συμφωνία: Νὰ μὴ μὲ πάρη ὁ Χάρος, ἂν δὲν τὸν καλέσω τρεῖς φορές.

—Σύμφωνος! σύμφωνος! φώναξε ὁ Χάρος.

Μόλις ὅμως ἐλευθερώθηκε, ἐπειδὴ εἶδε πὼς εἶχε νὰ κάνη πολλὴ δουλειά, ἡ πρώτη σκέψις ἦταν νὰ συγκροτήση μιὰ λεγεῶνα ἀπὸ γιατροὺς μ' ἐπικεφαλῆς τὸν κ. ντὲ Προφοῦντις, εἰδικώτατο γιὰ νὰ τὸν βοηθήση στὸ ἔργο του. Ἄρχισαν λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν περάσει τὰ ἑκατὸ καὶ ὕστερα κατέβηκαν στοὺς ἄλλους καὶ λίγο - λίγο ἡ δουλειὰ κανονίστηκε. Ἔτσι οἱ ἄνθρωποι ἄρχισαν νὰ πεθαίνουν πάλι....

Ἡ κυρὰ - Δυστυχία ὅμως δὲν κάλεσε ἀκόμα τὸ Χάρο νὰ τὴν πάρη κ' ἔτσι ἀπόμεινε καὶ θ' ἀπομείνη γιὰ πάντα στὸν κόσμο.

ΚΑΡΟΛΟΣ ΝΤΕΛΙΝ

ΑΠΟ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

— Οἱ Ἄγγλοι ρήτορες

Οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ ρήτορες, ὅταν ἀγορεύουν, δὲν χρησιμοποιοῦν λυρικὲς φράσεις, γιὰ νὰ συναρπάζουν τὸ ἀκροατήριό τους, ὅπως κάνουν οἱ ρήτορες τῶν λατινικῶν φυλῶν.

Μιλοῦν ἁπλά, καθαρὰ καὶ μετρημένα. Αὐτὸ ὅμως δὲν τοὺς ἐμποδίζει καθόλου νὰ εἶνε ἐπιτήδειοι καὶ ν' ἀποφεύγουν τοὺς σκοπέλους, ὁσάκις τὸ ἀκροατήριο τοὺς διακόπτει ἢ τοὺς ἀποτείνει ἀδιάκριτες ἐρωτήσεις.

Σὲ τέτοιες μάλιστα περιπτώσεις, πολλοὶ Ἄγγλοι ρήτορες, ἀρχίζουν καὶ χιουμοριστικὴ κουβέντα μὲ τοὺς ἀντιλέγοντας καὶ τοὺς ἀντιφρονοῦντας. Ἀπόδειξις αὐτοῦ εἶνε καὶ τὰ παρακάτω ἀνέκδοτα:

Ὁ Ἄγγλος βουλευτὴς Πάλμερ μιὰ μέρα σὲ παραμονὲς ἐκλογῶν παρουσιάστηκε γιὰ νὰ μιλήση σ' ἕνα κέντρο. Ἐκεῖ ὅμως βρισκόντουσαν καὶ πολλοὶ ἀντίπαλοί του καὶ ἐπειδὴ ὁ Πάλμερ ἦταν καὶ ἰδιοκτήτης ἐργοστασίου κεριῶν, οἱ ἀντίπαλοί του τὸν ὑποδέχθηκαν φωνάζοντας:

—Μὲ κεριά! Μὲ κεριά! Μὲ κεριὰ θὰ μᾶς φωτίσης!

Ὁ Πάλμερ, ἀκούγοντας τὶς φωνὲς αὐτές, δὲν τὰ ἔχασε. Περίμενε ἀτάραχος ν' ἀποκατασταθῆ ἡ ἡσυχία καὶ ἔπειτα ἀπάντησε στοὺς φωνασκοῦντας:

—Δὲν ἔχετε δίκηο νὰ φωνάζετε!... Μόνο γιατὶ μπορῶ νὰ βάλω στὸ μυαλό σας τόσο φῶς, ὅσο βάζουν τὰ κεριά μου στὰ σπίτια σας, μονάχα γι' αὐτὸ πρέπει νὰ μὲ ψηφίσετε καὶ ἡ ἐκλογή μου νὰ θεωρηθῆ βεβαία!...

Τὸ ἀκροατήριο, στὸ ὁποῖον ἄρεσαν πολὺ τὰ ἔξυπνα αὐτὰ λόγια τοῦ ὑποψηφίου, ἄρχισε ἀμέσως νὰ χειροκροτῆ καὶ νὰ ζητωκραυγάζη τὸν Πάλμερ, ὁ ὁποῖος ἐξελέγη βουλευτὴς μὲ μεγάλη πλειοψηφία.

Βλέπετε ὅτι ἀλλοῦ ξέρουν νὰ διακρίνουν καὶ νὰ τιμήσουν καὶ τὸ πνεῦμα.

Μιὰ ἄλλη φορὰ ὁ λόρδος Κούρτνεϋ ὑποστήριζε, σὲ μιὰ προεκλογικὴ περιοδεία του, ὅτι ἔπρεπε νὰ καταργηθῆ ὁ νόμος ποὺ ἀπαγόρευε στοὺς χήρους νὰ παντρεύωνται τὶς γυναικαδέλφες των.

Ἀκούγοντάς τον, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀκροατάς του, τὸν διέκοψε, γιὰ νὰ τὸν ἐρωτήση:

—Ἂν πεθάνη ἡ σύζυγός σας, σεῖς θὰ νυμφευθῆτε τὴ γυναικαδέλφη σας;

Ὁ λόρδος Κούρτνεϋ δὲν τὰ ἔχασε διόλου μὲ τὴν ἀπροσδόκητη αὐτὴ ἐρώτησι.

— Πρὶν ἀπαντήσω, εἶπε, στὸν διακόψαντα, ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς ἐρωτήσω ἂν εἶσθε νυμφευμένος.

—Εἶμαι! ἀπάντησε ἐκεῖνος.

—Εἶνε ἐδῶ ἡ κυρία σας;

—Ὄχι.

—Ἡ ἰδική μου, ὅμως, εἶνε παροῦσα, εἶπεν ὁ λόρδος Κούρτνεϋ. Ἑπομένως δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήση ἡ συζήτησις!...

Ἀμέσως τὸ ἀκροατήριο ξέσπασε σὲ θορυβώδη γέλια καὶ ἐπευφήμησε ζωηρὰ τὸν λόρδο.

— Ἡ πειθαρχία τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος

Ἡ σκληρὴ καὶ σιδηρᾶ πειθαρχία τὴν ὁποία εἶχε ἐπιβάλλει ὁ Μέγας Ναπολέων στὰ στρατεύματά του, φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ παρακάτω ἀνέκδοτο:

Μιὰ νύχτα τὰ στρατεύματά του εἶχαν στρατοπεδεύσει πολὺ κοντὰ στὸν ἐχθρό. Γι' αὐτὸ ὁ Ναπολέων εἶχε ἀπαγορεύσει «ἐπὶ ποινῇ θανάτου», ὄχι μόνο νὰ μὴν ἀνάψουν φωτιὰ στὸ στρατόπεδο, ἀλλὰ οὔτε πίπα κανένας νὰ καπνίση.

Γιὰ νὰ ἰδῆ μάλιστα ἂν θὰ ἐτηρεῖτο ἡ διαταγή του αὐτή, ἔκανε αὐτοπροσώπως μιὰ ἐπιθεώρησι τὰ μεσάνυχτα.

Καθὼς γύριζε μέσα στὸ σκοτάδι, εἶδε ἕναν στρατιώτην ποὺ εἶχε ἀναμμένο ἕνα μικρὸ κερί, πίσω ἀπὸ τὸ πιλήκιό του, καὶ ἔγραφε ἕνα γράμμα. Ὁ στρατιώτης ἅμα εἶδε τὸν αὐτοκράτορα νὰ πλησιάζη ἐταράχθηκε πολύ. Ὁ Ναπολέων τὸν πλησίασε καὶ τὸν ἐρώτησε τί γράφει.

— Ἕνα γράμμα στὴν μητέρα μου, ἀπάντησε ὁ στρατιώτης ἔντρομος.

—Τί τῆς γράφεις;

—Νά, ὅτι αὔριο ἔχουμε μάχη καὶ ὅτι πιθανὸν νὰ σκοτωθῶ. Καὶ ἂν μάθη πὼς σκοτώθηκα, νὰ φροντίση νὰ παντρέψη γρήγορα τὴν ἀδερφή μου, γιὰ νὰ μὴ μείνη ἔρημη καὶ ἀπροστάτευτη καὶ πάει χαμένη στὸν κόσμο.

—Πρόσθεσε λοιπὸν καὶ τοῦτο, εἶπε ὁ αὐτοκράτορας: «Ἐπειδὴ παρέβην τὴν διαταγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ ἄναψα φῶς γιὰ νὰ σοῦ γράψω, σὲ μιὰ ὥρα τουφεκίζομαι».

Ὁ στρατιώτης ἔγραψε ὅτι τοῦ ὑπαγόρευσε ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ ἐσφράγισε τὴν ἐπιστολή, τὴν ὁποία ἐπῆρε ὁ Ναπολέων γιὰ νὰ τὴν στείλη στὸν προορισμό της.

Καὶ ἔτσι κατὰ τὰ ξημερώματα ὁ φτωχὸς στρατιώτης τουφεκίστηκε.

— Ἕνας πρωτοφανὴς συνήγορος

Στὸ Πίτσπουργκ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν δικαζόταν πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων κάποιος μαῦρος Τζώρτζ Γκρίγκς ὀνόματι, κατηγορούμενος ἐπὶ κλοπῇ. Οἱ μάρτυρες τῆς κατηγορίας ἦσαν παρὰ πολλοὶ καὶ κατέθεταν πράγματα ἐπιβαρυντικώτατα γιὰ τὸν κατηγορούμενο, ἐνῶ ἀντιθέτως οἱ μάρτυρες τῆς ὑπερασπίσεως ἦταν ὑποκείμενα ἀμφιβόλου ποιοῦ καὶ κατέθεταν πράγματα ἀσήμαντα. Ἡ καταδίκη τοῦ κατηγορουμένου φαινόταν ἀναπόφευκτη, ὅταν ξαφνικὰ ὥρμησε μέσα στὴν αἴθουσα κάποιος γέρος μαῦρος, ὁ ὁποῖος ἅπλωσε τὰ χέρια του πρὸς τὸν πρόεδρο σὲ στάσι ἱκεσίας:

—Εἶνε ἀθῶος, κύριε δικαστά! φώναξε.

—Ποιὸς εἴσαστε σεῖς; φώναξε αὐστηρὰ ὁ πρόεδρος, καὶ πῶς τολμᾶτε νά...

—Εἶμαι ὁ πατέρας του, κύριε δικαστά, καὶ σᾶς ἐπαναλαμβάνω πὼς εἶνε ἀθῶος. Πρέπει νὰ ξέρετε πὼς ὁ Τζώρτζ εἶνε τὸ καλύτερο καὶ τὸ πιὸ τίμιο ἀπ' τὰ τριανταπέντε παιδιά μου...

Ἀμέσως ὅλη ἡ αἴθουσα σείσθηκε ἀπὸ τοὺς ὁμηρικοὺς γέλωτας τοῦ ἀκροατηρίου καὶ τῶν δικαστῶν. Τὸ γέλιο, ὡς γνωστόν, ἀφοπλίζει. Ὁ γέρο-νέγρος ἐξήγησε κατόπιν ὅτι εἶχε παντρευθῆ τρεῖς φορές. Ἀπ' τὴν πρώτη γυναῖκα του εἶχε ἀποκτήσει δεκαοχτὼ παιδιά, ἀπ' τὴν δεύτερη ἕνα κι' ἀπ' τὴν τρίτη δεκαέξ.

Μετὰ τὴν ἀπροσδόκητη αὐτὴ κατάθεσι, οἱ δικασταί, ξεκαρδισμένοι στὰ γέλια, ἐκήρυξαν ἀθῶο τὸν κατηγορούμενο.

Η ΣΤΟΡΓΗ ΤΟΥ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ

Γίνεται λόγος γιὰ τὴν ἐξυπνάδα μερικῶν ζώων:

—Ἐγὼ εἶδα κάποτε ἕναν ἐλέφαντα, εἶπε κάποιος, ὁ ὁποῖος ὅταν ἔβλεπε τὸ πιάνο τοῦ θηριοτροφείου, ἔβαζε τὰ κλάματα ἀμέσως.

—Ἔβαζε τὰ κλάματα; Γιατί, ἀδελφέ;

—Ἀπὸ υἱϊκὴ στοργή.

—Δηλαδή; Δὲν καταλαβαίνω τί θέλεις νὰ πῇς...

—Ἔκλαιγε, ἁπλούστατα, γιατὶ τὰ πλῆκτρα τοῦ πιάνου ἦταν καμωμένα ἀπὸ τὰ δόντια τῆς μητέρας του!

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Η ΜΑΡΤΥΡΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΟΖΑΡΤ

Ἕνας παράδοξος, ἀλλ' ἀνακριβής, θρῦλος. Ἡ παιδικὴ ἡλικία τοῦ μεγάλου συνθέτου. Τὸ δεύτερο ταξεῖδι του στὸ Παρίσι. Ἀπελπισία καὶ ἀπογοήτευσις. Στὴν ὑπηρεσία τοῦ βαρβάρου ἀρχιεπισκόπου. Ἐξευτελισμοὶ καὶ ταπεινώσεις. Φτώχεια, ἀρρώστεια, ἀπόγνωσις... Ἡ ἐπιτυχία τῶν μελοδραμάτων τοῦ Μόζαρτ. Ὁ μυστηριώδης ξένος. Ὁ θάνατος του, κλπ.

Γύρω ἀπὸ τὸν Μόζαρτ, ἕναν ἀπὸ τοὺς μεγαλείτερους μουσικοὺς τῶν αἰώνων, ἔχει δημιουργηθεῖ ἕνας παράξενος θρῦλος: ὅλοι φαντάζονται ὅτι ἔζησε εὐτυχισμένος, μέσα σὲ ἀδιάκοπες ἐρωτικὲς ἐπιτυχίες, ἔνδοξος καὶ ὅτι μόνο τὸ τέλος του ὑπῆρξε πρόωρο καὶ θλιβερό. Καὶ ὅμως πόσο διαφορετικὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια!

Ὁ Μόζαρτ, ὅπως τόσοι ἄλλοι μεγάλοι συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχναι, ὑπῆρξε σ' ὅλη του σχεδὸν τὴ ζωή, δυστυχισμένος. Ἐπάλαιψε μὲ τὴν φτώχεια, μὲ τὴν πεῖνα, ὑπέστη χίλιες δυὸ ταπεινώσεις, καὶ ἐλάχιστοι, ὅσο αὐτὸς ἔζουσε ἀκόμη, ἀνεγνώρισαν τὴν μεγαλοφυΐα του.

Εἶνε ἀλήθεια ὅτι στὴν παιδικὴ καὶ στὴν ἐφηβικὴ του ἡλικία ὁ Μόζαρτ ἐγνώρισε ἀρκετὴ εὐτυχία. Ἔκανε τότε ἐντύπωσι καὶ ὡς συνθέτης καὶ ὡς ἐκτελεστὴς ἰδίως, ὥστε ἦταν ἀδύνατο νὰ μὴν προκαλέση τὸν θαυμασμὸ καὶ τῶν πιὸ ἄμουσων ἀκόμη. Ἦταν γιὰ ὅλους τὸ θαυματουργὸ παιδὶ ποὺ σὲ ἡλικία ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ ἐτῶν ἔπαιζε σὰν τὸν πιὸ ἔμπειρο πιανίστα καὶ ἔκανε συνθέσεις ποὺ θὰ τὶς ἐζήλευαν πολλοί μεγάλοι στὴν ἡλικία μουσικοί. Ὅταν μεγάλωσε ὅμως, ἔπαψε πειὰ νὰ ἔχη τὴν ἐπιτυχία ποὺ εἶχε ὡς παιδί. Μὲ ὅση τέχνη καὶ ἂν ἔπαιζε ἦταν πειὰ μεγάλος καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ δὲν ἔκανε ὅσην ἐντύπωσι ἔκανε ἄλλοτε.

Τὴν ἀλλαγὴ αὐτὴ τῆς κοινῆς γνώμης ἀπέναντί του τὴν ἐγνώρισε ὁ Μόζαρτ ὅταν πῆγε γιὰ δεύτερη φορὰ στὸ Παρίσι. Ἦταν εἴκοσι δυὸ χρόνων τότε. Στὸ Παρίσι ἐπήγαινε γιὰ νὰ βρῆ τὴν δόξα, τὸν ἔρωτα, τὸν πλοῦτο καὶ ὅμως τίποτε ἀπ' αὐτὰ δὲν βρῆκε. Τὸ μόνο ποὺ βρῆκε, ἦταν μερικοὶ παληοί του φίλοι οἱ ὁποῖοι ὅμως καὶ αὐτοὶ δὲν εἶχαν πειὰ τὴν παληὰ ἐμπιστοσύνη στὴν μεγαλοφυΐα του. Τοῦ κάκου ἐπεδίωξε νὰ τοῦ παραγγείλουν νὰ γράψη ἕνα μελόδραμα. Ἡ ἐπιθυμία του αὐτὴ δὲν ἱκανοποιήθηκε. Ὅλοι τὸν εἶχαν ξεχάσει. Κανεὶς δὲν θυμότανε πειὰ ὅτι ὁ ἴδιος αὐτὸς μουσικός, πρὸ 16 χρόνων, ὅταν ἦταν ἀκόμη ἕξη χρονῶν παιδάκι, εἶχε ξετρελλάνει ὁλόκληρο τὸ Παρίσι μὲ τὴν τέχνη του. Τί θρίαμβος τότε, τί χαρά, τί ἀποθέωσις!...

Ὁ Λουδοβῖκος ὁ 15ος τὸν εἶχε δεχθεῖ στὸ τραπέζι του, ἡ παντοδύναμη εὐνοουμένη του Μαντὰμ Πομπαντοὺρ τὸν εἶχε κρατήσει ἐπάνω στὰ γόνατά της, καὶ εἶχε γίνει γιὰ κάμποσο καιρὸ τὸ χαϊδεμένο παιδὶ ὁλόκληρης τῆς αὐλῆς. Τώρα γιατὶ αὐτὴ ἡ ἀδιαφορία;

Φαίνεται πὼς ἦταν γραφτὸ τοῦ Μόζαρτ, μόνον ἐφήμερες συμπάθειες νὰ προκαλῆ, καὶ ποτὲ στὴ ζωή του νὰ μὴ συναντᾶ οὔτε βαθειὲς φιλίες οὔτε τὶς μεγάλες ἐκεῖνες ἀγάπες ποὺ βαστοῦν χρόνια καὶ χρόνια καὶ ποὺ μᾶς παρηγοροῦν καὶ στὶς μεγαλείτερες ἀκόμη δυστυχίες.

Νὰ τὸν θυμότανε τοὐλάχιστον ἡ νεαρὰ βασίλισσα τῆς Γαλλίας Μαρία Ἀντουανέττα; Μὰ καὶ αὐτὴ εἶχε ὁλότελα ξεχάσει πὼς δεκαέξη χρόνια πρίν, ὅταν ἦταν ἀκόμη ἀρχιδούκισσα τῆς Αὐστρίας, στὰ ἀνάκτορα τῆς Βιέννης, τὸν εἶχε θαυμάσει, τὸν εἶχε γεμίσει χάδια καὶ τοῦ εἶχε χαρίσει τὸ περίφημο ἐκεῖνο μενεξεδένιο καὶ χρυσὸ κοστοῦμι μὲ τὸ ὁποῖον ἀργότερα τὸν ἐζωγράφισε ἕνας περίφημος ζωγράφος. Ὅλ' αὐτὰ τὰ θυμότανε ὁ Μόζαρτ στὸ μικρὸ μελαγχολικὸ δωμάτιο τοῦ ξενοδοχείου ὅπου ἔμενε, καὶ ἀπὸ τὸν πολὺ πόνο ἐβούρκωναν τὰ μάτια του...

Ἔτσι, ἀπογοητευμένος, βαθειὰ θλιμμένος, μὲ ἐλάχιστα χρήματα, ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ ἐπῆρε ὁ Μόζαρτ τὸν δρόμο τοῦ γυρισμοῦ. Ἤλπιζε πὼς στὴν πατρίδα του, στὸ Σάλεσμπουργκ τῆς Αὐστρίας, θὰ εὕρισκε περισσότερη εὐτυχία. Μὰ ἀλλοίμονο καὶ πάλιν ξεγελάστηκε στὶς ἐλπίδες του ὁ ἄμοιρος μουσικός. Στὴν πατρίδα του δὲν τὸν περίμενε ἡ πανηγυρικὴ ὑποδοχὴ ποὺ εἶχε κρυφοελπίσει. Κάθε ἄλλο. Ἀντὶ τῆς χαρᾶς ποὺ προσδοκοῦσε, δοκίμασε ἕνα νέο πλῆγμα τῆς μοίρας, ὀδυνηρότατο ἀπὸ τ' ἄλλα. Ὅταν, λίγα χρόνια πρίν, βρισκότανε στὴν γερμανικὴ πόλι Μανχάϊμ, ὁ Μόζαρτ εἶχε ἐρωτευθεῖ παράφορα μιὰ χαριτωμένη κοπέλλα, ποὺ ἦτανε καὶ μουσικὸς καὶ ποὺ εἶχε μιὰ γλυκυτάτη φωνή.

Τὴν κοπέλλα τὴν ἔλεγαν Λουΐζα Βέμπερ καὶ ὁ νεαρώτατος μουσικός, στὴν παραφορὰ τοῦ πάθους του εἶχε ὀνειρευτεῖ νὰ τὴν κάνη γυναῖκα του... Εἶχε μάλιστα φανερώσει τὴν πρόθεσί του αὐτὴ στὸν πατέρα της. Μὰ ἡ πολὺ νεαρά του ἡλικία, ἡ φτώχεια τῆς οἰκογενείας τῆς κοπέλλας, καθὼς καὶ ἡ δική του φτώχεια, εἶχαν σταθεῖ ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια στὸν γάμο αὐτόν. Ὡστόσο ὁ Μόζαρτ καὶ ἡ Λουΐζα εἶχαν ὁρκισθῆ ὁ ἕνας στὸν ἄλλον πίστι αἰώνια καὶ ὁ νεαρὸς μουσικὸς πίστευε τώρα ποὺ θὰ τὴν ξανάβλεπε ὅτι ἡ ἀγαπημένη του θὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ τοῦ εἶνε πιστή. Μὰ ἡ καρδιὰ τῶν γυναικῶν, γλήγορα ἀλλάζει.

Ὁ Μόζαρτ

Ἡ Λουΐζα εἶχε γίνει ἐντωμεταξὺ μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες τραγουδίστριες τῆς ὄπερας τοῦ Μονάχου, καὶ ὅταν τρέμοντας ἀπὸ ἐλπίδα καὶ συγκίνησι, ὁ Μόζαρτ ἔσπευσε νὰ τὴν συναντήση, ἡ σκληρὰ γυναῖκα μόλις τὸν ἀνεγνώρισε καὶ τοῦ ἐσύστησε νὰ μὴ θυμᾶται πειὰ ἐκεῖνο ποὺ ἡ ἴδια τὸ εἶχε ξεχάσει πειά.

***

Ἀπαρηγόρητος γιὰ τὸ νέο αὐτὸ χτύπημα, ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μέρες μετὰ τὴν ἄφιξί του στὴν πατρίδα του, ὁ Μόζαρτ ἔφυγε γιὰ τὸ Μόναχο γιὰ νὰ γυρίση στὸ Σαλτσβοῦργο. Ἀλλὰ καὶ κεῖ τὸν περίμενε τύχη, ἀκόμη χειρότερη: δὲν τὸν ἐπερίμεναν πειὰ οἱ πικρίες τοῦ ἔρωτος, ἀλλὰ ἕνα σωρὸ ἐξευτελισμοὶ καὶ ταπεινώσεις. Ἐπειδὴ δὲν εἶχε κανένα πειὰ μέσο συντηρήσεως, ἀναγκάστηκε γιὰ νὰ μὴν πεθάνη ἀπ' τὴν πεῖνα, νὰ πάη στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Σαλτσβούργου. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἦταν ἕνας ἄνθρωπος φαντασμένος, σκληρός, φιλάργυρος, ὁ ὁποῖος βλέποντας ὅτι εἶχε στὴ διάθεσί του ἕναν ἐξαιρετικὸ ἄνθρωπο, εὕρισκε μεγάλη εὐχαρίστησι νὰ τὸν ταπεινώνη. Τὸν θεωροῦσε ὡς ἕνα πρᾶγμα, ὡς ἕνα ἀντικείμενο ποὺ τὸ εἶχε ἀγορασμένο καὶ ποὺ μποροῦσε νὰ τὸ κάνη ὅ,τι ἤθελε. Ἡ μεγαλείτερη ταπείνωσι ἦταν τὸ ὅτι ἀνάγκαζε αὐτὸν ποὺ, παιδὶ ἀκόμα εἶχε συμφάγει μὲ βασιλεῖς, νὰ τρώη στὴν κουζίνα μὲ τοὺς ὑπηρέτες.

Ὡστόσο ἡ ζωὴ αὐτὴ δὲ βάσταξε πολύ. Ὁ Μόζαρτ, μὴ μπορῶντας πειὰ νὰ ὑπομένη τέτοιες ταπεινώσεις, προτίμησε νὰ στερηθῆ καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ ψωμί του, παρὰ νὰ μείνη περισσότερο στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Μὲ πρώτη λοιπὸν εὐκαιρία ὑπέβαλε τὴν παραίτησί του. Ἀλλ' ἦταν γραφτό του τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ θὰ γλύτωνε ἀπὸ τὴ σκλαβιά του, νὰ ὑπομείνη τὸν μεγαλείτερο ἐξευτελισμό. Τὸ πρωΐ ποὺ πῆγε νὰ δώση τὸ γράμμα τῆς παραιτήσεώς του στὸν ἀρχιεπίσκοπο, τὸν ὑπεδέχθη ὁ ἀρχιοικονόμος τοῦ ἐπισκόπου μπροστὰ σὲ ὅλους τοὺς ὑπηρέτες. Ἐπειδὴ εἶχε γίνει γνωστὸ ὅτι ὁ Μόζαρτ θὰ ὑπέβαλλε τὴν παραίτησί του, ὁ ἀρχιεπίσκοπος γιὰ νὰ μὴν προσβληθῆ, εἶχε διατάξει τὸν οἰκονόμο του νὰ διώξη τὸν Μόζαρτ πρὶν ἀκόμη προφθάση αὐτὸς νὰ ὑποβάλη τὴν παραίτησί του. Ὅταν λοιπὸν ὁ δειλὸς καὶ ἄκακος σὰν ἀρνὶ Μόζαρτ παρουσιάστηκε καὶ ἑτοιμαζότανε τρέχοντας νὰ δώση τὸ γράμμα, ὁ ἀρχιοικονόμος, μπροστὰ στοὺς ὑπηρέτες ποὺ χαμογελοῦσαν, ἅρπαξε τὸν μουσικὸ ἀπὸ τὸν γιακᾶ, τοῦ ἔδωκε μιὰ κλωτσιὰ πίσω καὶ ὕστερα τὸν πέταξε ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα μὲ τὸν πιὸ βάρβαρο τρόπο!...

***

Ὡστόσο ἐγνώρισε καὶ μερικὲς γλυκὲς καὶ χαρούμενες στιγμὲς στὴ σκοτεινὴ ζωή του ὁ Μόζαρτ, καὶ τὶς στιγμὲς αὐτὲς τοῦ τὶς ἔδωκε ἡ τέχνη.

Τὸ 1787 παίχθηκε στὴ Βιέννη γιὰ πρώτη φορὰ ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα μελοδράματά του: «Οἱ Γάμοι τοῦ Φιγκαρό». Τὸ ἔργο αὐτὸ ἐσημείωσε μεγάλη ἐπιτυχία. Χειροκροτήθηκε καὶ ξαναχειροκροτήθηκε καὶ παίχθηκε πολλὲς κατὰ σειρὰ βραδειές. Πολὺ μεγαλείτερη ὅμως ἦταν ἡ ἐπιτυχία του στὴ Πράγα. Ἐκεῖ τόσο ἄρεσε, ὥστε ὕστερα ἀπ' τὶς τρεῖς τέσσερες πρῶτες παραστάσεις, ὅλος ὁ κόσμος ἤξερε ἀπ' ἔξω τὶς κυριώτερες μελωδίες καὶ οἱ ὀρχῆστρες σὲ ὅλα τὰ καφενεῖα καὶ τὶς μπῦρες ἔπαιζαν τοὺς «Γάμους τοῦ Φιγκαρό».

Καὶ ὅμως, παρ' ὅλη τὴν ἐπιτυχία τοῦ μελοδράματός του καὶ ἑνὸς ἄλλου, τοῦ «Ντὸν Ζουὰν» ποὺ τὸ ἔγραψε λίγο ἀργότερα καὶ τὸ ὁποῖον ἐσημείωσε τὴν ἴδια ἐπίσης ἐπιτυχία, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Μόζαρτ δὲν ἄλλαξε καθόλου. Ἡ ζωή του ἐξακολούθησε νὰ εἶνε ἐξ ἴσου μαρτυρική, ὅσο καὶ πρίν. Μὴν κερδίζοντας παρὰ ἐλάχιστα ποσὰ ἀπ' τὰ ἔργα του, εἴτε γιατὶ τὸν ἔκλεβαν, εἴτε γιατὶ τὸν κακοπλήρωναν οἱ θεατρῶνες, ἔζησε ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, μέσ' στὴν ἀρρώστεια καὶ τὶς στερήσεις, ἔχοντας μπροστά του διαρκῶς τὸ φάσμα τῆς πείνας.

Στὴν ἀπελπισία του ὁ Μόζαρτ ἀπευθύνθηκε σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς ἐκδότες του, παρακαλῶντας τον νὰ τὸν συνδράμη. Καὶ πράγματι ὁ ἐκδότης τοῦ ἔστειλε μιὰ μικρὴ χρηματικὴ ἐνίσχυσι συνοδεύοντάς την ὅμως μὲ τὸ ἑξῆς γράμμα:

«Στὸ ἑξῆς νὰ γράφης μουσικὴ πιὸ λαϊκὴ καὶ εὐκολονόητη ἀπ' τὸν κόσμο, ἀλλοιῶς δὲ θὰ σοῦ τυπώσω πειὰ οὔτε μιὰ νότα καὶ δὲ θὰ λάβης ἀπὸ μένα οὔτε ἕνα φράγκο».

Στὸ πρόστυχο αὐτὸ γράμμα ὁ Μόζαρτ ἀπήντησε μὲ τὴν συνηθισμένη του ὑπερηφάνεια:

«Ἐν τοιαύτη περιπτώσει, καλέ μου κύριε, δὲν μοῦ μένει παρὰ νὰ ὑπομείνω τὴν Μοῖρα μου καὶ νὰ πεθάνω ἀπ' τὴν πεῖνα».

Γιὰ νὰ μπορέση νὰ ζήση ὁ Μόζαρτ, ζήτησε τότε νὰ γίνη καθηγητὴς τῆς μουσικῆς τῶν παιδιῶν τοῦ Αὐτοκράτορος, κάποιος ἄλλος ὅμως ἐπρόλαβε καὶ τοῦ πῆρε τὴ θέσι. Τότε ὁ Μόζαρτ, ἔστειλε μιὰ συγκινητικὴ ἐπιστολὴ στοὺς Δημοτικοὺς Συμβούλους τῆς Βιέννης, ζητῶντας νὰ τὸν διορίσουν ὡς βοηθὸ ὀργανοπαίκτη στὴν Μητρόπολι τῆς Βιέννης. Οἱ Δημοτικοὶ Σύμβουλοι ἄκουσαν τὴν παράκλησί του καὶ τὸν διώρισαν πράγματι, ὄχι ὅμως στὴ θέσι ποὺ ζητοῦσε, ἀλλ' ἐπίδοξο ἀντικαταστάτη τοῦ ἀρχιοργανοπαίκτη, ὑπὸ τὸν ὅρον ν' ἀρχίση ἐργαζόμενος μόνον, ὅταν θ' ἀπέθνησκε ὁ ἀρχιμουσικός. Δῶρον ἄδωρο! Γιατὶ ὁ Μόζαρτ, μολονότι πολὺ νεώτερος ἀπ' τὸν ἀρχιμουσικό, πέθανε ὡστόσο πρίν, τὸν ἴδιο ἐκεῖνο χρόνο, ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνες!

Οἱ μῆνες αὐτοί—Μάϊος 1791 ὡς τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1791—εἶνε ἡ πιὸ μαρτυρικὴ περίοδος τῆς ζωῆς τοῦ Μόζαρτ. Δὲν πολεμοῦσε μόνον μὲ τὴν φτώχεια καὶ τὶς στερήσεις, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν φρικτότερη ἀρρώστεια, τὴν φθίσι, ποὺ ὕπουλη ὡς τότε, εἶχε πειὰ ὁλοφάνερα ἐκδηλωθῆ. Καὶ ὅμως μέσ' σ' αὐτὴ τὴ δυστυχία ὁ Μόζαρτ συνέθεσε δυὸ ἀκόμη ἀριστουργήματα, τὸν «Μαγεμένο Αὐλὸ» καὶ τὸ «Ρέκβιεμ»!

Ὁ «Μαγεμένος Αὐλὸς» ἔχει μιὰ περίεργη ἱστορία. Ὁ Μόζαρτ συνέθεσε τὴν μουσικὴ αὐτὴ φαντασμαγορία, γιὰ νὰ σώση κάποιον φίλο του ἀπ' τὴν δυστυχία. Ὅταν τελείωσε τὸ ἔργο του, ὁ Μόζαρτ εἶπε μὲ τὴν συνηθισμένη του μετριοφροσύνη στὸν φίλο του:

«Ἂν δὲν σὲ γλυτώσω φτωχέ μου φίλε, ἂν τὸ ἔργον δὲν ἐπιτύχη, μὴ μοῦ κρατήσης κάκια. Δὲν ἔγραψα ποτέ, βλέπεις, φαντασμαγορία! Αὐτὴ εἶνε ἡ πρώτη ποὺ γράφω!».

Τὸ ἀριστούργημα αὐτό, τὸ ἔγραψε ὁ Μόζαρτ στὶς παραμονὲς σχεδὸν τοῦ θανάτου του, τρεῖς μῆνες πρὶν πεθάνη! Ὅταν ἀκόμη ἔγραφε τὸν «Μαγεμένο Αὐλὸ» μὲ ὅση δύναμι τοῦ ἀπόμενε ἀπ' τὴν στέρησι καὶ τὴν ἀρρώστεια, μιὰ μέρα, ἔξαφνα, τὸν ἐπεσκέφθη ἕνας ἄνθρωπος μυστηριώδης στοὺς τρόπους καὶ στὰ λόγια του, μαυροντυμένος ὁ ὁποῖος τοῦ ἔδωκε ἕνα γράμμα σφραγισμένο. Τὸ γράμμα ἦταν ἀνυπόγραφο καὶ ὁ ἄγνωστος ποὺ τὤχε γράψει ὑπέσχετο στὸν Μόζαρτ ὅτι θὰ τοῦ ἔδινε ἕνα σοβαρὸ χρηματικὸ ποσό, ἂν καθότανε νὰ γράψη ἀμέσως ἕνα «Ρέκβιεμ», μιὰ νεκρώσιμη δηλαδὴ σύνθεσι. Ὁ Μόζαρτ, ξαφνιασμένος τρομερὰ ἀπ' τὰ αἰνιγματικὰ αὐτὰ λόγια καὶ ἀπ' τὸ παράξενο ντύσιμο τοῦ κομιστοῦ τῆς ἐπιστολῆς, ἐζήτησε νὰ μάθη ποιὸς τοῦ εἶχε στείλει τὸ γράμμα. Τοῦ κάκου ὅμως. Ὁ μαυροφορεμένος κομιστὴς δὲν τοῦ ἔλεγε τίποτε. Μόνον τοῦ προπλήρωσε τὰ χρήματα ποὺ τοῦ ζήτησε ὁ Μόζαρτ γιὰ τὴν σύνθεσι ποὺ τοῦ παράγγελνε ὁ ἄγνωστος καὶ εἶπε ὅτι θὰ ἐπέστρεφε ὁ ἴδιος νὰ πάρη τὴν μουσική, ὅταν θὰ ἔφθανε ἡ κατάλληλη στιγμή. Ὕστερα ἐξηφανίσθη μυστηριωδῶς, ὅπως εἶχε ἔλθει. Ὁ Μόζαρτ, ἐξηντλημένος ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια, δοκίμασε μιὰ σφοδρὴ συγκίνησι ἀπὸ ὅλην αὐτὴ τὴν ἱστορία. Τοῦ φάνηκε ὅτι ὁ μυστηριώδης ἐπισκέπτης ἦταν ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου καὶ ὅτι, τὸ πένθιμο κομμάτι ποὺ τοῦ ζήτησε νὰ γράψη γιὰ ἕναν ἄγνωστο, θὰ τὄγραφε πραγματικὰ ὁ Μόζαρτ, γιὰ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του. Τὸν μυστηριώδη ἐπισκέπτη του τὸν ξαναεῖδε, ὕστερα ἀπὸ λίγο καιρό, ἀκόμη μιὰ φορὰ ὁ Μόζαρτ στὸ δρόμο. Παρουσιάσθηκε μπροστά του ξαφνικὰ καὶ περισσότερο παρὰ ποτὲ μυστηριώδης, τοῦ εἶπε μὲ μιὰ ἐπιτακτικὴ φωνή:

—Τί γίνεται ἡ σύνθεσις ποὺ σᾶς παράγγειλα;

Ὁ Μόζαρτ, χλωμὸς ἀπ' τὴν συγκίνησι καὶ μόλις κατορθώνοντας νὰ στέκεται στὰ πόδια του, δικαιολογήθηκε λέγοντας ὅτι ἦταν τρομερὰ κουρασμένος καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὴν εἶχε γράψει. Μὰ ὁ ἄγνωστος ἄνθρωπος, ἀδιαφορῶντας γιὰ ὅλ' αὐτά, διέταξε τὸν Μόζαρτ νὰ στρωθῆ εὐθὺς στὴ δουλειὰ καὶ νὰ τελειώση τὴ σύνθεσί του...

***

Ἀπ' τὴν στιγμὴ ἐκείνη ὁ δυστυχισμένος ὁ Μόζαρτ δὲν ἐγνώρισε πειὰ οὔτε ἀνάπαυσι, οὔτε ἡσυχία. Ἀπ' τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ καὶ ὅσο τοῦ ἐπέτρεπαν οἱ δυνάμεις του, καταγινότανε γιὰ νὰ τελειώση μιὰ ὥρα ἀρχήτερα τὴν σύνθεσι.

Καὶ ὅμως αὐτὸ τὸ μυστήριο τοῦ μαυροφορεμένου ἐπισκέπτου ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ κάνη τὸν Μόζαρτ νὰ τρελλαθῆ, δὲν ἦταν παρὰ μιὰ σκηνοθεσία.

Ὁ μυστηριώδης ἐπισκέπτης δὲν ἦταν παρὰ ὁ ὑπάλληλος κάποιου κόμητος, ὁ ὁποῖος ἀγόραζε τὶς συνθέσεις διαφόρων πτωχῶν μουσικῶν καὶ τὶς περνοῦσε κατόπιν στοὺς φίλους του γιὰ δικές του! Καὶ γιὰ νὰ μὴν ἀνακαλυφθῆ ἡ κατεργαριά του περιέβαλε τὶς παραγγελίες ποὺ ἔκαμνε, μὲ ὅλο αὐτὸ τὸ μυστήριο.

Ὡστόσο, κανένας πειὰ δὲν μποροῦσε νὰ βγάλη ἀπ' τὸ μυαλὸ τοῦ Μόζαρτ ὅτι ὁ μαυροφορεμένος αὐτὸς ἐπισκέπτης ἦταν ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου. Καὶ πραγματικά, ἄλλωστε, πλησίαζε τὸ τέλος του. Τὸν Νοέμβριο τοῦ 1791 ἔπεσε στὸ κρεββάτι καὶ δὲν ξανασηκώθηκε πειά. Λίγες ὧρες πρὶν πεθάνη ἐμουρμούρισε μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ μόλις ἀκουγότανε, μερικὲς μελῳδίες τοῦ «Μαγεμένου Αὐλοῦ». Ὕστερα ζήτησε νὰ τοῦ φέρουν τὶς νότες τοῦ «Ρέκβιεμ» καὶ παρακάλεσε μερικοὺς φίλους του ποὺ τὸν παραστέκονταν στὶς τελευταῖες στιγμές του, νὰ τοῦ τραγουδήσουν μερικὰ μέρη.

Ὅταν τ' ἄκουσε, ἐψιθύρισε:

—Δὲν σᾶς ἔλεγα ὅτι θἄγραφα τὸ «Ρέκβιεμ» γιὰ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό μου;

Προσπάθησε, καταβάλλοντας ὅλες τὶς δυνάμεις του, ν' ἀκούση λίγο ἀκόμη τὴ θεία μουσική... Μὰ ἐνῶ οἱ φίλοι του τοῦ τραγουδοῦσαν τὴν «Λακριμόζα», τὸ πιὸ συγκινητικὸ μέρος, τὸ κεφάλι τοῦ μεγάλου μουσικοῦ ἔγυρε βαρὺ κάτω. Εἶχε ξεψυχήσει.

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται πρὸς 3 δραχμὰς ἕκαστον.

ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ ΤΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΤΙ ΘΑ ΤΟΝ ΚΑΝΟΥΜΕ ΤΟΝ ΓΥΙΟ ΜΑΣ;

ΤΟΥ ΖΥΛ ΜΟΥΑΝΟ

Δεκαπέντε χρόνια τώρα ποὺ εἶνε παντρεμένοι οἱ Πανετόν, δὲν πέρασε οὔτε μιὰ μέρα, ποὺ νὰ μὴ μαλλώσουν καὶ νὰ μὴ σηκώσουν ὅλη τὴ γειτονιὰ στὸ πυδάρι. Καὶ τὸ περίεργο εἶνε ὅτι ἡ ἀφορμὴ τοῦ καυγᾶ τους ἦταν πάντα ἡ αὐτή, στερεότυπος. Μά, καλύτερα εἶνε νὰ σᾶς περιγράψουμε μὲ δύο λόγια τὶς καθημερινὲς αὐτὲς σκηνές.

Ὁ Πανετόν, ἕνας καλὸς χτίστης, γυρνάει σπίτι του τακτικὰ κάθε βράδυ στὶς ἑπτά, κατάκοπος ἀπὸ τὴ δουλειά του. Κάθεται κατσουφιασμένος σὲ μιὰ καρέκλα, ἀναστενάζει, βαρυαναστεναζει, πικραναστενάζει καὶ τέλος λέει:

— Δουλειὰ ποὺ σοῦ τὴν πέτυχα!.. Δὲν ὑπάρχει πιὸ κουραστικὸ ἐπάγγελμα! Σοῦ κόβει τὴ μέση, σὲ τσακίζει, σὲ πεθαίνει. Ὅταν θὰ κάνει μὲ τὸ καλὸ ἕνα γυιό, θὰ τοῦ μάθω ὅποια τέχνη νἄναι, μονάχα τὴ δική μου τὴ δουλειὰ δὲ θὰ τοῦ μάθω...

— Σωστά, πολὺ σωστά! ἐπιδοκιμάζει καὶ ἡ συμβία του, ἑτοιμάζοντας τὴ σοῦπα.

— Ναί, θὰ τὸν κάνω ἐβενουργό!.. τονίζει ὁ Πανετόν.

— Ἀπὸ αὐτὸ τὸ πλευρὸ νὰ κοιμᾶσαι! Οὐρλιάζει τότε ἡ κυρία του. Ὁ γυιός μου θὰ γίνη τορναδόρος.

—Τί ἔκανε λέει! φωνάζει ὁ Πανετόν. Δὲν τρελλάθηκα ἀκόμα νὰ κάνω τὸ γυιό μου τορναδόρο.

— Κ' ἐγὼ σοῦ λέω πὼς θὰ γίνη τορναδόρος! ἐπιμένει ἡ κυρα Πανετόν.

— Δὲν πᾶς νὰ λὲς ὅσο θέλης! τῆς ἀποκρίνεται ὁ Πανετόν. Ὁ γυιός μου θὰ γίνη ἐβενουργός. Τελείωσε! Μιὰ φορὰ μιλάω ἐγώ!...

— Ὁ γυιός μου ἐβενουργός; Ἀδύνατο! Καλύτερα ἔχω νὰ τὸν πνίξω μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια, παρὰ νὰ τὸν δῶ ἐβενουργό.

— Ἀπὸ σένα ὅλα πρέπει νὰ τὰ περιμένει κανείς! Εἶσαι ἱκανὴ νὰ σκοτώσης τὸ παιδί σου.

— Ἐγὼ δὲν εἶμαι κακοῦργα! Ἐσὺ θέλεις νὰ γίνης ὁ δήμιος τοῦ παιδιοῦ σου!

— Ἐγὼ δήμιος τοῦ παιδιοῦ μου! φωνάζει τότε ὁ Πανετόν, κατακόκκινος ἀπὸ τὸ θυμό του. Κι' ἁρπάζει ἀμέσως ἕνα μπουκάλι καὶ τὸ πετάει στὸ κεφάλι τῆς γυναίκας του. Ἐκείνη τοῦ ἀνταποδίδει τὸ συζυγικὸ αὐτὸ φιλοφρόνημα μὲ μιὰ πιατέλλα. Καὶ ἡ τραγωδία ἀρχίζει...

Ἡ σκηνὴ λοιπὸν αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται στερεοτύπως κάθε βράδυ, δεκαπέντε χρόνια τώρα. Τὸ ὡραιότερο ὅμως αὐτῆς τῆς ἱστορίας εἶνε ὅτι δὲν εἴχανε κάνει ἀκόμα παιδί...

Ἕνα βράδυ, συνέχισαν τὸν καυγᾶ τους καὶ ἀργὰ τὴ νύχτα. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτανε νὰ ξυπνήσουν τοὺς γείτονες, νὰ τοὺς ἀνησυχήσουν καὶ νὰ τοὺς ἀναγκάσουν νὰ τοὺς μηνύσουν ἐπὶ διαταράξει κοινῆς ἡσυχίας.

Τὸ ζεῦγος Πανετὸν βρίσκεται τώρα στὸ Πταισματοδικεῖο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ.— Τὸν λόγον ἔχει ὁ μάρτυς Μπλανσάρ, ὁ γείτων τῶν κατηγορουμένων.

ΜΠΛΑΝΣΑΡ.— Ὁ Πανετὸν καὶ ἡ γυναῖκα του εἶνε οἱ καλύτεροι ἄνθρωποι ποὺ γνώρισα στὴ ζωή μου, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μακαρίτισσα τὴ μητέρα μου, θεὸς σχωρέστην ἐκεῖ ποὺ βρίσκεται! Τὸ μόνο κακὸ ποὺ ἔχουν εἶνε ὅτι κάθε βράδυ τσακώνονται γιὰ τὴν ἴδια ἀφορμή. Μαλλώνουν τί δουλειὰ θὰ κάνη ὁ γυιός τους ὅταν θὰ μεγαλώση, χωρὶς νὰ συλλογίζωνται οἱ εὐλογημένοι ὅτι ἔχουν πειὰ τὰ χρονάκια τους καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζουν πειὰ πῶς θ' ἀποκτήσουν παιδί.

ΚΥΡΙΑ ΠΑΝΕΤΟΝ.— Καλὲ τί μᾶς λές! Καὶ ποῦ τὸ ξέρεις ἐσὺ πὼς δὲν θὰ κάνει παιδί. Θὰ δῆς...

ΜΠΛΑΝΣΑΡ.— Τί θὰ δῶ;

ΚΥΡΙΑ ΠΑΝΕΤΟΝ.— Θὰ δῆς ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρό.

ΜΠΛΑΝΣΑΡ.— Κάθε βράδυ λοιπὸν τσακώνονται γιὰ τὴν αὐτὴ αἰτία ποὺ σᾶς εἶπα. Ὡς τώρα ὅμως εἴμαστε ἀκόμα ξύπνιοι καὶ δὲν δίναμε καμμιὰ σημασία στὶς φωνές τους. Προχτὲς ὅμως, ἔστησαν καυγᾶ μὲς στ' ἄγρια μεσάνυχτα καὶ σήκωσαν τὴ γειτονιὰ στὸ ποδάρι!.. Οἱ γείτονες ἀναγκάστηκαν νὰ τοὺς μηνύσουν καὶ φώναξαν καὶ μένα γιὰ μάρτυρα, γιὰ νὰ σᾶς ἐξιστορήσω τὰ διατρέξαντα.

ΠΑΝΕΤΟΝ.— Ὁμολογῶ ὅτι δὲν κάναμε καλὰ νὰ μαλλώσουμε τὴν ὥρα ποὺ κοιμόταν ὅλος ὁ κόσμος. Στὸ ἑξῆς, κ. Πρόεδρε, θὰ τσακωνόμαστε ἀποβραδύς, γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχοῦμε κανένα.

— Τί θὰ τὸν κάνουμε τὸ γυιό μας;

Κα ΠΑΝΕΤΟΝ.—Ναί, κ. Πρόεδρε, ἀπὸ δῶ κι' ἐμπρὸς θὰ μαλλώνουμε ἀπὸ νωρὶς!..

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. — Τὸ καλύτερο ποὺ ἔχετε νὰ κάνετε εἶνε νὰ πάψετε νὰ μαλλώνετε. Ἀνησυχῆτε τοὺς γείτονας χωρὶς κανένα λόγο. Μαλλώνετε τί δουλειὰ θὰ κάνη ὁ γυιός σας ὅταν θὰ μεγαλώση, χωρὶς νὰ ἔχει γεννηθῆ ἀκόμα! Ἆ! μὰ ἐσεῖς εἶστε ἔξω φρενῶν!

(Τὸ δικαστήριο καταδικάζει τὸ ζεῦγος Πανετὸν σὲ πέντε φράγκα πρόστιμο τὸν καθένα, διὰ διατάραξιν κοινῆς ἡσυχίας).

ΠΑΝΕΤΟΝ.— Νὰ πληρώσουμε, νὰ πληρώσουμε. Δὲν ἔχουμε καμμιὰ ἀντίρρηση. Μὰ ὁ γυιός μου θὰ γίνη ἐβενουργός.

ΚΥΡΙΑ ΠΑΝΕΤΟΝ. Ὄχι! Θὰ γίνη τορναδόρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ.— Πάρ' τους ἔξω, κλητῆρα, γιατὶ ἔχουν σκοπὸ νὰ τσακωθοῦν κ' ἐδῶ μέσα στὸ δικαστήριο... (Ὁ κλητήρας ὁδηγεῖ τοὺς Πανετὸν στὴν πόρτα. Πρὶν ὅμως φύγουν, ὁ Πρόεδρος τοὺς ξαναφωνάζει). Μὰ δὲν μοῦ λέτε, ἀλήθεια. Μαλλώνετε τί δουλειὰ θὰ κάνη ὁ γυιός σας. Ἂν ὅμως κάνετε κόρη; Δὲν τὸ συλλογιστήκατε ποτέ σας αὐτό;

Τὸ ζεῦγος Πανετὸν (μὲ μάτια ὁρθάνοιχτα ἀπὸ τὴν κατάπληξη). Ὄχι!... Δὲν τὸ σκεφτήκαμε ἀλήθεια αὐτὸ τὸ πρᾶγμα! Τί περίεργον!... Δεκαπέντε χρόνια μαλλώνουμε, καὶ ποτὲ δὲν πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ μας τέτοιο πρᾶγμα!

ΠΑΝΕΤΟΝ.— Ἂν κάνω κόρη, θὰ τῆς δώσω ἄνδρα ἐβενουργό.

ΚΥΡΙΑ ΠΑΝΕΤΟΝ.— Ὄχι! Θὰ τὴν παντρέψουμε μ' ἕνα τορναδόρο!

ΠΑΝΕΤΟΝ.— Ἀδύνατον!...(Ἁρπάζονται μέσα στὸ δικαστήριο καὶ πληρώνουν καὶ δεύτερο πρόστιμο ...!)

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΩΡΖ ΝΤΟΚΟΥΑ

Η ΣΠΙΤΟΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Το πρωῒ ἐκεῖνο ἔξαφνα κυκλοφόρησε στοὺς κύκλους τῶν θεατροφίλων τοῦ Παρισιοῦ ἡ φήμη ὅτι ἡ ὀνομαστὴ πρωταγωνίστρια Λουσὲτ Μαρὶζ ἀπεσύρθη ἀπὸ τὴ σκηνή.

Ἡ εἴδησις αὐτὴ προκάλεσε πολὺ θόρυβο... Κανείς, μὰ κανεὶς δὲν ἤθελε, δὲν τολμοῦσε νὰ τὴν πιστέψη.

—Τί ; ἔλεγαν. Ἡ Λουσὲτ εἶνε μόλις τριανταοχτὼ χρονῶν, στὴν ἀκμὴ δηλαδὴ τοῦ σταδίου της !... Δὲν εἶνε δυνατὸν αὐτὸ τὸ ὑπέροχο ἄστρο νὰ δύση τόσο γρήγορα ἀπὸ τὸν θεατρικὸν ὁρίζοντα ! Ὄχι, δὲν εἶνε δυνατόν ;

Ἀμέσως οἱ ρεπόρτερ τῶν ἐφημερίδων, ἐνοχλητικώτατοι, ὅπως πάντοτε, ἐπολιόρκησαν τὸ σπίτι τῆς καλλιτέχνιδος καὶ αἱ ἀνακρίσεις ἄρχισαν :

— Γιατί λοιπὸν ἀφίνετε τόσο νωρὶς τὸ θέατρο ;

—Γιατί δὲ θέλω νὰ μ' ἀφήση τὸ θέατρο, ἀπαντοῦσε ἡ καλλιτέχνις. Καὶ ἔτσι, παιδιά μου, σᾶς ἀποχαιρετῶ.

Ἔτσι οἱ φτωχοὶ ρεπόρτερ, ἀφοῦ δὲν μπόρεσαν νὰ τῆς ἀποσπάσουν κανένα ἰδιαίτερο μυστικό, τὸ ὁποῖο θὰ δημιουργοῦσε κάποιο θόρυβο, ἐπῆραν δρόμο.

Ἡ Λουσὲτ Μαρὶζ δὲν ἔμοιαζε μὲ τοὺς ἄλλους συναδέλφους της, μὲ τ' ἀφρόντιστα ἐκεῖνα τζιτζίκια ποὺ σὰν ἔρθη ὁ χειμῶνας τους κα τὰ πρῶτα χιόνια τοῦ σκληροῦ χρόνου ἁπλωθοῦν στὰ μαλλιά τους, δίνουν καμμιὰ εὐεργετικὴ παράστασι στὰ συνοικιακά, ἢ στὰ ἐπαρχιακὰ θέατρα, καὶ μαζεύουν μερικὰ ψυχουλάκια γιὰ νὰ ζήσουν. Ἐκείνη, ἀντιθέτως, ἦταν πολὺ προβλεπτικὴ καὶ εἶχε φροντίσει, σὰν τὸ μυρμῆγκι τοῦ μύθου, νἄχη μαζεμένα ἀρκετὰ γιὰ τὸ χειμῶνα τ... Ἔτσι, κατὰ τὰ εἴκοσι χρόνια τῆς θεατρικῆς της δράσεως, κατώρθωσε νὰ βάλη στὴ πάντα πεντακόσιες χιλιάδες προπολεμικὰ φράγκα.

Τί νὰ τὰ κάμη τώρα τόσα χρήματα ; Ν' ἀγοράση χρεώγραφα ; Σ' αὐτοὺς τοὺς δύσκολους καιροὺς μιὰ τέτοια τοποθέτησι τῶν χρημάτων της δὲν τὴν ἐνθουσίαζε καθόλου. Ἔπειτα ἡ Λουσὲτ ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς θεατρικῆς της δράσεως εἶχε ἕνα ὄνειρο, γιὰ τὴν πραγματοποίησι τοῦ ὁποίου ἔκανε καὶ τόσες οἰκονομίες : Νὰ γίνη μιὰ μέρα ἰδιοκτήτρια, ν' ἀποχτήση ἕνα σπίτι, ἕνα μέγαρο δικό της ποὺ νὰ τὸ νοικιάζη καὶ νὰ εἰσπράττη τὰ εἰσοδήματά του...

Ἔτσι λοιπὸν ἀγόρασε ἕνα μέγαρο στὴ Λεωφόρο τοῦ Δάσους.

—Θὰ τὸ νοικιάσω, σκέφτηκε ἡ πρώην θεατρίνα, γιὰ τριάντα χιλιάδες φράγκα τὸ χρόνο. Τὸ νοῖκι αὐτὸ εἶνε ἕνα εἰσόδημα ἀρκετὰ ἱκανοποιητικό.

Καὶ πράγματι δὲν ἄργησε νὰ τὸ νοικιάση σ' ἕνα νεαρώτατο ζεῦγος νεονύμφων. Ἐκεῖνος ἦτανε μέλος τοῦ «Τζῶκεϋ Κλὸμπ» καὶ ἐκείνη μιὰ Ἀμερικανίδα δισεκατομμυριοῦχος. Ἦσαν καὶ οἱ δύο τους κομψότατοι καὶ εἶχαν μεγαλοπρεπῆ καὶ πλουσία ἐξωτερικὴ ἐμφάνισι, πρᾶγμα ποὺ ἐθάμπωσε τὴ Λουσέτ. Πρωτόπειρη, ἄλλωστε, καθὼς ἦταν στὸ νέο της ἐπάγγελμα τῆς ἰδιοκτητρίας, δὲν ἐφρόντισε νὰ ζητήση ἄλλες πληροφορίες σχετικῶς μὲ τὸ ζεῦγος τῶν ἐνοικιαστῶν της.

Μὰ πῶς πάλι, σᾶς παρακαλῶ, νὰ μὴν ἔχη ἐμπιστοσύνη σὲ ἀνθρώπους διακεκριμμένους, ποὺ πρὶν ἀκόμη νὰ περάσουν τὸ κατῶφλι τοῦ μεγάρου της, ἐπλήρωσαν χωρὶς καμμιὰ συζήτησι τὸ ἀντίτιμο τῆς πρώτης τριμηνίας, ὁλόκληρες ἑπτάμιση χιλιάδες φράγκα ; Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ! Χωροῦν δυσπιστίες προκειμένου περὶ τόσο σπουδαίων προσώπων...

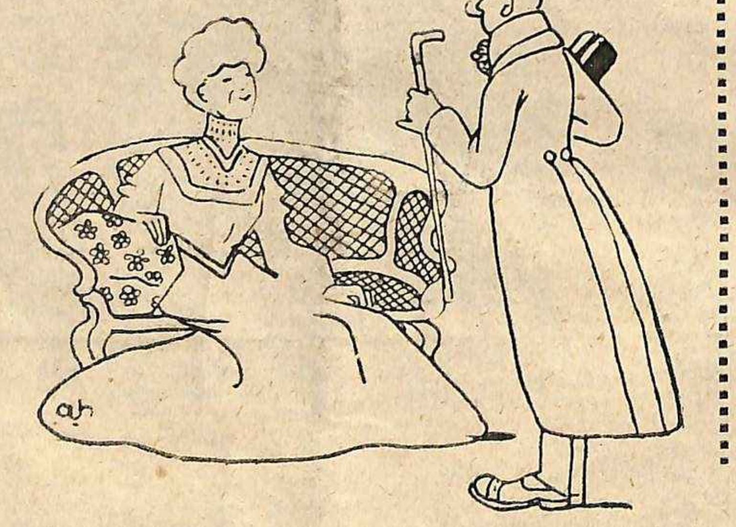

Δεχτηκε τὴν ἐπίσκεψι τοῦ ἀξιοπρεποῦς ἐνοικιαστοῦ της...

Ἡ πρώην ἠθοποιός, πλημμυρισμένη ἀπὸ εὐτυχία, εὐχαρίστησε τὸν καλὸ Θεό, ποὺ ἐφρόντισε νὰ τῆς στείλη τόσο καλοὺς καὶ τόσο πλούσιους ἐνοικιαστές.

Ἔτσι ἐπὶ τρεῖς μῆνες ἡ Λουσὲτ ζοῦσε ἥσυχα καὶ ξένοιαστα, χωρὶς καμμιὰ φροντίδα στὸ μυαλό της. Τὸ πρωῒ ποὺ ἔληξε ἡ πρώτη τριμηνία, σηκώθηκε κ' ἑτοιμάζονταν νὰ πάη στοὺς ἐνοικιαστάς της γιὰ νὰ πληρωθῆ τὸ ἀντίτιμο τῆς δευτέρας. Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ — ὢ ! τί τιμὴ Θεέ μου ! τί τιμή...— δέχτηκε τὴν ἐπίσκεψι τοῦ ἐνοικιαστοῦ της. Φαντάσου, τί τζέντλεμαν !... Δὲν ἄφησε νὰ περάση οὔτε μιὰ μέρα, μετὰ τὴν λῆξι τῆς πρώτης τριμηνίας, κ' ἔτρεξε νὰ πληρώση τὸ νοῖκι τῆς δευτέρας !... Τί ἀξιοπρέπεια, Θεέ μου !...

—Ὢ! κύριε, εἶπε ἡ πρώην θεατρίνα, κολακευμένη ἀπὸ τὴν ἀφάνταστη τιμὴ ποὺ τῆς γίνοταν, δὲν ἦταν καμμιὰ ἀνάγκη ν' ἀνησυχήσετε ! Σκεπτόμουν νὰ περάσω μονάχη μου σήμερα...

—Μὰ ἴσια-ἴσια, ἀπάντησε ὁ εὐγενικώτατος ἐνοικιαστής της, ἦρθα ἐγώ, γιατὶ ἤθελα νὰ σᾶς ἀπαλλάξω ἀπὸ ἕναν κόπο, ποὺ θὰ μᾶς λυποῦσε κατάκαρδα ἂν τὸν ἐκάνατε.

Καὶ μὲ λεπτότητα πάντοτε, ὅπως ταίριαζε σὲ κύριο τῆς θέσεώς του καὶ τῆς περιωπῆς του, ἀνέπτυξε στὴ Λουσὲτ ἕνα καινούργιο σύστημα πληρωμῆς τοῦ ἐνοικίου στὸ τέλος κάθε τριμηνίας. Τὸ παλιὸ σύστημα, νὰ πληρώνουν δηλαδὴ στὴν ἀρχὴ τῆς τριμηνίας, ἐπρόδιδε κάποια δυσπιστία ἐκ μέρους τῆς ἰδιοκτητρίας, πρᾶγμα ποὺ ἔθιγε τὴν ἀξιοπρέπειά τους. Ἦταν λιγάκι ταπεινωτικὸ γιὰ πρόσωπα τῆς περιωπῆς αὐτοῦ καὶ τῆς συζύγου του. Ἂν πάλι ἡ κυρία ἰδιοκτήτρια ἐπέμενε στὸ παλιὸ σύστημα, δὲν εἶχαν καμμιὰ δυσκολία νὰ συμμορφωθοῦν, μόνο ποὺ θὰ πειράζονταν κάπως.

Γοητευμένη, καταμαγευμένη ἀπὸ τὴν ἀρχοντικὴ ἐμφάνισι καὶ τὰ εὐγενικὰ λόγια τοῦ ἐνοικιαστοῦ της ἡ Λουσέτ, ἄρχισε ν' ἀγανακτῆ κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ της ποὺ δὲν ἐσκέφτηκε πρώτη αὐτὴ νὰ κάμη μιὰ τέτοια πρότασι. Ἆ ! δὲν ἦταν καθόλου λεπτὸ ἐκ μέρους της. Τόσο σπουδαῖα πρόσωπα ! Τόσο εὐγενικὲς ψυχές ! Κρῖμα... Κρῖμα ! ποὺ δὲν τὸ σκέφτηκε τόσον καιρό.

Ὡς τόσο ἡ πρώην ἠθοποιὸς ζήτησε συγγνώμη καί, χωρὶς καμμιὰ ἄλλη συζήτησι, δέχθηκε τὴν πρότασι τοῦ ἐνοικιαστοῦ της.

Ἐκεῖνος ἔφυγε ἀφοῦ ἔκαμε μιὰ βαθειὰ ὑπόκλιση, ὅπως ταιριάζει σὲ κυρίους τῆς περιωπῆς του καὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς κοινωνικῆς τοι θέσεως, καὶ ἡ Λουσὲτ ἐξακολουθοῦσε ν' ἀγανακτῆ κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ της ποὺ δὲν εἶχε φανῆ ὅσο θὰ ἔπρεπε λεπτὴ σὲ πρόσωπα τόσο σπουδαῖα, ποὺ καταδέχτηκαν νὰ τιμήσουν τὸ μέγαρό της.

—Κρῖμα, μουρμούριζε, κρῖμα ! Ἦταν πολὺ χοντρὸ ἐκ μέρους μου. Ἄχ ! γιατί νὰ μὴν τὸ σκεφτῶ τόσον καιρό ;

Στὸ τέλος τοῦ 6ου μηνὸς ἡ Λουσὲτ μὲ μιὰ τεράστια ἀνθοδέσμη στὴν ἀγκαλιά της, ἐπῆγε νὰ ἐπισκεφθῆ τοὺς εὐγενικοὺς ἐνοικιαστάς της. Στὸ δρόμο ὅμως ἔννοιωθε κάποια ἀλλοιώτικη στενοχωρία. Τῆς φαινόταν τόσο ἀγενὴς ἡ ἐνόχλησις ποὺ ἐπρόκειτο νὰ κάνη στοὺς ἀρχοντικοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους. Ἔπειτα συλλογίστηκε γιατὶ ὁ ἐνοικιαστής της, τόσο λεπτὸς ποὺ ἦταν, δὲν πῆγε ὁ ἴδιος νὰ τὴν ἐπισκεφθῆ, ὅπως τὴν πρώτη φορά. Μήπως τοὺς συνέβη κανένα δυστύχημα τῶν ἀνθρώπων ; Γιατὶ νὰ μὴν τοὺς ἐπισκεφθῆ τόσον καιρό ; Ἄλλη γκάφα, ἄλλη χοντροκοπιά πάλι αὐτὴ ἐκ μέρους της ! Μὰ θἄβρισκε κάποια δικαιολογία, ὥστε νὰ τακτοποιηθῆ ἀπέναντί τους. Τί τρομερὸ πρᾶγμα νὰ ἔχη νὰ κάμη κανεὶς μὲ ἀνθρώπους περιωπῆς !

Μὰ ὅταν ἔφτασε ἡ Λουσὲτ στὸ μέγαρό της, στριφογυρίζοντας χίλιες δυὸ δικαιολογίες στὸ νοῦ της, τὴν πληροφόρησαν ὅτι δὲν ἦταν κανεὶς ἀπάνου. Εἶχαν φύγει ἐκτάκτως πρὸ ἡμερῶν γιὰ τὴν Ἀμερική.

Στὸ τέλος τοῦ 9ου μηνὸς ἡ Λουσὲτ ἔκαμε πάλι τὴν ἐμφάνισί της στὸ μέγαρό της, ὅπου ἐπληροφορήθη ὅτι οἱ ἐνοικιασταί της δὲν εἶχαν ἐπιστρέψει ἀκόμα ἀπὸ τὴ χώρα τῶν δολλαρίων. Τῆς φάνηκε λιγάκι παράξενο αὐτό. Μποροῦσαν βέβαια νὰ ταξειδέψουν στὴν Ἀμερικὴ ἢ ὅπου ἀλλοῦ ἤθελαν, ἀλλὰ ὤφειλαν νὰ λάβουν ὑπ' ὄψει τους καὶ τὶς ὑποχρεώσεις τους. Περίεργο ! Κ' ἐνῶ ἦσαν τόσο λεπτοὶ καὶ τόσο εὐγενικοί ! Περίεργο ! Ὡς τόσο κάποια ἀόριστη ὑπόνοια τῆς πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ καὶ ἡ Λουσὲτ ἔτρεξε νὰ ζητήση πληροφορίες σχετικὰ μὲ τὸ ποιὸν τῶν ἐνοικιαστῶν της. Ἡ πληροφορίες ποὺ τῆς ἔδωκαν δὲν ἦσαν καθόλου κολακευτικὲς γιὰ τὸ ζεῦγος τῶν

ὑποκειμένων αὐτῶν. Ἆ ! ἔτσι λοιπόν... Μὲ πολὺ παστρικὰ τσανάκια εἶχε μπλέξει... Καὶ τώρα πάλι ἀγανακτοῦσε κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ της ποὺ δὲν ἐφρόντισε νὰ πετάξη ἔξω τὸ ζεῦγος τῶν «ἀλητῶν» ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς δεύτερης τριμηνίας.

Στὸ 12ο μῆνα ἡ Λουσὲτ ἔτρεξε πάλι στὸ μέγαρό της γιὰ νὰ εἰσπράξη. Ἔμαθε πὼς τὸ ζεῦγος εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὸ ταξεῖδι του.

Ὅταν πλησίασε στὴν πόρτα ὁ θυρωρὸς τῆς εἶπε πὼς ὁ κύριος ἦταν στὴ λεσχη καὶ ἡ κυρία δὲν δεχονταν ἐπισκεψεις. Μὰ ἡ Λουσὲτ ἐσπρωξε τὸ θυρωρὸ καὶ μπῆκε μέσα.

—Ἐμπρός ! Πληρῶστε με ! ξεφώνησε μόλις ἀντίκρυσε τὴν κυρία.

Ἡ Ἀμερικανὶς ὅμως, ἀτάραχη, τὴν παρακάλεσε νὰ ξαναπεράση μιὰ ἄλλη μέρα. Ἡ Λουσὲτ ὅμως δὲν ἦταν ἀποφασισμένη νὰ τὸ κουνήση ἂν δὲν πληρώνονταν τὶς 3 τριμηνίες. Εἶχε καταστρώσει ἕνα σχέδιο καὶ ἀμέσως τὸ ἔβαλε σ' ἐνέργεια. Ἔβγαλε τὰ ροῦχα της καὶ χώθηκε στὸ κρεββάτι τῶν ἐνοικιαστῶν της, λέγοντας :

— Δὲ θὰ ξεκολλήσω ἀπὸ τὸ κρεββάτι, ἂν δὲ μὲ πληρώσετε μέχρι τελευταίας πεντάρας.

—Ἆ ! κατάλαβα . . . εἶπε μ' ἕναν τόνο εἰρωνικὸ στὴ φωνή της ἡ Ἀμερικανίδα, εἶσθε ἄρρωστη. Τρέχω νὰ φωνάξω τὸ γιατρό . .

Καὶ βγῆκε στὴ στιγμή. Σὲ λίγο πραγματικὰ ἔφθασε ὁ γιατρός.

—Σεῖς εἶσθε ἄρρωστη ; ρώτησε ἡ Λουσέτ.

—Ὄχι ! διεμαρτυρήθη αὐτή. Ἡ κυρία ἀπ' ἐκεῖ εἶνε ἄρρωστη. Ἀλλὰ σᾶς βεβαιῶ ὅτι δὲ θὰ μὲ βγάλουν ἀπὸ τὸ κρεββάτι τους, ἂν δὲ μοῦ πληρώσουν τὶς τρεῖς τριμηνίες ποὺ μοῦ χρωστοῦν.

—Τί λέτε ! εἶπε ὁ γιατρός. Ἐγὼ τρία χρόνια τώρα τοὺς κουράρω καὶ δὲ μοῦ ἔχουν δώσει πεντάρα. Ἡ μέθοδος ποὺ ἐφαρμόζετε, κυρία μου, φαίνεται θὰ εἶνε ἀποτελεσματική. Μὰ τὴν πίστη μου, γιὰ νὰ ξεκολλήσω κ' ἐγὼ τὰ χρήματά μου θὰ ἐφαρμόσω κ' ἐγὼ τὴν ἴδια μέθοδο.

Καὶ χωρὶς νὰ χάνη καιρό, ξαπλώθηκε στὸ κρεββάτι κι' αὐτός, λέγοντας στὴ Λουσέτ :

—Παραμερίστε λιγάκι γιὰ νὰ χωρέσουμε, γιατὶ σίγουρα θἄρθουν σὲ λίγο κι' ἄλλοι δανειστές...

ΖΩΡΖ ΝΤΟΚΟΥΑ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

—Ὁ πόνος μιᾶς καλῆς καρδιᾶς εἶνε ἱερός.

—Ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τὰ δάκρυα καὶ ὁ πόνος μᾶς κάνει ἐναρέτους καὶ καλούς.

— Ὁ κακὸς εἶνε ἕνας ἀνάπηρος ποὺ δὲν τὸν εἶδε ποτὲ τὸ μάτι τοῦ Θεοῦ.

ΙΝΔΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΝΤΑΓΑΤ, Ο ΤΕΛΕΙΟΣ ΦΑΚΙΡΗΣ

Ἂν καὶ τὰ βλέφαρα τοῦ Φακίρη Νταγάτ, φαινόντουσαν σὰν ἀποχαυνωμένα, τὸ βλέμμα του ὅμως εἶχε μία τρομερὴ σκληρότητα.

Ἡ ἀνθρώπινη φύσις παρουσιάζει, βλέπετε, κάποτε τέτοιες ἀντιθέσεις . . .

Σ' ὅλη τὴν περιοχὴ γύρω, θεωροῦσαν τὸν Νταγὰτ ὡς τὸ φακίρη ποὺ ἔφτασε πειὰ στὴν ἀπόλυτη τελειότητα . . .

Τὸ βλέμμα του, ποὺ ἦταν σκληρὸ γιὰ τοὺς ἄλλους, γινόταν ἀκόμη πιὸ σκληρὸ γι' αὐτὸν τὸν ἴδιο, τὴν ὥρα ποὺ τὸ χαμήλωνε καὶ τὸ κατέβαζε μέσα του γιὰ νὰ ἐξετάση τὴ συνείδησί του :

—Τὴ συνείδησί μου θέλω νὰ κυττάξω ! Μὰ ἔχω τάχα ἐγὼ συνείδησι ; ἀναρωτιόταν μόνος του.

—Ὄχι, δὲν ἔχω συνείδησι ! Σὲ τί ὅμως θὰ μ' ὠφελοῦσε νὰ ἔχω συνείδησι, ἀφοῦ ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶμαι ἡ συνείδησι τοῦ Σύμπαντος ;

Ἔτσι ἀπαντοῦσε μόνος του στὸ ἐρώτημά του.

* *

Ἦταν ἡ συνείδησι τοῦ Σύμπαντος ! δηλαδή, ἡ Δικαιοσύνη, ἡ Εὐσπλαχνία, ἡ Ὡραιότης ! Καὶ ἦταν πολλὰ ἄλλα πράγματα μαζὺ ἀκόμη, ποὺ τὸν ἔκαμναν νὰ μοιάζη μὲ τὸ πιὸ ὡμορφο καὶ μοσχομυρισμένο λουλοῦδι τῆς γῆς. Οἱ ἀρετές του τὸν ἔκαμναν νὰ μοιάζη μ' ἕνα τραπέζι γεμᾶτο ἀπὸ τὰ πιὸ εὔγευστα φαγητὰ καὶ τὰ πιὸ γλυκόπιοτα κρασιά.

***

Ὁ Νταγάτ, ὁ τέλειος φακίρης, ζοῦσε σ' ἕνα σπίτι χωμένο μέσα στὸ δάσος. Τὸ σπίτι του ἦταν ἕνα σπίτι ποὺ ταίριαζε σ' ἕνα φακίρη σὰν κι' αὐτὸν ὁ ὁποῖος εἶχε ξεπεράσει τὰ ὅρια τῆς τελειότητος. Ἕνα σπίτι ἐφωδιασμένο μὲ ὅλα τ' ἀπαραίτητα γιὰ ζωὴ πρότυπη κι' ὑποδειγματική.

Τοῖχοι, στέγη, μιὰ πόρτα, παράθυρα, λίγα ἔπιπλα, μία λάμπα, ἕνα τζάκι καὶ τὰ χρειώδη τῆς μαγειρικῆς. Τίποτε παραπάνω.....

Τόσο τέλειος ἦταν ὁ Νταγάτ, ποὺ θὰ προτιμοῦσε νὰ πεθάνη ἀπὸ τὴν πεῖνα, παρὰ νὰ κουρασθῆ γιὰ νὰ παρασκευάση τὸ φαγητό του! Αὐστηρότερη ἀκόμη γινόταν ἡ τελειότης του ὅταν ἐπρόκειτο νὰ πλύνη τὰ πιάτα, στὰ ὁποῖα εἶχε φάγει . . .

Οἱ κάτοικοι ἀπ' ὅλα τὰ γειτονικὰ χωριὰ ἔτρεχαν νὰ τοῦ παρασταθοῦν κι' ὅλοι τους θεωροῦσαν τιμή τους νὰ φαίνωνται χρήσιμοι στὸν Νταγάτ.

Κοτοποῦλες, καλοψημένα ἀρνιά, γευστικώτατα φροῦτα, καλὸ κρασὶ καὶ ροῦχα κατάλληλα γιὰ τὴν κάθε ἐποχὴ τοῦ ἔτους, ὅλα τοῦ τὰ πήγαιναν αὐτοί. Δὲν ἔλειπε στὸν Νταγὰτ τίποτε.

Μετὰ τὸ φαγητὸ ξαπλωνόταν σὲ μαλακὰ μαξιλάρια κι' ἐκεῖ ἔμενε ὥρες πολλές, μὲ κλειστὰ τὰ μάτια καὶ μὲ τὸ σκληρὸ βλέμμα του προσηλωμένος στὴ συνείδησί του . . .

—Δὲν ἔχω κανένα πόθο, καμμιὰ ἀνάγκη, συλλογιζόταν. Δὲν ζηλεύω κανένα γιὰ τίποτε ! Δὲν λυποῦμαι ποτέ. Ἀποστρέφομαι τὰ πλούτη κα τὶς ματαιότητες τοῦ κόσμου. Δὲν ξέρω τί θὰ πῆ κόπος καὶ τί εἶνε δόλος, τι σημαίνει πάθος καὶ τίποτε ἀπ' ὅσα κάνουν τοὺς ἀνθρώπους κακούς.. Ἐγὼ ὑπάρχω γιὰ ν' ἁπλώνω ὅσο τὸ δυνατὸ μακρύτερα τὰ ὅρια τῆς τελειότητός μου...

Ὅταν ὁ Νταγὰτ ἔφθανε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο τῶν συλλογισμῶν του, ἀποκοιμιόταν.

***

Μιὰ μέρα ὁ Πρίγκηπας τοῦ τόπου ἐπῆγε νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν κοσμοξάκουστο Νταγάτ, τὸν τέλειο φακίρη. Ἀφοῦ ὁ Πρίγκηπας γονάτισε πρῶτα νὰ χαιρετήση τὸν Νταγάτ, ὕστερα τοῦ εἶπε :

—Τέλειε, τελειότατε, ἀπολύτως τέλειε φακίρη Νταγάτ, πρέπει ἡ τελειότης νὰ φτάση στὸ ὑπέρτατο σημεῖο της. Γι' αὐτὸ νομίζω πὼς πρέπει νὰ παντρευτῆς...

Ὁ Νταγὰτ σκέφθηκε ἀρκετὴ ὥρα, πίνοντας κάθε τόσο λίγο κρασί. Τέλος ἀποκρίθηκε στὸν Πρίγκηπα καὶ τοῦ εἶπε :

—Ἔχεις δίκαιο, Ἄρχοντά μου. Ἡ τελειότης μου ὅμως θὰ συνταίριαζε μόνο μὲ μιὰ γυναίκα, ποὺ θὰ εἶχε ὅλα τὰ προσόντα. Πρέπει ἡ γυναῖκα ποὺ θὰ πάρω νὰ εἶνε ὡμορφη καὶ χαριτωμένη σὰν ἕνας μικρὸς ἐλέφας. Τὰ μαλλιά της νὰ ξεχύνωνται γύρω της σὰν ἕνας πλούσιος μανδύας. Ἡ φωνή της νὰ μοῦ θυμίζη τὴ βοὴ τοῦ ἀέρα ἀνάμεσα στὰ δέντρα. Νὰ ἔχη κορμὶ πιὸ λιγερὸ κι' ἀπὸ τὸ καλάμι. Τέλος ἡ γυναῖκα ποὺ θὰ πάρω πρέπει νὰ μὲ λατρεύη σὰν θεό... Βρές μου, Πρίγκηπά μου, μιὰ τέτοια γυναῖκα καὶ νὰ τὴν παντρευτῶ...

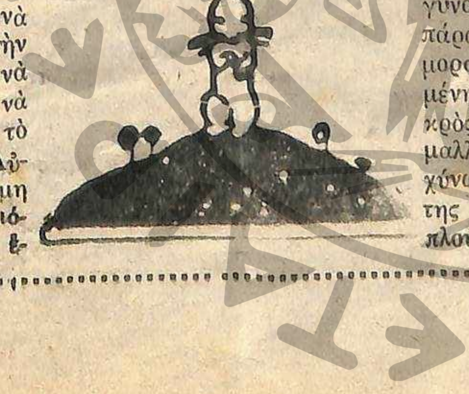

—Μόνο ἡ θεὰ Ράδα εἶχε ὅλα αὐτὰ τὰ προτερήματα . . . Τώρα ὅμως αὐτὴ βρίσκεται στὸν οὐρανό! ἀποκρίθηκε ὁ Πρίγκηπας στὸν Νταγάτ. Θέλεις τὴν κόρη μου; σοῦ τὴ δίνω.

***

Ὁ Πρίγκηπας μήνυσε κι' ἔφεραν τὴν κόρη του, ποὺ ἦταν ἡ πιὸ ὡμορφη βασιλοπούλα τοῦ κόσμου. Καὶ τὴν ξεσκέπασε μπροστὰ στὸν τέλειο φακίρη.

Ὁ Νταγὰτ μόλις τὴν κύτταξε εἶπε :

—Ἔχει μικρὰ αὐτιά ! Δὲν τὴν θέλω. . .

— Ἐκατάλαβα τί θέλεις, εἶπε τότε κι' ὁ Πρίγκηπας. Σοῦ χρειάζεται ἡ θεὰ Ράδα. Πήγαινε λοιπόν, νὰ τὴ βρῆς στὸν Οὐρανό...

Καὶ τραβῶντας ἀμέσως τὸ σπαθὶ ἔκοψε τὸ κεφάλι τοῦ φακίρη.

Τὸ βλέμμα του τότε ἔχασε τὴν σκληρότητά του, μέσα στὰ μάτια του ποὺ ξαφνικὰ εἶχαν παγώσει.

Καὶ ἔτσι τὰ ὅρια τῆς τελειότητος τοῦ φακίρη Νταγὰτ γυρίσανε πάλι στὴ φυσική τους θέσι . . .

ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

ΑΚΛΟΝΗΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Ἡ σκηνὴ στὸ δικαστήριο : Ὁ δικηγόρος ὑποστηρίζει τὸν πελάτη του μὲ ἐξαιρετικὴ εὐγλωττία. Στὸ τέλος γιὰ ν' ἀποδείξη τὴν ἀθωότητά του, καταφεύγει στὸ ἑξῆς ἀκλόνητο ἐπιχείρημα :

—Κύριε δικαστά ! λέει. Εἶνε ἀπολύτως συκοφαντικὸν νὰ κατηγορῆται ὁ πελάτης μου ὅτι ἔκλεψε ἕνα ἀσημένιο ρολόϊ ! Ὄχι ! Ποτὲ δὲν θὰ διέπραττε μιὰ τέτοια πρᾶξι ! Εἶνε ἀδύνατον αὐτό, κύριοι δικασταί ! Ὁ πελάτης μου ἔχει τὸ ἠθικὸν σθένος νὰ ἀντιστῆ εἰς τοιούτους πειρασμούς. Ἐν τῇ ἰδιότητί μου ὡς λειτουργὸς τῆς Θέμιδος, σᾶς βεβαιῶ ὅτι συνεζήτησα μετ' αὐτοῦ μίαν ὁλόκληρον ὥραν καί, ὅπως βλέπετε, τὸ χρυσὸ ρολόϊ μου εὑρίσκεται πάντοτε στὴν τσέπη μου ! Ἡ εἰλικρινὴς αὐτὴ ὁμολογία μου εἶνε ἀρκετή, ὑποθέτω, νὰ σᾶς πείση ἐντελῶς πλέον περὶ τῆς ἀθωότητός του. . .

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ εἰς καλὴν τιμὴν παλαιὰ βιβλία καὶ ὁλόκληροι βιβλιοθῆκαι. Οἱ διαθέτοντες τοιαῦτα παρακαλοῦνται νὰ μᾶς ἀποστείλουν κατάλογον τῶν πρὸς πώλησιν βιβλίων των, ὁδὸς Λέκα 7.

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ (ΠΑΤΡΟΣ)

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΩΣ

ΚΕΦ. Α΄

ΕΝΑΣ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΣ ΣΥΝΩΜΟΤΗΣ

ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ στὸ 1719.

Εἶνε Φλεβάρης, καρδιὰ τοῦ χειμῶνα, ὅλα γύρω εἶνε παγωμένα. Βουνά, κάμποι καὶ δάση, στὰ περίχωρα τῆς Νάντης, εἶνε σκεπασμένα ἀπ' τὸ χιόνι, ὁ ἀγέρας οὐρλιάζει ἀνάμεσα στὰ δέντρα, λύκοι σκούζουν πένθιμα μέσα στὴ παγωμένη νύχτα...

Στὸ δρόμο τοῦ Γλισσῶν ποὺ πάει ἀπ' τὴ Νάντη στὸ μοναστῆρι τῶν Σέλ, ἕνας ἱππότης καλπάζει φρενιασμένα μέσα στὸ σκοτάδι, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὴν κακοκαιρία.

Διπλωμένος στὸ μανδύα του, μὲ χέρια γατζωμένα στὸ ἐφίππιο τοῦ ἀλόγου του, ποὺ φτερουγάει, θαρρεῖς, μέσ' στὴ κρύα νύχτα, μὲ τὸ χαλινάρι στὰ δόντια, τρέχει, τρέχει!... Ποῦ πάει μέσα σ' αὐτὸ τὸ χαλασμὸ ὁ ἄγνωστος ἱππότης;...

Τίποτα δὲν σταματάει τὸν δρόμο του, τ' ἄλογό του καλπάζει γοργὰ πάνω στὸ σάβανο τοῦ χιονιοῦ, λὲς καὶ ξέρει ποῦ τραβάει ὁ ἀφέντης του.

Ἔξαφνα ὁ ἱππότης ἁρπάζει τὸ χαλινάρι στὰ χέρια, τὸ σφίγγει, σταματάει τ' ἄλογο, πηδάει κάτω, βάζει τὰ χέρια του γύρω στ' αὐτιά του κι' ἀφουγκράζεται...

Μέσα στὸ φρενιασμένο του κάλπασμα, ἄκουσε κάποιον ὕποπτο θόρυβο, μέσα στὴ μαύρη, χειμωνιάτικη νύχτα. Τώρα ἀκούει καλύτερα. Ναί, ναί, δὲν γελάστηκε. Κάποιοι καλπάζουν πίσω του στὸ δρόμο. Τὸ τρὸκ τῶν ἀλόγων ἀκούγεται πειὰ καθαρά...

Ποιοὶ νᾶναι ἄραγε; Καὶ ποῦ πᾶνε μέσα στὴν κρύα νύχτα; Τί συμβαίνει; Τὸν παρακολουθοῦν; Τὸν κυνηγᾶνε;..

Ὁ ἱππότης σκέπτεται πῶς πρέπει ν' ἀποφύγη τὴν σύγκρουσι ἂν πρόκειται περὶ ἐχθρῶν. Γι' αὐτὸ παραμερίζει στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου καὶ κρύβεται πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα...

Σὲ λίγο οἱ ἄγνωστοι φτάνουν καλπάζοντας. Εἶνε τέσσερες. Ὁ ἱππότης νομίζει πῶς θὰ τοὺς ἀποφύγη, μὰ ἄξαφνα τὸ ἄλογό του χλιμιντράει καὶ τὸν προδίδει. Οἱ τέσσερες ἱππότα στέκουνται καὶ κυττάζουν γύρω. Ὁ ἱππότης ἀναγκάζεται πειὰ νὰ φανερωθῇ:

—Ποιοὶ εἶστε σεῖς καὶ τί ζητᾶτε· φωνάζει.

—Αὐτὸς εἶνε! λένε κ' οἱ τέσσερες μαζύ. Δὲν γελαστήκαμε. Ἐμπρός, τὸ φανάρι.

Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἀνάβει ἕνα φανάρι καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸ μέρος ποὔστεκε ὁ ἱππότης.

Μὰ ὁ ἱππότης δὲν ἀστειεύεται.

Ἂν προχωρήσῃς ἕνα ἀκόμα βῆμα, σοῦ τινάζω τὰ μυαλὰ στὸν ἀέρα! φωνάζει μ' ἀπειλητικὴ φωνή. Μίλα πρῶτα, πές μου ποιὸς εἶσαι.

—Βάλτε τὰ πιστόλια στὴ θήκη τους κ. Δὲ Σάνλεϋ, ἀπαντάει ἀτάραχα ὁ ἄγνωστος. Δὲν εἶνε δὰ ἀνάγκη νὰ μᾶς σκοτώσετε στὰ καλὰ καθούμενα...

—Σεῖς εἶσθε, μαρκήσιε Δὲ Πονταλέκ; ρωτάει κατάπληκτος ὁ ἱππότης, κρυμένος ἀκόμα πίσω ἀπὸ ἕνα δέντρο, μὲ τὸ σπαθὶ στὰ δόντια καὶ τὰ πιστόλια στὰ χέρια.

—Μάλιστα, κύριε Δὲ Σάνλεϋ, ἐγὼ εἶμαι.

—Καὶ τί ἔρχεστε νὰ κάμετε ἐδῶ, σᾶς παρακαλῶ;

—Θέλω νὰ σᾶς ζητήσω μερικὲς πληροφορίες γιὰ τὴ διαγωγή σας. Πλησιάστε λοιπόν, ἂν ἀγαπᾶτε...

—Ὁ τρόπος ποὺ μοῦ μιλᾶτε, κύριε μαρκήσιε, δὲν εἶνε πολὺ εὐγενικός. Μπορεῖτε μολαταῦτα νὰ μοῦ πῆτε γιατὶ διαλέξατε αὐτὴ τὴν ὥρα γιὰ νὰ μιλῆστε μαζύ μου;

—Πλησίασε, Γάστων, πλησίασε, φίλε μου, καὶ μὴ θυμώνῃς, φωνάζει τώρα ἕνας ἄλλος ἀπ' τοὺς ἱππότας. Ἔχουμε νὰ σοῦ μιλήσουμε, ἀγαπητέ μου.

—Σὺ εἶσαι Μονλουῆ; ρωτᾶ ὁ ἱππότης. Σ' εὐχαριστῶ, φίλε μου, γιὰ τὸν καλό σου τρόπο, ἀλλὰ τί διάβολο συμβαίνει καὶ τρέχετε ξοπίσω μου τέτοιαν ὥρα;

—Θὰ τὸ μάθῃς ἀμέσως, Σάνλεϋ, φωνάζει τώρα τρίτος ἀπ' τοὺς ἱππότες. Πλησίασε μόνον...

—Καὶ σὺ ἐδῶ Γουεδίκ! λέει παραξενευμένος ὁ Σάνλεϋ. Μὰ τί διάβολο τρέχει λοιπόν;

Καὶ χωρὶς νὰ χάνῃ καιρὸ βάζει τὸ σπαθὶ στὴ θήκη του, τὰ πιστόλια στὴ ζώνη του καὶ πλησιάζει τοὺς τέσσερες ἱππότες.

—Κύριε Δὲ Ταλουέ, λέει τώρα ὁ μαρκήσιος Πονταλὲκ στὸν τέταρτο σύντροφό του, πιάσε τὴν ἄκρη τοῦ δρόμου καὶ φύλαγε μὴν ἔρθῃ κανείς. Τὸ πιστόλι στὸ ἕνα χέρι, φίλε μου, καὶ τὸ σπαθὶ στὸ ἄλλο. Τὰ μάτια σου τέσσερα!...

Ὁ Σάνλεϋ εἶνε σαστισμένος μ' ὅλα ταῦτα ποὺ συμβαίνουν καὶ ρωτάει τὸν Μονλουῆ:

—Μὰ τί τρέχει, φίλε μου, ἐπί τέλους; Γιατὶ μὲ παρακολουθῆτε; Θέλω νὰ μάθω, καταλαβαίνετε;... Δὲν πιστεύω, βέβαια, νὰ πρόκειται γιὰ κανένα ἄσχημο ἀστεῖο... Οὔτε τὸ μέρος, οὔτε ἡ ὥρα εἶνε κατάλληλη γιὰ τέτοια πράγματα...

—Δὲν πρόκειται γι' ἀστεῖο, κύριε, ἀπαντάει ὁ μαρκήσιος Πονταλέκ. Σᾶς ζητούσαμε, σᾶς βρήκαμε καὶ πρόκειται νὰ σᾶς ἀνακρίνουμε.

—Πῶς; Νὰ μ' ἀνακρίνετε; λέει ὁ Σάνλεϋ καὶ τὰ μάτια του σπιθοβολοῦν ἀπὸ ὀργή.

—Δηλαδὴ πρόκειται νὰ σοῦ ζητήσουμε μερικὲς ἐξηγήσεις, ἀποκρίνεται ὁ Μονλουῆ, προσπαθῶντας νὰ συμβιβάσῃ τὰ πράγματα.

—Ἄ, μὴ χάνουμε τὸν καιρό μας, κύριοι, λέει ὁ Πονταλέκ. Ὁ κ. Δὲ Σάνλεϋ εἶνε ὑποχρεωμένος ν' ἀπαντήσῃ σ' ὅτι τὸν ρωτήσω.

—Μὲ διατάζετε; ρωτάει ὁ Σάνλεϋ, σφίγγοντας τὰ δόντια του, κ' ἕτοιμος νὰ τραβήξῃ τὸ σπαθί του.

—Ναί, κύριε, σᾶς διατάζω, γιατὶ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὸ κάνω. Εἶμαι ἀρχηγός σας ἢ δὲν εἶμαι;

—Βεβαίως εἶσθε. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ξεχνᾶτε πῶς μιλᾶτε σ' ἕνα εὐπατρίδη.

—Κύριε Δέ Σάνλεϋ, μὴ λέτε λόγια χαμένα. Ὁρκισθήκατε νὰ μὲ ὑπακούετε, ὑπακοῦστε με λοιπόν.

—Ναί, Γάστων, λέει μὲ παρακλητικὴ φωνὴ κι' ὁ Μονλουῆ στὸν Σάνλεϋ, μίλησε, φίλε μου, γιατὶ ἔτσι μόνον θὰ μᾶς φύγῃ κάθε ὑποψία.

—Ὑποψία!... ψιθυρίζει ὁ Σάνλεϋ. Ὥστε μὲ ὑποψιάζεσθε;

—Ναί, σὲ ὑποπτευόμαστε, ἀπαντάει ὁ Πονταλὲκ μὲ τὴ σκληρή του εἰλικρίνεια. Ἂν δὲν σὲ ὑποπτευόμαστε δὲν θὰ σὲ κυνηγούσαμε ξοπίσω τέτοιαν ὥρα.

—Τότε... τότε διαφέρει, λέει ὁ Σάνλεϋ. Ἂν εἶνε ἔτσι δὲν ἔχω νὰ φέρω καμμιὰ ἀντίρρησι. Σᾶς ἀκούω, κύριοι, μιλῆστε, πέστε μου τί θέλετε νὰ μάθετε;

—Τίποτα, λέει ὁ Πονταλὲκ, θυμᾶστε καλὰ πῶς ἔχουν τὰ πράγματα. Καὶ οἱ τέσσερες ἡμεῖς εἴμαστε συνωμόται. Ποτὲ δὲν σᾶς ζητήσαμε νὰ γίνετε σύντροφός μας. Μόνος σας ἤρθατε καὶ τὸ ζητήσατε αὐτό. Τὸ ζητήσατε ἐπιμόνως, γιατὶ θέλατε, ὅπως μᾶς εἴπατε, νὰ ἐκδικηθῆτε. Εἶν' ἔτσι;

—Μάλιστα, ἀπάντησε ξηρὰ ὁ Σάνλεϋ.

—Εἶν' ἀλήθεια, ἐπίσης, πῶς σᾶς δεχθήκαμε σὰν φίλο, σὰν ἀδελφό. ὅτι σᾶς εἴπαμε ὅλες τὶς ἐλπῖδες μας, ὅτι σᾶς ἐκμυστηρευθήκαμε ὅλους μας τοὺς σκοπούς; Εἶν' ἀλήθεια ὅτι μόνος σας δεχθήκατε νὰ ὑπηρετήσετε τοὺς σκοπούς μας αὐτούς; Ὅτι θελήσατε νὰ καταφέρετε σεῖς μόνος τὸ τελειωτικὸ χτύπημα στὸν ἐχθρό μας; Εἶν' ἀλήθεια ὅτι καθένας μας ἤθελε νὰ παίξῃ τὸν δραματικό, μὰ καὶ ἔνδοξο αὐτὸ ρόλο κι' ὅτι σεῖς τὸν κρατήσατε μόνος σας γιὰ τὸν ἑαυτό σας, παρ' ὅλες τὶς παρακλήσεις μας; Εἶν' ἀλήθεια ὅλ' αὐτά;

—Ἀληθέστατα, κύριε.

—Σήμερα τὸ πρωὶ συναντηθήκαμε γιὰ τελευταία φορά. Μᾶς ἀποχαιρέτησες. Σὲ σφίξαμε στὴν ἀγκαλιά μας καὶ σοῦ εὐχηθήκαμε καλὴν ἐπιτυχίαν. Κ' ἐνῶ τὴν ὥρα αὐτὴ ἔπρεπε νὰ τρέχῃς ἔφιππος πρὸς τὸ Παρίσι, ἀποφασισμένος νὰ δώσῃ· τὸ τελειωτικὸ χτύπημα στὸν ἐχθρό μας, σὺ βρίσκεσαι ἐδῶ, στὸ δρόμο τοῦ Γλισσῶν, στὰ μέρη αὐτὰ ποὺ κατοικοῦν οἱ ἐχθροὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Βρεττάνης, ποὺ κατοικεῖ ὁ μέγιστος τῶν ἐχθρῶν μας, ὁ Μοντεσκέ...

—Αὐτὸ εἶνε ὅλο; Εἶπε ὁ Σάνλεϋ, κουνῶντας μὲ λύπη τὸ κεφάλι του.

—Ναί, Γάστων, εἶπεν τώρα ὁ Μονλουῆ κι' ὁ Γουεδίκ, αὐτὸ εἶνε... Ἐξηγήσου, φίλε μου. Ἐξήγησέ μας τὶς τελευταῖες σου νυχτερινὲς ἀπουσίες. Ζῇς τόσο μυστηριωδῶς τελευταῖα! Πές μας τὴν ἀλήθεια, Γάστων. Ἡσύχασέ μας. Πές μας ποῦ πήγαινες ἀπόψε;

—Κύριοι, τοὺς ἀπήντησε ὁ Σάνλεϋ, μὴ μ' ἀναγκάζετε νὰ σᾶς πῶ ἕνα μου μυστικὸ ποὺ δὲν τὸ ξέρει κανείς, ποὺ δὲν θέλω νὰ τὸ μάθῃ κανείς. Ἔχετε ἐμπιστοσύνη σὲ μένα... Μὴ θέλετε νὰ μάθετε κάτι ποὺ ἐκθέτει κ' ἐμένα καὶ τὴν τιμὴ ἄλλου προσώπου...

—Πρόκειται γιὰ ἐρωτικὸ μυστικό, Γάστων; ρώτησε ὁ Μονλουῆ.

—Ἔ, λοιπὸν ναί, κύριοι, πρόκειται γιὰ ἐρωτικὸ μυστικό. Γιὰ τὸν πρῶτο μου ἔρωτα...

—Κύριε Σάνλεϋ, εἶπε μὲ φωνὴ κατηγορηματικὴ καὶ συγκινημένη ὁ μαρκήσιος Πονταλέκ, ἡ ἐξήγησις ποὺ μᾶς δίνετε δὲν εἶνε ἀρκετή.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἐκεῖ... στὸ Παρίσι, ἴσως ἀνταμώσουμε καὶ πάλι, ἴσως ὅμως...

ΟΙ ΝΟΣΤΙΜΩΤΕΡΟΙ ΑΘΗΝΑΪΚΟΙ ΤΥΠΟΙ

ΠΟΛΥΒΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τὰ νεανικά του χρόνια. Ἡ πρώτη οἰκογενειακὴ συμφορά. Ἡ ποιητικὴ λόξα. Στὰς Ἀθήνας. Ὁ «Μπάρμπα Θανάσης». Στὴ Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων. Ἀμελὴς μαθητὴς καὶ ἀμελέστερος φοιτητής. Ἀποσπασματάρχης στὰ Μέγαρα. Ἡ φυλάκισίς του, κλπ. κλπ.

Ὁ Πολύβιος Δημητρακόπουλος!... Ὁ πνευματωδέστερος τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, ὁ πλέον σπινθηροβόλος, ὁ πλέον πολυσχιδής. Καὶ τί δὲν ἔγραψε;

Ἀπομνημονεύματα — ὀγκωδέστατα μάλιστα — στίχους λυρικούς, στίχους σατυρικούς, στίχους σὲ γλῶσσα εὐζωνική, στίχους σὲ γλῶσσα ἑπτανησιακὴ καὶ δὴ Ζακυθιανή, κωμωδίες, ἐπιθεωρήσεις, δράματα, τραγωδίες, μυθιστορήματα, διηγήματα, πνευματιστικά, μελέτας, κριτικάς, ὅτι θὰ ἔγραφαν τέλος πέντε...δέκα...δεκαπέντε ἄλλοι συγγραφεῖς!....

Ὁ Πολύβιος Δημητρακόπουλος γεννήθηκε στὴν Κυπαρισσία τὸν Ἰούλιο τοῦ 1864. Ὁ πατέρας του Τάσσος Δ. Δημητρακόπουλος, τέως νομάρχης καὶ κτηματίας ἦταν ἀρκετὰ εὔπορος. Ἔξαφνα ὅμως συνέβη στὴν οἰκογένειά τους ἕνα τρομακτικὸ δυστύχημα. Κακοὶ γείτονες τοὺς ἔκαψαν στὴν Κυπαρισσία, τὸ μεγάλο ἐξοχικό τους σπίτι, στὸ ὁποῖο βρισκόταν ὅλη τους ἡ περιουσία!... Ἡ συμφορὰ αὐτὴ ἀνάγκασε τὸν πατέρα του νὰ συνάψῃ χρέη, νὰ πέσῃ στὰ νύχια διαφόρων τοκογλύφων καὶ νὰ μείνῃ στὸ τέλος πάμπτωχος σχεδόν.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἦταν ὁ Πολύβιος 13 χρόνων. Τὸν ἐπῆρε λοιπὸν ὁ πατέρας του, τὸν ἔφερε στὴν Ἀθήνα καὶ τὸν ἐνέγραψε στὸ Βαρβάκειο Λύκειο.

Μὰ δὲν ἦταν καὶ τόσο ἐπιμελὴς μαθητὴς ὁ μικρὸς Πολύβιος. Μόλις κατώρθωνε νὰ προβιβάζεται κάθε χρόνο μ' ἕνα ξερὸ «σχεδὸν καλῶς».

Ὁ πατέρας του τὸν προόριζε γιὰ τὰ νομικά, μὰ ὁ Πολύβιος εἶχε ἄλλες κλίσεις. Τὶς ὧρες ποὺ θἄπρεπε νὰ διαβάζῃ καθόταν κι' ἔγραφε στίχους καὶ ἔμμετρα λυρικὰ δράματα!..

«*Οἱ λυρικοί μου στίχοι*, γράφει ὁ ἴδιος στὴν αὐτοβιογραφία του, *ἦσαν γεμάτοι θλίψιν καὶ θάνατον!...*»

Θέλετε νὰ λάβετε ἰδέαν τῶν στίχων αὐτῶν; Ἰδοὺ δύο τετράστιχα ἀπὸ ἕνα σφόδρα μελαγχολικόν...ἀριστούργημα, τὸ ὁποῖο ἔγραψε σὲ ἡλικία 16 ἐτῶν, κρεββατωμένος ἀπὸ δυνατὸ κρυολόγημα:

Τοῦ ναοῦ ἠχεῖ ὁ κώδων, προσκαλεῖ
[στὴν ἐκκλησίαν
Τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν λατρείαν
Τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Κι' ἐγὼ μένω ἐν τῇ κλίνῃ, εἰς ἐ-
[σχάτην ἀγωνίαν
Ἀναμένων τὴν ἁγίαν
Κοινωνίαν τοῦ Χριστοῦ!...

***

Ἡ κλίσις τοῦ νεαροῦ Πολυβίου στὴν φιλολογία ἦτο ἀσυγκράτητος καὶ ἀκατανίκητος. Σὲ ἡλικία 14 ἐτῶν ἔγραψε μιὰ κωμωδία ἔμμετρη καὶ «*φρικωδῶς* ὁμοιοκατάληκτη», ὅπως βεβαιώνει ὁ ἴδιος, μὲ τὸν τίτλο «Ὁ Μπάρμπα Θανάσης»!

Ἐτύπωσε μάλιστα καὶ σχετικὲς ἀγγελίες κι' ἄρχισε νὰ μαζεύῃ συνδρομὲς γιὰ τὴν ἔκδοσι...τοῦ «Μπάρμπα Θανάσῃ», ὅπως ἐσυνηθίζετο τότε. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐφορολογήθη ἀπὸ τὸν νεαρὸν κωμωδιογράφον κι' ἕνας γηραιὸς φίλος τοῦ πατέρα του ὁ ὁποῖος θέλησε μαζὺ μὲ τὴ συνδρομή του νὰ δώσῃ καὶ μιὰ καλὴ συμβουλὴ στὸ συγγραφέα:

— Παιδί μου, τοῦ εἶπε, γιὰ νὰ γράψῃς κωμωδία, πρέπει νὰ ξέρῃς καλὰ τὸν κόσμο.

Μὰ ὁ Πολύβιος ἦταν ἀκάθεκτος καὶ πλήρης ποιητικοῦ οἴστρου.

— Τὸν ξέρω καὶ τὸν παραξέρω τὸν κόσμο! ἀπάντησε στὸ γηραιὸ συμβουλάτορα.

Τὴν ἴδια περίοδο θέλησε νὰ μάθῃ καὶ μουσικὴ ὁ Πολύβιος. Ἐνεγράφη λοιπὸν στὸ Ὠδεῖο, μὰ δὲν ἄργησε νὰ ἀπιστήσῃ πρὸς τὴν Μελπομένην.

Ὅταν ἔφθασε στὴ β' τάξι τοῦ Γυμνασίου ὁ πατέρας του τὸν συμβούλεψε νὰ δώσῃ ἐξετάσεις γιὰ τὴν Στρατ. Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων. Ὁ Πολύβιος τὸν ἄκουσε, ἔδωσε ἐξετάσεις, ἐπέτυχε καὶ μπῆκε στὴ Σχολὴ στὰ 1880. Δυστυχῶς ὅμως τὸ δεύτερο ἔτος τὸν ἀπέβαλαν μὲ δυὸ ἄλλους συμμαθητάς του, βασισθέντες ἐπὶ κατηγορίας ἀδικωτάτης, ὅπως βεβαιώνει ὁ ἴδιος.

Ἔτσι ὁ Πολύβιος ξαναγύρισε στὸ Γυμνάσιο κι' ὅταν πῆρε τὸ ἀπολυτήριό του ἐνεγράφη στὸ Πανεπιστήμιο στὴ Νομικὴ Σχολή.

Μὴ νομίσετε ὅμως πῶς ἐλησμόνησε στὸ μεταξὺ αὐτὸ τὴ φιλολογία. Θεὸς φυλάξῃ!... Ἀντὶ νὰ φοιτᾷ στὸ Πανεπιστήμιο ἔγραφε θεατρικὰ ἔργα!..

Συνέγραψε λοιπὸν τὴν περίοδο αὐτὴ μιὰ κωμωδία σὲ ἰαμβικοὺς στίχους, μὲ τὸν τίτλο «Ὁ κ. Τσαλαπετεινὸς ἀπ' τὸ Κερατοχῶρι» καὶ τὴν ἐξέδωσε μὲ τὸ ψευδώνυμο «Ζοζό», συνηργάζετο δὲ ἐπίσης στὸ σατυρικὸ περιοδικὸ «Γλωσσοκοπάνα».

Λίγο κατόπιν ἔγραψε ἄλλη ἔμμετρη κωμωδία τὴν «Σοφὴ Παρθένο», μὰ ὁ Ταβουλάσης, στὸν ὁποῖο τὴν ἔδωσε νὰ τὴν παίξῃ, τοῦ τὴν ἐπέστρεψε... μετὰ πολλῶν ἐπαίνων!..

Στὰ 1884 ὁ Πολύβιος κατετάχθη στὸ στρατό, μὲ τὸ βαθμὸ δεκανέως. Στὸ στρατὸ ἔμεινε ἐννηὰ χρόνια. Ἐννηὰ χρόνια μαρτυρίων καὶ ἀπογοητεύσεων, ὅπως γράφει ὁ ἴδιος. Γιὰ ν' ἀποφύγῃ λοιπὸν τὶς αὐθαιρεσίες καὶ τὶς σκαιότητες τῶν ἀνωτέρων του, ζήτησε καὶ τοποθετήθηκε ἀποσπασματάρχης στὰ Μέγαρα καὶ κυνηγοῦσε φυγοδίκους!

Στὰ 1889 ὁ Πολύβιος εἰσήχθη στὴ Σχολὴ τῶν Ὑπαξιωματικῶν ἀπ' τὴν ὁποία ἐξῆλθε στὰ 1892 μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ. Ἀλλὰ καὶ στὸ στρατὸ τὸν κυνήγησε ἡ τύχη. Τὸν κατηγόρησαν ἄδικα γιὰ κάποια χυδαία πράξη, ἐνῶ ἦταν ἀθῶος καὶ τὸν κατεδίκασαν σὲ 10 ἐτῶν καὶ ἑνὸς μηνὸς φυλάκισι! Ἔμεινε ἔτσι ἀρκετὸ καιρὸ στὶς φυλακές, μὰ τέλος πῆρε χάρη, βγῆκε στὸν κόσμο καὶ ἀπέδειξε τὴν ἀθωότητά του ἐκδίδοντας τὰ «Ἀπομνημονεύματα Ἀξιωματικοῦ».

Εὑρισκόμενος στὶς φυλακὲς ὁ Πολύβιος ἔγραφε μυθιστορήματα καὶ θεατρικὰ ἔργα γιὰ νὰ παρηγορεῖται καὶ νὰ περνάῃ τὸν καιρό του.

Ὅταν βγῆκε ἀπὸ τὰς φυλακὰς ἄρχισε πειὰ νὰ ἐργάζεται συστηματικά, νὰ γράφῃ σ' ἐφημερίδες, νὰ δίνῃ ἔργα του στὰ θέατρα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἡ πρώτη του σοβαρὰ θεατρικὴ ἐμφάνισις ἔγινε μὲ τὴν «Μαρκέλλα», τρίπρακτον τραγωδίαν. Ἂν ὅμως καὶ ἐπαίζοντο τὰ ἔργα του ἀπὸ τοὺς διαφόρους θιάσους, ἐλάχιστα εἰσέπραττε ποσοστά. Ἦταν δυστυχῶς ἡ ἐποχὴ ποὺ οἱ θιασάρχαι ἀπέφευγαν νὰ πληρώνουν τοὺς συγγραφεῖς. Κι' ὅταν ὁ Πολύβιος παραπονέθη γι' αὐτὸ σ' ἕναν ἀπὸ αὐτούς, ὁ μεγαλοφυέστατος θιασάρχης τοῦ ἀπάντησε:

— Ἀντὶ νᾆσε εὐχαριστημένος ποὺ παίζουμε τὰ ἔργα σου καὶ σὲ κάνουμε γνωστὸ στὸ Πανελλήνιο, ζητᾶς καὶ ποσοστά!...Μωρὲ μπράβο!..

***

Πόσα ἔργα ἔγραψεν ὁ Π. Δημητρακόπουλος σ' ὅλη του τὴ ζωή; Ἀναρίθμητα!...

Μόνον τὰ ἐκδοθέντα ἐξ αὐτῶν ἀνέρχονται εἰς δεκάδας.

Παραγωγικώτατος καὶ ἀκούραστος ὅπως ἦταν ἐξέδιδε καὶ ἔμμετρον ἐφημεριδίτσαν, τὸ «Ζλάπ», σ' εὐζωνικὴ γλῶσσα.

Πρῶτος αὐτὸς μὲ τὸν κ. Ἄννινο καὶ τὸν ἀείμνηστο Τσοκόπουλο ἔγραψαν ἐπιθεώρησι, τὰ «Παναθήναια».

Ἠσχολεῖτο καὶ μὲ τὰ πνευματιστικά. Κάποτε ἐδημοσίευσε στὸ «Χρόνο» μιὰ φωτογραφία του ὄπισθεν τῆς ὁποίας διεκρίνετο τὸ πνεῦμα τοῦ Β. Οὐγκώ!...

Ἦτο ὅμως ὁ Οὐγκώ;

Ἡ κακὲς γλῶσσες λένε πῶς εἶχε χρησιμεύσει στὴν περίσταση αὐτή, ὁ θυρωρὸς τοῦ «Χρόνου», ὁ γέρο-Φελούρης, καταλλήλως παραμορφωθείς!...

Ἐπιτυχεῖς εἶνε καὶ αἱ μιμήσεις τῶν στίχων διαφόρων ἀποθανόντων Ἑλλήνων ποιητῶν, ἡ γραμμένες ἀπὸ τὸν Δημητρακόπουλο, καθ' ὑπαγόρευσιν τῶν...πνευμάτων των, ὅπως ἐβεβαίωνε ὁ ἴδιος!...

Ὡς ἀριστούργημά του θεωρεῖται ἡ «Σκουπιδιάδα».

Στὸ πρόσωπο τοῦ Π. Δημητρακοπούλου ἐχάσαμε τὸν πνευματωδέστερο, καὶ παραγωγικώτερο τῶν Ἑλλήνων λογίων. Ὑπῆρξε χαλκέντερος...

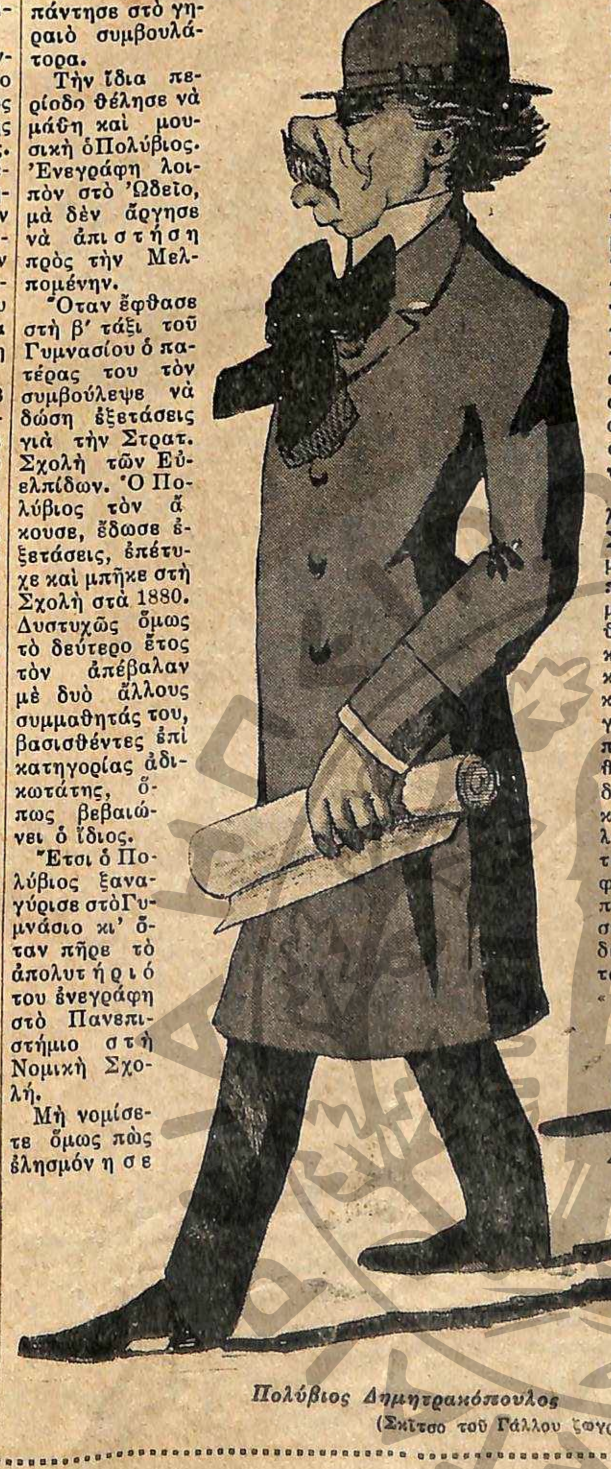

Πολύβιος Δημητρακόπουλος
(Σκῖτσο τοῦ Γάλλου ζωγράφου PAP SOL)

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Καὶ ἡ βελόνα γυμνὴ εἶνε ἀλλὰ ντύνει.

— Καὶ τὸ καλαμπόκι ἔχει μουστάκια, μὰ δὲν τὰ στρίβει.

— Ὁ Θεὸς εἶνε πολὺ ψηλά, ὁ Σατανᾶς πολὺ βαθειά, μόνον ὁ ἄνθρωπος εἶνε κοντά σου.

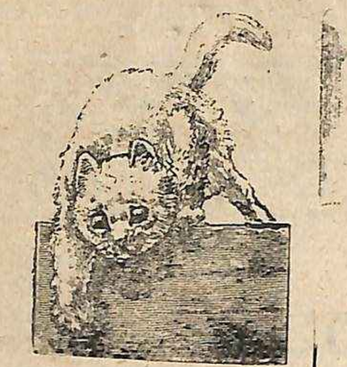

Η ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΝΟΜΑΝΙΕΣ

ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΚΑΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΓΑΤΑΣ

Μιὰ παράδοξη φιλία. Πῶς ξύπνησαν τὰ αἱμοβόρα ἔνστικτα τοῦ γάτου. Ἡ πραγματοποίησις τῆς προφητείας τοῦ Μυρζέ. Τὸ τραγοῦδι τοῦ Βερανζέρου γιὰ τὶς γάτες. Ἡ συντροφιὰ τοῦ ἀπελπισμένου Πετράρχου. Ὁ ἱστορικὸς τῶν γάτων. Ὁ Γκωτιὲ καὶ ἡ γάτες. Ἕνα χαριτωμένο ἀνέκδοτο τοῦ Δουμᾶ. Ἕνα ποίημα τοῦ Ρονσὰρ κατὰ τῶν γάτων, κλπ.

Ὅπως σᾶς εἴχαμε ὑποσχεθεῖ στὸ προηγούμενο φύλλο, συνεχίζουμε σήμερα τὴν ἐνδιαφέρουσα αὐτὴ μελέτη γιὰ τὰ αἰσθήματα ποὺ ἔτρεφαν πολλοὶ μεγάλοι ἄνδρες ἀπέναντι τῆς γάτας.

Ὁ Θεόδωρος Μπαριέρ,—ἕνας δραματικὸς συγγραφεὺς διάσημος στὴν ἐποχή του, μὰ λησμονημένος πειὰ σήμερα,—εἶχε ἕναν ὡραιότατο γάτο τῆς Ἀγκύρας, ὁ ὁποῖος ἄκουγε στὸ ὄνομα Φανφάν. Ὁ Φανφὰν αὐτὸς εἶχε μεγάλες φιλίες μ' ἕνα... περιστέρι. Μαζὺ εἴχανε μεγαλώσει, μαζὺ ἔτρωγαν καὶ μαζὺ πλάγιαζαν μέσα σ' ἕνα καλάθι, χωρὶς νὰ περάση ποτὲ ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Φανφὰν ἡ ἰδέα νὰ γρατσουνίση λιγάκι μὲ τὰ νυχάκια του τὸν ἀνυπεράσπιστο φίλο του.

Ὁ Ἐρρῖκος Μυρζέ, ὁ ἀθάνατος ποιητὴς τῶν «Μποέμ», ὁ ὁποῖος συνδέετο στενὰ μὲ τὸν Μπαριέρ, κάθε φορὰ ποὺ πήγαινε νὰ τὸν δῆ σπίτι του, κουνοῦσε μὲ δυσπιστία τὸ κεφάλι του, βλέποντας τὸ ὡραῖο σύμπλεγμα τοῦ γάτου καὶ τοῦ περιστεριοῦ.

—Τί τὰ θέλεις, φίλε μου, ἔλεγε στὸ Μπαριέρ, οἱ σχέσεις αὐτὲς δὲν εἶνε φυσιολογικές. Φοβᾶμαι πολὺ μήπως τελειώσουν ἄσχημα καμμιὰ μέρα. Θὰ τὸ δῆς καὶ θὰ μὲ θυμηθῆς: τὸ περιστέρι θά... φάη τὸ γάτο !

Ἐκεῖνο ποὺ φοβότανε ὁ Μυρζέ, συνέβη πράγματι μιὰ μέρα...Ἀπὸ τὴν ἀνάποδη ὅμως ! Ἕνα πρωΐ, τὸ περιστέρι ἄφησε τὸ καλάθι του καὶ πέταξε ψηλὰ στὸν οὐρανό, γιὰ νὰ κάνη ἕνα ταξειδάκι. Τὸ βράδυ ὅμως γύρισε μὲς στὰ αἵματα, μὲ τὴ φτερούγα σπασμένη ἀπ' τὰ σκάγια ἑνὸς κυνηγοῦ. Ὁ Φανφὰν τὸ ὑποδέχθηκε χαρούμενος, τὸ βοήθησε νὰ πλαγιάση στὸ καλάθι, τοῦ ἔγλυφε τὴν πληγὴ μὲ τὴ γλῶσσα του... μὰ τὸ εἰδύλλιο δὲν ἄργησε νὰ ἐξελιχθῆ σὲ πραγματικὴ τραγωδία... Τὴν νύχτα, ἕνας παράξενος θόρυβος πάλης ἀκούστηκε μὲς στὸ καλάθι, μαζὺ μὲ ἀδύνατες παραπονετικὲς φωνίτσες, μὲ ἄγρια νιαουρίσματα καὶ μὲ τὸν κρότο ποὺ κάνουν τὰ κόκκαλα ὅταν τὰ σπάζουμε μὲ τὰ δόντια μας. Καὶ τὸ πρωΐ, ὁ Θεόδωρος Μπαριὲρ εἶδε τὸ γάτο ὁλομόναχο μὲς στὸ καλάθι, ἀνάμεσα σ' αἱματωμένα φτερὰ καὶ σὲ ἀπομεινάρια ἀπὸ τὸ σκελετὸ τοῦ περιστεριοῦ, νὰ χωνεύη ἀτάραχος τὸ φίλο του. Ἡ θέα τοῦ αἵματος εἶχε μεθύσει τὸν Φανφὰν καὶ εἶχαν ξυπνήσει μέσα του τὰ ἔνστικτα τῆς τίγρεως !

Ἡ προφητεία τοῦ Ἐρρίκου Μυρζὲ ἐπαλήθευσε !

***

Ὁ Βερανζέρος, ὁ περίφημος Γάλλος ποιητής, ὁ γνωστὸς καὶ σὲ μᾶς ἀπὸ τὶς μεταφράσεις τοῦ Κλ. Τριανταφύλλου, ἀγαποῦσε τρελλὰ τὶς γάτες καὶ δὲν παρέλειψε νὰ τὶς τραγουδήση :

Πρωΐ - πρωΐ, σὰν τὴν τρουμπέττα,
μὲ τὶς φωνές σου μὲ ξυπνᾶς, Μινέττα!
Ἡ πεῖνα σ' ἔσφιξε καὶ θὲς νὰ φᾶς
Ἢ μήπως τὰ ποντίκια κυνηγᾶς;
Θέλεις νὰ ξεπορτίσης, φωνακλοῦ,
γιὰ νὰ πᾶς—δὲν ξέρω ποῦ.
Μιάου—,μιά, μιὰ—οὔ!...

Ὅταν ὁ ἀθάνατος Ἰταλὸς ποιητὴς Πετράρχης ἔχασε τὴ Λάουρά του, τὴ μεγάλη πηγὴ τῆς δημιουργίας του, καὶ ἀποτραβήχθηκε σ' ἕνα ἔρημο σπίτι, μακρυὰ ἀπ' τὸν κόσμο, κράτησε μονάχα γιὰ συντροφιὰ τὸν ἀγαπημένο του γάτο. Ὁ σκελετὸς τοῦ ζώου αὐτοῦ φυλάγεται ἀκόμα μέχρι σήμερα μὲ θρησκευτικὴ εὐλάβεια, στὸ μουσεῖο τῆς Παδούης.

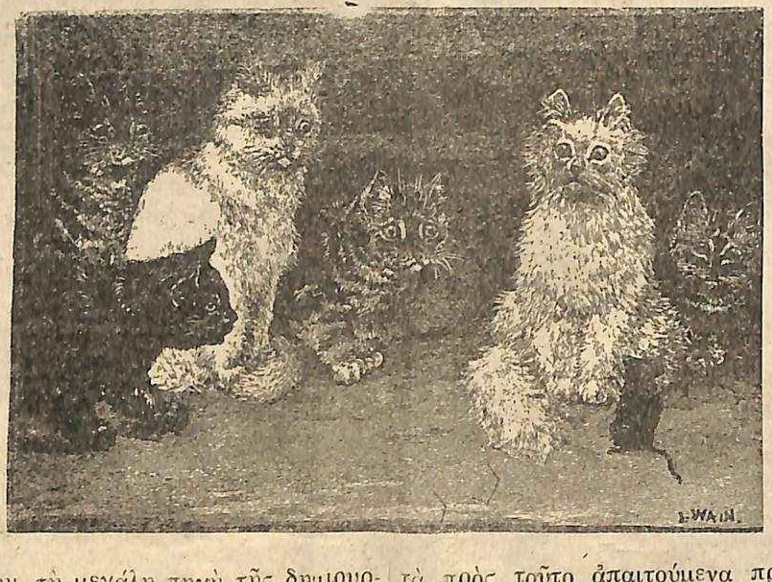

Ἔχουν καὶ οἱ γάτες τὸ μεγάλο ἱστορικό τους. Ὁ Μονκρὶφ ἔγραψε μιὰ μνημειώδη ἱστορία τῶν Γατιῶν, ἡ ὁποία τοῦ ἐξασφάλισε μιὰ θέσι στὴ Γαλλικὴ Ἀκαδημία

Ὁ Θεόφιλος Γκωτιὲ εἶχε ὁλόκληρη συλλογὴ ἀπὸ γάτες ἀπὸ τὴν πιὸ ἄγρια μέχρι τῆς ὡραίας γάτας τῆς Ἀγκύρας. «Οἱ πασάδες, ἔγραφε, ἀγαποῦν τὶς τίγρεις. Ἐγὼ ἀγαπῶ τὶς γάτες. Οἱ γάτες εἶνε ἐξημερωμένες τίγρεις. Τίποτε ἄλλο δὲν ἀγαπῶ ἐκτὸς ἀπὸ τὶς γάτες—καὶ τὰ μόνα συναισθήματα ποὺ δοκιμάζω, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μεγάλη συμπάθειά μου γιὰ τὶς γάτες, εἶνε τὸ κρῦο, καὶ μιὰ ἀνυπόφορη πλῆξι !»

***

Πολλοὶ οἱ ὁποῖοι ἀγαποῦν τὶς γάτες, δὲν ἀγαποῦνε τὰ σκυλλιὰ καὶ τὸ ἀντίθετο. Αὐτὸς ὅμως δὲν εἶνε γενικὸς κανών. Ὑπάρχουν πολλοί, ποὺ ἀγαποῦν καὶ τὰ δυὸ μὲ τὴν αὐτὴ παραφορά. Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς πατήρ, ἀγαποῦσε καὶ τὶς γάτες καὶ τὰ σκυλλιά. Σχετικὰ μάλιστα μὲ τὴν ἀγάπη του γιὰ τὶς γάτες, ἀφηγεῖται στ' ἀπομνημονεύματά του τὸ παρακάτω χαριτωμένο ἀνέκδοτο :

«... Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη καθόμαστε στὴν ὁδὸ τῆς Δύσεως καὶ εἴχαμε ἕνα γάτο ποὺ τὸν ἔλεγαν Μυζούφ. Ὁ γάτος αὐτὸς ἔγινε κατὰ λάθος... γάτος ! Τὸ σωστὸ ἦτανε νὰ γίνη σκύλλος, γιατὶ εἶχε ὅλα τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενα προσόντα. Κάθε φορά, τὴ στιγμὴ ποὺ ἔφευγα ἀπ' τὸ σπίτι μου γιὰ νὰ πάω στὸ γραφεῖο μου, ὁ Μυζοὺφ μὲ συνώδευε ὡς ἕνα διάστημα, καὶ κατόπιν γυρνοῦσε μόνος του σπίτι. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ μοῦ προξενοῦσε κατάπληξι, ἐκεῖνο ποὺ παρέμεινε γιὰ μένα σκοτεινὸ καὶ ἄλυτο αἴνιγμα, ἦτανε τὸ ἑξῆς: Τὶς ἡμέρες ποὺ ἔφευγα ἀπὸ τὸ σπίτι τὸ πρωῒ μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ φάω ἔξω τὸ μεσημέρι, ὁ Μυζοὺφ μοῦ κρατοῦσε κάκια καὶ δὲν ἤθελε νὰ μὲ συνοδεύση, ὅπως ἔκανε κάθε μέρα !... Πῶς μποροῦσε καὶ μάντευε τὴ μυστικὴ σκέψι μου ὅτι θὰ ἔτρωγα ἔξω; Μυστήριο !... Ἀπεναντίας, ὅταν ἐσκόπευα νὰ γυρίσω τὸ μεσημέρι σπίτι, ὁ Μυζοὺφ χαλοῦσε τὸν κόσμο τὸ πρωΐ, γιὰ νὰ μὲ συνοδεύση !... Τὸ ὡραιότερο δὲ εἶνε πῶς ἡ μητέρα μου εἶχε μάθει τὴ συνήθεια τοῦ ἔξυπνου αὐτοῦ ζώου. Καὶ ὅταν ἔβλεπε τὸ πρωῒ τὸ γάτο νὰ μὴν εἶνε διατεθειμένος νὰ μὲ συνοδεύση, μοῦ ἔλεγε γελῶντας :

—Ἀσφαλῶς δὲν θὰ μᾶς ἔρθης τὸ μεσημέρι, Ἀλέξανδρε !...

Πολλοὶ φίλοι μου, στοὺς ὁποίους διηγούμην τὴν ἐξαιρετικὴ αὐτὴ διαίσθησι τοῦ Μυζούφ, δὲν ἤθελαν μὲ κανένα τρόπο νὰ μὲ πιστέψουν. Τὸ πρᾶγμα τοὺς φαινότανε ἀπίστευτο ! Καὶ ὅμως ἦταν ἀληθές, ἀληθέστατο !... Θὰ σᾶς ἀναφέρω τώρα καὶ μιὰν ἄλλη ἀπόδειξι τῆς μεγάλης νοημοσύνης τοῦ γάτου μου.

Ὁ Μυζοὺφ ἤξερε τὴν ὥρα ποὺ γυρνοῦσα κάθε μεσημέρι σπίτι καὶ μὲ περίμενε στὸ δρόμο. Μόλις μ' ἔβλεπε ἀπὸ μακρυά, πηδοῦσε ἀπὸ τὴ χαρά του, κουνοῦσε τὴν οὐρά του καὶ ὕστερα ὡρμοῦσε καὶ σκαρφάλωνε ἀπάνω μου σὰν πραγματικὸ σκυλλί. Κατόπιν δὲ ἔτρεχε στὸ σπίτι νὰ εἰδοποιήση τὴ μητέρα μου ὅτι κατέφθανα !...

***

Μὲ τὸ ἴδιο πάθος ποὺ ἀγάπησαν μερικοὶ τὶς γάτες—καὶ μὲ μεγαλείτερο ἀκόμα, τὶς ἐμίσησαν ἄλλοι, ἐξίσου ἱστορικοὶ ἄνδρες.

Ὁ ποιητὴς Ρονσὰρ ἔγραψε καὶ στίχους γιὰ νὰ ἐκδηλώση τὸ μῖσος καὶ τὸν ἀποτροπιασμό του ἐναντίον τῶν γατιῶν :

«Δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο ἄνθρωπος ποὺ νὰ μισῆ τὶς γάτες σὰν κ' ἐμένα.

«Μισῶ τὰ μάτια τους, τὸ μέτωπο καὶ τὴ ματιά τους—κι' ὅταν τὶς βλέπω στὸ δρόμο μου, πηγαίνω ἀπ' τὸ ἀντικρυνὸ πεζοδρόμιο.

«Τρέμοντας ὁλόκληρος ἀπὸ τὸ κακὸ καὶ τὴ σύγχισί μου.

«Δὲν ἀφίνω γάτα νὰ μπῆ στὸ δωμάτιό μου καὶ συχαίνομαι ἐκείνους ποὺ ἀγαποῦν τὰ βρωμερὰ αὐτὰ ζῶα».

Ὁ περίφημος Γάλλος χειροῦργος Ἀμβρόσιος Παρὲ μισοῦσε τόσο πολὺ τὶς γάτες, ὥστε ἔφτασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἐκστομίση καὶ διάφορες ἀσύστολες κατηγορίες ἐναντίον τους. Εἶπε, π. χ., πῶς ὅποιος ἀναπνέει τὰ χνῶτα τους γίνεται φθισικὸς καὶ ὅτι ἐκεῖνοι ποὺ βλέπουν μιὰ γάτα μὲς στὰ μάτια κυριεύονται ἀπὸ...ἐπιληπτικὲς κρίσεις !...

Ὁ βασιλεὺς Ἐρρῖκος Β' ἔπεφτε κάτω ἀναίσθητος ἅμα ἀντίκρυζε καμμιὰ γάτα !

Ὁ Βολταῖρος, ὁ αἰώνιος σατυρικὸς Βολταῖρος, ἔγραψε ὅτι οἱ γάτες δὲν ἦτανε καθόλου καλὰ ζῶα, ἀφοῦ ὁ Θεὸς τὶς ἀπέκλεισε ἀπὸ τὸν παράδεισό του, στὸν ὁποῖο ἐν τούτοις παρεχώρησε μιὰ θέσι καὶ γιὰ τὶς κατσαρίδες, τοὺς ταύρους, τὶς γαρίδες, τοὺς ἀετούς, τὰ ψάρια, τοὺς λαγούς, τὰ λιοντάρια καὶ... τοὺς κοριούς !... Μονάχα οἱ γάτες δὲν εἴχανε τόπο στὸν παράδεισο...

Αὐτὸ ὅμως δὲν ἐμποδίζει τὶς γάτες ἀπὸ τοῦ νὰ εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἔξυπνα καὶ χαριτωμένα ζῶα τῆς δημιουργίας.

Ν. ΑΔ.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ Π. ΜΠΟΥΪΓΥ

ΤΟ ΧΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΘΑΜΕΝΗΣ

Ἤμουνα ἐννηὰ χρονῶν, ὅταν πέθανε ἡ μητέρα μου. Πέθανε ἀπὸ πλευρίτιδα. Ἦταν νέα καὶ πολὺ ὤμορφη. Τὴν ἀγαποῦσα πολύ. Τὸ μόνο ποὺ μ' ἔκανε ὣς τότε εὐτυχισμένη ἦταν ἡ ἀγάπη τῆς μητέρας μου... Γι' αὐτὸ καὶ ὁ θάνατός της, λίγο ἔλειψε νὰ μὲ στείλη κ' ἐμένα στὸν ἄλλο κόσμο. Ἑβδομάδες ὁλόκληρες ἔμεινα στὸ κρεββάτι, καίγοντας ὁλόκληρη ἀπὸ τὸν πυρετό. Ἀπὸ τὸ κεφάλι μου δὲν ἔλειψε οὔτε στιγμὴ ὁ πάγος. Ὡστόσο μιὰ μέρα ἔπαυσα νὰ κλαίω πειά, βγῆκα ἀπὸ τὴ νάρκη στὴν ὁποία μὲ εἶχε βυθίσει ἡ θλῖψις μου καὶ γύρισα πάλι στὴν πραγματικότητα. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ποὺ εἶδα πάνω ἀπὸ τὸ κρεββάτι μου ὅταν ἄνοιξα τὰ μάτια μου, ἦταν ὁ πατέρας μου. Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ζούσαμε μῆνες ὁλόκληρους, ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον. Ἡ θύμησις τῆς μητέρας μᾶς ἕνωνε. Ὁ πατέρας μου μὲ λάτρευε κ' ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε γιὰ ν' ἀντικαταστήση ἢ νὰ κάνη λιγώτερο αἰσθητὴ τὴν ἔλλειψι ἐκείνης. Ἐκτὸς αὐτοῦ ὅμως ἀνησυχοῦσε πολὺ καὶ γιὰ τὴν ὑγεία μου. Οἱ γιατροὶ τοῦ εἶπαν νὰ μὲ προσέχη πολύ. Μ' ἀγαποῦσε προπάντων, γιατὶ ἤμουνα γι' αὐτὸν ἡ ζωντανὴ φωτογραφία τῆς μητέρας, ἤμουν κάτι ἀπ' αὐτὴν ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ ζῆ μετὰ τὸ θάνατό της... Ἤμουνα ἡ ἐνσάρκωσις τῆς πεθαμένης του ἀγάπης..

Ὡστόσο, ὁ πατέρας μου ἦταν ἀκόμα νέος τότε, μόλις τριάντα πέντε χρονῶν. Ἔτσι, βλέποντας—ἢ νομίζοντας—ὅτι ἡ λύπη μου εἶχε περάσει κάπως, ἄρχισε κι' αὐτὸς νὰ ρίχνη μερικὲς ματιὲς στὴ ζωή. Σιγὰ - σιγὰ καὶ χωρὶς θόρυβο, ἄρχισε νὰ ξαναζῆ καὶ πρῶτα - πρῶτα νὰ ἐργάζεται. Ἐγὼ ὅμως ἐξακολουθοῦσα νὰ εἶμαι βυθισμένη στὴ θλῖψι μου. Ὅλον τὸν καιρό μου τὸν πέρναγα κλαίγοντας καὶ προσευχομένη γιὰ τὴν ψυχὴ τῆς μητέρας μου.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἀκριβῶς, ἀνακάλυψα τὸ πεθαμένο χέρι ποὺ ἀπ' ὅλες τὶς παιδικές μου ἀναμνήσεις, εἶνε ἡ πιὸ τρομερή.

Μικρὸ παιδί, ντυμένο στὰ μαῦρα, ἀδύνατο καὶ νευρασθενικό, γυρνοῦσα μέσα στὸ ἔρημο σπίτι καὶ μὲ τὴ φαντασία ἔβλεπα παντοῦ τὴν μητέρα μου. Ἔτσι, μιὰ μέρα, διαφεύγοντα τὴν προσοχὴ τῶν ὑπηρετριῶν μας κατώρθωσα νὰ φθάσω στὸ δωμάτιο τοῦ πατέρα μου καὶ ν' ἀνοίξω τὸ συρτάρι μὲ τὸ ἅγιο λείψανο, χωρὶς νὰ ξέρω τί εἶχε μέσα. Ἕνα ἄσπρο χέρι τράβηξε τὴν προσοχή μου. Θυμᾶμαι ἀκόμη τὴν ταραχή μου, τὴν ἀνατριχίλα μου, καθὼς ἀντίκρυσα τὸ κομμένο αὐτὸ χέρι, ποὺ ἦταν τὸ χέρι τῆς λατρευτῆς μου, τῆς ἀγαπητῆς μου μητέρας. Δὲν ἤμουνα παρὰ ἕνα παιδί. Δὲν ἤξερα τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τί θὰ πῆ γύψος, οὔτε μποροῦσα νὰ καταλάβω, ὅτι ὁ πατέρας μου εἶχε κρατήσει γι' ἀνάμνησι τῆς προσφιλοῦς του νεκρᾶς, τὸ γύψινο ἀποτύπωμα τοῦ χεριοῦ τῆς μητέρας μου. Αὐτὸ τὸ μυστηριῶδες γιὰ μένα πρᾶγμα, μόλις τὸ ἀντίκρυσα μὲ ἔκανε νὰ παγώσω ἀπὸ τὸν φόβο μου. Ἕνας παράξενος φόβος μὲ κυρίευσε καὶ ἔννοιωσα τότε τὴν καρδιά μου νὰ χτυπάη δυνατά. Χίλιες δυὸ ἰδέες γύριζαν στὸ μυαλό μου, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ δώσω σ' αὐτὲς καμμιὰ ἀπολύτως ἐξήγησι.

Προσευχόμουν γιὰ τὴν ψυχὴ τῆς μητέρας μου

Κύτταζα χωρὶς ν' ἀγγίζω τὸ πεθαμμένο ἐκεῖνο πρᾶγμα ποὺ ἔπρεπε νὰ βρίσκεται στὸ κοιμητήριο—, μὴ μπορῶντας νὰ καταλάβω πῶς ἕνα τέτοιο πρᾶγμα βρισκότανε μέσα στὸ ἴδιο συρτάρι μ' ἕνα σωρὸ δαντέλες, μποῦκλες, τριαντάφυλλα, γάντια, μυρωδιές, ποὺ ὅλα μαζὺ εἶχαν ἀρχίση νὰ πέρνουν τὴ συνηθισμένη μυρουδιὰ ποὺ ἀφήνει ὁ χρόνος στὰ κλεισμένα πράγματα. Μοῦ φαινότανε πῶς ἡ λευκότης τοῦ χεριοῦ αὐτοῦ ἦταν ἀκριβῶς τὸ χρῶμα ποὺ ἔχουν οἱ πεθαμένοι... Ὄχι!... Δὲν θὰ ἄγγιζα τὸ χέρι ἐκεῖνο, ἔστω κι' ἂν μοῦ ἔδιναν ὁλόκληρο βασίλειο. Στεκόμουν σὰν ὑπνωτισμένη ἐμπρὸς στὸ ἄσπρο αὐτὸ χέρι ποὺ διαιώνιζε τὴν ἀγαπητή μου μητέρα...

Κάποιος θόρυβος μὲ ἔκανε νὰ φύγω βιαστικὰ ἀπὸ τὸ δωμάτιο. Ἀπὸ ἐκείνη ὅμως τὴν ἡμέρα ἔννοιωθα μέσα στὸ σπίτι κάτι ποὺ μοῦ ἔδινε θάρρος. Μοῦ φαινότανε πῶς κάτι ἀπὸ τὴν μητέρα μου ἔμενε στὸ δωμάτιο τοῦ πατέρα μου, ἢ μᾶλλον ὅτι τὸ χέρι της βρισκόταν ἐκεῖ γιὰ νὰ τὸν καθοδηγῆ.

Φοβόμουνα τὸ βράδυ στὸ κρεββάτι μου, ὅταν, ὁ πατέρας μου, ἀφοῦ μὲ καληνύκτιζε, πήγαινε νὰ κοιμηθῆ. Ἕνας κρῦος ἱδρὼς μὲ περιέλουζε μὲ τὴ σκέψι πῶς κοιμᾶται τόσο κοντὰ μὲ τὸ χέρι. Αὐτὸς ποὺ μποροῦσε νὰ κοιμηθῆ στὸ ἴδιο δωμάτιο μὲ τὸ χέρι τῆς πεθαμένης μητέρας μου, μοῦ φαινόταν ἀληθινὸς ἥρως.

Ποτὲ ξανὰ δὲν εἶχα τὸ θάρρος νὰ ξανανοίξω τὸ μακάβριο ἐκεῖνο συρτάρι ποὺ εἶχε τόση σχέσι μὲ τὸν «ἄλλο κόσμο». Πολλὲς φορὲς πήγαινα ὣς τὴν πόρτα τοῦ δωματίου τοῦ πατέρα μου, ἀλλὰ στεκόμουν ἐκεῖ, γιατὶ δὲν εἶχα τὸ θάρρος νὰ περάσω τὸ σκαλοπάτι της...

Πέρασαν ἀπὸ τότε δεκαοχτὼ μῆνες. Τὸ σπίτι ἐντωμεταξὺ ἄρχισε νὰ ξαναζωηρεύη, τὸ σαλόνι ἔπαυσε πειὰ νὰ φαίνεται ἔρημο. Ὁ πατέρας μου ἤθελε νὰ μὲ βγάζη συχνὰ ἔξω, μὰ σ' ἐμένα μονάχα οἱ περίπατοι στὴν ἔρημη ἀκρογιαλιὰ ἄρεσαν. Πότε - πότε, ὁ πατέρας μου προσκαλοῦσε στὸ τραπέζι μερικοὺς φίλους του. Θυμᾶμαι ἀκόμη τὴν πρώτη χρωματιστὴ γραβάτα ποὺ ἔβανε. Θυμᾶμαι ἀκόμη τὸ ἀπόγευμα ἐκεῖνο ποὺ κάποιος φίλος του, περιμένοντάς τον νὰ ἐπιστρέψη, ἄνοιξε τὸ πιάνο καὶ ἄρχισε νὰ παίζη... Ἤμουνα τὴ στιγμὴ ἐκείνη στὸ τρίτο πάτωμα, στὴν κάμαρά μου καὶ ἔγραφα κάτι. Τίποτε δὲν ἀκουγότανε ἐκτὸς ἀπὸ τὸ θόρυβο τῆς πέννας μου. Μὲ μιᾶς ὁ θόρυβος τοῦ πιάνου διέκοψε τὴν ἀπόλυτη ἐκείνη ἡσυχία. Τὸ πιάνο τῆς μητέρας... Καμμιὰ ἄλλη σκέψι ἀπ' αὐτὴν δὲν γυρνοῦσε στὸ μυαλό μου... καὶ μὲ μιᾶς εἶπα ἄθελα. «Τὸ χέρι». Θυμᾶμαι ἀκόμη πῶς μοῦ φάνηκε ὅτι εἶδα ἐκείνη τὴ στιγμὴ μπροστά μου τὸ πιάνο, τὸ ταμπουρὲ ἀδειανὸ καὶ τὸ χέρι τῆς μητέρας νὰ χτυπάη βιαστικὰ τὰ κόκκαλα. Αὐτὸ δὲν βάσταξε παρὰ ὅσο κρατάει μιὰ ἀνατριχίλα. Ὕστερ' ἀμέσως ἡ μουσικὴ ἔπαψε. Ἀκούστηκε θόρυβος πόρτας ποὺ ἔκλεισε, ὁμιλίες. Ὁ πατέρας μου μὲ φώναζε... Τὸν ἀντάμωσα στὶς σκάλες καθὼς ἀνέβαινε τὰ σκαλιὰ τρία - τρία μὲ τὸ μπαστοῦνι στὸ χέρι καὶ μὲ τὸ καπέλλο. Στὸ πρόσωπο του ἦταν ζωγραφισμένη κάποια ἀνησυχία ποὺ τὴν καταλάβαινα καλά.

—Ἔφθασα παιδί μου, μοῦ εἶπε, εἶσαι καλά; Θὰ σὲ δῶ σὲ λίγο. Εἶμαι στὸ σαλόνι μὲ τὸν κ. Μ...

Ἔβγαινε πολλὲς φορὲς τὰ βράδυα, χωρὶς νὰ τὸ ξέρω, γιὰ νὰ πάη στὸ θέατρο ἢ σὲ φιλικὰ σπίτια, ὅπου χόρευαν μάλιστα. Ὡστόσο δὲν μοῦ ἔλεγε τίποτε, γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ διπλασιάση ἢ νὰ ξαναζωντανέψη τὴ λύπη μου δείχνοντάς μου πῶς μποροῦσε νὰ ζῆ καὶ χωρὶς τὴ μητέρα μου. Θυμᾶμαι μὲ πόση ἀγριότητα ἀπέκρουα κάθε προσπάθειά του γιὰ νὰ μοῦ δώση τὴ χαρὰ ποὺ ἔπρεπε νὰ ἔχη ἕνα κορίτσι τῆς ἡλικίας μου.

Ἕνα βράδυ ἐνῶ εἶχα πλαγιάση, ἦλθε ὁ πατέρας μου νὰ μὲ φιλήση καὶ νὰ μοῦ πῆ καληνύκτα.

—Θὰ βγῆτε, πατέρα; τὸν ρώτησα.

Αὐτὸς φάνηκε, σὰν νὰ στενοχωρήθηκε λίγο, μὲ τὴν ἐρώτησί μου, δὲν ἀγαποῦσε ὅμως τὸ ψέμμα καὶ μοῦ εἶπε «ναί».

—Καὶ ποῦ θὰ πᾶτε;

—Στῆς κ. Φ...

—Ἔχει χορό;

—Ναί, μοῦ ἀπάντησε λυπημένος.

—Θὰ ἐπιστρέψετε ἀργά;

—Ὄχι.

Καὶ μὲ μιᾶς ἔφυγε, λέγοντας:

—Καληνύκτα, κόρη μου! Κοιμήσου, κοιμήσου γρήγορα.

Ἂν ἐπιχειροῦσε νὰ μὲ ξαναφιλήση δὲν θὰ ἔφευγε ἀσφαλῶς. Θὰ καταλάβαινε ἀπὸ τὴ συγκίνησί μου ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ φύγη. Τὸ μέτωπό μου καὶ τὰ παγωμένα χέρια μου θὰ τὸν ἔκαναν νὰ καταλάβη. Ἀλλὰ θὰ ἀπέδιδε τὸν πυρετό μου αὐτὸν στὴ λύπη μου, παρὰ στὸν φόβο μου. Ἀγνοοῦσε τὴν ἀνακάλυψί μου καὶ δὲν θὰ φανταζότανε ποτέ, ὅτι ἂν ἔτρεμα ὁλόκληρη, ἔτρεμα γιατὶ ἤξερα, ὅτι οἱ ὑπηρέτες κοιμόντουσαν στὸ ἐπάνω πάτωμα καὶ ὅτι σὲ λίγο θὰ βρισκόμουνα ὁλομόναχη δυὸ βήματα ἀπὸ τὸ νεκρὸ χέρι. Ἀχ! τί φρίκη! Τί ἀγωνία! Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἔφυγε ὁ πατέρας μου, ἡ ἀναμνήσεις μου συγχέονται. Δὲν μπορῶ νὰ θυμηθῶ τί ἔπαθα ὅταν ἐκεῖνος βγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιό μου γιὰ νὰ πάη νὰ ντυθῆ. Φαντάζομαι ὅτι τὰ ἐρεθισμένα νεῦρα μου θὰ μὲ βύθισαν ὕστερ' ἀπὸ λίγο σ' ἕνα εἶδος νάρκης. Θυμᾶμαι ὅμως καλὰ πῶς δὲν ἄκουσα τὴν πόρτα τοῦ δωματίου μου νὰ κλείση, ἂν καὶ ὅλη μου ἡ προσοχὴ ἦταν συγκεντρωμένη σ' αὐτό. Ξαναβλέπω τὸ δωμάτιό μου μισοφωτισμένο ἀπὸ τὸ καντῆλι, τὰ ἔπιπλα μὲ τὶς ἐπιβλητικές των σκιές, τὰ παραπετάσματα κι' αὐτὰ ἐπιβλητικὰ μέσα στὸ ἀκαθόριστο ἡμίφως... Ἕνας ἀνάλαφρος θόρυβος μ' ἔκανε νὰ συνέλθω. Γύρισα τὸ βλέμμα... Εἶδα τὸ ἄσπρο χέρι... χωμένο ἀνάμεσ' ἀπὸ τὶς κουρτῖνες τοῦ κρεββατιοῦ ποὺ ἔκανε μιὰ κίνησι σὰν νὰ ἤθελε κάτι νὰ ξεχωρίση. Μ' ἔπιασε βραχνᾶς. Σήκωσα τὰ χέρια μου σὰν νὰ ἤθελα νὰ ὑπερασπισθῶ τὸν ἑαυτό μου. Καὶ ἄθελα μοῦ ξέφυγε ἡ λέξι: «Μαμά!». Ὕστερα σιγανὰ ξαναφώναξα: «Μαμά»!...

Πέρασαν εἴκοσι μέρες ἀπὸ τὴ νύκτα ἐκείνη ποὺ μὲ ἐπεσκέφθηκε τὸ χέρι τῆς μητέρας. Μερικὰ πράγματα στὴ ζωή μου, μοῦ ἔκαναν τόση ἐντύπωσι, μείνανε τόσο βαθειὰ χαραγμένα στὴν ψυχή μου, ποὺ μεγάλη ἀκόμη τὰ θυμᾶμαι. Ἔτσι καὶ ἡ ἀνάμνησι τοῦ πεθαμένου χεριοῦ ὣς τώρα ἀκόμη μὲ κάνει νὰ τρέμω. Γιατὶ ἡ ἐξήγησι τοῦ φαινομένου αὐτοῦ ἀπ' τὸν πατέρα μου, θαρρεῖς πῶς μένει σὲ ξεχωριστὸ μέρος τοῦ μυαλοῦ μου. Ὁ πατέρας μου, ὅταν ἀργότερα τοῦ διηγήθηκα τὸ πάθημά μου, μοῦ τὸ ἐξήγησε. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ θὰ πήγαινε, ὅπως μοῦ εἶπε στῆς κ. Φ. ποὺ εἶχε χορὸ μετεμφιεσμένων. Ὁ πατέρας μου πῆγε στὸ δωμάτιό του καὶ ντύθηκε Πιερρότος. Φεύγοντας θέλησε νὰ βεβαιωθῆ ἂν κοιμᾶμαι... Καὶ σιγὰ - σιγὰ πλησίασε στὸ δωμάτιό μου. Τράβηξε σιγανὰ μὲ τὸ χέρι του τὶς κουρτῖνες τοῦ κρεββατιοῦ... Αὐτὸ τὸ χέρι ποὺ εἶδα ἦταν τὸ ἄσπρο μεταξωτὸ χέρι τοῦ Πιερρότου. Φώναξα... Στὴ φωνή μου ὁ πατέρας τραβήχθηκε κι' ἔφυγε...Ἐγὼ δὲν εἶδα τίποτα πειὰ κ' **ἔτσι νόμισα πῶς ἦταν τὸ χέρι τῆς μητέρας μου...**

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΑΣ

ΟΤΑΝ ΕΡΘΟΥΝ ΤΑ ΧΙΟΝΙΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΑΡΝΙ

(Πρωΐ, ἡ ὥρα δέκα, στὸ γραφεῖο τοῦ συμβολαιογράφου κ. 'Ανβουᾶ.

'Ο κ. 'Ανβουᾶ, μεσόκοπος μὲ γενάκι καὶ ροδοκόκκινα μάγουλα. Μόλις βλέπει τὴν κ. Φερτὸλ νὰ μπαίνη στὸ γραφεῖο του, σηκώνεται ἀπὸ τὸ κάθισμά του νὰ τὴν ὑποδεχθῆ).

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ (βγάζοντας τὸ καπελλο της).—Καλημέρα σας, κύριε 'Ανβουᾶ.

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ.— Καλημέρα σας, κυρία μου. Πῶς εἶσθε ;

('Η κ. Φερτὸλ κάθεται. Εἶνε μία ὡραιοτάτη γυναῖκα μὲ κατάξανθα ὀντουλαρισμένα μαλλιὰ καὶ βαμένο πρόσωπο, πολὺ κομψὴ καὶ χαριτωμένη στοὺς τρόπους. Φαίνεται νεωτάτη...)

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ.— Μὲ ρωτᾶτε γιὰ τὴν ὑγεία μου. Εἶμαι πολὺ καλά, σᾶς εὐχαριστῶ... Φαντασθῆτε ὅτι ἔρχομαι ἀπὸ τὸ Δάσος μὲ τὰ πόδια ! 'Ο καιρὸς εἶνε πολὺ εὐχάριστος σήμερα γιὰ περίπατο. Δὲν κάνει οὔτε ζέστη, οὔτε ψύχρα. (Σιωπή). Μήπως θέλετε νὰ ὑπογράψω ;

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ.— Μάλιστα, κυρία μου. "Ολα εἶνε ἕτοιμα. Δὲ μένει παρὰ νὰ ὑπογράψετε αὐτὸ τὸ χαρτί..

('Η κ.Φερτὸλ βγάζει τὰ γάντια της γιὰ νὰ ὑπογράψη. "Εχει λεπτά, ἄσπρα, μακρουλὰ δάκτυλα, μὲ ροδοκόκκινα γυαλισμένα νύχια. Στὸ μεσαῖο δάκτυλο τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ της φορεῖ ἕνα θαυμάσιο μπριλλάντι. 'Υπογράφει, καὶ ἔπειτα ξαναβάζει τὰ γάντια της).

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ.— Τελειώσαμε ;

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ. — Σχεδόν... (Διπλώνει τὸ χαρτί). Λαμβάνετε τώρα τὸν κόπο, σᾶς παρακαλῶ, (βήχει) νὰ ξανακαθίσετε μιὰ στιγμή... Θὰ ἐπιθυμοῦσα, ἂν μοῦ ἐπιτρέπετε, νὰ σᾶς καταστήσω γνωστὴ μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἐπίσκεψη ποὺ ἐδέχθηκα χθές...

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ (μὲ κάποια ἔκπληξι).— Μήπως εἴδατε τὸν κ. Λαίρ ;

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ.— Μάλιστα, χθὲς τὸ πρωΐ. "Ηταν πολὺ στενοχωρημένος, ἢ μᾶλλον, γιὰ νὰ εἶμαι ἀκριβέστερος, ἦταν συντετριμμένος κυριολεκτικῶς ἀπὸ τὴν ἄρνησί σας, ἡ ὁποία εἶνε ἀκατανόητη, κατὰ τὴ γνώμη του.

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ. — Καὶ τί σᾶς ζήτησε ;

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ.—Μὲ παρακάλεσε νὰ ἐξασκήσω ὅλη τὴν ἐπιρροή μου σὲ σᾶς γιὰ νὰ σκεφθῆτε καλύτερα προτοῦ ἀποκρούσετε ὁριστικὰ τὴν πρότασί του. "Αν καὶ γνωρίζη πόσο ἐπιφυλακτικὴ εἶσθε ἐκ φύσεως, ἐν τούτοις, εἶπε, πρέπει νὰ μάθετε τί σκοπεύει νὰ κάνη γιὰ σᾶς ὅταν σᾶς παντρευθῆ. Λοιπόν, σᾶς προσφέρει, μοῦ εἶπε, ὡς προγαμιαίαν δωρεάν, ὀκτακόσιες χιλιάδες φράγκα . . . "Ενα τέτοιο ποσόν, πρέπει, ἀσφαλῶς, νὰ σᾶς κάνη νὰ σκεφθῆτε καλύτερα. Διάβολε ! 'Οκτακόσιες χιλιάδες φράγκα, εἶνε ἕνα σεβαστὸ ποσόν !

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ. — Βέβαια παραδέχομαι πὼς εἶνε ἕνα σεβαστὸν ποσόν. Δυστυχῶς ὅμως, ἀγαπητέ μου κύριε 'Ανβουᾶ, δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ τὴν πρότασί του. Τοῦ τὸ εἶπα ρητῶς καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ σὲ σᾶς. (Τονίζοντας τὰ λόγια της). Δὲν-μπο-ρῶ ! Καταλαβαίνετε πολὺ καλά, ὑποθέτω, ὅτι ἂν ἀρνοῦμαι τόσο κατηγορηματικὰ αὐτὸν τὸν γάμο, ἢ μᾶλλον αὐτὴ τὴ νομιμοποίηση τῶν σχέσεών μας, θὰ πῆ ὅτι δὲ μπορῶ νὰ κάνω ἀλλοιῶς. Εἶνε εὐνόητον, ὅτι θὰ ἦταν ἀσυγκρίτως προτιμώτερο γιὰ μένα νὰ ἤμουνα νόμιμος σύζυγος τοῦ κ. Λαὶρ παρὰ φίλη του... Δυστυχῶς ὅμως, τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλι, δὲν μπορεῖ νὰ γίνη αὐτό.

ΑΝΒΟΥΑ : 'Επιθυμεῖ νὰ σᾶς κάνη γυναῖκα του καὶ νὰ σᾶς δώση τὄνομά του

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ. — Μὰ σταθῆσε, σᾶς παρακαλῶ...Γιά ποιὸ λόγο δὲν μπορεῖ νὰ γίνη αὐτό; Δόστε μου μιὰ ἐξήγηση λογικὴ ἐπὶ τέλους. (Χαμηλώνοντας τὸν τόνο τῆς φωνῆς του). Μήπως, κατὰ τύχην, ἔχετε κανένα ἄλλο πρόσωπο ὑπ' ὄψιν σας ;

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ (χαμογελῶντας).— 'Εγώ; "Οχι, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ !

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ.— Τόσο τὸ καλύτερο λοιπόν ! Νὰ μὲ συγχωρῆτε πολὺ μάλιστα ποὺ ὑπέθεσα ἕνα τέτοιο πρᾶγμα...Τότε γιὰ ποιὸ λόγο δὲν δέχεσθε νὰ παντρευθῆτε τὸν κ. Λαίρ, ἕνα τόσο διακεκριμένο πρόσωπο, ἕναν ἄνθρωπο μὲ ὄνομα τόσο γνωστό ;

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ.—Τί τὰ θέλετε... 'Υπάρχει ἕνας σοβαρώτατος λόγος, ἕνα ἀνυπέρβλητο ἐμπόδιο...

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ.— Ποιὸς εἶνε αὐτὸς ὁ λόγος ; 'Επιτρέψετέ μου, σᾶς παρακαλῶ, νὰ ἐπιμένω. 'Η ἡλικία μου, ἡ φιλία μου καὶ ἡ ἀφοσίωσίς μου γιὰ σᾶς, δικαιολογοῦν, φαντάζομαι, ἀπολύτως αὐτὴ τὴν ἐπιμονή μου. 'Εσεῖς εἶσθε χήρα, ἐλεύθερη, χωρὶς παιδιά...Τί ἐμπόδιο, λοιπόν, παρεμβάλλεται στὴν ἕνωσί σας ;... 'Εγὼ τοὐλάχιστον, δὲν βλέπω κανένα.

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ. — Ξέρετε καλὰ τὸν κ. Λαίρ ;

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ. — Πολὺ καλὰ μάλιστα. Τὸν ἐκτιμῶ ἐξαιρετικά. Εἶνε εὐθὺς χαρακτὴρ καὶ πολὺ καλὴ καρδιά.

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ.— Εἶνε, ἀναμφιβόλως, ἕνα πολὺ καλὸ παιδί... Μὰ δὲ μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πόσο δύσπιστος εἶνε !

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ.—'Εν πάση περιπτώσει, σὲ σᾶς ἔχει ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη, καὶ μιὰ ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις τῆς ἐξαιρετικῆς ἐμπιστοσύνης τὴν ὁποίαν τρέφει γιὰ σᾶς, εἶνε ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς κάνη γυναῖκα του καὶ νὰ σᾶς δώση τὸ ὄνομά του.

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ.— Περὶ αὐτοῦ ἀκριβῶς πρόκειται ! Θέλει νὰ μοῦ δώση τὸ ὄομά του... Ξέρετε γιατί θέλει νὰ μοῦ δώση τὸ ὄνομά του ;

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ.— Γιατὶ σᾶς ἀγαπᾶ, ἁπλούστατα. Δὲ χωρεῖ καμμιὰ ἀμφιβολία γι' αὐτό.

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ.— Ναί...μὰ προπάντων γιατὶ ἐπιθυμεῖ ν' ἀφήση ἕνα διάδοχο.

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ. — "Ε, λοιπόν;

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ.— "Ε, λοιπόν, ἐγὼ δὲν εἶμαι σὲ θέσι, καταλαβαίνετε, νὰ ἱκανοποιήσω αὐτὴ τὴ φιλοδοξία του... Δὲν εἶμαι πειὰ νέα... Στὸν κ. Λαὶρ ἔχω πῆ ὅτι δὲν εἶμαι ἀκόμη σαράντα χρονῶν, κι' αὐτὸς τὸ πιστεύει.

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ. — 'Ενῶ πραγματικῶς εἶσθε σαράντα χρονῶν...

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ. — Ξέρετε πολὺ καλὰ τὴν ἡλικία μου. Τὰ χαρτιὰ τοῦ γάμου μου τὸ δείχνουν αὐτό...

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ. — Ναί, ἀλλὰ δὲ θυμᾶμαι καλά... γεννηθήκατε, νομίζω, τὸ 1879...

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ (κατακόκκινη).— Τὸ 1879, τὸν 'Ιούλιο τοῦ 1879. Σὲ πέντε μῆνες λοιπὸν κλείνω τὰ πενῆντα... "Αν παντρευθῶ τόν "Εκτορα Λαίρ, θὰ εἶμαι ὑποχρεωμένη νὰ τοῦ ὁμολογήσω τὴν ἀλήθεια.

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ. — 'Ασφαλῶς, πρέπει νὰ παρουσιάσετε τὴ ληξιαρχικὴ πρᾶξι τῆς γεννήσεώς σας.

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ.— Βλέπετε λοιπόν; Τί θὰ ἔλεγε τότε γιὰ μένα; 'Η ἐμπιστοσύνη του θὰ ἐκλονίζετο. Θὰ ἔκανε ἀμέσως αὐτὴ τὴ σκέψι : «'Η γυναῖκα αὐτή, γιὰ νὰ μοῦ κρύβη μὲ τόση ἐπιμέλεια τὰ χρόνια της, χωρὶς νὰ κατορθώσω ποτὲ νὰ τὴν πιάσω, θὰ πῆ ὅτι μοῦ κρύβει καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα. Κατὰ συνέπειαν, εἶνε ἕνα τέρας ἀνειλικρινίας, μιὰ γυναῖκα ἐπικίνδυνη καὶ ὕπουλη. "Επειτα, ἂν ἔβλεπε ἐπίσης ὅτι δὲν ὑπῆρχε ἐλπὶς ν' ἀποκτήση κανένα παιδὶ μαζύ μου, μπορεῖτε νὰ καταλάβετε κι ποιὰ θὰ ἦταν ἡ ἔκβασις ὅλης αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως : θὰ μὲ χώριζε ἀμέσως. Θὰ μὲ χώριζε μάλιστα. ("Επειτα ἀπὸ μερικὰ δευτερόλεπτα σιωπῆς). Καταλάβατε τώρα γιὰ ποιό λόγο εἶνε ἀδύνατος αὐτὸς ὁ γάμος ;

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ. (Μ' ἕνα λεπτό, εἰρωνικὸ χαμόγελο).— Δὲν ἔχετε ἄδικο... Δὲν νομίζετε ὅμως, ὅτι ἂν ἀποφασίζατε νὰ τοῦ ὁμολογήσετε τὴν ἀλήθεια, νὰ τοῦ ἐμπιστευθῆτε εἰλικρινῶς τὴν ἡλικία σας, ὅτι θὰ μπορούσατε νὰ τὸν συγκινήσετε ; Ξέρετε ὅτι εἶνε τρελλὰ ἐρωτευμένος μαζύ σας !

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ (ἔνῶ σηκώνεται). 'Ο ἔρως του νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι θὰ ἔσβυνε ἀμέσως ὅταν μάθαινε τὴν πραγματικὴ ἡλικία μου καὶ τόσα ἄλλα ψέμματα ποὺ τοῦ ἔχω πῆ... 'Ο ἔρως αὐτὸς θὰ μετεβάλλετο ἀμέσως σὲ περιφρόνησι, ἴσως καὶ σὲ μῖσος. Νομίζω λοιπὸν ὅτι τὸ καλύτερο στὴν περίπτωση αὐτὴ εἶνε νὰ ζήσουμε ὅπως ζοῦμε τώρα... ἐντελῶς ἐλεύθεροι... ἕως ὅτου γεράσω πραγματικά...

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ. (Μὲ τόνο φιλοφρονητικό).— "Οχι, ποτὲ, ποτὲ δὲ θὰ γεράσετε, κυρία μου !

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ.— Μὴν τὸ λέτε... "Επειτα ἀπὸ καμμιὰ δεκαριὰ χρόνια, ἅμα φθάσω σ' αὐτὴν τὴν ἡλικία, θὰ λέω ὅτι εἶμαι σαράντα πέντε μόνο. Θὰ φύγω τότε ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ θὰ πάω νὰ πεθάνω στὴν ἐπαρχία. 'Ο κ. Λαὶρ θὰ ἔχη τὶς ὡραιότερες ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴ φιλενάδα του, ἀπὸ τὴ φιλενάδα του ἡ ὁποία, ὄχι μόνον ἐφάνηκε τόσον ἀφιλοκερδὴς ἀποκρούουσα μίαν δωρεὰν ὀκτακοσίων χιλιάδων φράγκων, ἀλλ' εἶχε ἀκόμα τὴν πρόνοια ν' ἀποσυρθῆ ἀπὸ τὸν κόσμο ὅταν κατάλαβε πειὰ ὅτι ἐπέρασαν τὰ ὡραῖα χρόνια τῆς νεότητός της.

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ.— "Οταν ἀποφασίσετε νὰ ἐγκαταλείψετε γιὰ πάντα τὸν κόσμο, θὰ εἶσθε τότε ἑξῆντα τριῶν χρονῶν !

ΚΥΡΙΑ ΦΕΡΤΟΛ.—Τόσο θὰ εἶμαι, ναί, ἀλλὰ δὲ θὰ φαίνομαι, πρέπει νὰ σημειώσετε, τόσο γρηά! Τὸ πρόσωπό μου τώρα δείχνει ὅτι βρίσκομαι ἀκόμη στὴν ἄνοιξη τῆς ζωῆς μου. "Οταν ἔλθη ὁ χειμῶνας, ὅταν τὰ μαλλιά μου ἀσπρίσουν καὶ γεμίση ρυτίδες τὸ πρόσωπό μου, ἐγὼ τότε θὰ βρίσκομαι μακρυὰ ἀπό τὸν κόσμο μέσα στὴ σιωπὴ καὶ τὴ μονοξιά ! Χαίρετε, ἀγαπητέ μου κύριε !

ΚΥΡΙΟΣ ΑΝΒΟΥΑ. — Προσκυνῶ, κυρία μου.

('Η κυρία Φερτὸλ φεύγει. 'Ο κ. 'Ανβουᾶ σηκώνεται καὶ τὴ συνοδεύει ὥς τὴν πόρτα κ' ἔπειτα ξαναγυρίζει στὸ γραφεῖο του).

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Η ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΤΙΚΙΑ ΜΟΥ

(Τοῦ Χόφμαν ντὲ Φαλερολέμπεν)

Πῶς θὰ μπορέσω νὰ σὲ λησμονήσω ; Εἶσαι τὸ πᾶν γιὰ μένα. 'Ο κόσμος ξεχνάει πάντα τὸν πολυτιμώτερο θησαυρό του. 'Εγὼ ὅμως ποτὲ δὲ θὰ σὲ λησμονήσω.

Πῶς θὰ μπορέσω νὰ σὲ λησμονήσω ; Εἶμαι μαζύ σου ἑνωμένος στὸν πόνο καὶ στὴ χαρά.

Πῶς θὰ μπορέσω νὰ σὲ λησμονήσω ; Μονάχα ὅταν θὰ μοῦ φύγη καὶ ἡ τελευταία πνοή, θὰ πάψω νὰ σὲ συλλογίζωμαι... Μὰ, καὶ μὲ τὴν τελευταία μου πνοή, θὰ προφέρω τὸ γλυκό σου ὄνομα.

Καὶ νεκρὸς δὲν θὰ μπορέσω νὰ σὲ λησμονήσω !...

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ

Πῶς τὶς ἔτρωγε ἀπό τὴ μητέρα του. "Ενα παιδὶ πραγματικὸ ζιζάνιο. Τὰ μαρτύρια τοῦ 'Ιωσὴφ Βοναπαρτου. 'Η ψευτομάχες στοὺς δρόμους τοῦ Αἰακίου. Τζιακομινέττα, ἡ ἐκλεκτὴ τῆς καρδιᾶς τοῦ μικροῦ Ναπολέοντος. Στὸ Σχελεῖο. 'Η καλλιγραφία του. Μιὰ τιμωρία ποὺ κάνει τὸ Ναπολέοντα ν' ἀρρωστήση. 'Η πρόβλεψις ἑνὸς διδασκάλου του, κλπ.

(Τελευταῖα, ὁ περίφημος Γάλλος ἱστορικὸς Λουΐ ντὲ Ρομπὲρ ἔκανε στὸ Παρίσι μιὰ ἐνδιαφέρουσα διάλεξι, γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος. 'Απὸ τὴ διάλεξι αὐτὴ δημοσιεύουμε παρακάτω μερικὲς ἐντελῶς ἄγνωστες λεπτομέρειες καὶ ἐπεισόδια τῆς παιδικῆς ἡλικίας τοῦ μεγάλου κατακτητοῦ).

'Απὸ μικρὸς ὁ Ναπολέων ἔδειχνε μεγάλη κλίση πρὸς τὸ ἐπάγγελμα ποὺ ἔμελλε νὰ τὸν δοξάση.

'Η μητέρα του, βλέποντας τὴν κλίση του αὐτή, ἔλεγε συχνά :

—Εἶνε καμωμένος γιὰ τὸν πόλεμο... "Εχει τὸν διάβολο μέσα του. 'Ωστόσο, μολονότι τὸν ἀγαποῦσε ἐξαιρετικά, δὲν τοῦ χαριζότανε.

Μιὰ μέρα ὁ Ναπολέων μὲ τὴν ἀδελφή του Παυλίνα, θέλησαν νὰ γελάσουν εἰς βάρος τῆς γιαγιᾶς των, ἡ ὁποία ἦταν λίγο αμπούρα καὶ περπατοῦσε κουτσαίνοντας νευρικά. Πιάστηκαν λοιπὸν ἀπ' τὸ χέρι καὶ ἄρχισαν νὰ περπατοῦνε κι' αὐτοὶ κουτσαίνοντας. 'Η γιαγιά τους ὅταν τοὺς εἶδε θύμωσε καὶ παραπονέθηκε στὴν μητέρα τους. Τότε ἡ Λετίτσια ἅρπαξε πρῶτα τὴν Παυλίνα καὶ τῆς ἔδωκε ἕνα γερό ξύλο. "Υστερα ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ Ναπολέοντος, ὁ ὁποῖος ἔφαγε κι' αὐτὸς τῆς χρονιᾶς του.

'Αναφέροντας ἀργότερα τὸ περιστατικὸ αὐτό, ὁ Ναπολέων ἔλεγε τὰ ἑξῆς : «"Ο,τι ἔκανε ἡ μητέρα μου ἦταν σωστό. Σωστὸ καὶ τὸ ξύλο ποὺ μοὔδωκε. Στὴ μητέρα μου ὀφείλω τὸ ὅ,τι ἔγινα στὸν κόσμο αὐτόν. Κάθε παιδὶ γίνεται ὅπως θὰ τὸ κάνη ἡ μητέρα του.»

Κάτι ἤξερε ἡ κακομοίρα ἡ Λετίτσια ποὺ τοῦ τὶς ἔβρεχε τοῦ Ναπολέοντος. Φαίνεται, μάλιστα, πὼς ὁ γυιόκας της δὲν ἤτανε καθόλου φρόνιμο παιδί. «"Ημουν, γράφει ὁ ἴδιος στ' 'Απομνημονεύματά του, πεισματάρης, καυγατζῆς, πραγματικὸ ζιζάνιο. Κανέναν δὲ φοβόμουν. Χτυποῦσα τὸν ἕνα, γρατζουνοῦσα τὸν ἄλλον. ἔκανα ὅλους νὰ μὲ φοβοῦνται».

'Ο ἀδελφός του 'Ιωσήφ, μολονότι μεγαλείτερος, τραβοῦσε κυριολεκτικῶς μαρτύρια ἀπ' τὸν Ναπολέοντα, ὁ ὁποῖος τὸν πέθαινε στὸ ξύλο, τὸν δάγκωνε καὶ τὸν κλωτσοῦσε.

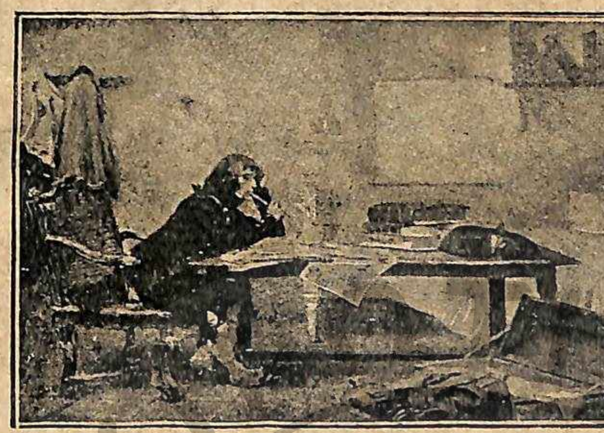

'Ο Ναπολέων ὅταν ἀπεφοίτησε ἀπὸ τὴ Στρατιωτικὴ Σχολή

'Η μεγαλείτερη διασκέδασί του ἦταν νὰ ὀργανώνη στοὺς δρόμους τοῦ Αἰακίου μάχες μὲ τοὺς μικροὺς του συμμαθητὰς ποὺ τοὺς μάζευε αὐτὸς καὶ τοὺς διοικοῦσε. Τὰ ροῦχα του, τὰ παπούτσια του, βρίσκονταν διαρκῶς σ' ἐλεεινὴ κατάστασι. Οἱ κοντὲς κάλτσες του ἐξεχείλωναν καὶ κρεμόντουσαν πάνω στ' ἀδύνατα πόδια του. Μόλις ὅμως πρόβαλλε στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου ἡ μικρούλα γειτόνισσά του Τζιακομινέττα, ποὺ ἦταν ἡ ἐκλεκτὴ τῆς καρδιᾶς του, ὁ Ναπολέων παρατοῦσε ἀμέσως τὸ παιχνίδι, ἔσιαχνε τὰ ροῦχα του, τέντωνε τὶς κάλτσες του γιὰ νὰ φανῆ ὅσο τὸ δυνατὸν πιό. . . κομψὸς στὴν φίλη του. 'Εκείνη τότε τοῦ χαμογελοῦσε. 'Αμέσως τὸ χλωμὸ πρόσωπο τοῦ Ναπολέοντος κοκκίνιζε καὶ τὰ μαῦρα του μάτια ἄναβαν λὲς ἀπὸ κάποια ἐσωτερικὴ φωτιὰ καὶ πετούσανε σπίθες. Οἱ συμμαθηταί του τοῦ εἶχανε κάνει καὶ τραγοῦδι ποὺ ἄρχιζε ἔτσι :

'Ο Ναπολέων μὲ τὶς κάλτσες τὶς (πεσμένες
Κάνει κόρτε στὴν μικρὴ Τζακομι- (νέττα... κτλ.

Κανεὶς ὅμως δὲν τολμοῦσε νὰ τὸ τραγουδήση μπροστά του, γιατὶ ἤξερε τί τὸν περίμενε : τὸ πιὸ ἄγριο ξύλο !

***

'Ο πατέρας τοῦ Ναπολέοντος ἤθελε τὰ δώση ἐντελῶς γαλλικὴ ἀνατροφὴ στὰ παιδιά του καὶ γι' αὐτό, μόλις μεγάλωσαν, ἔστειλε τὸν 'Ιωσὴφ καὶ τὸν Ναπολέοντα στὴ Γαλλία.

Δὲν εἶχε ἀκόμη συμπληρώσει τὰ δέκα χρόνια ὅταν εἰσήχθη ὁ Ναπολέων στὴν βασιλικὴ σχολὴ τοῦ Μπριέν.

Οἱ συμμαθηταί του δὲν τοῦ ἔκαναν καλὴ ὑποδοχή. Τοὺς φάνηκε ἀκατάδεκτος καὶ ὑπερήφανος. "Οταν τύχαιναν μαζύ του, ἦταν πάντα μελαγχολικός, σιωπηλός, ἄθυμος. Νοσταλγοῦσε τὴν μακρυνὴ πατρίδα του καὶ τὸν ἥλιο της. Στὴν ἀρχὴ δὲν τὰ πήγαινε καθόλου καλὰ στὰ μαθήματα. Μόνον στὰ μαθηματικὰ ἦταν καλός. "Οταν ἦρθε ὁ χειμῶνας τὸν ἔπιασε ξανὰ ἡ μανία τῶν πολέμων. Διαρκῶς ὀργάνωνε χιονοπόλεμους στοὺς ὁποίους πάντοτε νικοῦσε.

Στὸ τέλος τοῦ χρόνου ἦρθε πρῶτος στὰ μαθηματικά. Μὰ στ' ἄλλα μαθήματα, καὶ ἰδίως στὴν καλλιγραφία, δὲν ἐπέτυχε καθόλου. «Μ' αὐτὸ τὸ γράψιμο ποὺ ἔχεις, εἶνε ἀδύνατο νὰ προκόψης !» τοῦ φώναζε κάθε τόσο ὁ δάσκαλός του τῆς καλλιγραφίας γιὰ νὰ τοῦ κεντήση τὸ φιλότιμο.

'Η πειθαρχία ἦταν αὐστηρότατη στὴ στρατιωτικὴ σχολὴ τοῦ Μπριέν. Μιὰ μέρα ὁ Ναπολέων κάτι ἔκανε καὶ τὸν τιμώρησαν. Σύμφωνα μὲ τὸν κανονισμό, ὑποχρεώθηκε νὰ φορέση ἕναν χοντρὸ μάλλινο μανδύα καὶ νὰ γονατίση στὴν τραπεζαρία τῆς σχολῆς, μπροστὰ σ' ὅλους τοὺς μαθητάς. 'Ο ἐξευτελισμὸς αὐτὸς ἦταν πάρα πολὺ μεγάλος γιὰ τὴν ὑπερηφάνειά του. Τὸν ἔπιασε μιὰ νευρικὴ κρίσις καὶ τὸν μετέφεραν λιγοθυμισμένο στὸ δωμάτιο τοῦ ὕπου, ὅπου ἔμεινε πολλὲς μέρες ἄρρωστος.

'Ο Ναπολέων ἔμεινε πέντε χρόνια στὴ σχολὴ τοῦ Μπριέν. Τὸ 1784 εἰσήχθη στὴ στρατιωτικὴ σχολὴ τοῦ Παρισιοῦ. Οἱ νέοι καθηγηταί του ἦσαν εὐχαριστημένοι ἀπ' αὐτόν, ἕνας μάλιστα τόσο τόν ἐξετίμησε, ὥστε εἶπε, προφητεύοντας τὸ ἔνδοξο μέλλον του :

«'Ο μικρὸς αὐτὸς Κορσικανὸς θὰ πάη πολὺ μακρυὰ στὴ ζωή, ἂν τὸν εὐνοήσουν οἱ περιστάσεις».

"Υστερα ἀπὸ ἕνα χρόνο ὁ Ναπολέων ἐβγῆκε ἀπὸ τὴ σχολὴ μὲ τὸν βαθμὸ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ. "Ηταν δεκάξη χρόνων. Οἱ περισσότεροι συμμαθηταί του ἔκαναν τρία καὶ τέσσερα χρόνια στὴ σχολὴ γιὰ νὰ πάρουν τὸν βαθμὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ. 'Ο Ναπολέων ὅμως σ' ἕνα χρόνο τὸν πῆρε. Τώρα πειὰ ἦταν ἐλεύθερος. Τὸ ἔνδοξο στάδιό του ἄρχιζε. Μὲ καταπληκτικὴ ταχύτητα, πρωτοφανῆ ἱστορία τῶν αἰώνων, πέρασε ἀπ' ὅλους τοὺς βαθμούς, ἔγινε στρατηγός, ὕπατος καὶ στὸ τέλος αὐτοκράτωρ !...

ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΟΥΝΑ

ΤΟΥ κ. ΚΩΣΤΑ ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΠΩΣ ΣΤΟΛΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΝΤΥΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΛΗΣΤΑΙ

Τ' ἀσημοποίκιλτα ὅπλα. Πῶς ἐμαγνητίζοντο οἱ νέοι καὶ γινόντουσαν λησταί. Τὸ χακὶ στὴν ἐνδυμασία τῶν ληστῶν. Οἱ φουστανελλάδες καὶ οἱ σαλβαράδες. Ὁ Ἅγιος Γεώργιος στὰ ὅπλα τῶν ληστῶν. Ἡ ἀσημένιες καλτσοδέτες. Κιουστέκια καὶ μεδουλάρια. Ἡ χρυσῆ σκούφια καὶ οἱ «κουζοκέφαλοι». Τὰ διακριτικὰ τῆς ἐπικηρύξεως. Τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ γένεια τῶν ληστῶν, κλπ.

ΟΙ Ἕλληνες λησταί, σὲ παληότερα χρόνια, ἦσαν φορτωμένοι στὸ ἀσῆμι. Τὰ κοντάκια τῶν ὅπλων των ἦσαν ἀσημένια ἢ ἀσημοποίκιλτα, ἢ λαβὲς τῶν γιαταγανιῶν τους τὸ ἴδιο. Ἐπίσης οἱ μπαλάσκες, τὰ γαρμπιά, τὰ κιουστέκια κι' ὅλα τ' ἄλλα ἐξαρτήματα τοῦ ὁπλισμοῦ των ἦσαν γεμάτα ἀπὸ ἀσῆμι ἢ ἀσημένια. Ἔτσι, ὁ ληστὴς ἐπεβάλλετο μὲ τὴν ὁλόλαμπρη αὐτὴ ἐμφάνισί του. Καὶ ὄχι μόνον ἐπεβάλλετο, ἀλλὰ καὶ ἐμαγνήτιζε. Ἔκανε καὶ τοὺς πιὸ εἰρηνικοὺς νέους νὰ ζηλεύουν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κλέφτη, τοῦ ληστοῦ δηλαδή.

Ἕνα παληὸ τραγοῦδι ποὺ κάποτε - κάποτε τραγουδιέται ἀκόμη στὰ ὀρεινὰ χωριὰ τῆς Ἠπείρου, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Δ. Μακεδονίας, λέγει:

«Ἀνάθεμα στοὺς χρυσικοὺς
ποὺ κάνουνε τὸ ἀσῆμι
καὶ ξεγελιοῦνται τὰ παιδιὰ
καὶ πᾶνε μὲ τοὺς κλέφτες».

Σήμερα τὸ ἀσῆμι στολίζει ἀκόμη τὸ στῆθος τῶν ληστῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦν νὰ φοροῦν πλούσια «κουστέκια», στολίζει ἀκόμη τὶς κνῆμες τῶν ληστῶν μὲ τὶς ἀσημένιες καλτσοδέτες, στολίζει καὶ τὸ κοντάκι τοῦ μάλινχερ ἐπάνω στὸ ὁποῖο ὑπάρχει κανένας ἀσημένιος Ἅγιος Γεώργιος, ἢ κανένα ἀσημένιο σχέδιο λουλουδιοῦ. Ἀλλὰ τὰ ἄλλα ἀσημένια εἴδη κατηργήθησαν. Ὑπάρχουν λησταὶ στὴν Ἤπειρο προπάντων—ποὺ προτιμοῦν νὰ ντύνωνται μὲ στρατιωτικὸ χακί, γιὰ νὰ γελοῦν τὴν ἐξουσία καὶ ποὺ ἀποφεύγουν ἀπολύτως τὰ ἀσημένια στολίσματα. Ἀπὸ ἀπόψεως ἐμφανίσεως οἱ λησταὶ τῆς Ἠπείρου πρέπει νὰ θεωρηθοῦν πενιχροί. Κυττάζουν νὰ κάνουν τὴν δουλειά τους μὲ τὸ στρατιωτικὸ χακὶ καὶ ἔχουν ἐγκαταλείψει καὶ αὐτὴ τὴ φουστανέλλα. Οἱ λησταὶ ὅμως τῆς Θεσσαλίας καὶ Δ. Μακεδονίας, διατηροῦν ἀκόμη τὴν φουστανέλλα καὶ ἀποκαλοῦν «σαλβαράδες» τοὺς Ἠπειρώτας ληστάς. Σαλβαρᾶς δὲ στὴ γλῶσσα τῶν ὀρεινῶν Θεσσαλῶν καὶ Δυτικομακεδόνων, λέγεται ἐκεῖνος ποὺ φορεῖ παντελόνια. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι κάπου - κάπου καὶ οἱ λησταὶ τῆς Θεσσαλίας ἀφίνουν τὴν φουστανέλλα καὶ βάζουν «μπουραζάνα», ἀλλὰ αὐτὸ δὲν τὸ ἔχουν ὡς ταχτικό τους φόρεμα. Τὸ φοροῦν γιὰ νὰ φαίνωνται ὅτι εἶνε τσοπάνηδες. «Μπουραζάνα, ἢ μπουραζάνι» λέγουν οἱ ποιμενικοὶ πληθυσμοὶ τὸ μάλλινο λευκὸ ἢ μαῦρο βρακί, τὸ ὁποῖο φοροῦν ἐκεῖνοι καὶ τὸ ὁποῖο ἔχει κάποια ὁμοιότητα μὲ τὸ συνηθισμένο εὐρωπαϊκὸ ἀνδρικὸ πανταλόνι.

Ἂς γυρίσωμε ὅμως πάλι στὸ στολισμὸ τῶν ληστῶν. Παρ' ὅλη τὴν ἐγκατάλειψι τῶν πολλῶν ἀσημιῶν, τὸ κοντάκι τοῦ ὅπλου τοῦ συγχρόνου ληστοῦ, πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα ἀσημένιο στόλισμα. Ὁ τρομερὸς Καντάρας εἶχε στὸ κοντάκι του ἕνα Ἅγιο Γεώργιο ἀσημένιο, τὸ ἴδιο ὁ Γιαγκούλας, τὸ ἴδιο καὶ τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Καντάρα, ὁ Περικλῆς ὁ Παπαγεωργίου. Τὸ ὅπλο τοῦ Παπαγεωργίου περιῆλθε μετὰ τὸν φόνο του στὸν Γιαγκούλα, ὁ ὁποῖος τὸ ἐχάρισε εἰς τὸν σύντροφό του Τζαμήτα. Ὅταν τὸν Μάρτιο τοῦ 1925 τὸ ἀπόσπασμα τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ τῆς χωροφυλακῆς Κοκκινάκη, συνεπλάκη ἔξω ἀπὸ τὴν Τσακουρνιὰ τῶν Χασίων μὲ τὸν Γιαγκούλα καὶ τὸν Τζαμήτα, καὶ ἐφονεύθη ὁ Τζαμήτας, τὸ ὅπλον τοῦ ληστοῦ περιῆλθε στὸν ἀνθυπασπιστὴ Κοκκινάκη, ὡς λάφυρον. Τὸ ὅπλον ἐπίσης τοῦ Γιαγκούλα, ὅταν ἐφονεύθη ὁ Γιαγκούλας, ἔξω ἀπὸ τὴν Αἰκατερίνη, περιῆλθεν στὸν διοικητὴν τῶν ἀποσπασμάτων, ταγματάρχην τῆς χωροφυλακῆς κ. Πετράκην. Τὸ ὅπλο τοῦ Γιαγκούλα ἔχει στὸ κοντάκι μιὰ ἀσημένια πλάκα μὲ σκαλισμένο τὸν Ἅγιο Γεώργιο. Ὁ ἴδιος λήσταρχος εἶχε κρεμασμένο στὸ λαιμὸ μὲ χρυσῆ ἁλυσσίδα ἕνα πεντόλιρο.

Τελευταῖα, τὸν περασμένο Δεκέμβριο ἐφονεύθη ὁ ληστὴς Γκασαβέλης ἀπὸ τὸν ἐνωμοτάρχη Ι. Δαφέρμο, ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐλασσῶνα, καὶ ὁ ληστὴς Τσηντάρης, ἀπὸ τὸν ὑπομοίραρχο Χατζηκώστα ἔξω ἀπὸ τὸν Τύρναβο. Τὰ κοντάκια τῶν μάνλιχερ καὶ τῶν δυὸ ληστῶν τὰ ὁποῖα περιῆλθον εἰς χεῖρας τῶν ἀρχῶν εἶχαν μιὰ πλάκα ἀσημένια, εἰς σχῆμα καρδιᾶς μὲ χαραγμένο ἕνα κλαδί. Οἱ δυὸ λησταὶ ὅμως ἔφεραν καὶ ἀσημένιες καλτσοδέτες ἀπὸ φιλιγκράμ, ἀπὸ αὐτὲς ποὺ κατασκευάζουν στὰ Γιάννενα οἱ περίφημοι Καλαρρυτιῶτες χρυσικοί.

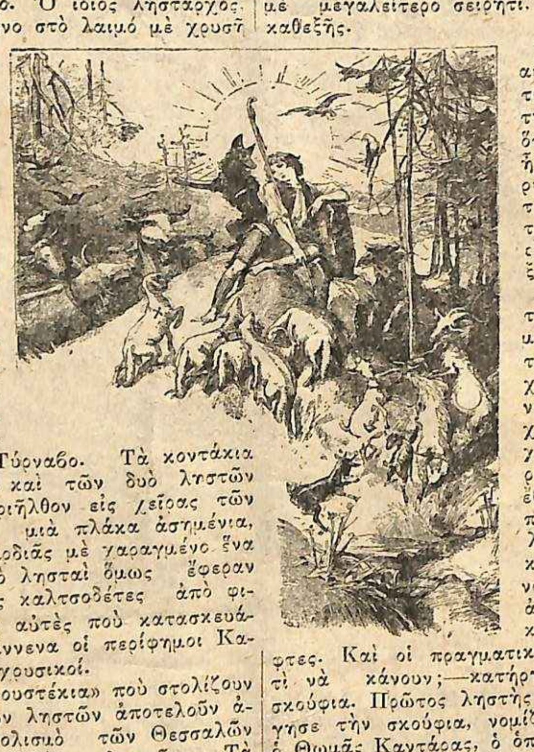

Καὶ τὰ «κιουστέκια» ποὺ στολίζουν τὸ στῆθος τῶν ληστῶν ἀποτελοῦν ἀπαραίτητο στολισμὸ τῶν Θεσσαλῶν καὶ Δυτικομακεδόνων ληστῶν. Τὰ κιουστέκια εἶνε πολλὲς μαζὺ ἀσημένιες ἁλυσσίδες μὲ μικρὲς ἀσημένιες πλάκες καὶ μὲ κάμποσα «θηλυκωτάρια». Τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν κοσμημάτων ἦτο παλαιότερα πολὺ διαδεδομένο σ' ὅλους τοὺς ἀνδρικοὺς πληθυσμοὺς τῶν Βαλκανίων ποὺ ἐφοροῦσαν ἐγχώρια φορέματα. Ἐπιπλέον ἀκόμη ἦταν διαδεδομένο στὴν Ἀραβία, στὴν Μικρὰν Ἀσία καὶ στὰ παράλια τῆς Βορείου Ἀφρικῆς. Σιγὰ - σιγὰ τὰ «κιουστέκια» ἐγκατελείφθησαν καὶ οἱ μόνοι ποὺ ἐξακολούθησαν νὰ τὰ φοροῦν ἦσαν οἱ ἀντάρται τῆς Βαλκανικῆς καὶ οἱ λησταί. Κιουστέκια φοροῦσαν καὶ οἱ Ἕλληνες ἀντάρται τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος.

Ἕνα εἶδος κιουστεκιῶν ἐκπολιτισμένο ὅμως, ἦσαν καὶ οἱ «καδένες» ποὺ ἐσυνήθιζαν μέχρι τινὸς νὰ ἔχουν οἱ ἄνδρες ὅλης τῆς Εὐρώπης περασμένες ἀπὸ τὴν μιὰ τσέπη τοῦ γελέκου ὣς τὴν ἄλλη. Τώρα καὶ οἱ καδένες αὐτὲς ἐγκατελείφθησαν σχεδόν, ὅπως ἐγκατελείφθησαν καὶ τὰ κιουστέκια.

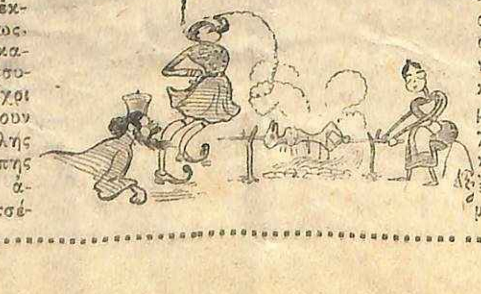

Καὶ ἡ χρυσῆ σκούφια, ἀνήκει καὶ αὐτὴ πειὰ στὴ ληστρικὴ ἱστορία. Σήμερα οἱ λησταί, ὅσοι δὲν φοροῦν χακὶ καὶ στρατιωτικὸ πηλήκιο γυρίζουν «κουζοκέφαλοι» ὅπως λέγονται στὴ ληστρικὴ γλῶσσα οἱ ξεσκούφωτοι καὶ ἀναμαλλιάρηδες. Ἄλλοτε οἱ λησταὶ φοροῦσαν μιὰ μαύρη μεταξωτὴ μικρὴ σκούφια ἡ ὁποία ἐκάλυπτε μικρὸ μόνο μέρος τοῦ κεφαλιοῦ. Ἂν ὁ ληστὴς ἦτο ἐπικηρυγμένος, ἔβαζε κ' ἕνα χρυσὸ σειρῆτι στὴ σκούφια του. Ἂν ἐπεκηρύσσετο καὶ δεύτερη φορά, μὲ μεγαλείτερο σειρῆτι. καὶ οὕτω καθεξῆς.

Τὰ χρυσᾶ αὐτὰ σειρήτια εἶχαν τὴν ἔννοια ὅτι ὁ ληστὴς ἦταν ἐπικεκηρυγμένος, ὅτι τὸ κεφάλι του δηλαδὴ εἶχε τὴν ἀξία χρυσοῦ. Κατὰ τὴν τελευταία ὅμως δεκαετία εἶχεν ἀρχίση νὰ γίνεται κατάχρησι τῶν χρυσῶν σειρητιῶν. Τὰ ἔβαζαν ὄχι πειὰ ὅλοι οἱ λησταί, ἐπικεκηρυγμένοι καὶ μή, ἀλλὰ καὶ οἱ κατσικοκλέφτες. Καὶ οἱ πραγματικοὶ λησταὶ—τί νὰ κάνουν;—κατήργησαν τὴν σκούφια. Πρῶτος ληστὴς ποὺ κατήργησε τὴν σκούφια, νομίζω πῶς ἦτο ὁ Θωμᾶς Καντάρας, ὁ ὁποῖος εἰσήγαγε πολλὰ νέα ἔθιμα στὴ ληστρικὴ ζωή.

Σὲ παλαιότερα χρόνια δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ἐννοηθῇ ληστὴς χωρὶς γένεια. Σήμερα οἱ λησταὶ κατήργησαν τὰ γένεια καὶ ξυρίζονται τακτικώτατα. Τὰ μαλλιὰ ὅμως τὰ μακρυὰ τὰ διατηροῦν ἀκόμη οἱ περισσότεροι λησταί. Ἴσως θὰ περάσῃ πολὺ καιρὸς ἀκόμη γιὰ νὰ φθάσουν οἱ λησταὶ στὸ σημεῖο νὰ θυσιάσουν καὶ τὴν μεγάλη τους κόμη στὴν μόδα. Τὸ γένι εἶνε δυσάρεστο φορτίο καὶ πολὺ στενόχωρο καὶ γιὰ ἕνα ληστή. Μιὰ μακρυὰ ὅμως κόμη, προσθέτει ὑπερηφάνεια καὶ ὀμορφιὰ στὸ πρόσωπο καὶ οἱ λησταὶ θέλουν νὰ εἶνε ὄμορφοι καὶ ὑπερήφανοι. Τὰ μαλλιά των οἱ λησταὶ τὰ κρατοῦν συνήθως μὲ γυναικεῖα χτενάκια, κόκκινα ἢ μαῦρα. Τέτοια χτενάκια ἀπὸ κόκκινη πέτσα, ἔφεραν, ὅπως μοῦ διηγήθη ὁ ἰατρὸς κ. Προκόπιος Διογένης, οἱ λησταὶ Ζώγας καὶ Χασιώτης. Ὁ κ. Διογένης, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἄλλοτε καὶ δημοσιογράφος, ἠχμαλωτίσθη πέρυσι στὸ περιβόλι τῶν Γρεβενῶν ἀπὸ τοὺς δυὸ αὐτοὺς ληστάς. Ἔμεινε περὶ τὸν ἕνα μῆνα αἰχμάλωτός τους. Αὐτοὶ τὸν μετέφερον συνεχῶς ἀπὸ κορυφῆς εἰς κορυφὴν τῆς Πίνδου καὶ ἔτσι τοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ μελετήσῃ πολὺ τὰ ἔθιμά των καὶ τοὺς τρόπους των. Τοῦ αἰχμαλώτου ἰατροῦ τοῦ ἔκαναν ἰδίως ἐντύπωσι τὰ γυναικεῖα χτενάκια μὲ τὰ ὁποῖα ἐστόλιζαν τὴν ὑπερήφανο κόμη τους οἱ λησταί.

Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΓΚΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΕΥΤΟΥ

Ὁ δοὺξ ντὲ Ναβὰλ ἦταν ἕνας εὐγενέστατος Γάλλος διπλωμάτης, ὁ ὁποῖος ὅμως εἶχε ἕνα μεγάλο ἐλάττωμα: ἦταν διαρκῶς ἀφηρημένος καὶ γι' αὐτὸ ἔκαμε τοῦ κόσμου τὶς γκάφες.

Ὅταν ἦταν πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας στὴ Νεάπολι, ἐπῆγε ἕνα βράδυ στὸ θέατρο ὅπου κατὰ τὴ διάρκεια ἑνὸς διαλείμματος ἔτυχε νὰ συναντήσῃ τὸν πρεσβευτὴ τῆς Αὐστρίας. Εὐγενέστατος καθὼς ἦταν, ἔσπευσε νὰ συναντήσῃ τὸν αὐστριακὸ συνάδελφό του κι' ἄρχισε νὰ συζητῇ μαζύ του γιὰ τὰ ἐπίσημα πρόσωπα ποὺ εὑρίσκοντο ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὸ θέατρο. Ἔξαφνα, ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὸ διπλωματικὸ θεωρεῖο, τοῦ εἶπε:

— Εἴδατε, ἀλήθεια, τί ἄσχημες γυναῖκες βρίσκονται σήμερα στὸ θεωρεῖο τοῦ διπλωματικοῦ σώματος; Γιὰ δέστε, π. χ., ἐκείνην ἐκεῖ... Δὲ μοιάζει μὲ καρακάξα;

— Μά... αὐτὴ εἶνε ἡ γυναῖκα μου ποὺ ἔφθασε σήμερα τὸ πρωῒ μόλις! ἀπήντησεν ὁ πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρίας.

—Μὰ ὄχι, δὲν ἐννοῶ αὐτὴν τὴν κυρία, εἶπε τότε ὁ Ναβάλ, θέλοντας νὰ διορθώσῃ τὴ γκάφα του. Ἐννοῶ κείνη ἐκεῖ τὴν ἄλλη μὲ τὰ ἄσπρα. Ὤ, εἶνε ἀπαισία.

—Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀδερφή μου: τὸν διέκοψεν ὁ πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρίας θυμωμένος.

—Μὰ ὄχι, ὄχι... Σᾶς δείχνω ἐκείνη τὴν τρίτη, τὴν ἀσχημομοῦρα...

—Εἶνε ἡ κόρη μου!

—Τί διάβολο! Ὅλο τὸ σῶϊ σας κουβαλήσατε στὸ θέατρο ἀπόψε;! εἶπε τότε ὁ Ναβὰλ χάνοντας τὴν ὑπομονή του.

Τσιγγανοπούλα ἀπὸ τὴν Οὐγγαρία

Πίπα πλουσίου Τσιγγάνου καμωμένη ἀπὸ κεχριμπάρι καὶ ἀσῆμι καὶ θαυμάσια κατεργασμένη

ΕΝΑΣ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟΣ ΛΑΟΣ

ΟΙ ΤΣΙΓΓΑΝΟΙ ΚΑΙ Η ΖΩΗ ΤΟΥΣ

Πόσοι εἶνε οἱ Τσιγγάνοι; Ἕνας λαὸς ποὺ ζεῖ μακρυὰ ἀπὸ κάθε πολιτισμό. Οἱ Τσιγγάνοι τῆς Οὐγγαρίας. Τὸ βιολὶ τῶν Τσιγγάνων. Σὲ πόσες κατηγορίες διαιροῦνται. Ποιὲς εἶνε ἡ δουλειές τους. Οἱ μάγοι τῶν ἀλόγων. Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀρχηγοῦ, κλπ.

Σύζυγος Τσιγγάνου φυλάρχου

Πόσοι Τσιγγάνοι ζοῦν στὴν Εὐρώπη;

Νὰ ἕνα ἐρώτημα στὸ ὁποῖο δὲν μπορεῖ νὰ δώσῃ κανεὶς ἀκριβῆ ἀπάντησι. Ὡς τόσο ὑπολογίζεται ὅτι ὁ ἀριθμός τους ἀνέρχεται σὲ δύο ὣς πέντε ἑκατομμύρια. Ὁ πραγματικὸς ἀριθμός τους δὲν ἔχει γίνει δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ. Ὁπωσδήποτε, ὅπως εἴπαμε, ὑπάρχουν στὴν Εὐρώπη δύο ὣς πέντε ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ποὺ ζοῦν μακρυὰ ἀπὸ τὸν εὐρωπαϊκὸ πολιτισμὸ καὶ ποὺ μὲ μιὰ ἀφάνταστη ἐπιμονὴ ἐξακολουθοῦν νὰ διατηροῦν τὰ δικά τους ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ νὰ μένουν ἔτσι πίσω ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους Εὐρωπαίους κατὰ ἑκατονταετηρίδες ὁλοκλήρους.

Οἱ Τσιγγάνοι εἶνε καταγωγῆς ἰνδικῆς. Αὐτὸ εἶνε τὸ μόνο ἀσφαλὲς καὶ ἐξακριβωμένο ποὺ ξέρουμε γι' αὐτούς. Οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι τοὺς ἀνάγκασαν νάρθουν στὴν Εὐρώπη καὶ ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἔκαναν τὴν μετανάστευσί τους αὐτή, παραμένουν ἀκόμη ἄγνωστοι. Τσιγγάνοι βρίσκονται σκορπισμένοι σ' ὅλη τὴν γῆ. Παρ' ὅλην ὅμως τὴ διασπορά τους αὐτή, διατηροῦν ἀκόμη τὴ γλῶσσα τους, τὴν Τσιγκανέ, ὅπως τὴ λένε, ἡ ὁποία ἔχει μεγάλη ὁμοιότητα μὲ τὴν σανσκριτική, καθὼς καὶ τὶς συνήθειές τους καὶ τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῆς φυλῆς τους.

—Κιβάνεβ τούκι λάκι μούροντα λὲ μπάλε. (Σοῦ εὔχομαι ἕνα μεγάλο ψόφιο γουροῦνι!)

Τσιγγάνα μάγισσα

Αὐτὴ εἶνε μιὰ εὐχὴ συνειθισμένη στοὺς Τσιγγάνους ποὺ μπορεῖ νὰ τὴν καταλάβῃ καὶ ὁ Ἱσπανὸς Τσιγγάνος καὶ ὁ Πολωνὸς καὶ ὁ Ρουμάνος Τσιγγάνος καὶ τὴν ὁποίαν οἱ Τσιγγάνοι ἔλεγαν καὶ πρὸ χιλίων ἐτῶν, ὅπως τὴ λένε καὶ σήμερα.

Οἱ περισσότεροι Τσιγγάνοι ζοῦν στὴν Οὐγγαρία. Οἱ Οὔγγροι Τσιγγάνοι χωρίζονται σὲ τρεῖς κατηγορίες. Οἱ πιὸ πολιτισμένοι εἶνε οἱ «Μουζικουσζόκ», ἐκεῖνοι δηλαδὴ ποὺ παίζουν διάφορα ὄργανα καὶ προπάντων βιολί. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς μάλιστα εἶνε τόσο τεχνῖτες στὸ βιολί τους ὥστε κερδίζουν τεράστια ποσά. Οἱ «Μουζικουσζόκ» κατοικοῦν σὲ λιθόκτιστα σπίτια κατὰ μικρὲς κοινότητες κοντὰ στὰ χωριὰ ἢ στὶς πόλεις, βαφτίζουν τὰ παιδιά τους, ἀφίνουν τὶς γυναῖκες τους νὰ φοροῦν πένθος ὅταν τοὺς πεθαίνει κανένας συγγενής, δείχνουν κάποιο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν φήμη τους καὶ προοδεύουν ἐξακολουθητικῶς. Σὲ μία, δύο, τὸ πολὺ τρεῖς γενεές, οἱ Τσιγγάνοι αὐτοὶ θ' ἀφομοιωθοῦν τελείως μὲ τοὺς ἄλλους Οὔγγρους.

Νεαρὰ Τσιγγάνα Οὐγγαρέζα

Ἡ δεύτερη κατηγορία εἶνε οἱ ἔμποροι τῶν ἀλόγων, οἱ ὁποῖοι στὴν Οὐγγαρία ὀνομάζονται «Ρουμᾶνοι Τσιγγάνοι». Κι' αὐτοὶ ἔχουν σχεδὸν μόνιμο τόπο διαμονῆς, τὰ εἰσοδήματά τους ὅμως προέρχονται περισσότερο ἀπὸ κλοπὲς κι' ἀπὸ ἀπάτες παρὰ ἀπὸ τὴν ἐργασία τους ἢ τὸ ἐμπόριο. Οἱ Τσιγγάνοι αὐτοὶ ἔχουν τὸ χάρισμα καὶ μποροῦν νὰ μεταβάλουν σὲ τέτοιο σημεῖο τὴν ἐξωτερικὴ ἐμφάνισι ἑνὸς ἀλόγου, ὥστε νὰ μὴ μπορῇ νὰ τὸ ἀναγνωρίσῃ οὔτε ὁ ἴδιος ὁ ἀφεντικός του. Μποροῦν νὰ μεταμορφώσουν μέσα σὲ ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα ἕνα ἄλογο καὶ ἀπὸ ἀχαμνόοντα νὰ τὸ κάνουν ἄτι ὅλο φωτιὰ καὶ ζωὴ (φαινομενικῶς τοὐλάχιστον). Ἐπίσης ἕνα γερὸ ἄλογο μποροῦν νὰ τὸ κάνουν νὰ φαίνεται κουτσὸ καὶ καταπληγωμένο. Ξέρουν ἀκόμα ὅλα τὰ μυστικὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ τῶν ζώων. Ἐπωφελούμενοι τῶν ἰδιοτήτων τους αὐτῶν, πολλὲς φορές, γιὰ νὰ κερδίσουν χρήματα, πηγαίνουν στὰ πανηγύρια καὶ χωρὶς ν' ἀγγίξουν ἕνα ἄλογο, κυττάζοντάς το μόνον ἀπὸ μακρυά, τὸ κάνουν νὰ μὴ μπορῇ νὰ κουνηθῇ κι' οὔτε νὰ κουνήσῃ κανένα μέλος τοῦ σώματός του. Καὶ μόνον ὅταν τρέξῃ ὁ κύριος τοῦ ἀλόγου καὶ τοὺς προσφέρει χρήματα, τότε δέχονται νὰ «λύσουν τὰ μάγια του».

Οἱ πραγματικοὶ ὅμως Τσιγγάνοι εἶνε οἱ νομάδες. Αὐτοὶ ὁδοιποροῦν χωρὶς διακοπὴ κατὰ μικρὲς ὁμάδες ποὺ ἄλλοτε ἀποτελοῦνται ἀπὸ μιὰ μόνον οἰκογένεια καὶ ἄλλοτε ἀπὸ μιὰ ὁλόκληρη φυλή. Ταξειδεύουν σ' ὅλες τὶς χῶρες τῆς Εὐρώπης. Γεννιοῦνται μέσα σ' ἕνα χαντάκι ἢ κάτω ἀπὸ μιὰ σκηνή. Πεθαίνουν μόνον ὅταν περάσῃ λίγο ἡ ἡλικία τους καὶ δὲν μποροῦν πειὰ ν' ἀντεπεξέλθουν στὰ πολὺ δυνατὰ κρύα, τὰ ὁποῖα τοὺς προσβάλουν τὸ χειμῶνα κατὰ τὶς ὁδοιπορίες τους. Ἔτσι, ἡ ζωὴ ποὺ ζοῦν εἶνε ἄγρια καὶ ἐλεύθερη καὶ γεμάτη συγκινήσεις.

Κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς φυλὲς τῶν νομάδων Τσιγγάνων κάνει καὶ διαφορετικὴ ἐργασία. Ἄλλοι φτιάχνουν τεντζερέδες, μπρίκια κ.τ.λ., ἄλλοι πλέκουν καλάθια, ἄλλοι κάνουν σκάφες, ἀγοράζουν δηλαδὴ λεῦκες, τὶς κόβουν, καὶ ἀπ' αὐτὲς κατασκευάζουν σκάφες, γαβάθες, ξύλινα πιάτα καὶ ποτήρια κι' ἄλλα παρόμοια, τὰ ὁποῖα πουλοῦν στὰ διάφορα χωριὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα περνοῦν.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Τσιγγάνων αὐτῶν λέγεται Βάτζα καὶ ἔχει δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου ἐπὶ ὅλων τῶν μελῶν τῆς φυλῆς του. Μπορεῖ νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσία τῶν ὑπηκόων του κατὰ τὴ θέλησί του. Αὐτὸς μόνος — καὶ ὄχι οἱ γονεῖς του—μπορεῖ νὰ ἐκλέξῃ καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸν ἄνδρα ποὺ θὰ πάρῃ ἕνα ἀνύπαντρο κορίτσι. Τιμωρεῖ τοὺς ἐγκληματοῦντας, ἰδίως δὲ ἐκείνους ποὺ προδίδουν. Γιὰ τοὺς Τσιγγάνους ὁ προδότης θεωρεῖται πιὸ ἀξιοκατάκριτος κι' ἀπὸ ἕνα φονιᾶ. Ὁ Τσιγγάνος ποὺ θὰ προδώσῃ ἕναν ἄλλον Τσιγγάνο τιμωρεῖται τὴν πρώτη φορὰ ποὺ θὰ συλληφθῇ, μὲ μαστίγωμα καὶ μὲ κόψιμο τοῦ δεξιοῦ αὐτιοῦ.

Ὁ Βάτζα τρώει πάντοτε τὴν καλύτερη μερίδα τοῦ φαγητοῦ καὶ τὸν σερβίρουν πρῶτον. Ἀπὸ ὅλα τὰ λάφυρα ποὺ θὰ φέρουν οἱ ὑπήκοοί του ἀπὸ τὶς ἐπιχειρήσεις ποὺ κάνουν στὰ διάφορα χωριά, ὁ ἀρχηγὸς θὰ πάρῃ πάντοτε ἕνα ἐκλεκτὸ μερίδιο.

Ἔτσι ζοῦν οἱ Οὔγγροι Τσιγγάνοι καὶ οἱ ἀρχηγοί τους. Κι' εἶνε ἀλήθεια ὅτι σὲ ὡρισμένα πράγματα μπορεῖ νὰ τοὺς ζηλεύῃ κανείς.

Ὁ Βάτζα, ὁ φύλαρχος ποὺ ἔχει δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου ἐπὶ τῶν ὑπηκόων του.

ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΦΡΙΚΗ, ΑΝΑΤΡΙΧΙΛΑ, ΤΡΟΜΟΣ

ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ, ΟΙ ΒΡΥΚΟΛΑΚΕΣ, ΟΙ ΔΑΙΜΟΝΕΣ, ΟΙ ΜΑΓΟΙ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

[Τοῦ Δομινικανοῦ μοναχοῦ Ματθία ντὲ Ζιρέλντο, Ἐξορκιστοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως]

Τέσσερες χῶρες ἡ ὁποῖες ἐπὶ ἕνα αἰῶνα κατακλύζονται ἀπὸ τοὺς βρυκόλακες. Οἱ βρυκόλακες τῶν Γερμανικῶν χωρῶν. Τὸ σῆμα τοῦ θανάτου. Οἱ δυσάρεστοι συνδαιτυμόνες. Τὸ «παλούκωμα» τῶν βρυκολάκων. Ὁ βρυκόλακας τοῦ Μπλόου τῆς Βοημίας. Ὅπου δικάζονται τὰ πτώματα τῶν βρυκολάκων. Ὁ βρυκόλακας τοῦ πατέρα ποὺ προανήγγειλε τὸ θάνατο τοῦ γυιοῦ του, κλπ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ παρελθόντος αἰῶνος (τοῦ 16ου μ. χ.) ἕνας ἀληθινὸς τρόμος εἶχε καταλάβει ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Μοραβίας, τῆς Σιλεσίας καὶ τῆς Πολωνίας. Ἕνας τρόμος τόσο μεγάλος ποὺ δὲν ἄργησε νὰ μεταβληθῇ σὲ πραγματικὴ ἐπιδημία. ἐπιδημία ποὺ δὲν ἄφηνε ἑκατομμύρια ὁλόκληρα ἀνθρώπων νὰ κοιμηθοῦν ἥσυχοι... Κυκλοφοροῦσε ἡ φήμη ὅτι ἄνθρωποι πεθαμένοι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἢ τουλάχιστον ἀπὸ πολλῶν μηνῶν, ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶχαν λυώση πρὸ πολλοῦ, ἔβγαιναν ἀπὸ τοὺς τάφους των καὶ κυκλοφοροῦσαν στὴ γῆ. Ἐβάδιζαν, μιλοῦσαν, ἐλυμαίνοντο τὰ χωριά, ροφοῦσαν τὸ αἷμα τῶν συγγενῶν τους, τοὺς ἀρρώσταιναν καὶ στὸ τέλος προκαλοῦσαν τὸ θάνατό τους. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἀξιόπιστοι εἶχαν ἰδῆ τοὺς «νεκροζωντανούς» αὐτούς. Τὸ μόνο μέσο στὸ ὁποῖο κατέφευγαν οἱ ζωντανοὶ γιὰ νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὶς ἐπικίνδυνες αὐτὲς ἐπισκέψεις τῶν νεκρῶν, ἦταν ὁ ἐκταφιασμὸς τῶν πτωμάτων τους, τὰ ὁποῖα «ἐπαλούκωναν», τοὺς ἔκοβαν τὸ κεφάλι, τοὺς ἔβγαζαν τὴν καρδιὰ καὶ κατόπιν τὰ ἔκαιγαν.

Οἱ νεκροζώντανοι αὐτοὶ λεγόντουσαν βρυκόλακες. Ἀναφέρουν σχετικῶς μὲ τὶς ἐμφανίσεις του- λεπτομέρειες τόσο ξεχωριστές, τόσο περίεργες, τόσο στενὰ συνδεδεμένες μὲ τὰ γεγονότα καὶ τόσο ἐξακριβωμένες καὶ βεβαιωμένες, ὥστε πρέπει νὰ πιστέψη κανεὶς ὅτι πράγματι ὑπάρχουν νεκροὶ ποὺ ἐπιζοῦν μετὰ τὸ θάνατό του- καὶ βγαίνουν ἀπὸ τοὺς τάφους των καὶ κάνουν τὰ κατορθώματα γιὰ τὰ ὁποῖα μιλήσαμε παραπάνω.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἑβραῖοι, Αἰγύπτιοι Ἕλληνες καὶ Ρωμαῖοι συγγραφεῖς δὲν ἀναφέρουν βέβαια τίποτε παρόμοιο ἢ σχετικὸ μὲ τὴν ἐμφάνισι τῶν βρυκολάκων. μὰ ὡστόσο ὑπάρχουν μέσ' στὴν ἱστορία πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἀφοῦ ἐτάφησαν καὶ ἐθεωροῦντο ἀπ' ὅλους ὡς νεκροί, ξαναγύριζαν στὴ ζωή. Ἰσχυρίζονται ἀκόμα πὼς οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευαν ὅτι ἡ μαγεία μποροῦσε νὰ προκαλέση τὸ θάνατο τῶν ζωντανῶν καὶ νὰ ξαναφέρη στὴ ζωὴ τοὺς πεθαμένους. Ὑπάρχουν ἐπίσης διάφορα ἀποσπάσματα ἱστορικῶν. τὰ ὁποῖα ἀναφέρουν πὼς σὲ ὡρισμένες ἐποχὲς οἱ ἄνθρωποι ἐπίστευαν ὅτι οἱ μάγισσες ρουφοῦσαν τὸ αἷμα τῶν παιδιῶν καὶ προκαλοῦσαν τὸ θάνατό του-. Ἐπίσης καὶ στὴν Ἀγγλία ἐσημειώθηκαν κατὰ τὸ δωδέκατο αἰῶνα ἐμφανίσεις βρυκολάκων. παρόμοιες [illegible] τῆς Οὐγγαρίας. Μὰ καμμιὰ ἱστορία δὲν ἀναφέρει τόσο παράδοξα πράγματα. ὅσο ἐκεῖνα ποὺ συνδέονται γιὰ τοὺς βρυκόλακες τῆς Οὐγγαρίας καὶ γιὰ τὰ ὁποῖα θὰ μιλήσουμε.

— Οἱ Βρυκόλακες τῆς Μοραβίας

Ἰδοὺ τί ἀναφέρει σ' ἕνα χρονικό του κάποιος σύμβουλος τῆς αὐλῆς τοῦ Μπάρ:

Ὁ σύμβουλος αὐτὸς εἶχε σταλεῖ στὴ Μοραβία ἀπὸ τὸ δοῦκα τῆς Λωραίνης Λεοπόλδου γιὰ νὰ κατευνάση τὶς θρησκευτικὲς ἔριδες. Μόλις ἔφθασε ἐκεῖ ἔμαθε ἀπὸ τὰς συζητήσεις ποὺ ἔκανε ὅλος ὁ κόσμος, ὅτι δὲν ἦταν καθόλου ἀσυνείθιστο πρᾶγμα νὰ δῆ κανεὶς σ' αὐτὸ τὸ μέρος ἀνθρώπους πεθαμένους πρὸ πολλοῦ νὰ παρουσιάζωνται σὲ ὁμηγύρεις ζωντανῶν καὶ νὰ κάθωνται στὸ ἴδιο τραπέζι, ὅπου ἔτρωγαν οἱ γνωστοί τους. Οἱ βρυκόλακες αὐτοὶ ἔκαναν ξαφνα ἕνα σημεῖο μὲ τὸ κεφάλι σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς παρισταμένους. ὁ ὁποῖος, ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες πέθαινε.

Ὁ σύμβουλος τοῦ Μπὰρ τὰ πίστεψε ὅλ' αὐτά, γιατὶ τοῦ τὰ ἐβεβαίωσαν πολλὰ πρόσωπα κατέχοντα ἀνωτέρας θέσεις, σοβαρὰ καὶ ἀξιόπιστα.

Οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἱερεῖς τῆς Μοραβίας εἶχαν ἀνησυχήσει τόσο, ὥστε ἐζήτησαν σχετικῶς τὴ συμβουλὴ τοῦ Πάπα τῆς Ρώμης. Μὰ ἐκεῖνος δὲν τοὺς ἀπάντησε γιατὶ τὰ ἐθεώρησε ὅλ' αὐτά, ὡς λαϊκὲς προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίες.

— Μιὰ γυναῖκα ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὸν τάφο της ὑπὸ διάφορες μορφὲς

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου «Μεταθανάτιος Μαγεία» διηγεῖται ὅτι σὲ κάποιο χωριὸ τῆς Μοραβίας πέθανε κάποτε μιὰ γυναῖκα, τὴν ὁποία ἔθαψαν μὲ τὸ συνείθισμένο τρόπο. Τέσσερες μέρες μετὰ τὸ θάνατό της ἄκουσαν ἕνα δυνατὸ θόρυβο καὶ μιὰ παράδοξη ὀχλοβοή, προερχομένη ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο. Ἔτρεξαν ἐκεῖ καὶ εἶδαν νὰ βγαίνη ἀπὸ τὸν τάφο τῆς πεθαμένης γυναίκας ἕνα φάντασμα, ποὺ ἐμφανιζόταν πότε μὲ μορφὴ σκύλλου καὶ πότε μὲ μορφὴ ἀνθρώπου. Μόλις εἶδε τὸ πλῆθος ἔτρεξε κατ' ἐπάνω τους. Ἔπιασε μερικοὺς καὶ μὲ τὰ νύχια του, τοὺς ἔσφιξε τὸ λαιμὸ μέχρις ἀσφυξίας. Ἔπειτα ἐξηφανίσθη. Τὶς ἄλλες μέρες ὁ βρυκόλακας ἔκανε πάλι τὴν ἐμφάνισί του καὶ πῆγε σὲ διάφορα σπίτια, ὅπου βρῆκε τοὺς ἐνοίκους τῶν κοιμισμένους καὶ τοὺς ρούφηξε τὸ αἷμα, ἀφήνοντάς τους μισοπεθαμένους. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς πέθαναν σὲ λίγες μέρες ἀπὸ τὴ μεγάλη ἐξάντλησι. Ἐπίσης ὁ βρυκόλακας αὐτὸς ἐπετίθετο καὶ ἐναντίον τῶν ζώων, τὰ ὁποῖα χτυποῦσε στὴ ράχι καὶ τὴν ἔσπαζε. Πολλὲς φορὲς ἔδενε τὶς ἀγελάδες τὴ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη ἀπὸ τὴν οὐρά. Αὐτὰ τὰ βασανιστήρια τόσο τῶν ἀνθρώπων, ὅσο καὶ τῶν ζώων, βάστηξαν πολὺ καιρὸ μέχρις ὅτου ξέθαψαν τὸ πτῶμα τῆς βρυκολακιασμένης γυναίκας, τὸ παλούκωσαν καὶ τὸ ἔκαψαν.

Ἐμφάνισις Βρυκόλακος

— Οἱ Βρυκόλακες τοῦ Μπλόου στὴ Βοημία

Ἕνας βοσκὸς τοῦ χωριοῦ Μπλόου, κοντὰ στὴν πόλι Κάνταμ τῆς Βοημίας, λίγες ἡμέρες μετὰ τὸ θάνατό του καὶ τὴν ταφή του, ἐμφανίστηκε ἄξαφνα μὲ τὴν ἀνθρώπινη ὑπόστασί του στοὺς συγχωριανούς του. Οἱ χωρικοὶ φοβήθηκαν καὶ τὸν ἐξέθαψαν. Ἔπειτα τὸν ἔθαψαν πάλι, ἀφοῦ τοῦ πέρασαν ἕνα παλοῦκι στὴν καρδιά. Τὴν ὥρα ποὺ τὸν παλούκωναν, ὁ βρυκολακιασμένος ἄνοιξε διάπλατα τὰ **μάτια του καὶ** μίλησε. Εἶπε στοὺς χωρικοὺς ὅτι τοῦ ἔκαναν μεγάλη χάρι ποὺ τὸν παλούκωσαν, γιατὶ ἔτσι θὰ μποροῦσε νὰ χρησιμοποιήση τὸ παλοῦκι τους ὡς ράβδο ἐναντίον τῶν σκύλλων, οἱ ὁποῖοι τοῦ ριχνόντουσαν στὸ δρόμο του. Τὴν ἴδια νύχτα βγῆκε καὶ πάλι ἀπὸ τὸν τάφο του καὶ τρόμαξε μὲ τὴν ἐμφάνισί του μερικοὺς ἀνθρώπους. Ἔπνιξε μάλιστα καὶ δυὸ - τρεῖς ἀπ' αὐτούς. πρᾶγμα ποὺ δὲν τὸ εἶχε κάνει ὡς τότε. Ὕστερ' ἀπ' αὐτό, τὸν ξέθαψαν καὶ πάλι, τὸν ἔβαλαν σ' ἕνα καρροτσάκι καὶ τὸν μετέφεραν στὸ χωριὸ γιὰ νὰ τὸν κάψουν. Μὰ ὁ βρυκόλακας οὔρλιαζε σὰν λυσσασμένος καὶ κουνοῦσε τὰ χέρια του καὶ καὶ τὰ πόδια του σὰ νὰ ἦταν ζωντανός. Ὅταν δὲ τοῦ πέρασαν ἀρκετοὺς πασσάλους στὸ κορμί του, ἄρχισε νὰ κραυγάζη γοερά. ἐνῷ συγχρόνως ἀπ' τὶς πληγὲς τῶν πασσάλων ἔτρεχε πράσινο αἷμα. Τέλος τὸν ἔκαψαν. Ἀπὸ τότε οὔτε ξαναφάνηκε πειά.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἴδιου βιβλίου ἀναφέρει καὶ πολλὲς ἄλλες ἐμφανίσεις βρυκολάκων στὰ χωριὰ τῆς Βοημίας, τῆς Σιλεσίας καὶ τῆς Μοραβίας.

— Δίκες πτωμάτων Βρυκολάκων

Ἕνας δικαστὴς τοῦ 16ου αἰῶνος, ἀναφέρει σοβαρῶς στὰ ἀπομνημονεύματά του ὅτι, στὴν ἐποχή του, ἔγιναν πολλὲς δίκες ἐναντίον βρυκολάκων. Ἐξητάσθησαν σ' αὐτὲς μάρτυρες, ἀπηγγέλθη τὸ κατηγορητήριο. ἔγινε αὐτοψία τῶν ἐκταφέντων πτωμάτων γιὰ νὰ ἀνακαλύψουν σ' αὐτὰ τὰ σημεῖα ποὺ θ' ἀποδείκνυαν ὅτι πράγματι οἱ νεκροὶ αὐτοὶ εἶχαν βρυκολακιάσει. Αὐτὰ τὰ σημεῖα ἦσαν ἡ εὐλυγισία καὶ ἡ μαλλακότης τοῦ σώματος, ἡ ρευστότης τοῦ αἵματος, ἡ ἀφθαρσία τῶν σαρκῶν. Ἂν ἀνευρίσκοντο τὰ σημεῖα αὐτά, τὸ πτῶμα παρεδίδετο στὸ δήμιο, ὁ ὁποῖος τὸ ἔκαιγε.

Πολλὲς φορὲς ὁ βρυκόλακας τρεῖς τέσσερες ἡμέρες μετὰ τὸ κάψιμο τοῦ πτώματός του παρουσιαζόταν ἀκόμη στοὺς ζωντανούς.

Μερικὲς φορὲς ἀνέβαλαν γιὰ πέντε ἕξη ἑβδομάδες τὴν ταφὴ διαφόρων νεκρῶν ἀνθρώπων γιὰ τοὺς ὁποίους ὑποψιαζόντουσαν ὅτι θὰ βρυκολακιάσουν. Ἂν αὐτοὶ δὲν ἐσάπιζαν καὶ ἂν τὰ μέλη τους διατηροῦσαν τὴν εὐλυγισία τους σὰ νὰ ἦσαν ζωντανοί, τοὺς ἔκαιγαν.

— Νεκροὶ τῆς Οὐγγαρίας ποὺ ρουφοῦν τὸ αἷμα τῶν ζωντανῶν

Ἕνας στρατιώτης ποὺ ἐφιλοξενεῖτο κάποτε στὸ σπίτι ἑνὸς χωρικοῦ στὰ σύνορα τῆς Οὐγγαρίας, εἶδε ἄξαφνα ἕνα βράδυ τὴν ὥρα ποὺ ἔτρωγαν. νὰ μπαίνη μέσ' στὸ σπίτι ἕνας ἄγνωστος, ὁ ὁποῖος κάθησε στὸ τραπέζι μαζύ τους. Ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ, ὅπως κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι στάθηκαν περίτρομοι. Ὁ στρατιώτης δὲν ἤξερε τί νὰ πῆ γιατὶ ἀγνοοῦσε περὶ τίνος ἐπρόκειτο Μὰ τὴν ἄλλη μέρα ποὺ πέθανε ὁ νοικοκύρης ἄξαφνα, τὰ ἔμαθε ὅλα. Τοῦ εἶπαν, ὁ μυστηριώδης ἐκεῖνος ξένος τῆς περασμένης νύχτας δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ νοικοκύρη ὁ ὁποῖος εἶχε πεθάνει πρὸ δέκα χρόνων κι' ὁ ὁποῖος εἶχε παρουσιασθῆ γιὰ ν' ἀναγγείλη στὸ γυιό του τὸ θάνατό του, ὁ ὁποῖος καὶ πράγματι πέθανε τὴν ἄλλη μέρα, ὅπως εἴπαμε.

Ὁ στρατιώτης ἀνέφερε ἀμέσως στὸ σύνταγμά του ὅλ' αὐτὰ καὶ διετάχθησαν ἀνακρίσεις. Ὁ λοχαγὸς ντὲ Καμπρεβάς, ἐπῆρε τὶς καταθέσεις ὅλων τῶν ἀνθρώπων τοῦ σπιτιοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐπιστοποίησαν ὁμοφώνως ὅτι ὁ βρυκόλακας ἦταν ὁ πατέρας τοῦ νοικοκύρη καὶ ὅτι ὅλα ὅσα ἀνέφερε ὁ στρατιώτης ἦσαν ἀκριβέστατα.

Ὕστερ' ἀπ' αὐτό, ἐξέθαψαν τὸ πτῶμα τοῦ βρυκόλακα καὶ τὸ βρῆκαν σὰν νὰ ἦταν ζωντανό. Ὁ κόμης ντὲ Καμπρεβὰς τοῦ ἔκοψε τὸ κεφάλι καὶ ἔπειτα τὸ ξανάθαψε.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ βρυκολακιάζει τριάντα χρόνια μετὰ τὸ θάνατό του. Τὸ αἷμα τῶν ζωντανῶν ποὺ τρέφει τοὺς βρυκόλακες. Οἱ βρυκόλακες τοῦ Βελιγραδίου. 30 ἄνθρωποι ποὺ πεθαίνουν ἀπὸ βρυκόλακα. Ἡ Στανόσκα καὶ ἡ ἐπισκέψεις τοῦ βρυκόλακος, κλπ.

ΓΝΩΜΙΚΑ

— Ἀλλοίμονο σ' ἐκεῖνον ποὺ γεννήθηκε γιὰ ν' ἀγαπήση μὲ πάθος!

—Πολλοὶ ἄνθρωποι ξέρουν τὶς ἱκανότητες τοῦ μυαλοῦ τους, ἐλάχιστοι ὅμως γνωρίζουν τὶς ἱκανότητες τῆς καρδιᾶς τους.

—Τὸ ἀσφαλέστερο μέσο γιὰ νὰ κατακτήσης τὴν εὐτυχία, εἶνε νὰ τὴν ἀποφεύγης.

— Ἡ στοργὴ εἶνε πιὸ δυνατὴ καὶ ἀπὸ τὸν ἔρωτα.

ΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Η ΖΩΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΤΟΥ ΣΑΡΛΩ

Μιὰ πραγματικὴ τραγωδία. Ἕνα ταιριαστὸ ζευγάρι καλλιτεχνῶν. Πῶς πέθανε ὁ πατέρας τοῦ Σαρλῶ, ἐνῷ ἡ σύζυγός του τραγουδοῦσε στὴ σκηνή. Ὁ Σαρλῶ καὶ ὁ ἀδελφός του στὸ Πτωχοκομεῖο. Ἡ ἀγάπη τῆς μητέρας. Φτώχειες καὶ στερήσεις. Ὁ Σαρλῶ... ὑελουργός! Πως ἔγινε μὲ τὸ σπρωξιὸ θεατρῖνος. Ἡ πολλὴ εὐτυχία ποὺ φέρνει τὸ θάνατο, κλπ.

Ὁ Σαρλῶ, ὁ μεγάλος Τσάρλι Τσάπλιν, ὁ τραγικὸς αὐτὸς κωμικὸς τοῦ κινηματογράφου, αἰσθανότανε πραγματικὴ λατρεία γιὰ τὴ μητέρα του ὅσο ἐκείνη ζοῦσε. Ἀλλά, καὶ μετὰ τὸ θάνατό της, δὲν ἔπαψε νὰ μιλάη γι' αὐτὴν μὲ τὸ μεγαλείτερο σεβασμό. Ἡ ζωὴ τῆς γυναίκας αὐτῆς ὑπῆρξε πραγματικὴ τραγωδία—μιὰ ἀπὸ τὶς σιωπηλὲς ἐκεῖνες οἰκογενειακὲς τραγωδίες ποὺ ἐνῷ εἶνε τόσο συνηθισμένες, δὲν τὶς μαθαίνει ποτὲ κανείς. Θὰ σᾶς τὴν ἐξιστορίσουμε μὲ λίγα λόγια καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ σᾶς ἐνδιαφέρη, γιατὶ θὰ μπορέσετε ἔτσι νὰ παρακολουθήσετε καὶ τὸ Σαρλῶ στὰ πρῶτα παιδικά του χρόνια.

Πρὶν ἀπὸ τριάντα τέσσερα περίπου χρόνια, ἡ Λίζα Γκρέϋ, ἡ μητέρα τοῦ Τσάρλι Τσάπλιν, ἦτανε διάσημη ἠθοποιὸς στὸ Λονδῖνο. Τραγουδοῦσε σὲ διάφορα θέατρα μὲ μεγάλη ἐπιτυχία, ὑπεδύετο μικροὺς ρόλους καρατερίστας μὲ τοὺς ὁποίους ξετρέλλαινε τὸ κοινόν.

Ὁ Τσάρλι Τσάπλιν πάλιν, ὁ ἄντρας της, ἦτανε βαρύτονος. Καὶ σήμερα ἀκόμα τὸν ἀναφέρουν στὴν πατρίδα του ὡς καλὸ τραγουδιστή. Ἐργαζόντουσαν καὶ οἱ δυό τους στὸ ἴδιο θέατρο, μὰ δὲν ἔβγαιναν ποτὲ μαζὺ ἐπὶ σκηνῆς. Τὰ δυὸ ἀγοράκια τους, ὁ Τσάρλι καὶ ὁ Σίδνεϋ, ἀκολουθούσανε κι' αὐτὰ τοὺς γονεῖς τους στὸν πλάνητα βίο τους...

Ἕνα βράδυ (ὁ Τσάρλι, ὁ μέλλων Σαρλῶ, ἦτανε τότε μόλις πέντε ἐτῶν), ἐνῷ ἡ Λίζα Γκρέϋ βρισκόταν στὴ σκηνὴ καὶ τραγουδοῦσε, ἄκουσε μιὰ συνάδελφό της νὰ τῆς ψιθυρίζη μέσα ἀπὸ τὰ παρασκήνια:

— Κάνετε σύντομα, κυρία Γκρέϋ. Ὁ ἄντρας σας εἶνε ἄσχημα.

Ἕνας ἠθοποιὸς δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ διακόψη τὸ μέρος του. Καὶ ὅταν μάλιστα ὁ ἠθοποιὸς αὐτὸς τραγουδᾶ, ἡ μουσικὴ κανονίζει τὸ χρόνο ποὺ θὰ παραμείνη ἐπὶ τῆς σκηνῆς...

Καὶ ἡ Λίζα Γκρέϋ ἐξακολουθοῦσε νὰ λέῃ τὸ τραγοῦδι της, ἕνα εὔθυμο καὶ πεταχτὸ τραγοῦδι, ἐνῷ ὁ κόσμος κάτω γελοῦσε μὲ τὴν καρδιὰ κ' ἐνῷ ἐκείνη ἔννοιωθε τὸ θάνατο στὴν ψυχή.

Σὲ λίγο, ἡ συνάδελφος τὴν ξαναφώναξε:

—Κάνετε σύντομα, πιὸ σύντομα, γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Μὰ ἔπρεπε ἡ Λίζα νὰ τελειώση τὸ κομμάτι της.

Καὶ ὅταν τελείωσε τὸ κομμάτι της—ἦτανε πολὺ ἀργά.

Ὁ Τσάρλι Τσάπλιν, ὁ βαρύτονος, ὁ σύζυγός της, εἶχε πεθάνει στὸ μεταξύ.

***

Οἱ συνάδελφοί της μετέφεραν τότε τὴ λιποθυμισμένη Λίζα Γκρέϋ στὸ νοσοκομεῖο. Ἐπὶ δεκαπέντε ὁλόκληρες μέρες ἦτανε ξαπλωμένη στὸ κρεββάτι ἀναίσθητη, βυθισμένη σὲ λήθαργο.

Ὅταν συνῆλθε, εἶδε μιὰ νοσοκόμα σκυμένη ἀπὸ πάνω της.

— Ἡσυχάστε, κυρία μου, τῆς εἶπε ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἐλέους. Εἶστε πολὺ καλύτερα τώρα.

Μὰ ἡ Λίζα Γκρέϋ ἀνασηκώθηκε στὸ κρεββάτι της κ' ἔμπηξε μιὰ διαπεραστικὴ κραυγή:

—Τὰ παιδιά μου! ποῦ εἶνε τὰ παιδιά μου;

Τῆς ἐξήγησαν ὅτι ὁ Σίδνεϋ καὶ ὁ Τσάρλι εἶχαν περισυλλεγῆ στὸ Πτωχοκομεῖο. Ὅταν τὸ ἔμαθε αὐτό, θέλησε νὰ σηκωθῆ ἀμέσως ἀπὸ τὸ κρεββάτι, νὰ πάη νὰ δῆ τ' ἀγοράκια της, νὰ τὰ σφίξη στὴν ἀγκαλιά της.

—Σᾶς συμβουλεύω νὰ μείνετε μερικὲς ἀκόμα μέρες στὸ κρεββάτι, τῆς εἶπε ὁ γιατρός της. Εἶστε πολὺ ἐξαντλημένη ἀπὸ τὴ συγκίνησι. Ἂν φύγετε τώρα δὲν ἐγγυῶμαι πειὰ γιὰ σᾶς.

Ὁ Σαρλῶ

Ἐκείνη ὅμως δὲν τὸν ἄκουσε. Σηκώθηκε, πῆγε στὸ Πτωχοκομεῖο καὶ πῆρε τὰ παιδιά της. Ὁ μητρικὸς ἐγωϊσμός της δὲν τῆς ἐπέτρεπε ν' ἀφήση τὰ παιδιά της μαζὺ μὲ τ' ἄλλα τὰ ὀρφανά...

Καὶ τότε ἄρχισαν οἱ τρεῖς μιὰ θλιβερὴ καὶ φτωχικὴ ζωή,—τότε ἄρχισε ὁ γολγοθᾶς τῆς Λίζας Γκρέϋ.

Ἡ Λίζα Γκρέϋ—ἡ ὁποία εἶχε περάσει τὸ μεγαλείτερο μέρος τῆς ζωῆς της μέσα στὰ φῶτα, στὴν εὐθυμία καὶ στὸν πλοῦτο τῶν θεάτρων—ἀποτραβήχτηκε ἀπὸ τὴ σκηνή, νοίκιασε ἕνα μικρὸ δωματιάκι καὶ ἄρχισε νὰ δουλεύη, νὰ μπαλώνη παλιὰ ροῦχα, γιὰ νὰ βγάλη τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν της. Ὁ Τσάρλι τὴ βοηθοῦσε στὴ δουλειὰ αὐτή, ἐνῷ ὁ Σίδνεϋ ἐργαζότανε σ' ἕνα κουρεῖο, ἀκονίζοντας ξυράφια.

Πλήρωναν νοῖκι ἕξη σελλίνια τὴν ἑβδομάδα—μὰ πολλὲς φορὲς δὲν εἶχαν οὔτε αὐτὰ νὰ πληρώσουν. Κάθε πρωΐ, μόλις ἔπερναν τὸ τσάϊ τους, ἡ μητέρα μάθαινε στὰ δυὸ παιδιά της χορὸ καὶ τραγοῦδι.

—Ὅ,τι ξέρω, μοῦ τἄμαθε ἡ μητέρα μου, ἔλεγε ἀργότερα ὁ Τσάρλι, ὅταν ἔγινε διάσημος.

Ὕστερα, ὁ Σίδνεϋ πήγαινε στὸ κουρεῖο καὶ ὁ Τσάρλι βοηθοῦσε τὴ μαμμά του, ὡς τὰ μεσάνυχτα, στὸ μπάλωμα τῶν ρούχων. Ἀργότερα, ὁ Τσάρλι, ἔπιασε δουλειὰ σ' ἕνα ἐργοστάσιο. Τότε πέρασε τὰ δυσκολώτερα, τὰ πιὸ κοπιαστικὰ χρόνια τῆς ζωῆς του.

Τὸ βράδυ γυρνοῦσε σπίτι ψόφιος ἀπὸ τὴν κούρασι, σέρνοντας μὲ δυσκολία τὰ πόδια του. Ἡ μητέρα του τὸν περίμενε στὸ κατώφλι τῆς πόρτας, καὶ πάντα τὸν πείραζε—ἴσως γιὰ νὰ τοῦ δώση κουράγιο, ἡ δυστυχισμένη! —ὅταν τὸν ἔβλεπε νὰ μὴν μπορῆ, ἀπὸ τὴν κούρασι, ν' ἀνέβη τὴ σκάλα!

Καὶ ὅταν, μετὰ τὸ δεῖπνο, μαζεύονταν ὅλοι στὴ φτωχικὴ καμαρούλα τους, ἡ μητέρα τους τοὺς τραγουδοῦσε καμμιὰ ἀπὸ τὶς παλιὲς ἐπιτυχίες της, γιὰ νὰ ξεκουράση τὰ παιδιά της ἀπὸ τὴν δουλειὰ—καὶ νὰ θυμηθῆ τὰ εὐτυχισμένα νεανικά της χρόνια...

Ἐξ ἄλλου, ἤθελε νὰ κάνη τὰ παιδιά της μουσικούς.

***

Ἐλᾶτε ὅμως ποὺ ὁ Τσάρλι οὔτε ἤθελε ν' ἀκούση νὰ γίνεται λόγος πὼς θὰ τὸν κάνουν μουσικό!... Κ' ἕνα πρωΐ, ἀπεφάσισε νὰ πάη νὰ ἐργαστῆ σ' ἕνα ὑελουργεῖο.

—Μά, παιδί μου, τοῦ εἶπε ὁ διευθυντὴς τοῦ καταστήματος, ἐσὺ εἶσαι πολὺ μικρὸς ἀκόμα γι' αὐτὴ τὴ δουλειά! Ἂς εἶνε: δοκίμασε νὰ δοῦμε τί θὰ καταφέρης.

Ὁ Τσάρλι δοκίμασε τὴ δύσκολη αὐτὴ καὶ κοπιαστικὴ ἐργασία—ἔπρεπε νὰ βρίσκεται διαρκῶς μέσα σ' ἕνα φλογερὸ καμίνι!—καὶ... κόντεψε νὰ πεθάνη. Ἔπεσε βαρειὰ ἄρρωστος. Ὅταν ἔγινε καλά, ἡ μητέρα του τοῦ εἶπε:

—Εἶνε καιρὸς πειά, παιδί μου Τσάρλι, ν' ἀκούσης μιὰ φορὰ καὶ τὴ μητέρα σου, ποὺ θέλει τὸ καλό σου. Ὁ πατέρας σου, ὁ παππούς σου καὶ ὁ προσπάππος σου, ἦταν ὅλοι θεατρῖνοι. Οἱ Τσάπλιν ἐπὶ γενεὲς ὁλόκληρες ἦταν θεατρῖνοι. Πρέπει λοιπὸν κ' ἐσὺ νὰ γίνης θεατρῖνος...

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ δὲν εἶνε καὶ περίφημο! Ἴσως νὰ πεινάσης, ἴσως νὰ δυστυχήσης, μὰ πρέπει νὰ κάνης ὑπομονή, παιδί μου!... Ἔτσι σοῦ ἤτανε γραφτό! Νὰ γίνης καὶ σὺ ἠθοποιός, ὅπως ὅλοι οἱ πρόγονοί σου!...

***

Τότε ὁ Τσάρλι, γιὰ νὰ μὴ χαλάση τὸ χατῆρι τῆς μητέρας του, ἔγινε ἠθοποιός. Στὴν ἀρχή, ἔπαιξε σὲ μιοῦζικ χώλλ. Κατόπιν ἄρχισε νὰ γυρνάη μικρὲς μονόπρακτες ταινίες... Ὁ ἀδελφός του Σίδνεϋ, τὸν μιμήθηκε, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχη τὴ δική του ἐπιτυχία. Τὰ χρόνια περνούσανε. Ὁ Τσάρλι γινότανε διάσημος! Ὁ Τσάρλι ἔκανε δική του κινηματογραφικὴ ταινία! Ὁ Τσάρλι ἔγινε ἑκατομμυριοῦχος!...

Ἡ μητέρα του παρακολουθοῦσε τὰς τεραστίας προόδους τοῦ γυιοῦ της μὲ κατάπληξι, σὰν νὰ μὴν πίστευε στὰ μάτια της! Καὶ τί θλιβερὴ ποὺ εἶνε ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου!—τὴ σκότωσε ἡ μεγάλη εὐτυχία! Ὅταν μιὰ μέρα ἔμαθε πὼς ὁ γυιός της δεκαπλασίασε μὲ τὸ «Χρυσοθήρα» του τὴν περιουσία του, ὅταν διάβασε ἄρθρα μεγάλων συγγραφέων ποὺ ἔλεγαν ὅτι ὁ Τσάρλι Τσάπλιν ἦταν ὁ μεγαλείτερος ἠθοποιὸς τοῦ κινηματογράφου, ἄρχισε νὰ κλαίη ἀπὸ τὴ χαρά της, νὰ κλαίη καὶ νὰ γελάη μαζύ... ὥσπου ξεψύχησε!

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ὁ ἄνθρωπος εἶνε μιὰ καλαμιά, ἡ πιὸ ἀδύνατη καλαμιὰ τῆς φύσεως, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι αὐτὴ ἡ καλαμιὰ μπορεῖ καὶ σκέπτεται. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ὁπλισθῆ ὅλο τὸ σύμπαν γιὰ νὰ τὴν καταστρέψη. Φτάνει λίγη ὁμίχλη, μιὰ σταγόνα νερό, γιὰ ν' ἀφανίσουν αὐτὴν τὴν καλαμιά. Ἀλλὰ κι' ἂν ἀκόμα τὸ σύμπαν συνωμοτοῦσε γιὰ νὰ τὴν καταστρέψη, ὁ ἄνθρωπος θὰ ἦτανε πιὸ ἀνώτερος ἀπὸ τὸ φονιά του, γιατὶ θὰ εἶχε ἐπίγνωσι ὅτι πεθαίνει—ἐνῷ τὸ σύμπαν δὲν ἔχει καμμιὰ ἐπίγνωσι τί κάνει...

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟ ΣΚΙΑΧΤΡΟ

ΤΟΥ **ΠΙΕΡ ΜΙΛ**

—Εἶνε ἕνα ἐξοχικὸ σπίτι συμμαζεμένο καὶ καθαρό, μοῦ εἶπε ὁ παληὸς ἐνοικιαστὴς μὲ γλυκειὰ καὶ μονότονη φωνή, ἕνα σπίτι πολὺ εὐχάριστο. Καὶ ἥσυχο, ἥσυχο!... Κανεὶς δὲν θὰ σᾶς ἐνοχλῆ ἐδῶ..

Θὰ τὸ ἔχετε ἴσως προσέξη πώς, ὅταν σκοπεύετε νὰ πιάσετε ἕνα σπίτι, δὲν δίνετε καμμιὰ σημασία στὰ λόγια ἐκείνων ποὺ κάθονται ἀκόμα μέσα. Τοῦ κάκου σᾶς τὸ ἐκθειάζουν. Ἐσεῖς δὲν τοὺς πιστεύετε. Γιατὶ λοιπὸν θέλουν νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ σπίτι αὐτό, ἀφοῦ τὸ βρίσκουν τόσο καλὸ καὶ ὡραῖο!.. Κάτι θὰ συμβαίνη, βέβαια...

Ὡστόσο ἐγώ, παρ' ὅλη τὴ δυσπιστία ποὺ ἐγεννήθη μέσα μου ἀπὸ τὰ ἐπαινετικὰ αὐτὰ λόγια τοῦ πρώην ἐνοικιαστοῦ, ἀναγκάστηκα σὲ λίγο, ὅταν ἐπιθεώρησα μαζὺ μὲ τὴ γυναῖκα μου ὅλα τὰ δωμάτια καὶ τὰ παραρτήματα τῆς ἐξοχικῆς αὐτῆς κατοικίας, ἀναγκάστηκα νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὸ σπίτι αὐτὸ ἤτανε πραγματικῶς τέλειο ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Τὰ δωμάτια, οἱ βεράντες, οἱ πυργίσκοι, οἱ δυὸ μικροὶ κῆποι, οἱ ταράτσες του, οἱ παράγκες ποὺ χρησίμευαν γιὰ παραρτήματά του—ὅλα τέλος πάντων ἀποτελούσανε ἕνα ἁρμονικώτατο σύνολο. Βρισκότανε ἀρκετὰ μακρυὰ ἀπὸ τὸ χωριό, καὶ μποροῦσε κανεὶς νὰ πῆ ὅτι ἤτανε στὴν καρδιὰ τῆς ἐξοχῆς, ὄχι ὅμως καὶ τόσο μακρυά, ὥστε νὰ εἶνε δύσκολη ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὸ σταθμό. Ἀπὸ παντοῦ τὸ ἔζωναν ψηλὰ καὶ βαθύσκια δέντρα, ποὺ τὸ κρατούσανε πάντα δροσερό. Ἡ Μαρία Τερέζα, ἡ γυναῖκα μου—ἡ ὁποία, κάθε φορὰ ποὺ πατάει τὸ πόδι της στὴν ἐξοχή, φαντάζεται πὼς μετεβλήθη ἀμέσως σὲ χωριάτισσα—φρόντισε νὰ ρωτήση τὸν παληὸ ἐνοικιαστή:

—Ἔχετε ἐδῶ λαχανόκηπο, ὀρνιθῶνα, ὀπωροφόρα δέντρα;

—Ναί, ἔχουμε κάτι κερασιές, ἐκεῖ - κάτω, στὴν πλαγιά, τῆς ἀποκρίθηκε μὲ τὴν ἴδια ἀταραξία ὁ ἀκατανόητος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ποὺ σὲ κύτταζε καὶ σοῦ μιλοῦσε σὰν σφίγγα. Πᾶμε νὰ σᾶς τὶς δείξω.

Καὶ μᾶς ὡδήγησε, πράγματι, καμμιὰ ἑκατοστὴ βήματα μακρυὰ ἀπὸ τὴν κατοικία. Κάπου - κάπου, γυρνοῦσε τὸ κεφάλι του καὶ μᾶς ἔρριχνε μιὰ κρύα καὶ κοφτερὴ ματιά.

Σὲ λίγο, ἕνα ὡραιότατο θέαμα παρουσιάστηκε μπροστά μας. Εἴδαμε ἁπλωμένες στὴ γραμμὴ κάμποσες ἀνθισμένες κερασιὲς ποὺ ἔγερναν τὰ κλωνιά τους πρὸς τὴν πλαγιά, ἡ ὁποία κατέβαινε ὡς ἕνα ποταμάκι, σχηματίζοντας μιὰ λεπτὴ δαντέλλα στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντος. Κανένα σπίτι δὲν ὑπῆρχε γύρω. Καὶ ὁ οὐρανός, πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἤτανε βαρὺς καὶ συννεφιασμένος ἐνῶ ὅλο τὸ ὑπόλοιπο στερέωμα ἤτανε καταγάλανο μὲ ἀστρα σύννεφα, σὰν κοπάδια ἀπὸ σγουρόμαλλα πρόβατα. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ μοῦ ἔκανε μεγαλείτερη κατάπληξι ἦταν ἕνα σκιάχτρο, τοποθετημένο στὴν κορυφὴ τῆς μεσαίας καὶ ψηλότερης κερασιᾶς. Τὸ σκιάχτρο αὐτὸ ἤτανε ντυμένο γυναῖκα. Φοροῦσε στὸ κεφάλι ἕνα ψάθινο μεγάλο καπέλλο μὲ μιὰ λευκὴ μακρυὰ σάρπα, ἕνα κόκκινο κορσὰζ καὶ μιὰ ρόμπα ἐπίσης κόκκινη. Τὸ ἀλλόκοτο ἦταν ὅτι τὸ σκιάχτρο αὐτὸ εἶχε πολὺ παράξενη στάσι. Δὲν ξέρω γιατί, ἀλλὰ καθὼς τὸ εἶδα ἔτσι, μὲ τὰ χέρια ἁπλωμένα καὶ τὸ κεφάλι γερμένο στὸ στῆθος, μοῦ φάνηκε σὰν νὰ ἔβλεπα μπροστά μου τὸν Ἐσταυρωμένο.

—Ναί, ὡραῖο τοπεῖο!.. εἶπε ἡ γυναῖκα μου στὸν παληὸ ἐνοικιαστὴ—ποὺ κύτταζε τὸ σκιάχτρο μὲ μιὰ ἀλλόκοτη λάμψι στὰ μάτια... λιγάκι πένθιμο, δὲν βρίσκετε;

—Ποιό; τὸ σκιάχτρο; τὴ ρώτησα γελῶντας.

—Ναί, ὁ οὐρανὸς εἶνε πάντα συννεφιασμένος πρὸς τὰ 'κεῖ, ἐξήγησε ὁ γέρος μὲ ἀδιαφορία. Ὅσο γιὰ τὸ σκιάχτρο, ἔτσι τὸ βρῆκα ἐγώ, καὶ τ' ἄφησα στὴ θέσι του. Σᾶς συμβουλεύω νὰ μὴν τὸ πειράζετε καθόλου ἐκεῖ ποὺ βρίσκεται, ἂν δὲν θέλετε νὰ σᾶς φᾶνε τὰ πουλιὰ ὅλα τὰ κεράσια...

— Ναι, ὡραῖο τοπεῖο! εἶπε ἡ γυναῖκα μου

Ὁμολογῶ ὅτι παρ' ὅλο τὸν φόβο ποὺ μοῦ προξενοῦσε ἡ κρύα ματιὰ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἄρχισα νὰ τὸν συμπαθῶ γιὰ τὴν ἐπιφυλακτικότητα καὶ τὴ λακωνικότητά του. Τί τὰ θέλετε: μ' ἀρέσουν οἱ λιγομίλητοι ἄνθρωποι, ποὺ εἶνε πάντα συγκεντρωμένοι στὸν ἑαυτό τους καὶ δὲν σ' ἐνοχλοῦν μὲ ἄσκοπη φλυαρία.

Κ' ἔτσι, πιάσαμε τὴν ἐξοχικὴ αὐτὴ κατοικία. Ὁ παληὸς ἐνοικιαστὴς μᾶς παρέδωσε τὴν ἄλλη μέρα τὰ κλειδιά, μᾶς ἀποχαιρέτησε—ψυχρὰ καὶ ἀδιάφορα—καὶ ἀπὸ τότε δὲν τὸν ξανάδαμε στὰ μάτια μας...

***

Τὶς πρῶτες ἑβδομάδες τὶς περάσαμε πολὺ καλά, χαρούμενοι καὶ τρισευτυχισμένοι, στὴν ἀγκαλιὰ τῆς φύσεως.

Ὕστερα ὅμως ἀπὸ λίγον καιρό, ἡ γυναῖκα μου κατελήφθη ἀπὸ μιὰ παράξενη, ἀδικαιολόγητη καὶ ἀνεξήγητη ταραχή. Καὶ ὅταν τὴν ἐρώτησα νὰ μάθω τὸν λόγο τῆς μεγάλης ἀνησυχίας ποὺ τὴν ἔπιασε ξαφνικά, μοῦ ἀποκρίθηκε:

—Δὲν ξέρω τί ἔχω, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι κάποιος ἀόρατος ἄνθρωπος βρίσκεται διαρκῶς κοντά μου.

—Μήπως κανένα φάντασμα;

Ἡ γυναῖκα μου θύμωσε μὲ τὴν ἀδιάκριτη παρατήρησι ποὺ τῆς ἔκανα. Συνήθιζε νὰ λέη μὲ περιφάνεια πὼς δὲν πίστευε στὰ θεῖα καὶ στὰ ὑπερφυσικά, εἶχε δὲ τὴν ἀντίληψι πὼς ὅποιος παραδεχότανε τὴν ὕπαρξι φαντασμάτων, ἔπρεπε κατ' ἀνάγκη νὰ παραδέχεται καὶ τὴν ὕπαρξι Θεοῦ. Δὲν ἄφινε τὸν ἑαυτό της νὰ πιστέψη στὰ φαντάσματα γιὰ νὰ μὴν ἀναγκασθῆ νὰ πιστέψη στὸ Θεό. Ἡ γνώμη της ὅμως αὐτὴ ἦταν ἐσφαλμένη γιατὶ ὁ ἄθεος, ἀντιβασιλεὺς Φίλιππος τῆς Ὀρλεάνης ξώδεψε εἴκοσι χιλιάδες λουδοβίκεια γιὰ νὰ δῆ τὸ διάβολο... Χωρὶς φυσικὰ νὰ μπορέση ν' ἀπολαύση αὐτὸ τὸ θέαμα!...

Ὡστόσο πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι αἰσθανόμουν κ' ἐγώ, κάποτε - κάποτε, τὴν ἴδια ταραχὴ ποὺ αἰσθανόταν καὶ ἡ γυναῖκα μου. Καὶ τὸ παράξενο εἶνε πὼς ἡ ταραχὴ αὐτὴ μὲ κατελάμβανε κάθε φορὰ ποὺ ἀντίκρυζα τὸ τοπεῖο μὲ τὶς κερασιές. Ἐκεῖνο δὲ ποὺ ἤτανε τελείως ἀκατανόητο γιὰ μένα, ἤτανε τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ τοπεῖο αὐτὸ μὲ τραβοῦσε, συγχρόνως, μὲ ἀκατανίκητο ἕλξη. Ἤθελα νὰ κάθωμαι ὧρες ὁλόκληρες καὶ νὰ θαυμάζω τὶς ἀραδιασμένες στὴ σειρὰ κερασιές, μὲ τὸ ψηλὸ τὸ σκιάχτρο στὴ μέση ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου, μόλις πλησίαζα ἐκεῖ καὶ ἀντίκρυζα τὸν αἰωνίως συννεφιασμένο οὐρανὸ καὶ τὴν πένθιμη ἐρημιὰ τοῦ περιβάλλοντος, πάγωνε ἡ καρδιά μου ἀπὸ ἕνα ἀνεξήγητο φόβο—καὶ τὄβαζα ἀμέσως στὰ πόδια, σχεδὸν τρέμοντας. Ὁ μυστηριώδης αὐτὸς τρόμος εἶχεν ἀρχίσει νὰ μὲ πειράζη στὰ νεῦρα. Ἐγὼ πῆγα στὴν ἐξοχὴ γιὰ νὰ ἀναλάβω λιγάκι ἀπὸ τὴν κουραστικὴ κ' ἐκνευριστικὴ ζωὴ τοῦ Παρισιοῦ. Νὰ ὅμως ποὺ κόντευα νὰ γίνω στ' ἀληθινὰ νευροπαθὴς—καὶ ποῦ; στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἁγνῆς φύσεως!...

Μὰ ποιὰ ἦταν ἡ μυστηριώδης αὐτὴ σκιά, αὐτὴ ἡ σκοτεινὴ ψυχὴ ποὺ μᾶς πλάκωνε τὸ στῆθος σὰν βραχνάς;

***

Μιὰ μέρα, ὁ Ντιντὰ—ἕνας ἀγαθὸς γέρος κηπουρός, ὁ ὁποῖος ἐρχότανε ἀπὸ τὸ χωριὸ μιὰ φορὰ τὴ βδομάδα γιὰ νὰ περιποιηθῆ τὰ δέντρα μας —μᾶς εἰδοποίησε ὅτι τὰ κεράσια μας εἴχανε ὡριμάσει πειά. Ἀποφασίσαμε λοιπὸν νὰ τὰ κόψουμε...

Ὁ Ντιντὰ θεωροῦσε τὴ μέρα αὐτὴ σὰν πραγματικὴ γιορτή. Ἡ μεγαλείτερη εὐχαρίστησί του, κάθε χρόνο, ἤτανε νὰ κόβη τὰ κεράσια. Τὴν ὡρισμένη λοιπὸν ὥρα, ξεκινήσαμε ἀπὸ τὸ σπίτι, ἡ γυναῖκα μου, ὁ Ντιντὰ μὲ μιὰ σκάλα στὸν ὦμο, κ' ἐγώ. Ὅταν φτάσαμε κοντὰ στὶς κερασιὲς—ἡ γυναῖκα μου κ' ἐγὼ δὲν μπορέσαμε νὰ κρατηθοῦμε καὶ νὰ μὴ ἀνατριχιάσουμε μόλις ἀντικρύσαμε τὸ σκιάχτρο—ὁ Ντιντὰ εἶπε μὲ σοβαρὸ τόνο:

—Πὼ! πὼ! τί πολλὰ κεράσια θὰ ἔχουμε ἐφέτος! Τὰ πουλιὰ δὲν τ' ἄγγιξαν καθόλου.

Ξαφνικά, ἡ ἠχὼ τῶν λόγων του ποὺ ἀκούσθηκε μέσα σὲ κείνη τὴν ἐρημιά, μ' ἔκανε νὰ αἰσθανθῶ ἕνα εἶδος τρόμου. Τί ἔρημες, ἀλήθεια, ποὺ ἦταν οἱ κερασιές. Δὲν ἔβλεπες στὰ κλαδιά τους οὔτ' ἕνα σπουργίτι... Τότε θυμήθηκα πὼς κάθε φορὰ ποὺ πήγαινα νὰ δῶ ἐκεῖνο τὸ τοπεῖο, ἀποροῦσα μὴ βλέποντας κανένα πουλὶ πάνω στὶς κερασιές. Αὐτὸ μοῦ φαινότανε ἀφύσικο, ἀνεξήγητο, μὰ ποτὲ δὲν μοῦ φάνηκε τόσο παράξενο ὅσον ἐκείνη τὴ μέρα...

Μήπως κι' αὐτὰ τὰ πουλιὰ ἀκόμα φοβόντουσαν νὰ πλησιάσουν σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη; Ἄ! ὁ παλαιὸς ἐνοικιαστὴς εἶχε δίκηο, λέγοντας ὅτι τὸ σκιάχτρο αὐτὸ θὰ μᾶς ἔσωζε τὰ κεράσια ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς τῶν πουλιῶν. Τὴν σκέψι μου αὐτὴν τὴν εἶπα στὸν γέρο κηπουρό.

—Ναί, βέβαια, μοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ντιντά. Τὸ σκιάχτρο αὐτὸ εἶνε πολὺ καλύτερο ἀπὸ τὸ ἄλλο.

—Ποιό ἄλλο; τὸν ρώτησα. Ὑπῆρχε ἄλλο σκιάχτρο καὶ τὸ ἄλλαξαν;

—Ναί. Ἐγὼ εἶχα βάλει ἄλλοτε ἕνα σκιάχτρο στὴν μεσαία κερασιά. Μὰ δὲν ἤτανε τίποτα σπουδαῖο. Αὐτὸ τοῦ γέρου εἶνε πολὺ καλύτερο.

—Αὐτὸ λοιπὸν τὸ σκιάχτρο τὸ ἔβαλε ὁ παλαιὸς ἐνοικιαστής;

—Ναί, αὐτός. Ἴσως πάλι νὰ τὄβαλε ἡ γυναῖκα του—δὲν ξέρω καὶ καλά.

—Ἡ γυναῖκα του εἶπε; Μὰ ἐκεῖνος ἦταν ὁλομόναχος στὸ σπίτι!

—Μὴ σᾶς φαίνεται παράξενο αὐτό! Ἡ γυναῖκα του εἶχε φύγει πρὶν ἀπὸ πολλοὺς μῆνες. Δὲν περνούσανε καθόλου καλὰ μαζύ. Ἐκείνη ἤτανε νέα, ὄμορφη πεταχτή.. Ἐκεῖνος πάλι ἦταν γκρινιάρης, ζηλιάρης, λιγομίλητος...

—Φαντάζομαι τί θὰ τράβηξε ἡ δυστυχισμένη ἡ γυναῖκα στὰ χέρια αὐτοῦ τοῦ γέρο-παράξενου! εἶπε τότε ἀναστενάζοντας ἡ γυναῖκα μου, ἡ ὁποία λυπῖταν ὅλα τὰ ἀδύνατα πλάσματα τοῦ κόσμου ..

—Μπᾶ! τῆς ἀποκρίθηκα ἐγώ. Ποιὸς ξέρει ποῦ νὰ βρίσκεται τώρα. Ἴσως ν' ἀποζημιώνεται γιὰ τὶς στερήσεις ποὺ τῆς ἐπέβαλεν ὁ ἄντρας της.

Στὸ μεταξὺ ὁ Ντιντὰ εἶχε ἀκουμπήσει τὴ σκάλα του στὴν ψηλὴ μεσαία κερασιὰ καὶ ἄρχισε νὰ μαζεύη μεθοδικὰ τὰ κεράσια. Τὸ σκιάχτρο, στὴν κορφὴ τῆς κερασιᾶς, ἀργοκουνιότανε μὲ τὰ ἀνοιχτὰ τὰ χέρια του, σὰν πουλὶ ποὺ ἰσοζυγιάζεται στὸν ἀέρα, μὲ ἁπλωμένα τὰ φτερά, ἕτοιμο νὰ πετάξη.

—Μὰ τί λίπος εἶνε αὐτὸ ποὺ ἔχουν τὰ κλαδιά! ἀκούσαμε ξαφνικὰ τὸ Ντιντὰ νὰ λέη μὲ τὴ βραχνὴ φωνή του... Μὰ τὸ λίπος αὐτὸ δὲν εἶνε σὰν ἐκεῖνο ποὺ βγάζουν τὰ κεράσια ὅταν λυώνουν πάνω στὸ δέντρο. . Καὶ μυρίζει πολὺ ἄσχημα! Μά, τί βρῶμα εἶνε αὐτή. Γλυστροῦν τὰ πόδια μου ἀπ' τὸ πολὺ τὸ λίπος ποὺ εἶνε ἁπλωμένο στὰ κλαδιά! Πρέπει νὰ βγάλω τὰ παπούτσια μου...

Καὶ ὁ Ντιντὰ ἀκούμπησε πάνω στὸ σκιάχτρο, γιὰ νὰ βγάλη τὰ παπούτσια του.

Τότε ὅμως, τὸ σκιάχτρο μετακινήθηκε, τὰ ροῦχα του ἔπεσαν ἀπὸ πάνω του—καὶ μεῖς, ποὺ στεκόμαστε κάτω ἀπὸ τὴν κερασιὰ δεχτήκαμε στὸ κεφάλι μιὰ βροχὴ ἀπὸ σάπια σκουληκιασμένα κρέατα καὶ ἀπὸ κόκκαλα ἀνθρώπου!..

Τὸ σκιάχτρο ἐκεῖνο ἦταν μιὰ σταυρωμένη γυναῖκα—ἡ ἄπιστη γυναῖκα τοῦ γέρου παράξενου!...

ΠΙΕΡ ΜΙΛ

ΚΛΑΣΙΚΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ **MONTAIGNE**

ΠΩΣ ΠΕΘΑΝΕ Ο ΣΕΝΕΚΑΣ Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Ὁ Σενέκας, ὁ μεγάλος Ρωμαῖος φιλόσοφος, ἤτανε πειὰ πολὺ γέρος ὅταν πῆρε γυναῖκα του τὴν Πομπηία Παυλίνα, νεαρὰ καὶ ὡραία Ρωμαία ἀριστοκράτιδα. Λίγες μέρες ὅμως μετὰ τὸ γάμο του, ὁ Νέρων, ὁ ὁποῖος ἤτανε μαθητὴς τοῦ Σενέκα, ἔστειλε στὸ δάσκαλό του μερικοὺς στρατιῶτες γιὰ νὰ τοῦ ἀναγγείλουν πὼς ὁ Αὐτοκράτωρ τὸν κατεδίκασε σὲ θάνατο! Ὅπως δὲ ἐσυνηθίζετο τότε, οἱ Ρωμαῖοι Αὐτοκράτορες καταδικάζοντας σὲ θάνατο οἱονδήποτε ὑπήκοό τους, τὸν ἄφιναν νὰ διαλέξη μόνος του τὸ εἶδος τοῦ θανάτου ποὺ προτιμοῦσε, δίδοντάς του σχετικὴ προθεσμία πρὸς τοῦτο. Ὁ χρόνος τῆς προθεσμίας ἐξηρτᾶτο πολλάκις ἀπὸ τὶς διαθέσεις τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ αὐτοκράτορος ἀπέναντί του καὶ ἀπὸ τὰ κέφια ποὺ εἶχαν ἐκείνη τὴ μέρα. Ὅταν ἦσαν θυμωμένοι τοῦ ὥριζαν μικρὴ προθεσμία γιὰ νὰ σκοτωθῆ. Μέσα στὸ λίγο αὐτὸ χρονικὸ διάστημα, ἐκεῖνος ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ κανονίση τὶς δουλειές του, γιά νὰ εἶνε ἕτοιμος νὰ πεθάνη. Ἄλλοτε ὅμως δὲν τοῦ ἔδιναν καθόλου προθεσμία, καὶ τοῦ πήγαιναν μόνοι τους τοὺς δημίους, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἔκοβαν τὶς φλέβες ἢ τοῦ ἔβαζαν νὰ πιῆ διὰ τῆς βίας τὸ δηλητήριο. Ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ εἶχαν τιμητικὴ θέση στὴν αὐλὴ—ὅπως ὁ Σενέκας ὁ φιλόσοφος—μπορούσανε νά μεταχειρισθοῦν δικούς των γιατροὺς γιὰ τὴ θανατικὴ αὐτὴ ἐγχείρησι.

Ὁ Σενέκας ἄκουσε τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφαση μὲ ἀτάραχο πρόσωπο καὶ ζήτησε ἀμέσως χαρτὶ γιὰ νὰ γράψη τὴ διαθήκη του. Μά ὁ ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικὸς δὲν θέλησε νὰ τοῦ δώση. Τότε ὁ φιλόσοφος στράφηκε πρὸς τοὺς φίλους του, ποὺ ἤτανε μαζεμένοι τριγύρω του, βουβοὶ καὶ μαρμαρωμένοι ἀπὸ τὸ τρομερὸ ἄγγελμα ποὺ ἄκουσαν, καὶ εἶπε τὰ ἑξῆς:

—Ἀφοῦ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἀφήσω τίποτα, γιὰ νά σᾶς ἀποδείξω τὴν εὐγνωμοσύνη μου γιὰ τὰ καλὰ ποὺ σᾶς ὀφείλω, σᾶς ἀφήνω τουλάχιστον ὅ,τι ὡραιότερο ἔχω : παράδειγμα τῶν σεμνῶν ἠθῶν μου καὶ τῆς τίμιας ζωῆς μου. Σᾶς παρακαλῶ πολὺ νὰ ἔχετε τὸ παράδειγμα αὐτὸ πάντα πρόχειρο στὴ μνήμη σας, γιατὶ μονάχα ἔτσι θὰ μπορέσετε νὰ κερδίσετε μιὰ μεγάλη δόξα, ν' ἀποκτήσετε δηλαδὴ εἰλικρινεῖς καὶ ἀφοσιωμένους φίλους.

Καὶ ὁ Σενέκας, ἀφοῦ εἶπε τά λόγια αὐτὰ στοὺς φίλους του, στράφηκε πρὸς τὴ γυναῖκα του—ποὺ κόντευε νά λιποθυμήση ἀπὸ τὴν ἀγωνία—τὴν ἀγκάλιασε καὶ τὴ φίλησε δυνατά, λέγοντάς της πώς, ἂν τὸν ἀγαποῦσε, ἔπρεπε νὰ κάνη ὑπομονὴ καὶ νὰ δεχθῆ καρτερικὰ τὸ σκληρὸ αὐτὸ χτύπημα τῆς Μοίρας. Ἦρθεν ἡ ὥρα, τῆς εἶπε, γιὰ νὰ δείξη αὐτὸς στοὺς ἀνθρώπους, ὄχι πειὰ μὲ λόγους καὶ συζητήσεις, ἀλλὰ μὲ ἔργα, τί κέρδισε τόσα χρόνια ἀπὸ τὶς μελέτες του. Ἦρθεν ἡ ὥρα νὰ δείξη ὅτι, γιὰ ἕνα σοφὸ, ὁ θάνατος πρέπει νὰ εἶνε χαρὰ καὶ ἔκστασι—καὶ ὄχι λύπη καὶ ἀπελπισία.

—Καὶ τὴ χαρὰ αὐτή, ἀγαπημένη μου,—ἐξακολούθησε νά λέη στὴ γυναῖκα του,—μὴ την κηλιδώνης, σὲ παρακαλῶ, μὲ τὰ δάκρυά σου, γιατὶ θ' ἀρχίσω νὰ πιστεύω ὅτι ἀγαπᾶς τὸν ἑαυτό σου περισσότερο ἀπὸ τὴν καλή μου φήμη. Πνίξε τὸν πόνο σου στὰ στήθη σου, κατάπιε τὰ δάκρυά σου καὶ παρηγορήσου ὅτι στάθηκες πιστὴ συντρόφισσα τῆς ζωῆς μου. Καὶ ὅταν ἐγὼ κλείσω τὰ μάτια μου, ἐσὺ νὰ ἐξακολουθήσης τά καθήκοντά σου ὡς νοικοκυρά. Ἡ ἀπασχόλησι αὐτὴ θὰ σὲ κάνη νὰ λησμονῆς τὰ βάσανά σου.

Τότε ἡ Παυλίνα, συγκινημένη ἀπὸ τὰ στοχαστικὰ λόγια τοῦ σοφοῦ ἀνδρός της, πῆρε μιὰ μεγάλη, μιὰ πολὺ μεγάλη ἀπόφασι.

—Ὄχι, Σενέκα,—τοῦ εἶπε, σκουπίζοντας τὰ δάκρυά της,—δὲν μπορῶ νά σ' ἀφήσω μόνο στὴν κρίσιμη αὐτὴ περίστασι...Δὲν θέλω νὰ φανταστῇς ὅτι τὰ ἐνάρετα παραδείγματα τῆς ζωῆς σου δὲν μοῦ ἔμαθαν ἀκόμα νὰ ξέρω νὰ πεθαίνω μὲ τὸ χαμόγελο στὸ στόμα. Καὶ μαζὺ μὲ ποιὸν ἄλλον θὰ μποροῦσα νὰ πεθάνω μὲ μεγαλείτερη εὐχαρίστησι, παρὰ μὲ σένα ; Ναί, Σενέκα, θὰ πεθάνω μαζύ σου !...

Ὅταν ἄκουσε αὐτὰ ὁ Σενέκας, χάρηκε γιὰ τὴ θαρραλέα ἀπόφασι ποὺ ἔλαβε ἡ γυναῖκα του, ἐπειδὴ ἦταν βέβαιος ἔτσι ὅτι, μετὰ τὸ θάνατό του, ἡ γυναῖκα του δὲν θὰ ἔπεφτε στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν του, ποὺ θὰ τὴν ἔκαναν ὅ,τι ἤθελαν.

—Ἐγώ, Παυλίνα, τῆς ἀποκρίθηκε, σὲ συνεβούλευσα καὶ σοῦ ἔδωσα τὶς κατάλληλες ὁδηγίες πῶς νὰ ἐξακολουθήσης τὴ ζωή σου χωρὶς βάσανα καὶ χωρὶς νὰ σὲ τυραννᾶ ἡ ἀνάμνησί μου. Ἐσὺ ὅμως, βλέπω, προτιμᾶς τὴ δόξα τοῦ θανάτου! Εὖγε σου! Ὁ δικός σου θάνατος θὰ εἶνε πιὸ ἔνδοξος καὶ ἀπὸ τὸ δικό μου. Γιατὶ ἐγὼ πεθαίνω ὑπακούοντας στὴ διαταγὴ ἑνὸς σκληροῦ Αὐτοκράτορος—ἐνῶ ἐσὺ ὑπακούεις μονάχα στὴ φωνὴ τῆς καρδιᾶς καὶ τοῦ λογικοῦ σου !...

Κι' ἀφοῦ εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Σενέκας, ἐπροσκάλεσε τοὺς γιατροὺς τοῦ σπιτιοῦ του καὶ τοὺς παρεκάλεσε νά κόψουν καὶ τῶν δυὸ τὶς φλέβες. Ἀμέσως οἱ γιατροὶ ἐξετέλεσαν τὴ διαταγή του. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ φλέβες τοῦ Σενέκα εἶχαν ξεραθῆ ἀπὸ τὰ χρόνια καὶ ἀπὸ τὴν ἐγκράτεια καὶ δὲν ἄφηναν τὸ αἷμα νὰ χυθῆ ἐλεύθερο, ὁ σοφὸς διέταξε νὰ τοῦ κόψουν καὶ τὶς φλέβες τῶν γλουτῶν. Μὰ τότε φοβήθηκε μήπως ἡ γυναῖκα του συγκινηθῆ βλέποντάς τον νὰ ὑποφέρη τόσο πολὺ καὶ μὴ θέλοντας καὶ ὁ ἴδιος νὰ δῆ τὴν ἀγαπημένη συντρόφισσα τῆς ζωῆς του νὰ ὑποφέρη, τὴν θερμοπαρακάλεσε νὰ τοῦ ἐπιτρέψη νά τὸν μεταφέρουν στὸ διπλανὸ δωμάτιο, μακρυὰ ἀπ' αὐτήν... Ἔτσι καὶ ἔγινε.

Ὁ θάνατος ὅμως ἀργοῦσε νὰ ἔρθη. Καὶ ὁ Σενέκας παρακάλεσε τότε τὸ Στάτιο Ἄννο, τὸν ἰδιαίτερο γιατρό του, νὰ τοῦ δώση ἕνα δηλητήριο. Οὔτε κι' αὐτὸ ὅμως ἔφερε κανένα ἀποτέλεσμα. Τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ Σενέκα ἤτανε τόσο κρύα καὶ ἀδύνατα, ὥστε τὸ δηλητήριο δὲν μποροῦσε νὰ φτάση στὴν καρδιά.

Οἱ δοῦλοι τοῦ ἑτοίμασαν τότε ἕνα ζεστὸ λουτρὸ γιὰ νὰ θερμανθῆ τὸ κορμί του καὶ νὰ μπορῆ τὸ δηλητήριο νὰ φέρη τὴν ἐνέργειά του.

Τὸ λουτρὸ αὐτὸ εἶχε, πράγματι καλὰ — καλὰ ἀποτελέσματα. Ὕστερ' ἀπὸ λίγο, ὁ Σενέκας ἄρχισε νὰ αἰσθάνεται πὼς πλησιάζει πειὰ τὸ τέλος του. Ὅσο ὅμως τοῦ ἔμενε ἀκόμα λίγη δύναμι καὶ μποροῦσε νὰ μιλήση, ἐξακολουθοῦσε νὰ διδάσκη τοὺς μαθητάς του καὶ νὰ τοὺς δίνη πολύτιμες πληροφορίες γιὰ τὴν κατάστασί του καὶ γιὰ τὸ τί αἰσθανότανε, τὴ στιγμὴ ἐκείνη ποὺ ἄρχιζε νὰ τοῦ φεύγη ἡ ζωή. Οἱ γραμματεῖς του ἔγραφαν τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ διδασκάλου, ὅσο μποροῦσαν ἀκόμα ν' ἀκούσουν τί τοὺς ἔλεγε. Τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Σενέκα κυκλοφορούσανε, μετὰ τὸ θάνατό του, ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, καὶ ὅλοι θαύμαζαν μὲ τὴ σοφία τοῦ ἀνδρός.

Καὶ ὅταν ὁ Σενέκας ἔννοιωσε πὼς θὰ τοῦ φύγη καὶ ἡ τελευταία πνοή, πῆρε μὲ τὶς χοῦφτες του αἱματωμένο νερὸ μέσα ἀπὸ τὸ λουτρὸ κ' ἔβρεξε τὸ κεφάλι του, λέγοντας : «Ἀφιερώνω αὐτὸ τὸ νερὸ στὸ Δία τὸν Ἐλευθερωτή». Ὕστερα—ξεψύχησε.

Ἅμα ὁ Νέρων ἔμαθε τὰ καθέκαστα τῆς διπλῆς αὐτῆς αὐτοκτονίας, φοβήθηκε μήπως πεθάνη καὶ ἡ Παυλίνα, ποὺ ἦταν ἀπὸ τὶς ἐνδοξότερες οἰκογένειες τῆς Ρώμης καὶ γιὰ τὴν ὁποία αἰσθανότανε μεγάλη συμπάθεια. Ἔστειλε λοιπὸν ἀμέσως ἀνθρώπους του γιὰ νὰ τῆς δέσουν τὶς πληγές, καὶ νὰ τὴν κάνουν καλά. Ἐκεῖνοι δὲν κοπίασαν καθόλου νὰ ἐκτελέσουν τὶς διαταγὲς τοῦ Νέρωνος, ἐπειδὴ βρήκανε τὴν Παυλίνα σχεδὸν μισοπεθαμένη. Τὴν περιποιήθηκαν ὅμως καλά καὶ δὲν τὴν ἄφησαν νὰ πεθάνη.

Καὶ ἡ Παυλίνα ἔζησε — χωρὶς νὰ τὸ θέλη. Ἔζησε τίμια καὶ ἀψεγάδιαστη, πιστὴ στὴ μνήμη τοῦ σοφοῦ ἀντρός της, τοῦ ἀδικοσκοτωμένου Σενέκα. Ὅποιος ὅμως ἔβλεπε τὸ χλωμὸ πρόσωπό της, καταλάβαινε ἀμέσως ὅτι μαζὺ μὲ τὸ αἷμα εἶχε φύγει ἀπὸ τὶς πληγές της καὶ ἡ ζωή της—καὶ ὅτι ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἤτανε πειὰ μιὰ ζωντανὴ νεκρή...

ΤΑ ΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

—Πολὺ καλὸ κορίτσι φαίνεται ἡ νέα ὑπηρέτριά σου, Φανουρί. Μοῦ ἀρέσει γιατὶ δὲ λέει πολλὰ λόγια.

—Ναί, Πηνελόπη... Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι δὲ λέει πολλὰ λόγια. Φαντάσου ὅτι χθὲς μοῦ ἔσπασε μιὰ ντουζίνα πιάτα καὶ δὲ μοῦ εἶπε τίποτα !

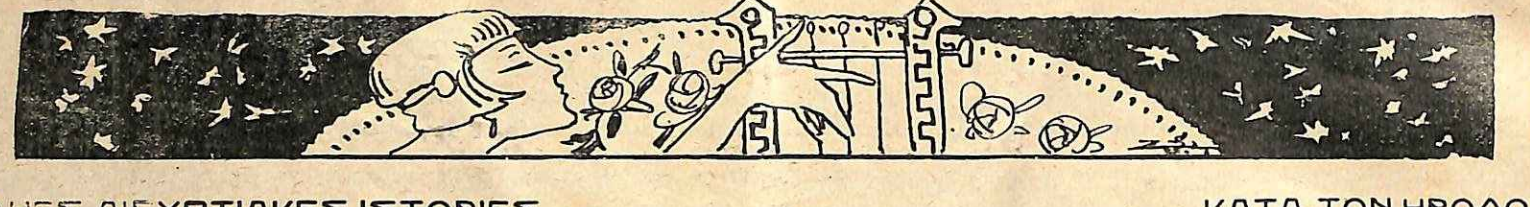

ΠΑΛΗΕΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΗΡΟΔΟΤΟ

ΤΑ ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΙΑ

Ὁ Ραμψίνιτος, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἰσχυρότερους Φαραὼ τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου, εἶχε τόσο πολλοὺς θησαυρούς, ὥστε κανεὶς ἀπὸ τοὺς βασιληάδες τῆς εὐλογημένης αὐτῆς Χώρας—ἡ ὁποία σημειῶστε, εἶχε τοὺς πλουσιώτερους ἡγεμόνας τοῦ κόσμου—δὲν θὰ μποροῦσε νὰ καυχηθῆ ὅτι ἔφτασε τὰ πλούτη τοῦ παντοδύναμου αὐτοῦ Φαραώ.

Μὰ οἱ θησαυροὶ θέλουν καὶ καλὴ φύλαξι. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ραμψίνιτος ἔχτισε ἕνα μεγάλο πέτρινο οἰκοδόμημα γιὰ νὰ κρύψη μέσα σ' αὐτὸ τὰ πλούτη του. Ἕνας ἀπὸ τοὺς τοίχους τῆς ἀπέραντης αὐτῆς ἀποθήκης—ἂς τὴν ποῦμε ἔτσι—βρισκότανε ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων. Μὰ ὁ ἀρχιτέκτονας, ποὺ ἔχτισε αὐτὴ τὴν ἀποθήκη, τοποθέτησε μιὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες πέτρες τοῦ τοίχου, ἔτσι, ποὺ νὰ μπορῆ ἕνας ἄνθρωπος νὰ τὴν βγάλη ἀπὸ τὴ θέσι της καὶ νὰ μπῆ μέσ' στὸ θησαυροφυλάκιο.

Μόλις τελείωσε τὸ χτίσιμο, ὁ Ραμψίνιτος μετέφερε ἐκεῖ ὅλους τοὺς θησαυρούς του. Πέρασε κάμποσος καιρὸς ἀπὸ τότε. Μιὰ μέρα, ὁ ἀρχιτέκτονας, ποὺ εἶχε πέσει βαρειὰ ἄρρωστος, καταλαβαίνοντας ὅτι πλησίαζε τὸ τέλος του, κάλεσε κοντά του τοὺς δυὸ γυιούς του καὶ τοὺς εἶπε σὲ τί πονηρὸ τέχνασμα εἶχε καταφύγει, γιὰ νὰ τοὺς ἐξασφαλίση τὴν οἰκονομικὴ ἄνεσι γιὰ ὅλη τους τὴ ζωή. Τοὺς ἐξήγησε μὲ ποιὸ τρόπο θὰ μετακινούσανε τὴν πέτρα, πῶς θἄμπαιναν μέσ' στὸ θησαυροφυλάκιο καὶ τοὺς ἐτόνισε ὅτι στὸ χέρι τους ἤτανε νὰ γίνουν αὐτοὶ οἱ πραγματικοὶ διαχειρισταὶ τοῦ βασιλικοῦ θησαυροῦ.

Ὅταν ὁ ἀρχιτέκτονας πέθανε, οἱ δυὸ γυιοί του σκέφθηκαν ν' ἀκολουθήσουν ἀμέσως τὶς συμβουλές του. Μιὰ νύχτα, λοιπόν, πήγανε στὸ θησαυροφυλάκιο, βρήκανε τὴν πέτρα, ποὺ τοὺς εἶχε πῆ ὁ πατέρας τους, τὴν ἔβγαλαν ἀπὸ τὴ θέσι της, μπήκανε μέσα καὶ πήρανε ὅσα χρήματα μπορούσανε νὰ σηκώσουν.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Ραμψίνιτος πῆγε κατὰ τύχη νὰ ἐπιθεωρήση τὸ θησαυρό του. Φαντάζεσθε τὴν κατάπληξί του ὅταν εἶδε ὅτι πολλὰ πιθάρια ἤτανε σχεδὸν μισαδειανά.

Δὲν μποροῦσε ὅμως νὰ ὑποπτευθῆ κανέναν, ἐπειδὴ οἱ σφραγῖδες τῆς σιδερένιας ὀξώπορτας ἤτανε ἀνέγγιχτες. Ξαναπῆγε καὶ δεύτερη καὶ τρίτη φορά. Σὲ κάθε ἐπίσκεψι ποὺ ἔκανε, ἔβλεπε μὲ ἀπορία στὴν ἀρχὴ καὶ μὲ τρόμο ὕστερα, ὅτι τὰ βαρύτιμα διαμαντικὰ καὶ τὰ χρυσαφικά του, ὅσο πήγαιναν καὶ λιγώστευαν.

Τέλος, μιὰ μέρα, πῆρε τὴν ἀπόφασι νὰ τιμωρήση παραδειγματικὰ τοὺς δυὸ μαύρους φύλακας τοῦ θησαυροφυλακίου του. Διέταξε λοιπὸν καὶ τοὺς σκότωσαν καὶ τοὺς δυὸ μπροστά του. Κατόπιν γιὰ νὰ πιάση πειὰ τοὺς κλέφτες, ἔβαλε κ' ἔστησαν παγίδες στὸ θησαυροφυλάκιο.

Τὸ βράδυ τῆς ἴδιας μέρας, οἱ δυὸ κλέφτες ἔκαναν τὴν τακτική τους ἐπίσκεψι. Κι' ὁ ἕνας ἀπ' αὐτούς, πιάστηκε σὲ μιὰ παγίδα. Φωνάζει τότε τὸν ἀδελφό του καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τοῦ κόψη τὸ κεφάλι, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχε κανένας τρόπος γιὰ νὰ γλυτώση ἀπὸ τὴν γερὴ παγίδα.

—Κόψε μου τὸ κεφάλι, ἀδελφέ μου καὶ πάρτο μαζύ σου, τοῦ λέει,—γιατὶ ἂν μὲ ἀναγνωρίσουν, θὰ καταστραφῆς καὶ σὺ μαζύ μου.

Ὁ δυστυχισμένος ὁ ἀδελφός του κατάλαβε ὅτι ἤτανε, πράγματι ὑποχρεωμένος νὰ κάνη τὸ ἔγκλημα αὐτό, ἀφοῦ οὕτως ἢ ἄλλως ὁ ἀδελφός του ἤτανε ξεγραμμένος πειὰ ἀπὸ τὸν κόσμο. Τοῦ ἔκοψε λοιπὸν τὸ κεφάλι, τὸ πῆρε μαζύ του καὶ γύρισε στὸ σπίτι.

Μόλις ξημέρωσε, ὁ βασιλῆας ἔτρεξε ἀμέσως στὸ θησαυροφυλάκιο, περίεργος νὰ δῆ τί εἶχε ἀπογίνει μὲ τὶς παγίδες. Ὅταν εἶδε πιασμένο σὲ μιὰ παγίδα ἕνα ἀκέφαλο σῶμα, ἔμεινε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα ἀπ' τὴν κατάπληξί του. Μὰ ἀπὸ ποῦ μπῆκε μέσα αὐτὸς ὁ κλέφτης; Ἡ πόρτα ἤταν ἀνέπαφη, οἱ τοῖχοι δὲν εἴχανε καμμιὰ τρύπα. Ὁ μόνος ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ τοῦ λύση τὸ αἴνιγμα αὐτό, ἤταν ὁ κλέφτης ποὺ πιάστηκε στὴν παγίδα. Μὰ πῶς νὰ μιλήση, ἀφοῦ τοῦ ἔλειπε τὸ κεφάλι;

Τότε ὁ Φαραὼ σκέφτηκε νὰ κάνη τὸ ἑξῆς: διέταξε νὰ κρεμάσουν τὸ πτῶμα σ' ἕναν τοῖχο κ' ἔβαλε στρατιῶτες νὰ τὸ φρουροῦν διαρκῶς μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ συλλάβουν ὅποιον θὰ ἔβλεπαν νὰ κλαίη ἢ ν' ἀναστενάζη μπρὸς στὸν κρεμασμένο. Τὸ πτῶμα λοιπὸν ἔμεινε ἔτσι κρεμασμένο μιὰ ὁλόκληρη μέρα.

Μὰ ἡ μητέρα τῶν δυὸ νέων δὲν μποροῦσε νὰ βλέπη νὰ κακομεταχειρίζωνται ἔτσι τὸ νεκρὸ παιδί της. Καὶ διέταξε τὸν ἀδελφό του νὰ πάη νὰ πάρη τὸ πτῶμα τοῦ νεκροῦ, μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο, ἀπὸ τὴν ἀτιμωτικὴ αὐτὴ θέσι, καὶ νὰ τῆς τὸ φέρη γιὰ νὰ τὸ θάψη σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῆς θρησκείας. Καὶ τὸν ἠπείλησε, λέγοντας πώς, ἂν δὲν τῆς ἔκανε τὸ χατῆρι, δὲν τὸ εἶχε σὲ τίποτα νὰ πάη μόνη της στὸ βασιλῆα καὶ νὰ τὸν καταδώση...

Τοῦ κάκου ὁ νέος προσπάθησε νὰ κάνη τὴ μητέρα του ν' ἀλλάξη γνώμη. Ἐκείνη δὲν ἤθελε ν' ἀκούση τίποτα. Ἐπέμενε σώνει καὶ καλὰ ν' κάνη κηδεία στὸ πτῶμα τοῦ παιδιοῦ της.

Τότε ὁ νέος, γιὰ νὰ ἱκανοποιήση τὴν εὔλογη ἐπιθυμία τῆς μητέρας του, σοφίστηκε τὸ ἑξῆς τέχνασμα:

Πῆρε κάμποσα γαϊδούρια καὶ τὰ φόρτωσε τουλούμια γεμᾶτα κρασί. Ὕστερα ξεκίνησε γιὰ τὸ μέρος ὅπου εἴχανε κρεμάσει τὸν ἀδελφό του. Μόλις ἔφτασε ἐκεῖ κοντά, ἄνοιξε μὲ τρόπο δυὸ τουλούμια γιὰ νὰ χυθῆ τὸ κρασὶ καὶ κατόπιν ἄρχισε νὰ κλαίγεται καὶ νὰ τραβάη τὰ μαλλιά του γιὰ τὴ ζημιὰ ποὺ ἔπαθε. Οἱ στρατιῶται, ποὺ φρουρούσανε τὸ ἀκέφαλο πτῶμα τοῦ ἀδελφοῦ του, ἔτρεξαν ἀμέσως κοντά του μὲ τὰ ποτήρια τους γιὰ νὰ μὴν ἀφήσουν νὰ χυθῆ ὅλο τὸ κρασί.

Ὁ νέος στὴν ἀρχὴ καμώθηκε ὅτι θύμωσε μαζύ τους, ἐπειδὴ ζητούσανε νὰ τοῦ πιοῦνε τὸ κρασί, καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς βρίζη. Σιγὰ - σιγὰ ὅμως μαλάκωσε. Τράβηξε τὰ γαϊδούρια του σὲ μιὰ μεριὰ κ' ἔπιασε ψιλὴ κουβέντα μὲ τοὺς στρατιῶτες, στοὺς ὁποίους χάρισε κ' ἕνα τουλοῦμι κρασί. Μόλις ἐκεῖνοι εἴδανε τὸ κρασί, λησμόνησαν τὴν ὑπηρεσία ποὺ τοὺς εἶχε ἀναθέσει ὁ Φαραώ, ἔκατσαν καταγῆς καὶ ἄρχισαν νὰ πίνουν. Ὁ νέος τοὺς ἔκανε παρέα. Σὲ λίγο, ἐνθουσιάστηκε τόσο πολὺ ἀπὸ τὴν καλὴ συντροφιά τους, ὥστε τοὺς χάρισε ἀκόμα ἕνα τουλοῦμι κρασί. Οἱ στρατιῶτες ἤπιανε, ὥσπου ἀποκοιμήθηκαν ἐκεῖ ποὺ εἴχανε κάτσει...

Τότε ὁ νέος ξεκρέμασε τὸ πτῶμα τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ὕστερα, γιὰ νὰ προσβάλη τοὺς στρατιῶτες, τοὺς ξύρισε τὸ ἕνα μάγουλο. Κατόπιν φόρτωσε τὸ πτῶμα σ' ἕνα ἀπὸ τοὺς γαϊδάρους καὶ γύρισε στὸ σπίτι του. Ἔτσι, εἶχε ἐκτελέσει τὴ διαταγὴ τῆς μητέρας του.

Ὅταν ὁ Ραμψίνιτος ἔμαθε πὼς εἴχανε κλέψει τὸ πτῶμα τοῦ κλέφτη, θύμωσε ὑπερβολικά. Καὶ θέλοντα νὰ μάθη μὲ κάθε μέσο ποιὸς ἤταν ὁ τολμηρὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, ἔκανε κάτι τρομερό. Ἔστειλε τὴ θυγατέρα του σ' ἕνα πολυσύχναστο καπηλεῖο τῆς πόλεως καὶ τὴ διέταξε νὰ ρωτάη ὅλους τοὺς ἄντρες ποὺ θὰ πήγαιναν ἐκεῖ ποιὰ ἤταν ἡ πιὸ πανοῦργα καὶ πιὸ ἀνόσια πρᾶξι τῆς ζωῆς τους. Ὅποιος δὲ τῆς ἔλεγε τίποτα σχετικὸ μὲ τὴν κλοπὴ τοῦ θησαυροφυλακίου καὶ τὴν ἁρπαγὴ τοῦ πτώματος τοῦ κλέφτη, νὰ τὸν ἔπιανε ἀμέσως ἀπὸ τὸ χέρι καὶ νὰ φώναζε βοήθεια. Ἀμέσως τότε οἱ στρατιῶτες ποὺ θὰ παραφύλαγαν, θὰ ἔμπαιναν μέσα καὶ θὰ τὸν συνελάμβαναν.

Ἡ κόρη τοῦ Φαραὼ ἀναγκάστηκε νὰ ὑποταχθῆ στὴν πατρικὴ θέλησι.

Μὰ ὁ νέος εἶχε μάθει τὸ σχέδιο τοῦ Φαραώ... Ὡστόσο, θέλοντας νὰ νικήση τὸν Ραμψίνιτο στὴν πονηριά ἔκοψε ἀπὸ τὸν ὦμο τὸ χέρι ἑνὸς πεθαμένου ἀνθρώπου, τὸ ἔκρυψε κάτω ἀπὸ τὸ ροῦχο του καὶ πῆγε στὸ καπηλεῖο ὅπου βρισκόταν ἡ κόρη τοῦ βασιλῆᾶ.

Καὶ ὅταν ἐκείνη τοῦ ἔκανε τὴν ἴδια ἐρώτησι ποὺ εἶχε κάνει καὶ σ' ὅλους τοὺς ἄλλους ἄντρες ποὺ πήγαιναν ἐκεῖ, ἐκεῖνος χωρὶς νὰ διστάση καθόλου τῆς ἐξιστόρησε ὅλες τὶς περιπέτειές του. Ἡ κόρη κατάλαβε τότε πὼς αὐτὸς ἤταν ὁ ἐπικίνδυνος ἄνθρωπος ποὺ ζητοῦσε ὁ πατέρας της καὶ τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι, φωνάζοντας βοήθεια γιὰ νἄρθουν οἱ στρατιῶτες. Μὰ ὁ νέος τῆς εἶχε δώσει, μέσ' στὸ σκοτάδι, τὸ χέρι τοῦ πεθαμένου. Κ' ἔτσι, ὅταν ἔφτασαν οἱ στρατιῶτες μὲ τὶς δάδες γιὰ νὰ πιάσουν τὸν ἀσύλληπτο, εἴδανε τὴν κόρη τοῦ Φαραὼ νὰ κρατάη ἕνα χέρι στὸν ἀέρα!...

Ὁ βασιλῆᾶς τρόμαξε πειά, μὲ τὴν πονηρία αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἔμαθε καὶ τὸ νέο κατόρθωμά του. Ἔβαλε τότε τελάληδες νὰ διαλαλήσουν σ' ὅλες τὶς πολιτεῖες ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς θὰ μποροῦσε νὰ παρουσιαστῆ μπροστά του, βέβαιος ὅτι δὲν θὰ τιμωρηθῆ.

Ὁ νέος, βασίστηκε στὸ λόγο τοῦ Φαραὼ καὶ πῆγε καὶ τὸν βρῆκε, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τὸν παραμικρὸ φόβο γιὰ τὰ ἄσχημα παιχνίδια ποὺ τοῦ εἶχε παίξει ὡς τότε.

Ὁ Ραμψίνιτος τὸν δέχτηκε μὲ μεγάλη χαρά, καὶ τοῦ ἔδωσε γυναίκα τὴν κόρη του, λησμονῶντας πὼς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχε κλέψει ἀπὸ τὸ θησαυροφυλάκιό του. Τὸν ἱκανοποιοῦσε ἡ σκέψι ὅτι ὁ νέος αὐτὸς ἤταν ὁ ἐξυπνότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ Αἰγύπτιοι, ἀλήθεια, ἤταν οἱ ἐξυπνότεροι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου καὶ ὁ νέος αὐτὸς ἤταν ὁ ἐξυπνότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς Αἰγυπτίους!...

……

«Τὴν ἱστορία αὐτὴ ἀφηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος στὸ δεύτερο Κεφάλαιο τῶν Μουσῶν του, στὴν Εὐτέρπη. Οἱ πληροφορίες δὲ ποὺ δίδει γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὶς συνήθειες τῶν Αἰγυπτίων, εἶνε ἡ μόνη ἑλληνικὴ πηγὴ ποὺ μᾶς γνωρίζει τὰ ἔθιμα τῶν ἀρχαίων κατοίκων τῆς χώρας τοῦ Νείλου».

Διέταξε καὶ τοὺς σκότωσαν μπροστά του !...

ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΕΣ

— Βασιλικὸς χαλβᾶς

Παίρνετε ἑκατὸ δράμια σιμυγδάλι χονδρό, τριακόσια δράμια γάλα, τριάντα δράμια ζάχαρι, μιὰ κουταλιὰ βούτυρο καὶ μισὸ ποτῆρι ἀμύγδαλα ψιλὰ κοπανισμένα.

Βάζετε τὸ βούτυρο στὴ φωτιὰ καὶ λυώνει, ρίχνετε μέσα τὰ ἀμύγδαλα, ὕστερα τὸ σιμυγδάλι, λίγο-λίγο καὶ τὸ ταράζετε. Μετὰ ρίχνετε τὸ γάλα, τὸ ὁποῖον προηγουμένως βράζετε.

Κατόπιν ἀπὸ αὐτὸ ἑτοιμάζετε τὴ ζάχαρι λυωμένη σ' ἕνα καὶ μισὸ ποτῆρι νερὸ καὶ ἅμα τὸ γάλα ἀπορροφηθῆ, ρίχνετε λίγο-λίγο τὸ νερό. Ἅμα ἰδῆτε ὅτι βράσανε ὅλα αὐτὰ ἀρκετά, τὰ ἀνακατεύετε μ' ἕνα κουτάλι κι' ἔπειτα τὰ κατεβάζετε ἀπὸ τὴ φωτιά.

Ἅμα κατεβάσετε τὴν κατσαρόλα, τὴν σκεπάζετε καλὰ ἀπὸ πάνω μὲ μιὰ πετσέτα καὶ ἔπειτα βάζετε καὶ τὸ καπάκι ἀπὸ πάνω, προσέχοντες καλὰ νὰ τὰ κλείσετε ἔτσι ποὺ νὰ μὴ παίρνη ἀέρα μέσα ὁ χαλβᾶς.

Τὸ ἀφίνετε ἔτσι ἐπὶ δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας καὶ ἔπειτα σερβίρετε τὸ χαλβᾶ, πασπαλισμένο μὲ ψιλὴ ζάχαρι καὶ κανέλλα.

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ εἰς καλὴν τιμὴν παλαιὰ βιβλία καὶ ὁλόκληροι βιβλιοθῆκαι. Οἱ διαθέτοντες τοιαῦτα παρακαλοῦνται νὰ μᾶς ἀποστείλουν κατάλογον τῶν πρὸς πώλησιν βιβλίων, ὁδὸς Λέκα 7.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΕΝΑΣ ΗΡΩΪΚΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Ὁ καθολικὸς Μητροπολίτης Σύρου Ἰωάννης-Ἀνδρέας Κάργας. Ἡ μοναδική του μόρφωσις, ὁ ἡρωϊσμός του, τὰ ἀλτρουϊστικά του αἰσθήματα. Ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως καὶ οἱ Τοῦρκοι. Ὁ τρομερὸς Τοῦρκος θαλασσόλυκος Καπετὰν Ἀλῆ Πασσᾶς. Ἢ Τοῦρκος ἢ κρεμάλα! Μιὰ σπαρακτικὴ σκηνή.

Ὁ Δυτικὸς κλῆρος ἔχει μιὰ τραγικὴ προτεραιότητα στὶς θυσίες ἐπάνω στὸ βωμὸ τῆς Ἐθνικῆς μας Ἰδέας. Πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸ μαρτυρικὸ Μητροπολίτη τῆς Σμύρνης καὶ τὸν μεγάλο ἐθνομάρτυρα τὸν Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε΄, ἕνας ἄλλος ἱεράρχης, τοῦ Δυτικοῦ δόγματος αὐτός, ὁ Ἰωάννης-Ἀνδρέας Κάργας, Μητροπολίτης Σύρου, βρῆκε φρικτὸ θάνατο ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Βρισκόμαστε στὸ ἔτος 1617. Ὁ τότε ἀντιβασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως δοὺξ Ὀσσούμα, ἐχθρὸς τῆς Ἑνετικῆς Δημοκρατίας, ἔστειλε ἕνα μέρος τοῦ στόλου του γιὰ νὰ καταδιώξη τὰ διάφορα Ἑνετικὰ πλοῖα ποὺ περιέπλεαν τὶς ἀκτὲς τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου, τοῦ Ἰονίου πελάγους καὶ στὶς Κυκλάδες. Ὁ στόλος αὐτὸς προσωρμίσθη γιὰ λίγες ἡμέρες καὶ στὴ Σῦρο. Τὸ γεγονὸς ἀνησύχησε τρομερὰ τὴν Ὑψηλὴ Πύλη, ἡ ὁποία ὑπωπτεύθη ὅτι ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως εἶχε προθέσεις νὰ καταλάβη τὴ νῆσο καὶ ὅτι γιὰ νὰ πετύχη τὸ σκοπό του αὐτὸ βρισκόταν σὲ συνεννοήσεις μὲ τὸν τότε καθολικὸ Μητροπολίτη τῆς Σύρου καὶ ἀπεσταλμένο τοῦ Πάπα Ἰωάννη-Ἀνδρέα Κάργα. Ὁ ἱεράρχης αὐτὸς ἤταν ἄνθρωπος ἐντελῶς ἐξαιρετικῆς μορφώσεως. Νέος πολὺ ἀκόμα εἶχε καταταχθῆ στὸ περίφημο τάγμα τοῦ Ἁγίου Δομινίκου καὶ κατόπιν στὸ τάγμα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ Παύλου. Ἡ φήμη του ὡς κληρικοῦ σπανίας μορφώσεως, ἐξαιρετικῆς πολιτικῆς διορατικότητος καὶ ἐκτάκτου δραστηριότητος, ἔφτασε στὸν Πάπα, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔδωκε τὸν τίτλο τοῦ «Γενικοῦ Ἀποστολικοῦ Κήρυκος» καὶ τὸν ἐχειροτόνησε καὶ Μητροπολίτη Σύρου. Ἕναν ἱεράρχη μὲ τόσο σπάνιες καὶ ἐπικίνδυνες γιὰ τὴν Τουρκία ἀρετὲς ἤταν πολὺ φυσικὸ νὰ τὸν ὑποπτεύωνται καὶ νὰ τὸν παρακολουθοῦν οἱ Τοῦρκοι σὲ κάθε κίνησή του, σὲ κάθε σχέση του. Ἔτσι ὅταν ἔφθασε στὴν Κωνσταντινούπολη ἡ εἴδησις ὅτι μερικὲς γαλέρες τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως εἶχαν προσορμισθῆ στὴ Σῦρο, ἡ Πύλη ἐσχημάτισε πειὰ τὴν πεποίθηση ὅτι ὁ δυτικὸς ἐπίσκοπος βρισκόταν σὲ ἄμεση συνεννόηση μὲ τὸ δοῦκα Ὀσσοῦμακαὶ τὸν Πάπα. Μόλις λοιπὸν ἀπέπλευσαν οἱ γαλέρες τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, ἡ Ὑψηλὴ Πύλη διέταξε τὸν Καπετὰν Ἀλῆ Πασσᾶ, ἕναν ἀπὸ τοὺς τρομερότερους Τούρκους θαλασσόλυκους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νὰ πλεύση ἀμέσως πρὸς τὴ Σῦρο καὶ νὰ τιμωρήση τοὺς συνωμότες. Ὁ Καπετὰν Ἀλῆ Πασσᾶς μπῆκε στὸ λιμάνι τῆς Σύρου στὶς 15 Ὀκτωβρίου τοῦ 1617. Μόλις τὸ πληροφορήθηκαν οἱ καθολικοὶ τοῦ νησιοῦ ἔφυγαν ὅλοι τρομαγμένοι πρὸς τὰ βουνά. Ἀλλ' ὁ γενναῖος κληρικός, πιστὸς στὴν ἀποστολή του καὶ στὸ καθῆκον του, ἔμεινε στὴ θέση του μαζὺ μὲ κάποιον ἐφημέριό του Μιχαὴλ ὀνομαζόμενο.

Ὅταν ὁ Καπετὰν Ἀλῆ Πασσᾶς ἀπεβιβάσθη στὴν παραλία καὶ ἔμαθε ὅτι οἱ καθολικοὶ τῆς Σύρου ἔφυγαν πρὸς τὰ βουνά, φρένιασε, κυριολεκτικῶς. Ὁ τυφλωμένος ἀπὸ θρησκευτικὸ φανατισμὸ Μουσουλμᾶνος ἔβλεπε ὅτι δὲ θὰ χόρταινε ὅσο ἤθελε τὴν αἱμοδιψία του. Κάλεσε λοιπὸν ἀμέσως τὸν Καθολικὸ Μητροπολίτη καὶ ἀφοῦ τὸν ὑπέβαλε σὲ ἀνάκριση σχετικὰ μὲ τὴν προσόρμιση τοῦ Ναπολιτάνικου στόλου στὴ Σῦρο καὶ ἐκεῖνος ἀρνήθηκε τὰ πάντα, τὸν διέταξε κατόπι νὰ συγκεντρώση ὅλους τοὺς Καθολικοὺς καὶ νὰ τοὺς παρουσιάση ἐμπρός του.

Ὁ γενναιότατος ἱεράρχης ἀντελήφθη τὶς αἱμοβόρες διαθέσεις τοῦ ἐξαγριωμένου αὐτοῦ θηρίου καὶ ἐπροτίμησε νὰ παραδώση τὸ ἴδιο του τὸ κορμὶ γιὰ νὰ χορτάση τὴν ἀπαίσια δίψα του ὁ Ἀλῆς, παρὰ νὰ καλέση τὸ τρομαγμένο ποίμνιό του, ποὺ εἶχε ζητήσει ἄσυλο στὰ βουνὰ καὶ στὶςσπηλιὲς καὶ νὰ τὸ παραδώση στὰ νύχια τῆς τίγρεως.

— Κύριε, ἄρχισε νὰ λέη ὁ ἐπίσκοπος, δὲ θὰ μπορέσω νὰ συγκεντρώσω τὸ ποίμνιό μου, ὅπως μοῦ λέτε. Οἱ ἄνθρωποι, τρομαγμένοι, ὄχι γιατὶ εἶνε ἔνοχοι σὲ τίποτα, ἀλλὰ γιατὶ ὑπωπτεύθηκαν τὶς ἐχθρικὲς διαθέσεις σας, ἔφυγαν πρὸς τὰ βουνὰ καὶ εἶνε ἀδύνατο νὰ τοὺς συγκεντρώσω, ὅσο κι' ἂν προσπαθήσω.

— Αὐτὲς εἶνε φλυαρίες ! φώναξε ἀφρίζοντας ἀπὸ λύσσα ὁ Καπετὰν Ἀλῆ Πασσᾶς. Πρέπει νὰ τελειώνουμε μιὰ γιὰ πάντα ! Θὰ σφάξω ὅλους τοὺς Χριστιανούς σου καὶ θὰ κρεμάσω ἐσένα καὶ τὸν ἐφημέριό σου. Σκεφθῆτε ἐσὺ καὶ ὁ ἐφημέριός σου τὴ θέση σας. Νὰ τὸ δίλημμα ποὺ σᾶς προτείνω γιὰ τὴ σωτηρία σας ; Ἢ θὰ γίνετε καὶ οἱ δύο σας Τοῦρκοι, ἢ θὰ κρεμαστῆτε. Σᾶς δίνω ὡς αὔριο διορία γιὰ νἀποφασίσετε.

— Δὲν ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ διορία, τοῦ ἀπάντησε μὲ τόλμη ὁ γενναιότατος κληρικός, γιατὶ τὴστιγμὴ αὐτὴ πήραμε ἀμέσως τὴν ἀπόφασή μας ; Θὰ μείνουμε πιστοὶ στὸ Χριστό μου καὶ στὴν Ἐκκλησία του. Ὅσο γιὰ τοὺς καλοὺς μου Χριστιανούς, βεβαιωθῆτε ὅτι δὲν εἶνε ἔνοχοι καμμιᾶς συνωμοσίας.

Τρελλὸς ἀπὸ θυμὸ ὁ Καπετὰν Ἀλῆ Πασσᾶς,ὕστερα ἀπὸτὴν τολμηρὴ αὐτὴ ἀπάντηση τοῦ Καθολικοῦ ἐπισκόπου, διέταξε νὰ δέσουν κι' αὐτὸν καὶ τὸν ἐφημέριό του μὲ ἁλυσσίδες καὶ νὰ τοὺς κατεβάσουν στὸ ἀμπάρι τοῦ καραβιοῦ. Τὴν ἄλλη μέρα, δηλ. στὶς 16 Ὀκτωβρίου 1617, ὅλα ἦσαν ἕτοιμα γιὰ τὴν ἐκτέλεση. Δυὸ βρόγχοι εἶχαν προσδεθῆ ψηλὰ στὰ κατάρτια τοῦ πλοίου καὶ δυὸ σκάλες ἀπὸ σκοινιὰ ἔφεραν ὡς ἐκεῖ. Μερικοὶ Τοῦρκοι ναῦτες ἀνέβασαν μὲ βρισιὲς καὶ χτυπήματα βάναυσα τοὺς δύο ἁλυσσοδεμένους κληρικοὺς ἀπὸ τὸ ἀμπάρι στὸ κατάστρωμα, ὅπου τοὺς ἔβγαλαν τὰ ἄμφια καὶ τοὺς φόρεσαν τὸ πουκάμισο τοῦ καταδίκου.

Ὅταν οἱ δύο φτωχοὶ κληρικοὶ ἀνέβηκαν ὥςτὸ τελευταῖοσκαλὶ τῆς ἀνεμόσκαλας, ὁ δήμιος ποὺ τοὺς ἀκολουθοῦσε πέρασε ἀμέσως τὶς θηλειὲς στὸ λαιμό τους, ὕστερα τοὺς ἔσπρωξε βίαια πρὸς τὰ ἔξω καὶ τὰ δύο ἀσπροντυμένα κορμιὰ κρεμάστηκαν στὸ κενό. Μερικὲς συσπάσεις καὶ ξεψύχησαν...

Τρία ὁλόκληρα ἡμερόνυχτα τὰ κορμιὰ τῶν δυστυχισμένων κληρικῶν ἔμειναν κρεμασμένα ἐκεῖ, σαλεύοντα ἀπαίσια, γιὰ παραδειγματισμό. Στὸ μεταξὺ ὁ Καπετὰν Ἀλῆ Πασσᾶς, ἀφοῦ ἔκαμε λεπτοτερῆ ἔρευνα στὴν ἐπισκοπὴ καὶ στὴν ἐκκλησία καὶ δὲ βρῆκε κανένα ἐνοχοποιητικὸ ἔγγραφο, παράγγειλε στοὺς Συριανοὺς ὅτι ἔπρεπε νὰ πάρουν τὰ δύο πτώματα καὶ νὰ τὰ θάψουν. Καὶ πραγματικά, πῆγαν μερικοὶ Συριανοί, τὰ παρέλαβαν καὶ τὰ ἔθαψαν στὴν ἐκκλησία τοῦ ἉγίουΜάρκου.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Βραβευμένο διήγημα τοῦ ΜΙΧ. ΟΣΤΕΝ

ΜΙΑ ΑΛΛΟΚΟΤΗ ΖΗΤΙΑΝΑ

Στὰ νεανικά μου χρόνια ἐσύχναζα πολὺ στὸ σπίτι τοῦ καθηγητοῦ Σοῦμπριγκ, τοῦ περιφήμου χειρούργου Κάθε δευτέρα ἐπαίζαμε ἐκεῖ καμμιὰ παρτίδα πόκερ, ἐγώ, ὁ φίλος μου Βέρνερ, ἡ κόρη τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ κάποια φίλη της ποὺ ἀργότερα τὴν ἐπῆρε γυναίκα του ὁ Βέρνερ. Μὰ ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς παίκτας, εὕρισκε κανεὶς πάντοτε στὸ σπίτι τους ἕναν κύκλο ἀπὸ μορφωμένους ἀνθρώπους ποὺ συγκέντρωναν ἐκεῖ ὁ καθηγητὴς καὶ ἡ καλὴ καὶ εὐγενική του κυρία.

Ἕνα βράδυ εἴμαστε κάπου δώδεκα πρόσωπα. Επεριμέναμε καὶ μερικοὺς ἄλλους ἀκόμα ποὺ εἶχαν ἀργήσει, καὶ στὸ μεταξὺ ἀρχίσαμε νὰ συζητοῦμε γιὰ διάφορα πράγματα. Ἔτσι ἀνοίξαμε κουβέντα καὶ γιὰ κάποια κυρία γνωστὴ τῆς οἰκοδεσποίνης, τὴ χήρα Ἐντερλάϊν, ποὺ ἦταν κι' αὐτὴ ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀργοπορημένη. Αὐτὸ συνέβαινε γιὰ πρώτη φορά, γιατὶ ἡ κυρία Ἐντερλάϊν συνείθιζε πάντοτε νὰ ἔρχεται μὲ τοὺς πρώτους. Μερικοὶ ποὺ τὴν ἐγνώριζαν ἔλεγαν κάτι ἀληθινὰ περίεργα πράγματα γι' αὐτήν. Ἔτσι, λόγου χάριν, εἶχε ἀπὸ εἴκοσι χρόνια τώρα πάντα τὴν ἴδια ὑπηρέτρια στὸ σπίτι της καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ φορῇ πάντα τὰ ἴδια ροῦχα ἐπάνω της, μολονότι ἡ μόδα τους εἶχε περάση ἀπὸ καιρό, καὶ ἄλλα παρόμοια.

Ἡ συζήτηση ἐξακολουθοῦσε πάντοτε στὸν ἴδιο τόνο, ὅταν ἔφθασε τέλος ἡ κυρία Ἐντερλάϊν. Ἐζήτησε χίλιες φορὲς συγγνώμη γιὰ τὴν ἀργοπορία της.

Ἤτανε μιὰ μικρόσωμη κυρία, καὶ μιλοῦσε μὲ μεγάλη ἀξιοπρέπεια. Δὲν τῆς ἔλειπε μιὰ κάποια ἐπιτήδευσις καὶ φιλαρέσκεια στοὺς τρόπους της. Κάτω ἀπὸ τὰ ἄσπρα μαλλιά της ἄστραφτε ἀκόμα ἡ ὠμορφιὰ τῶν ματιῶν της καὶ τὸ ἐλεύθερο χαμόγελό της. Τὰ φορέματά της πραγματικὰ εἶχαν παλιώση, τόσο πολὺ ὥστε ἐπλησίαζαν κάπως τὰ ὅρια τοῦ κωμικοῦ. Ἀλλὰ τὰ μπριλλάντια καὶ τὰ κοσμήματά της ἐθύμιζαν μιὰ παληὰ καλοπέραση καὶ εὐμάρεια.

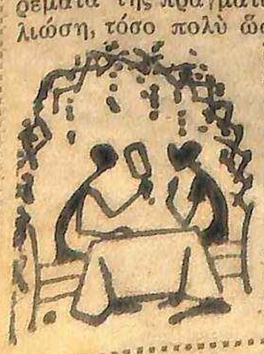

Ἐγὼ καὶ ὁ φίλος μου Βέρνερ ἐπήραμε θέση ἀκριβῶς ἀπέναντί της. Ἔξαφνα ὅμως ἡ κυρία Ἐντερλάϊν ἐσηκώθηκε ἀπότομα ἐπάνω. Εἶχε χάσει τὸ χρῶμα της, φαινότανε πὼς ὑπέφερε. Ἡ οἰκοδέσποινα τὴν ἀντελήφθη καὶ ἔτρεξε κοντά της. Τὴν ἐκράτησε ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τὴν ὡδήγησε ἔξω. Ὅταν σὲ λίγο ἐγύρισε μόνη της εἶπε :

— Ἡ φίλη μου σᾶς ζητεῖ συγγνώμην ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ μείνη περισσότερο μαζύ μας. Δὲν αἰσθάνεται καλὰ τὸν ἑαυτό της. Ἔφυγε γιὰ τὸ σπίτι της, μαζὺ μὲ μιὰν ὑπηρέτρια ποὺ ἔστειλα νὰ τὴ συνοδεύση.

Προτοῦ διαλυθῇ ἡ συντροφιά, βρῆκα τὴν εὐκαιρία νὰ ἀνταλλάξω δυὸ λέξεις μὲ τὸ φίλο μου Βέρνερ.

—Μὰ τὴν ἀλήθεια, τοῦ εἶπα, θὰ ὁρκιζόμουνα πὼς ὅταν ἡ κυρία Ἐντερλάϊν ἦτανε νέα, κάτι θὰ εἶχες μαζύ της. Νομίζω πὼς ἐσὺ εἶσαι ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς ξαφνικῆς ἀδιαθεσίας της. Ἐπρόσεξα μὲ τὶ φρίκη σὲ ἐκύτταζε.

— Ὁμολογῶ πὼς κάτι πράγματι εἶχα μαζύ της. Μὴ βάλης ὅμως τίποτε στὸ νοῦ σου γιὰ ἔρωτα. Ξέρεις ἀπὸ πότε τὴν γνωρίζω ; Ἀπὸ σήμερα τὸ πρωΐ, ποὺ μοῦ ἐζήτησε στὸ δρόμο ἐλεημοσύνη !

— Μοῦ φαίνεται πὼς εἶσαι τρελλός ἀγαπητέ μου, τοῦ εἶπα κατάπληκτος γι' αὐτὸ ποὺ ἄκουσα ἀπὸ τὸ στόμα του.

Στάθηκα μπρὸς στὴν πόρτα καὶ τὴν ἐκύτταξα κατάπληκτος...

Ἀλλ' ἐκεῖνος μὲ πῆρε ἡσυχώτατος ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ μὲ ὡδήγησε στὴ βιβλιοθήκη τοῦ σπιτιοῦ. Καὶ ἐκεῖ ἄρχισε :

— Ἐπερνοῦσα σήμερα τὸ πρωΐ ἀπὸ τὴ μεγάλη ὁδὸ τοῦ Πάρκου. Οἱ διαβάτες ἦταν πολὺ λιγοστοὶ καὶ καθὼς ὁ ἥλιος ἦταν ζεστός, ἐσκέφθηκα νὰ κάμω μιὰ βόλτα στὸν κῆπο. Γιὰ μιὰ στιγμὴ εἶδα νὰ βαδίζη μπροστά μου μιὰ λεπτή, μικρόσωμη γυναικούλα. Ἔπειτα ἀπὸ λίγο κοντοστάθηκε καὶ γύρισε. Τί νὰ θέλη αὐτὴ ἡ κυρία ; ἐσκέφθηκα.

«Δὲν ἐπρόλαβα ὅμως νὰ μείνω πολὺ μὲ τὴν ἀπορία μου, καὶ μοῦ εἶπε : «Καλέ μου κύριε, θἄχετε τὴν καλωσύνη νὰ βοηθήσετε μιὰ γρηὰ γυναίκα ποὺ ὑποφέρει ;» Ἔμεινα κατάπληκτος, ὅπως καὶ σὺ προτήτερα. «Οὐρανέ, ἐσκέφθηκα, πῶς εἶνε δυνατὸν αὐτὴ ἡ κυρία νὰ βρίσκεται σὲ τέτοια κατάσταση ;» Ἔβγαλα τότε μερικὰ χρήματα καὶ τῆς τὰ ἔδωσα. «Μὰ ὄχι, σᾶς παρακαλῶ, καλέ μου κύριε, εἶπε τότε ἡ κυρία, εἶνε πάρα πολλὰ αὐτά. Δόστε μου λιγώτερα, πολὺ λιγώτερα». Δὲν ἐδέχθηκα ὡστόσο νὰ πάρω πίσω ἐκεῖνο ποὺ τῆς ἔδωσα μιὰ φορά. Τὴν ἄφησα, καὶ ἀπόψε καταλαβαίνεις τὴν ἀπορία μου ὅταν τὴν εἶδα ἐδῶ νὰ φορῇ ἐπάνω της μιὰ καλούτσικη περιουσία σὲ μπριλλάντια καὶ κοσμήματα...

Δὲν ξέρω τὶ μὲ ἔσπρωξε νὰ ζητήσω ἀπὸ τότε νὰ πληροφορηθῶ καλύτερα γιὰ τὴν παράξενη αὐτὴ χήρα Ἐντερλάϊν. Ἐξακρίβωσα ὅτι δεχότανε τακτικὰ στὸ σπίτι της κάθε Τετάρτη μερικὲς γηραιὲς κυρίες. Συχνὰ ἐπήγαινε στὶς συναυλίες. Ἔμαθα ἀκόμη πὼς εἶχε στενὲς σχέσεις μὲ κάποιο γηραιὸ κύριο. Ἡ μυστηριώδης ζωὴ αὐτῆς τῆς γυναίκας μὲ τραβοῦσε μ' ἕναν παράξενο τρόπο. Εἶχα γίνη πραγματικὸς σπιγοῦνος καὶ τὴν παρακολουθοῦσα γιὰ νὰ μπῶ πιὸ βαθειὰ στὸ μυστικό της. Ποτὲ ὅμως δὲν ἔγινα ἀντιληπτὸς ἀπ' αὐτήν.

Πέρασε μιὰ ἑβδομάδα ἀπὸ τότε. Καὶ μιὰ μέρα τὴ συνήντησα στὸ δρόμο. Δὲν καταλαβαίνω πειά τὶ μὲ ἔσπρωξε νὰ κάμω ἐκεῖνο ποὺ ἔκαμα. Τὴν ἐπλησίασα καὶ ἄρχισα νὰ βαδίζω πλάϊ της μὲ μιὰ ἀδιάφορη ἔκφραση.

Σὲ λίγο ἀντελήφθηκα πὼς μὲ ἐπρόσεχε. Ἐγὼ ἐξακολούθησα νὰ βαδίζω, ἀδιάφορος πάντα. Φαίνεται πὼς δὲν μὲ εἶχε προσέξη ἐκεῖνο τὸ βράδυ στοῦ καθηγητοῦ Σοῦμπριγκ. Γιατὶ ἔξαφνα ἄκουσα ἐκεῖνα τὰ ἴδια λόγια ποὺ μοῦ εἶχε ἀναφέρη ὁ φίλος μου Βέρνερ :

— Θἄχετε τὴν καλωσύνη, καλέ μου κύριε, νὰ βοηθήσετε μιὰ γρηὰ κυρία ποὺ ὑποφέρει ;

Τῆς ἀποκρίθηκα μὲ κάποια κακία :

— Μὰ βέβαια, κυρία Ἐντερλάϊν... Σὲ τὶ μπορῶ νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος ;

Καὶ τότε τὴν εἶδα νὰ στέκη σὰν ἀποσβολωμένη. Ἔκανε ἕνα βῆμα πρὸς τὰ πίσω, μὲ τὴ φρίκη ζωγραφισμένη στὰ μάτια. Ἔκανε ὅμως μιὰ μεγάλη προσπάθεια καὶ κατώρθωσε νὰ εἰπῇ μὲ χαμόγελο:

— Ἀπατᾶσθε, κύριε. Δὲν μὲ γνωρίζετε, οὔτε ἐγὼ σᾶς γνωρίζω.

— Ὄχι δά, ὄχι δά, κυρία Ἐντερλάϊν. Γνωριζόμαστε ἀπὸ τὸ βράδυ ποὺ εἴμαστε κ' ἐσεῖς κ' ἐγὼ στὸ τσάϊ τοῦ καθηγητοῦ Σοῦμπριγκ !

Ἐπροσπάθησε νὰ κρατήση τὸ χαμόγελό της, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε. Καὶ στὸ τέλος μοῦ ἐκραύγασε μὲ βουρκωμένα τὰ μάτια :

— Γιὰ ὄνομα Θεοῦ, γιὰ ὄνομα Θεοῦ, καλέ μου κύριε ! Μὴ βάζετε τίποτε κακὸ μὲ τό νοῦ σας ! Μὴ μὲ πάρετε γιὰ ζητιάνα !... Ἐλᾶτε, ἐλᾶτε μαζύ μου... πρέπει νὰ πεισθῆτε !...

Ἐπῆρα ἀμέσως ἕνα αὐτοκίνητο καὶ τὴν ἐβοήθησα ν' ἀνεβῆ. Καὶ τότε μὲ μιὰν ἀπίστευτη γρηγοράδα ἄρχισε νὰ ἀλλάζη καὶ νὰ ἀναποδογυρίζη μὲ τέτοιον τρόπο τὰ φορέματά της, ὥστε σὲ λίγο ξανάγινε πάλι ἡ ἀξιοπρεπὴς ἐκείνη κυρία, ποὺ εἶχα ἰδῆ ἐκεῖνο τὸ βράδυ στοῦ καθηγητοῦ Σοῦμπριγκ. Καὶ ὅταν ἐφθάσαμε στὸ σπίτι της, ἡ συμπεριφορά της ἦταν μιᾶς εὐγενικιᾶς οἰκοδεσποίνης ποὺ θέλει νὰ περιποιηθῇ μὲ τὸν καλύτερο τρόπο τὸν ἐπισκέπτη της.

Στὸ τέλος δὲν ἐκρατήθηκα πειά.

— Μὰ γιατὶ ζητιανεύετε ; τὴν ἐρώτησα ἀδυσώπητα.

Ἐκάθησε κοντά μου καὶ ἔβαλε τὰ κλάματα. Ἔκλαιε γοερά, τὸ στῆθος της ἀνεβοκατέβαινε καὶ ἐτιναζότανε μαρτυρικά.

Ἐπροσπαθοῦσα νὰ τὴν καθησυχάσω. Ἤτανε φοβερὰ ταραγμένη, ὁ σφυγμός της χτυποῦσε πολὺ ἄσχημα. Στὴ τσέπη μου εἶχα ἕνα φιαλίδιο μὲ ἐσάνς. Τὸ ἔβγαλα καὶ τὸ ἔφερα στὴ μύτη της. Αὐτὸ τῆς ἔκανε πολὺ καλό. Ἡ ταραχή της δὲν ἔπαυσε ὁλότελα, μπόρεσε ὅμως ν' ἀνοίξη τὸ στόμα της :

— Μήπως εἶσθε γιατρός ; ἐψιθύρισε.

— Τὸ ἴδιο κάνει, τῆς ἀπήντησα, χωρὶς οὔτ' ἐγὼ νὰ ξέρω τὶ ἤθελα νὰ εἰπῶ μ' αὐτό.

Καὶ τότε ἐκείνη μοῦ ἔπιασε τὰ χέρια.

— Εἴσαστε καλός, πολὺ καλὸς ἄνθρωπος, μοῦ εἶπε. Ὁ οὐρανὸς σᾶς ἔστειλε κοντά μου. Θὰ μὲ βοηθήσετε, δὲν εἶνε ἔτσι ; Πιστέψετέ με ὅμως, δὲν ἔχω ἀνάγκη νὰ ζητιανεύω ἐγώ. Δὲν ἔχω ἀνάγκη

ἀπὸ τίποτε. Πέστε μου εἰλικρινά : μπορεῖ τάχα νὰ ζήση ἔτσι ὅπως ἐγὼ ζῶ μιὰ γυναῖκα ἀπὸ τὴ ζητιανιά ;

Δὲν τῆς ἀπήντησα ἀμέσως. Ἐκείνη ἐπροσπαθοῦσε νὰ διαβάση τὶς σκέψεις μου στὸ πρόσωπό μου.

— Μὰ τότε, γιατὶ τὸ κάνετε αὐτό : τῆς εἶπα στὸ τέλος.

Ἄρχισε καὶ πάλι νὰ κλαίη.

— Ἀπὸ μιὰ κακὴ συνήθεια, μοῦ εἶπε. Μιὰ γρηὰ γυναῖκα πάντα ἔχει μερικὲς κακὲς συνήθειες. Δὲν μὲ πιστεύετε, ἴσως, ἀλλ' ἔτσι εἶνε, ὅπως σᾶς τὸ λέγω. Ἡ ζητιανιὰ εἶνε γιὰ μένα ἕνα ἐλάττωμα, ὅπως γιὰ ἄλλους τὸ πιοτό... Δὲν μπορῶ πειὰ νὰ τὸ κατανικήσω αὐτὸ τὸ κακό. Δὲν θέλω νὰ τὸ κάμω, καὶ ὅμως πάντα τὸ κάνω. Εἶνε σὰν νὰ εἶμαι μεθυσμένη ἐκείνη τὴ στιγμή. Δὲν ξέρω πειὰ τὶ μοῦ γίνεται...

Καὶ ἐπρόσθεσε μὲ χαμόγελο πειά :

— Τὶ τὰ θέλετε ὅμως, εἶνε ἕνα γοητευτικὸ ἐλάττωμα αὐτὸ τὸ δικό μου...

— Καὶ ἂν πλησιάσετε κανέναν ποὺ σᾶς γνωρίζει, ὅπως σᾶς συνέβη μὲ τὸ φίλο μου καὶ σήμερα μὲ μένα ;

— Ὢ ! εἶπε, εἴσαστε πολὺ καλός, πολὺ εὐγενικός, ἐσεῖς, καὶ εἶμαι βεβαία πὼς δὲν θὰ πῆτε τίποτε σὲ κανέναν. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μὴν πῆτε τὸ παραμικρὸ στοὺς Σοῦμπριγκ. Μὴ μὲ προδώσετε. Δὲν θὰ τὸ ξανακάμω, σᾶς τὸ ὁρκίζομαι, θὰ πέθαινα ἀπὸ τὴ λύπη μου, ἐὰν ποτὲ τὸ ἐμάθαιναν οἱ Σοῦμπριγκ.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγο τὴν ἄφησα, καὶ πράγματι δὲν τὸ εἶπα κανενός, οὔτε καὶ τοῦ φίλου μου Βέρνερ ἀκόμα. Ἤμουνα ὅμως βαθειὰ πεπεισμένος ὅτι ἡ γηραιὰ κυρία ἄδικα μοῦ εἶχε κάνει ὅρκο πὼς δὲν θὰ ξαναζητιανέψη ποτέ. Καὶ πράγματι δὲν ἐκράτησε τὸ λόγο της.

Πέρασαν ἀπὸ τότε δυὸ μῆνες καὶ μιὰ μέρα, καθὼς ἐπήγαινα νὰ ἐπισκεφθῶ κάποιο φίλο μου, τὴν ὥρα ποὺ ἑτοιμαζόμουν ν' ἀνοίξω τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του, τὴν εἶδα στὸ δρόμο νὰ πλησιάζη ἕνα κύριο καὶ νὰ τοῦ ζητῇ ἐλεημοσύνη. Στάθηκα μπρὸς στὴν πόρτα καὶ τὴν ἐκύτταξα κατάπληκτος. Ἔπειτα μπῆκα μέσα, χωρὶς νὰ τῆς μιλήσω. Εἶμαι βέβαιος πὼς ἐκείνη δὲν μὲ εἶχε ἀντιληφθῆ.

Ὡστόσο, εἶχε κατορθώσει νὰ κρατήση καλὰ τὸ μυστικό της ἴσαμε τὸ τέλος. Γιατὶ ξέρει καλὰ πῶς ὥς τότε ποὺ πέθανε, διατήρησε τὴν καλή της θέση μέσα στὴν κοινωνία : ὅλοι τὴν ἐθεωροῦσαν γιὰ μιὰ ἀξιοπρεπεστάτη κυρία.

ΜΙΧΑΕΛ ΟΣΤΕΝ

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται πρὸς 3 δραχμ. ἕκαστον.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Ἕνα σπάνιο καὶ δυσεύρετο βιβλίο. Ἡ χειρόγραφες Γραφές. Μοναστήρια χωρὶς τὴ Βίβλο ! Ὁ ζῆλος τῶν καλογήρων. Ἡ ἀντιγραφὴ τῆς Βίβλου. Δάνεια καὶ διαθῆκες, κλπ.

Τὸ πολυτιμότερο βιβλίο κατὰ τὸν μεσαίωνα ἦταν ἡ Γραφή. Οἱ ἄνθρωποι ἐπίστευαν τότε στὰ λόγια τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εἶχαν καταληφθῆ ἀπὸ θρησκευτικὸ φανατισμό, (ὁ ὁποῖος ὅμως ἔφερνε πολλὲς φορὲς ἀποτελέσματα ἀντίθετα τῶν προσδοκωμένων). Δυστυχῶς ὅμως ὁ ἱερό αὐτὸ βιβλίο ἤτανε σπανιώτατο καὶ ἐλάχιστοι ἦσαν τότε οἱ θνητοὶ ἐκεῖνοι ποὺ μπορούσανε νὰ καυχηθοῦν ὅτι ἔχουν μιὰ Βίβλο. Ἡ τυπογραφία δὲν εἶχε ἐφευρεθῆ ἀκόμα καὶ τὰ διάφορα βιβλία κυκλοφοροῦσαν χειρόγραφα, στολισμένα μὲ μικρογραφίες καὶ βινιέττες ἀριστουργηματικές.

Τὸ ἱερὸ αὐτὸ βιβλίο ἤτανε κατὰ πρῶτο λόγο ἀπαραίτητο σὲ κάθε μοναστῆρι. Καὶ ὅμως, ὑπήρχανε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη πολλὰ μοναστήρια τὰ ὁποῖα δὲν εἴχανε Βίβλο. Τὸ πρᾶγμα φαίνεται παράδοξο καὶ ἀπίστευτο. Ἀλλ' εἶνε ἀληθές. Οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε νὰ ἐπεξηγοῦν τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ, δὲν εἴχανε τὸ κείμενο τῶν Εὐαγγελίων !

Ὅταν λοιπὸν ἕνα φτωχὸ μοναστῆρι δὲν εἶχε δική του Βίβλο παρακαλοῦσε κανένα ἄλλο μοναστῆρι, πιὸ πλούσιο, νὰ τοῦ δανείση τὴ δική του... γιὰ λίγα χρόνια, ὥσπου νὰ τὴν ἀντιγράψη. Πολλὲς φορὲς μάλιστα συνέβαινε ἕνα μοναστῆρι νὰ ἔχη ἀποσπάσματα μονάχα ἀπὸ τὴ Βίβλο, ὁπότε δανειζότανε μιὰν ἄλλη, γιὰ νὰ συμπληρώση τὰ κενά.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ὑποθέσετε τώρα ὅτι ἡ ἔλλειψις Βίβλων σὲ ὡρισμένα φτωχὰ μοναστήρια ἔκανε τοὺς καλογήρους ἀδιάφορους πρὸς τὸ βιβλίο αὐτό. Ἀπεναντίας : τὸ μοναδικό τους ὄνειρο ἤτανε πῶς ν' ἀποκτήσουν καὶ αὐτοὶ τὰ Ἱερὰ Γράμματα, καὶ ὅταν κατώρθωναν τέλος νὰ βροῦν τὸ ποθητὸ αὐτὸ βιβλίο, περνοῦσαν ὅλη τὴ νύχτα σκυμμένοι πάνω ἀπὸ τὶς σελίδες του καὶ μελετῶντας προσεχτικὰ κάθε ἐδάφιό του.

Μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς τυπογραφίας, ἡ Βίβλος δὲν ἤτανε ποτὲ τόσο διαδεδομένη, ὥστε νὰ μπορῇ κάθε καλόγερος νὰ ἔχη καὶ ἀπὸ ἕνα ἀντίτυπό της. Πολλὲς φορές, ἕνα μονάχα ἀντίτυπο —ἢ καὶ τμηματικὰ ἀποσπάσματα αὐτοῦ—ἐχρησίμευαν γιὰ τὶς ἀνάγκες ὄχι μόνο ὁλοκλήρου τοῦ μοναστηριοῦ, καθὼς εἴπαμε παραπάνω, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινότητος στὴν ὁποία ὑπήγετο ἡ Μονή.

Ἐννοεῖται ὅτι ὑπῆρχαν καὶ κοινότητες πλούσιες. Αὐτὲς εἶχαν ἐκτὸς ἀπὸ δύο ἢ τρία πλήρη ἀντίτυπα, καὶ πολλὰ μὲ ἀποσπάσματα. Ὑπῆρχαν ἐπίσης μοναστήρια τὰ ὁποῖα ἐκτὸς ἀπὸ λατινικὰς βίβλους εἶχαν καὶ ἑλληνικὰς καὶ ἑβραϊκάς.

Ἡ ἀντιγραφὴ μιᾶς Βίβλου ἀπαιτοῦσε χρόνο καὶ κόπο πολύ. Πολλὲς χειρόγραφοι καὶ ἱστορημένες—δηλαδὴ εἰκονογραφημένες—Βίβλοι, τὶς ὁποῖες θαυμάζουμε σήμερα σὲ παληὲς βιβλιοθῆκες καὶ μοναστήρια, ἀπήτησαν ὁλόκληρα χρόνια συνεχοῦς ἐργασίας γιὰ ν' ἀντιγραφοῦν. Ὁ ἀντιγραφεὺς ἔπρεπε νὰ ἔχη μόρφωση, γοῦστο καί, πρὸ παντός, ὑπομονή. Ὅταν ὅμως τελείωνε τὸ ἔργο του κ' ἔβλεπε τοὺς τόμους στοιβαγμένους μπροστά του, μὲ τὴν περγαμηνὴ γεμάτη ἀπὸ κοκκινόχρυσα γράμματα καὶ πολύχρωμες εἰκονογραφίες — σχεδιασμένες ὅλες, φυσικά, ἀπὸ τὸ χέρι του—λησμονοῦσε ἀμέσως τοὺς τεράστιους κόπους στοὺς ὁποίους εἶχε ὑποβληθῆ, ἀφοῦ τὰ κατάφερε νὰ κάνη ἕνα πραγματικὸ ἀριστούργημα !...

Πόσο μακρυὰ εἴμαστε, ἀλήθεια, ἀπὸ κεῖνα τὰ χρόνια. Μὰ— καλύτερα εἶνε νὰ μὴ συλλογιζόμαστε τὸ παρόν, γιατὶ τὸ παρελθὸν θὰ χάση τότε ὅλη τὴν ποίησή του.

Ὕστερα ἀπὸ ὅλα ὅσα σᾶς εἴπαμε παραπάνω, θὰ καταλαβαίνετε βέβαια καὶ μόνοι σας ὅτι ἡ τιμὴ μιᾶς Βίβλου, κατὰ τὸν μεσαίωνα, ἦταν ὑπέρογκος.

Πολλὲς ἀπ' αὐτὲς τὶς Βίβλους ἐπωλοῦντο σέ πραγματικῶς μυθώδη τιμή. Οἱ πλούσιοι ἀνέφεραν στὴ διαθήκη τους σὲ ποιὸν κληρονομούσανε τὴ Βίβλο τους, σὰν κάτι ξεχωριστὸ καὶ ἀτίμητο.. Ὅταν μάλιστα κανένας πλούσιος ἄφηνε τὴ Βίβλο του σὲ ἕνα φτωχὸ μοναστῆρι, ποὺ δὲν εἶχε τὸ ἱερὸ αὐτὸ βιβλίο, οἱ καλόγεροι τῆς Μονῆς αὐτῆς προσεύχονταν μερόνυχτα ὁλόκληρα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ μεγάλου εὐεργέτου των !

Ὅταν οἱ βασιληάδες ἤθελαν νὰ κάνουν ἕνα μεγάλο δῶρο—ἕνα βασιλικὸ δῶρο !—σὲ κάποιον εὐνοούμενό τους, τοῦ χάριζαν μιὰ χειρόγραφο Βίβλο. Καὶ οἱ ἐπίσκοποι ποὺ ἄφηναν στὴν βιβλιοθήκη τῆς ἐκκλησίας των... ἰδιόκτητο Βίβλο τους, ἐμνημονεύοντο μεταξὺ τῶν εὐεργετῶν τῆς ἐκκλησίας !...

Ἡ Βίβλος, κατὰ τὸν μεσαίωνα, ἐθεωρεῖτο βιβλίο τόσο χρήσιμο καὶ πολύτιμο ὥστε οἱ κάτοχοί των ἔγραφαν στὴν πρώτη σελίδα των συστάσεις σὲ κείνους ποὺ θὰ τὴν μεταχειρίζονταν ἀργότερα, ἐξορκίζοντας αὐτοὺς νὰ τὴ φυλᾶνε σὰν τὴν κόρη τῶν ματιῶν τους. Κάτω ἀπὸ αὐτὲς τὶς συμβουλές, ὑπῆρχε κ' ἕνα ἀνάθεμα ἐναντίον ἐκείνων ποὺ θὰ δοκίμαζαν νὰ τὴν κλέψουν ἀπὸ τὸν ἰδιοκτήτη της !

Γιὰ περισσότερη μάλιστα ἀσφάλεια, συνήθιζαν νὰ δένουν τὴ Βίβλο πάνω στὸ ἀναλόγιο. Ὅταν δὲ ἕνα μοναστῆρι ἢ μιὰ κοινότης ἤθελε νὰ δανεισθῇ μιὰ Βίβλο γιὰ νὰ τὴν ἀντιγράψη, ἔπρεπε νὰ καταβάλη στὸν κάτοχό της ποσὸν ἀνώτερον τῆς ἀξίας τοῦ βιβλίου!..

Μιὰ μέρα ὅμως ἀνεκαλύφθη ἡ τυπογραφία...

Καὶ ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ ἡ Βίβλος ἔχασε ὅλη τὴν ἐμπορικὴ ἀξία της, χωρὶς βέβαια νὰ χάση τίποτα καὶ ἀπὸ τὴν ἠθικὴ ἀξία της, ποὺ θὰ μείνη πάντα ἡ ἴδια, μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων.

Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΜΟΔΑ

Η Α. Μ. Η ΜΟΔΑ

ΤΙ ΘΑ ΦΟΡΕΣΩΜΕ

Μπορούμε νὰ ποῦμε πὼς ὅλα σὲ λίγο θὰ τὰ βλέπουμε... ρόδινα! Κι' αὐτὸ γιατὶ τὸ ρὸζ εἶνε τὸ χρῶμα ποὺ ἐπικρατεῖ σ' ὅλες τὶς τελευταῖες κρεασιὸν τῆς Μόδας. Τὸ πρόσχαρο καὶ πραγματικὰ ἀνοιξιάτικο αὐτὸ χρῶμα, δὲν θὰ τὸ βλέπωμε μόνο στὶς βραδυνὲς καὶ ἀπογευματινὲς λουσάτες τουαλέττες, ἀλλὰ καὶ στὰ φορέματα ἀπὸ λαινὰζ καθὼς καὶ στὰ ἁπλὰ πρωϊνὰ ἀνσάμπλ, καὶ στὰ ἐπανωφόρια καὶ στὰ ταγιὲρ καὶ τὰ σουέτερ.

—'Ανσάμπλ ρὸζ θὰ γαρνίρωνται μὲ ἄσπρα γκαλὸν καὶ κρυστάλλινα κουμπιά. Βραδυνὰ ρὸζ φορέματα θὰ γαρνίρωνται μὲ χρυσᾶ κεντήματα καὶ μὲ ἄσπρα μαργαριτάρια. 'Επίσης μαῦρα φορέματα ἀπογευματινὰ ἀπὸ μαῦρο σατὲν θὰ γαρνίρωνται ἀρκετὰ χτυπητά, μὲ ρὸζ κρέπ.

—'Απὸ ρὸζ βελοῦδο, καθὼς καὶ ἀπὸ ρὸζ σατέν, θὰ ἰδοῦμε θαυμάσιες βραδυνὲς τουαλέττες. Γιὰ πολὺ νέα κορίτσια ὅμως εἶνε προτιμώτερα, φορέματα ἀπὸ ρὸζ μουσελίνα, ἢ ρὸζ τοῦλι, γαρνιρισμένα μὲ τριαντάφυλλα.

Ἔπειτα ἀπὸ τὸ ρὸζ χρῶμα ποὺ θὰ τὸ ἰδοῦμε σὲ ὅλες του τὶς ἀποχρώσεις, καὶ σὲ ὅλα μας τὰ φορέματα, κατὰ δεύτερον λόγον θὰ εἶνε τῆς μόδας κατὰ τὴν προσεχῆ ἄνοιξι τὸ κόκκινο.

Ἔτσι θὰ ἰδοῦμε φορέματα καὶ ἀνσάμπλ ἀπὸ κόκκινο ἁπλὸ ὕφασμα, ἢ ἀπὸ κόκκινο ἐπίσης ὕφασμα, ἀλλὰ μὲ διάφορα σχέδια, μὲ μοτίφ, καὶ καντριγιέ.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ τελευταῖα φορεματάκια εἶνε καμωμένα ἀπὸ λαινὰζ κόκκινο ἐμπριμὲ μὲ μαῦρες γραμμές.

Τὰ φορέματα αὐτὰ δὲν ἔχουν καμμιὰ γαρνιτούρα, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ κορδέλλα ἀπὸ μαῦρο σατέν.

Κάποτε γαρνίρονται καὶ μ' ἕνα γιακαδάκι ἀπὸ μαῦρο σατὲν καὶ μιὰ γραβάτα ἀπὸ μαύρη κορδέλλα. Ἄλλες φορὲς πάλι στὸ γιακαδάκι, ἀντὶ γραβάτας, πηγαίνει μιὰ μαύρη κορδέλλα ποὺ δένει δεξιὰ σὲ φιόγκο καὶ ποὺ ἔχει ἀρκετὰ μακρυὲς ἄκρες.

Ὅσες δὲν ἀγαποῦν τὰ χτυπητὰ χρώματα, μποροῦν νὰ φορέσουν φορέματα καφέ, μπέζ, καὶ μπλὲ - μαρέν, ποὺ εἶνε ἐπίσης τῆς μόδας. Τὰ φορέματα τῶν χρωμάτων αὐτῶν ἔχουν καὶ τὸ πλεονέκτημα ὅτι μποροῦν νὰ φορεθοῦν καὶ ἀπὸ κυρίες ποὺ δὲν εἶνε πειὰ πολὺ νέες καὶ στὶς ὁποῖες τὸ ρὸζ ἢ τὸ κόκκινο χρῶμα θὰ πήγαινε κάπως ἄσχημα.

—Κατὰ τὴν προσεχῆ ἄνοιξι θὰ φορεθοῦν πολὺ χαριτωμένα ταγιεράκια μὲ κοντὴ βέστα καὶ ἴσια φοῦστα. Ἡ φοῦστα τῶν ταγιὲρ αὐτῶν, γίνεται συνήθως ἀπὸ λαινὰζ φανταιζὶ ἢ σκωτζέζικο, καὶ ἡ βέστα ἀπὸ λαινὰζ ἁπλὸ ἀσορτὶ μ' ἕνα ἀπὸ τὰ χρώματα τῆς φούστας, γαρνίρεται δὲ μὲ τὸ ὕφασμα τῆς φούστας, δηλαδὴ τὰ ρεβὲρ οἱ τσέπες καὶ τὰ παραμέντα τῶν μανικιῶν εἶνε ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα τῆς φούστας.

Μὲ τὰ ταγιὲρ αὐτὰ θὰ φορεθοῦν μπλοῦζες φανταιζί, ἀπὸ κρὲπ - ντὲ - σὶν ἁπλὸ ἢ ἐμπριμέ, ἢ πυλλόβερ ἀπὸ τζέρσεϋ καθὼς καὶ σεμιέτες.

Ἂν θέλετε νὰ γαρνίρετε μὲ γοῦνα τὸ ταγιέρ σας, πρέπει νὰ διαλέξετε γοῦνα μὲ τρίχωμα κοντὸ καὶ ἀνοιχτοῦ χρώματος.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΚΡΗΣ

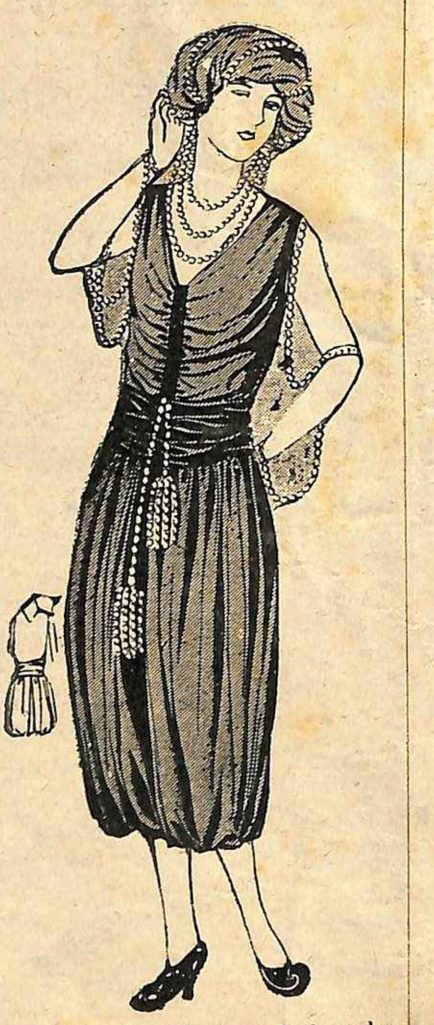

Κοστοῦμι Σουλτάνας ἀπὸ κρὲπ-σατέν. Τὸ κορσάζο σουρώνει ἐμπρὸς μὲ μιὰ βελούδινη κορδέλλα. Ἡ ζώνη εἶνε ντραπέ, τὸ σαλβάρι σουρωτὸ καὶ μπουφάν. Τὸ τυρμπὰν εἶνε ἐπίσης ἀπὸ σατὲν καὶ γαρνίρεται, καθὼς καὶ τὸ κοστοῦμι, μὲ μαργαριτάρια.

ΜΙΑ ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΗ ΚΟΛΟΜΠΙΝΑ

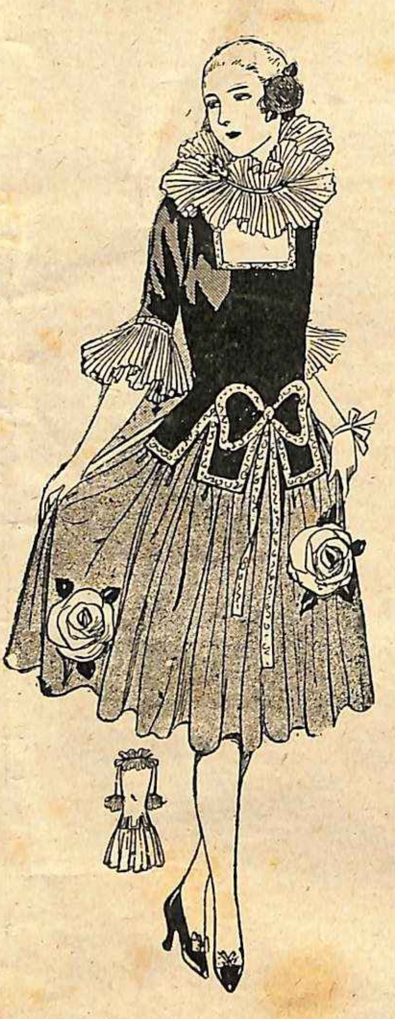

Κοστοῦμι κολομπίνας. Τὸ κορσελὲ γίνεται ἀπὸ βελοῦδο καὶ γαρνίρεται μὲ γκαλὸν καὶ τοῦλι πλισσὲ στὰ μανίκια. 'Επίσης καὶ ὁ γιακᾶς εἶνε ἀπὸ τοῦλι πλισσέ. Ἡ φοῦστα εἶνε ἀπὸ ταφτᾶ καὶ γαρνιρεται μὲ δύο τριαντάφυλλα.

ΓΙΑ ΝΕΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

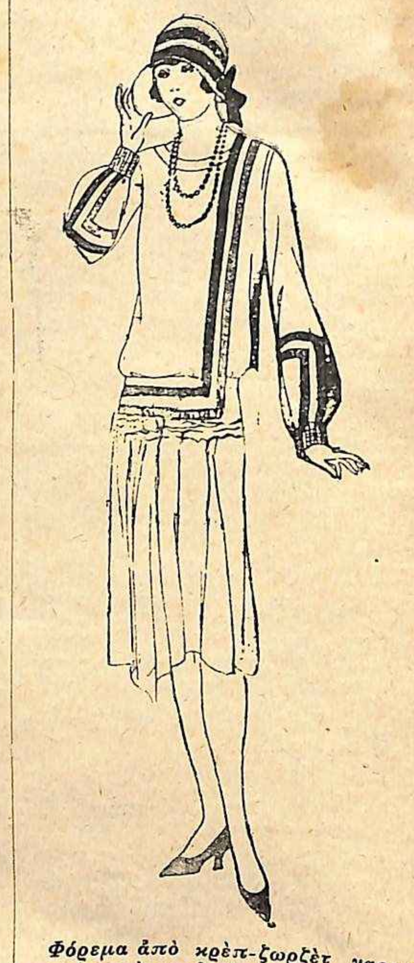

Φόρεμα ἀπὸ κρὲπ-ζωρζὲτ γαρνιρισμένο μὲ κορδέλλα βελούδινη καὶ κορδέλλα μεταξωτή, δύο διαφορετικῶν χρωματισμῶν. Ἡ φοῦστα εἶνε μὲ γκοντὲ καὶ σουρωτὴ δεξιά, καὶ τὰ μανίκια κάτω μὲ σοῦρες.

'Επειδὴ δὲ θὰ εἶνε, ὅπως σᾶς εἶπα, πολὺ τῆς μόδας τὸ ρὸζ καὶ τὸ κόκκινο χρῶμα, μπορεῖτε νὰ φορέσετε φοῦστα καντριγιὲ μὲ ρὸζ καὶ ἄσπρες γραμμὲς καὶ βέστα ρὸζ ἢ ἄσπρη, ἢ φοῦστα μὲ γραμμὲς κόκκινες καὶ μαῦρες, καὶ βέστα κόκκινη ἢ μαύρη.

'Επίσης κατὰ τὴν ἄνοιξι θὰ ἰδοῦμε καὶ ἐπανωφοράκια ἀπὸ ἐλαφρὸ λαινὰζ ἁπλό, ἢ Σκωτζέζικο. Τὰ ἐπανωφοράκια αὐτὰ εἶνε πολὺ πρακτικά, γιατὶ φοριοῦνται ἐπάνω ἀπὸ ὅλα τὰ φορέματα.

Θὰ ἰδοῦμε καὶ πολλὰ ἐπανωφοράκια μπέζ, ἀλλὰ καὶ μπλὲ - μαρέν, ποὺ πηγαίνουν μὲ κάθε φόρεμα καὶ σὲ κάθε ἡλικία. Τὸ μπλὲ - μαρὲν εἶνε ἕνα χρῶμα ποὺ εἶνε πάντοτε τῆς μόδας καὶ φοριέται σὲ ὅλες τὶς ἐποχές, πηγαίνει δὲ θαυμάσια μὲ τὸ ρὸζ καὶ τὸ κόκκινο.

—Βραδυνὰ φορέματα γίνονται ἀπὸ χρωματιστὲς δαντέλλες χρυσέ, ἢ ἀσημένιες καὶ ἀπὸ δαντέλλα σενίλ, ἰδίως ἀπὸ σενὶλ ρὸζ ἢ κόκκινο. Τὰ φορέματα αὐτὰ ἔχουν φόντο ἀπὸ μεταξωτὸ κρέπ. Τὰ κορσάζα των εἶνε ἐλαφρῶς ντραπὲ καὶ μπλοῦζαν ἐπάνω σὲ μιὰ ζώνη ἀπὸ βελοῦδο, ὅταν ἡ δαντέλλα εἶνε ἀπὸ σενίλ.

Ὅταν ὅμως ἡ δαντέλλα εἶνε μεταξωτή, τότε καὶ ἡ ζώνη εἶνε μεταξωτή. Φορέματα ἀπὸ δαντέλλες μετάλλινες ἔχουν ζῶνες ἀπὸ ὁμοιόχρωμα λαμέ.

Τὰ μανίκια τῶν δαντελλένιων φορεμάτων εἶνε συνήθως μακρυὰ καὶ ντουμπλαρισμένα μόνο μὲ μιὰ λεπτότατη μουσελίνα, ὥστε νὰ μένουν ἐντελῶς διαφανῆ.

—Καθὼς εἶνε πολὺ τῆς μόδας τὸ ρὸζ καὶ τὸ κόκκινο, θὰ φορέσουμε τὸ βράδυ καὶ μαργαριτάρια ρόζ, ἢ κοσμήματα μὲ ρουμπίνια, ἀναλόγως τῆς τουαλέττας μας. 'Επίσης θὰ φορεθοῦν πολὺ καὶ τὰ ρὸζ καὶ τὰ κόκκινα κοράλλια.

—'Επάνω ἀπὸ βραδυνὰ φορέματα φοροῦν τώρα τελευταῖα αἰθέρια μπολερὸ ἀπὸ μουσελίνα, ἢ ἀπὸ τοῦλι, κεντημένα μὲ παγιέτες καὶ μὲ στράς, ἢ καὶ μὲ χάνδρες ὁμοιόχρωμες. Τὰ μπολερὸ αὐτά, ποὺ εἶνε χωρὶς μανίκια, γίνονται πιὸ κοντὰ ἐμπρὸς καὶ πιὸ μακρυὰ πίσω καὶ συχνὰ καταλήγουν πίσω σὲ μιὰ μυτερὴ ἄκρα ποὺ φθάνει ἀρκετὰ χαμηλὰ στὴν τάλια. Τὰ μπολερὸ αὐτὰ εἶνε τοῦ ἰδίου χρώματος μὲ τὸ φόρεμα, καὶ συμπληρώνουν θαυμάσια τὶς βραδυνὲς τουαλέττες, ἀποτελοῦν δὲ μιὰ γαρνιτοῦρα πολὺ ἀσυνείθιστη καὶ πολὺ χαριτωμένη. Τὰ μπολερὸ ἑνώνουν ἐμπρὸς ἐπάνω στὸ ντεκολτὲ τοῦ φορέματος, καὶ πίσω δὲν εἶνε τόσο πολὺ ἀνοιχτὰ ὅπως τὸ φόρεμα, ἀλλὰ σκεπάζουν τὴν πολὺ ντεκολτὲ πλάτη, χωρὶς καὶ νὰ τὴν κρύβουν ὅμως.

'Ολόγυρα στὸ ἄνοιγμα τοῦ ντεκολτέ, εἶνε κεντημένα μὲ σειρὲς ἀπὸ χάνδρες παγιέτες ἢ στράς, ποὺ κάμνουν τὴν ἐντύπωσι περιδεραίων.

***

—Θὰ ξέρετε βέβαια πὼς τὰ μαλλιὰ δὲν κόβονται πειὰ τόσο κοντὰ ὅπως πρίν, ἀλλὰ τ' ἀφήνουν τόσο μακρυὰ ὥστε νὰ γίνωνται μικρὲς μποῦκλες πίσω στὸν σβέρκο καὶ στοὺς κροτάφους.

Γιὰ τὸ βράδυ συνειθίζονται καὶ οἱ πρόσθετες μποῦκλες καὶ τὰ πρόσθετα σινιόν, ποὺ συγκρατοῦνται μὲ χτενάκια καὶ παραμάνες στολισμένες μὲ στράς.

'Επίσης συνειθίζονται καὶ τὰ διαδήματα γύρω στὸ μέτωπο ἀπὸ μαργαριτάρια καὶ ἄλλες πέτρες χρωματιστές.

—Τὰ κοσμήματα ποὺ φοροῦνται περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα, εἶνε τὰ βραχιόλια, διαφόρων σχεδίων, κάθε μεγέθους καὶ πάσης ἀξίας. Τὰ φοροῦν δὲ ὅλα μαζύ, τὸ ἕνα ἐπάνω στὸ ἄλλο, ὥστε συχνὰ σκεπάζουν τὸ χέρι μέχρι τοῦ ἀγκῶνος σχεδόν.

'Η Μονταὶν

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ
οἶκος Κ. Τσοπανέλλη
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 33
ἵδρυσεν ἰδιαίτερον τμῆμα
ΚΟΠΤΙΚΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ
Διδασκαλία παρὰ τοῦ ἰδίου. Ἡ τελεία ἐκμάθησις εἰς 40 μαθήματα. 'Αμοιβὴ 3.000 δρ. Εἰς τὴν αἰτοῦσαν ἀποστέλλονται λεπτομερεῖς ὁδηγίαι.

ΤΟ ΕΚΘΑΜΒΩΤΙΚΟΝ ΧΡΩΜΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ

Θὰ τὸ ἐπιτύχητε μεταχειριζόμενος τὴν Κρέμα, τὴν Πούδραν καὶ τὸν Σάπωνα "Σιμὸν„ ἅτινα πραγματοποιοῦσι τὸν τριπλοῦν σκοπόν: νὰ καθαρίζωσι τὸ δέρμα, νὰ τὸ καθιστῶσι μαλακὸν καὶ νὰ τὸ διατρέφωσιν.

CRÈME SIMON

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Η ΣΥΖΥΓΟΣ: Μὰ εἶδες πόσο ἀγαπημένα ζοῦν ὁ Μανωλάκης καὶ ἡ Νίτσα;
Ο ΣΥΖΥΓΟΣ: Ναὶ μὰ ξεύρεις τὸ γιατί; Γιατί ἡ Νίτσα εἶνε πολὺ ἔξυπνη γυναῖκα καὶ δὲν ζητᾶ κάθε λίγο καὶ καινούργια φορέματα, ἀλλὰ βάφει μόνη της τὰ παληὰ της μὲ τὰς θαυμασίας Γερμανικὰς Βαφὰς ὑφασμάτων «Arti» καὶ τὰ κάνει καινούργια.
Η ΣΥΖΥΓΟΣ: Ἆ! γι' αὐτὸ μᾶς παρουσιάζεται ἡ Νίτσα κάθε λίγο καὶ μὲ καινούργιο φόρεμα, ἄμ' τότε τρέξε, πάρε μου κ' ἐμένα 2 πακετάκια βαφῆς «Arti» μπουὰ ντὲ ρόζ. Ἔχω δῆ τὰ πωλοῦν στὰ ἐμπορικὰ καὶ τὰ Φαρμακεῖα τῆς γειτονιᾶς μας.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ
Βιβλία εἰδικὰ ἀγγελιῶν ἐκ 400 καὶ 800 σελίδων εὑρίσκεται στὸ τυπογραφεῖον Στράγγαλου ὁδὸς Λέκκα 7.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΟΛΟΙ ΤΗΝ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ»

ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ ΕΛΛΗΝΑΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ

Τὰς ἐκδόσεις τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Μπουκέτου αὐτοτελεῖς καὶ καλλιτεχνικῶς βιβλιοδετημένας:

1) 'Ο Καπετὰν Φάντασμα τοῦ Πὼλ Φεβὰλ
2) 'Ο Καπετὰν Βρυκόλακας τοῦ Μπρὰμ Στόουκερ
3) Αἱ Περιπέτειαι τοῦ Ἀρθούρου Γόρδωνος Πὺμ τοῦ Ἔντγκαρ Πόε.
4) 'Η Πληγωμένη Καρδιὰ τοῦ 'Ονορὲ Μπαλζὰκ
5) 'Η Σφὶγξ τῶν Πάγων τοῦ 'Ιουλίου Βὲρν.
6) 'Η Σόνια τῆς 'Ερρίκου Γκρεβὶλ
7) 'Ο Ἄνθρωπος μὲ τὴ Διπλὴ Ζωὴ τοῦ Στήβενσον
8) 'Η Κόρη τοῦ Μεγάλου Βάλτου τῆς Σέλμας Λάγκερλεφ
9) 'Η Μονμάρτρη τοῦ Μυρζὲ

Εὑρίσκετε εἰς τὸ ἐν 'Αλεξανδρείᾳ Πρακτορεῖον τῶν 'Αθηναϊκῶν 'Εφημερίδων κ. Ι. Τσούρνου Γαλερὶ Μενασὲ Νο 36—37 καὶ εἰς τὸ ἐν Καΐρῳ 'Υποπρακτορεῖον τῶν 'Αθηναϊκῶν 'Εφημερίδων Ο. Βαρβούνη ὁδὸς 'Εμὰντ-ελ-Ντὶν καὶ εἰς τὰ κατὰ τόπους 'Υποπρακτορεῖα τῶν 'Αθην. 'Εφημερίδων.

'Επίσης εἰς τὰ αὐτὰ Πρακτορεῖα καὶ 'Υποπρακτορεῖα ὑπάρχουσι τὰ 'Ημερολόγια τοῦ «Μπουκέτου» τῶν ἐτῶν 1926—1927 καὶ 1928 μὲ τὴν ἐκλεκτοτέραν φιλολογικὴν ὕλην των τὰ ὁποῖα εἶνε ἀπαραίτητα εἰς ὅσους ἀγοράσουν καὶ τὸ ἐφετεινόν, πρὸς συμπλήρωσιν ὅλης τῆς σειρᾶς

Ἅπαντα τ' ἀνωτέρω βιβλία καὶ 'Ημερολόγια πωλοῦνται εἰς τιμὰς 'Αθηνῶν καὶ ἀπηλλαγμένων ταχ)κῶν τελῶν.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΡΑΦΕΙΟΝ
„LE PETIT PARISIEN"
Ι. Ε. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ
Ράπτει μὲ παριζιάνικο γοῦστο καὶ ἱκανοποιεῖ καὶ τὸν πλέον ἰδιότροπον πελάτην
3 ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 3

ΤΟ ΡΟΓΙΑΛ ΜΠΕΪΚΙΝ ΠΑΟΥΝΤΕΡ

'Αποφεύγετε δι' αὐτοῦ τὴν κατανάλωσιν αὐγῶν. Ὅταν πρόκειται νὰ παρασκευάσητε γλυκίσματα ἢ ζυμαρικὰ ποὺ ἀπαιτοῦν πολλὰ αὐγά, μπορεῖτε νὰ κάμετε τὸ ἴδιο γλύκισμα ἢ ζυμαρικὸ ἀντικαθιστῶντες τὰ μισὰ αὐγὰ διὰ τῆς

ΡΟΓΙΑΛ ΜΠΕΪΚΙΝ ΠΑΟΥΝΤΕΡ

καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς παρασκευῆς σας θὰ εἶνε θαυμάσια μὲ τὴν χρῆσιν μικρᾶς μόνον δόσεως, ἤτοι μιὰ κουταλιὰ τοῦ τσαγιοῦ διὰ κάθε ὀλιγώτερο αὐγό.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΔΩΡΕΑΝ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ ΡΟΓΙΑΛ

ΑΠΟΚΟΜΜΑ:

Παρακαλεῖσθε νὰ σημειώσητε ἐντὸς τοῦ τετραγώνου διὰ σταυροῦ εἰς ποίαν γλῶσσαν θέλετε τὸ βιβλίον καὶ παραδώσατε τὸ κουπόνι εἰς τὸν μπακάλη ποῦ ψωνίζετε μαζὶ μὲ μιὰ ἐξωτερικὴ ἐτικέττα ἑνὸς κουτιοῦ τῆς

ΡΟΓΙΑΛ ΜΠΕΪΚΙΝ ΠΑΟΥΝΤΕΡ

'Ελληνιστὶ ☐ (μόλις ἐκτυπωθῇ)
'Αγγλιστὶ ☐ Γερμανιστὶ ☐
Γαλλιστὶ ☐ 'Ιταλιστὶ ☐
("Ονομα 'Εδωδιμοπώλου) ....
('Οδὸς καὶ ἀριθμὸς) ....
(Πόλις) ....
Ὄνομα πελάτου ....
Διεύθυνσις ....
Πόλις ....

ΠΩΣ! ΕΘΕΡΑΠΕΥΘΗ?

Μάλιστα κύριε Τοῦ ἔδωσα ἐπί τρεῖς ἡμέρας συνεχῶς τό πρωΐ ἀπό μία κουταλιά Μαγνησια Σ. Πελλεγρίνο, τό καθαρτικό ποῦ τοῦ ἀρέσει. Τώρα ὅλα ἐπέρασαν.

ΜΟΝΟΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΑΙ
LABORATORIO CHIMICO-FARMACEUTICO MODERNO. TORINO
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ Θ. Σ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ Θ ΑΘΗΝΑΙ

MAGNESIA
S. PELLEGRINO

ΜΑΓΝΗΣΙΑ
Σ. ΠΕΛΛΕΓΡΙΝΟ